

Η ΔΗΘΕΝ ΣΧΕΣΗ
ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗ
ΔΙΑΘΗΚΗ

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 1200

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΟΜΙΛΕΙΤΑΙ
ΕΔΩ ΚΑΙ 28.000 ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΝΕΧΩΣ



ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 3223957, 9841655.
Τηλεομοιότυπος: 3314997.

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 13.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Ίδρυτής-Ίδιοκτήτης-
Έκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Αχιλλέως - Μουσών 51
Παλαιό Φάληρο.

Φωτοστοιχειοθεσία - Ατελιέ:
PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα, τηλ.: 5221792.
Έκτυπώσεις:
Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ
Βιβλιοδεσία:
Κ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΟΣ

- Τιμή αντίτιπου: 1.200 δρχ.
- Δωδεκάμηνη συνδρομή: 12.000 δρχ.
- Οργανισμών κ.λπ.: 18.000 δρχ.
 - Φοιτητών: 8.000 δρχ.
- Έξωτερικού: 65 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματα μετά την λήξη του
12μήνου. Διακοπή της συνδρομής
γίνεται μόνον κατόπιν
τηλεφωνήματος του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά ενδασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσών 51
175 62, Π. Φάληρο, Αθήνα.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές
που αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση
κειμένων του «Δ», με την προϋ-
πόθεση ότι θα αναφέρεται ρητώς
η πηγή τους.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 10688:

Μετά από 17 αιώνες

Δ.Ι.Λ.

ΣΕΛΙΣ 10689:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Σ.Π. ΧΥΤΗΡΗΣ, Δ. ΚΡΟΝΙΔΗΣ, Α.
ΜΠΕΛΙΤΣΑΚΟΣ, Α. ΚΑΡΒΕΛΑΣ, Μ. ΜΑΡΚΟΥ, Ε.
ΜΠΑΛΟΥΡΔΗΣ, Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ, Γ. ΚΑΖΑΝΑΣ, Δ.
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΟΔ. ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ.

ΣΕΛΙΣ 10698:

Υπάρχει δημοκρατία;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10699:

Οί 478 μειονότητες της Τουρκίας

ΗΛΙΑΣ Γ. ΛΑΪΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10703:

«Αγριοι μισθοφόροι της βαρβαρότητας
και της αμαθείας» οί καταργήσαντες τούς τόνους
ΔΗΜ. Κ. ΜΑΡΓΕΤΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10709:

Οί Μεγάλοι Άτομικοί: Λεύκιππος Δημόκριτος

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΝ

ΣΕΛΙΣ 10715:

Η Θόλος της Ήπιδαύρου μικρογραφία
του ήλιοκεντρικού πλανητικού συστήματος

ΑΛΤΑΝΗ

ΣΕΛΙΣ 10727:

Συζήτηση με τον π. Τιμόθεο Κιλίφη

ΠΑΝ. Α. ΚΟΥΒΑΛΑΚΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10737:

Δέν υπάρχει σχέση Καινής-Παλαιάς Διαθήκης

Ε. ΑΤΤΑΒΥΡΙΟΣ

ΣΕΛΙΣ 10745:

Άστρονομική απόδειξη ότι η Έλληνική Γλώσσα
έχρησιμοποιείτο πριν από 28.000 χρόνια

ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ 10756:

Το «Πέτρωμα» του Πανσανία-σήμερα «Λιθάρι»

ΓΙΩΤΑ ΑΓΓΕΛΑΚΗ

ΣΕΛΙΣ 10759:

Και στη Δωδώνη «κυτπά» ό Ίνδοευρωπαϊσμός

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΝ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ: σελ. 10706 • ΕΘΝΙΚΑ: σελ. 10707
• Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ: σελ. 10712 •
ΕΛΛΟΓΑ ΚΑΙ ΜΑΝΤΙΚΑ: σελ. 10713 • ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ
ΑΔΗΡΪΤΑ: σελ. 10735 • Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΩΝ
ΑΓΙΩΝ ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ ΗΜΩΝ: σελ. 10743 •
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ: σελ. 10757 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ:
σελ. 10759.

Μετά από 17 αιώνες

‘Ο ‘Ελληνισμός, καὶ μόνον αὐτός, παρήγαγε ολόκληρο τὸν παγκόσμιο πολιτισμὸ μέχρι τὴν ἱστορικὴ καμπὴ τῆς (βίαιης) ἐκχριστιανίσεως του καὶ μετὰ τὴν καμπὴ αὐτὴ ὁ ‘Ελληνισμὸς τίποτε δὲν παρήγαγε, πὺν νὰ ἀποτελῇ στοιχεῖο τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ.

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ μπορεῖ πολλαπλῶς νὰ ἀναλυθῇ, ἀλλὰ στὴ οὐσία του παραμένει πολὺ ἀπλό: Ἀπὸ τὸν 4ο μ.Χ. αἰῶνα καὶ ἐφεξῆς τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων διατελεῖ σὲ πνευματικὴ, ἱστορικὴ καὶ ἐθνικὴ ἀφασία. Ἡ πολιτισμικὴ του συνειδήση ἔχει ἐκλείψει, ἡ δὲ Ρωμιοσύνη, πὺν ἀπέδῃ τὸ «ἄλλο ἐγώ» του, ἐκφράζει ἀκριβῶς τὴν κατάστασι τῆς ἐθνικῆς σχιζοφρένειάς του, πὺν προκλήθηκε ἀπὸ τὸν διχασμὸ τῆς ἱστορικῆς του μνήμης.

Πολλοὶ συντελεστὲς συμβάλλουν στὴν διαιώνισι τῆς σχιζοφρένειας αὐτῆς. Παιδεῖα, θρησκευμα, ἐπίσημη κρατικὴ ἰδεολογία εἶναι οἱ ἐγγυητὲς τῆς τραγελαφικῆς πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ σύγχρονου Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ὕστερα ἀπὸ 170 χρόνια κρατικῆς ὑποστάσεως ἐξακολουθεῖ νὰ ἀγνοῇ τὸν ἱστορικὸ ἑαυτό του. Τὸ Ρωμαῖκο Κρατίδιο παραμένει αὐθεντικὰ ρωμαῖκο, ἀρνούμενο πεισματικὰ νὰ ἐξελληνισθῇ.

* * *

Εἶναι τώρα 10-15 χρόνια, πὺν κάτι πρωτόγνωρο παρουσιάζεται στὴν Ἑλλάδα: Οἱ Ἑλληνες, πλείστοι Ἑλληνες, λειτουργοῦν, σκέπτονται, δροῦν, πολιτεύονται ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἐξουσία, ἀφοῦ πρῶτα μπόρεσαν νὰ δοῦν τὴν Ἑλλάδα ξέχωρα ἀπὸ τὸ Κράτος-Ἑλλάδα. Ἐπομένως ἀποκτοῦν μιὰ αὐτοπαιδεῖα, μιὰ αὐτογνωσία καὶ μιὰ αὐτοσυνειδησία ξένες πρὸς τὴν ἐπίσημη παιδεῖα, τὴν ἐπίσημη ἰδεολογία καὶ τὴν ἐπίσημη ἐθνοκρατικὴ συνειδήση. Στὸ γεγονός αὐτὸ ἡ Ρωμιοσύνη ἐξαφανίζεται καὶ ἡ Ἑλληνικότητα ἀνθοφορεῖ.

Θὰ ἦταν τολμηρὸ νὰ δοκιμάσῃ κανεὶς νὰ ἀξιολογήσῃ τὸ πρωτόφαντο αὐτὸ φαινόμενο καὶ νὰ προβλέψῃ τὴν ἐξέλιξί του. Συνήθως στὴν ἱστορία ὁ διαφωτισμὸς καὶ τὸ πνευματικὸ κίνημα –καὶ τέτοιο ἀκριβῶς εἶναι τὸ τωρινὸ ἀγουροξύπνημα τοῦ Ἑλληνα– ὁδηγοῦν σὲ ἱστορικοὺς σταθμούς. Ἀλλὰ ἡ σφυρηλάτησι τῆς ἱστορικῆς αὐτοσυνειδησίας σ’ ἓνα λαό, πὺν ἡ ἔξι τῆς ἀρχαίας ἡττας καὶ ταπείνωσις τοῦ ἔχει γίνε δευτέρῃ φύσι, εἶναι ἐγγεῖρημα δυσκολώτατο καὶ ἀπαιτεῖ μακροχρόνια ἐξέλιξι. Ἐνα εἶναι βέβαιον ὅμως: Αὐτὸ πὺν συμβαίνει τώρα στὸν Ἑλληνισμὸ οὐδέποτε συνέβη κατὰ τοὺς 17 τελευταίους αἰῶνες.

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Τὸ ἐπίτεδο τῆς Διανόησης καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ρωμοσύνης

Ἄγαπητέ κ. Λάμπρου,

Ἐδῶ καὶ δεκαετίες ἀκούγεται νὰ λέγονται ἀπὸ τοὺς νεοέλληνες σοφοὺς καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἀπὸ τὴν μάζα, ὅτι, ὅταν οἱ Εὐρωπαῖοι ζοῦσαν στοὺς παγετῶνες ἢ ἔδοσκαν χοίρους στὸν Τάμεσι, ἡμεῖς εἶχαμε πολιτισμό. Γλαῦκ' Ἀθήναζε. Στὴν ἀνθελήνικὴ αὐτὴ πρόκληση οἱ Εὐρωπαῖοι διανοούμενοι λένε: Στὴν ἀρχὴ ὑπῆρχε χάος καὶ ἀμέσως μετὰ ἦρθαν οἱ Ἕλληνες καὶ ἔθαλαν τάξιν καὶ ἀκόμη, ἢ Ἑλλάδα εἶναι ζωὴ καὶ ἡ ζωὴ Ἑλλάδα. Ἐπομένως, ἂν οἱ ἐδῶ τύποι –παρὰ τὴν θέλησίν τους– γνωρίζουν ὅτι ὑπῆρχε ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα, τὸ ὀφείλουν στοὺς Εὐρωπαίους διανοούμενους, πού περιέσωσαν τὴν ἑλληνικὴ σκέψιν ἀπὸ τὴν μαγία καταστροφῆς τῶν νάνων.

Τὰ Ἀγγλοαμερικανικὰ ἔθνικα στρατηγικὰ συμφέροντα συγκρούσθηκαν σὲ διάφορες περιοχές, ὅπως καὶ στὴν Κύπρο, χωρὶς ν' ἀκουσθοῦν ἀσχημίες. Αὐτοὶ ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι γνωρίζουν καλὰ τὸν Ἀριστοτέλη, ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «...ἡ κακὴ διάθεσις καὶ ἡ ὀργὴ γίνεται πρὸς τοὺς ἀνωτέρους»... Ἀντὶ ἐθνικῆς στρατηγικῆς οἱ νεοέλλη-

νες σοφοὶ ἀρκοῦνται στὰ τετριμμένα πιά καὶ γλοιώδη περὶ παραδοσιακῶν δεσμῶν φιλίας ἢ κατάρεις, σὰν νὰ ἔχουν μυαλὸ μικροῦ παιδιοῦ, χωρὶς φυσικὰ τὴν ἀθωότητά του.

Ἐδῶ καὶ δεκαετίες ἀκούγεται νὰ λέγονται ἀπὸ τοὺς νεοέλληνες σοφοὺς, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπὸ τὸν ὄχλο, ὅτι ὁ Τσῶρτσιλ εἶπε ὅτι οἱ ἥρωες πολέμου σὰν Ἕλληνες. (Σὲ μικρὴ προηγμένη χώρα καὶ πρωτοπόρα –ἔτσι λέγεται– τὸ πλῆθος πιστεῦε μέχρι πρότινος, ὅτι ἐκτὸς τῶν συνόρων τῆς χώρας τοὺς ὑπῆρχε γκρεμός. Πόσο βάρβαροι μοῦ φάνηκαν!). Κατ' ἀρχὰς τὸ εἶπε; Καὶ ἂν τὸ εἶπε, γιὰ τὸ εἶπε; Πῶς ὅμως δικαιολογεῖται ἡ στάσις αὐτοῦ τοῦ τύπου καὶ καταστροφῆς τῆς Εὐρώπης, ὅταν τὸν ἀκοῦμε νὰ λέει μέσα στὴν Ἀγγλικὴ Βουλὴ, ὅτι τὴν Ἑλλάδα δὲν θὰ τὴν ἐλευθερώσουμε, ἀλλὰ θὰ τὴν κατακτήσουμε διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου; Καὶ ἀκόμη πῶς πολεμοῦσαν οἱ πρωταγωνιστὲς αὐτοῦ τοῦ πολέμου; Ἐρχονται στὴν μνήμη μου οἱ φυλὲς τῶν Τάμ Τάμ καὶ Ζουλοῦ. Ἀπορῶ, πόσο ἥρωας μπορεῖ νὰ θεωρεῖται κανεὶς, ὅταν χρησιμοποιεῖται ἀπὸ ἄλλους καὶ μάλιστα

Δικαιοῦνται οἱ μαθητὲς νὰ μὴ παρακολουθοῦν τὴν διδασκαλίαν τῆς «Παλαιᾶς Διαθήκης»

Κύριε διευθυντά,

Παρακολουθῶ τὸν προβληματισμὸ πού ἀναπτύσσεται μέσα ἀπὸ τίς στήλες τοῦ ἔγκριτου περιοδικοῦ σας σχετικὰ μὲ τὴν ἐν γένει «διαπαιδαγώγησιν» τῶν ἑλληνοπαίδων βάσει τῶν κειμένων, θέσεων καὶ «ιδεῶν» τῆς «Παλαιᾶς Διαθήκης» καὶ τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς ἱστορίας τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ στὴν ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις πρὸς ἀφομοίωσιν τῆς ἀπὸ τοὺς νεοέλληνες. Σαφῶς τὸ ζήτημα παρουσιάζει μιά φιλολογικὴ (ἱστορία λαῶν καὶ θρησκευτῶν) καὶ μία θεολογικὴ διάστασις, τίς ὁποῖες δὲν προτίθεται νὰ ἀναλύσω. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ νομικὴ τοῦ διαστήματος, στὴν ὁποία θὰ σταθῶ, προκειμένου νὰ ἀναζητηθῇ μιά πειστικὴ ἀπάντησις.

Προσφάτως δημοσιεύθηκε μία ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία κατὰ τὴν γνώμη μου παρουσιάζει μεγάλο ἐνδιαφέρον, συσχετιζόμενη μὲ τὸ ἀνωτέρω θέμα. Πρόκειται γιὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3358/1995 ἀπόφασις τοῦ Στ' Τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία ἀναφέρεται στὴν σχέση μετὰ τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐκπαιδύσεως, κατὰ τὸ ἰσχύον Ἑλληνικὸ Σύνταγμα. Ἀφορμὴ ἀπετέλεσε ἡ προσφυγὴ γονέων μαθητοῦ, ὁ ὁποῖος τιμωρήθηκε ἀπὸ τὸν σύλλογον καθηγητῶν τοῦ σχολείου του ἐκτὸς ἄλλων καὶ μὲ τὸν χαρακτηρισμὸ τῆς διαγωγῆς του ὡς «ἐπιμεμπτης»,



για λογαριασμό των άλλων. Τί σχέση έχει ή νεο-ελληνίδα κλασιάρικη μητέρα με την Σπαρτιατίσσο;

Ο Φοῖβος Ἰωαννίδης στο βιβλίο του «Οἱ προστάτες μας» ἀναφέρει: α) Ἐφ'ὅσον τέλειωσε ἡ συνάντησις Ἑλλήνων, Σοβιετικῶν, Ἀγγλων, ὁ Μπολσεβίκος βλέποντας πρὸς τοὺς Ἕλληνας λέγει στὸν Ἀγγλο: «...αὐτοὺς θέλετε νὰ ἔχετε μαζί σας;». Τότε ὁ Τσῶρτσιλ με τοὺς ἀριστοκράτες τοῦ Ἀγγλοῦ πῶς μᾶς ἔβλεπαν; β) Ὁ Τσῶρτσιλ ἐπιστρέφοντας στὴν Ἀγγλία λέει στοὺς δικούς του: «ἔχασα νὰ δῶ αὐτὸν τὸν Παπανδρέου, καὶ ἂν τὸν δεῖτε, δώστε του χαιρετισμούς». Γιὰ τοιοῦς ἥρωες μιλάμε;

Μήπως οἱ νεοἝλληνες σοφοὶ ἀρέσκονται στὶς ὠραιοποιήσεις, γιὰ νὰ κοιμίζουν ἀκόμη πιὸ βαθιὰ τὸ χαῦνο πληθός; Μήπως εἶναι ὑπουργοὶ καὶ ὑποκριτές; Μήπως εἶναι ἀτσάλι καὶ ἀδέξιοι;

Μήπως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν εἶναι, πού σὰν φοιτητὲς φώναζαν στοὺς δρόμους: «πεινάμε, πεινάμε, δώστε μας νὰ φάμε», γιὰ νὰ συγκινήσουν τίς Πόλεις καὶ Κατίνες; Ποιὸς δὲν τὸ θυμάται! Νὰ λές ὅτι εἶσαι Ἕλληνας ἀπὸ τὴν μὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ ζητιανεύεις! Τί ντροπὴ! Καλοπερασάκηδες. Ταῦτίσαν τὰ ἐθνικὰ μὲ τὰ ἀτομικὰ τοὺς συμφέροντα. «Μᾶς φαίνεται παράξενο, πού κάποτε μπορέσαμε νὰ κτίσουμε τὰ σπιτία, τὰ καλὸνδία καὶ τίς στάνες μας», λέει ὁ ποιητής. Καλὰ οἱ νεοἝλληνες σοφοί! Ἀλλὰ οἱ νεοἝλληνες; Ἀγανακτισμένος ὁ ἀειμνηστὸς Ἰασονίδης, βουλευτὴς Θεσσαλονίκης, λέει: «Λαε, λαε, γαμῶ κι ἐμένα πού ψηφίζεις, γαμῶ κι αὐτὸν πού σ' ἐμπιστεύεται».

Καὶ φυσικὰ μὲ ἐλπίδα
Διομήδης Κρονίδης
660 32 Κύργια - Δράμα

Ἱστορικές μαρτυρίες γιὰ τὴν ἑλληνικότητα τοῦ Ἀλφαδήτου

Κύριε διευθυντά,

Ἐπ'αὐτῶν οἱ γνωστὲς δύο ἀπόψεις περὶ πατρότητος τοῦ Ἀλφαδήτου. Ἡ πρώτη (Ἡρόδοτος-Ἰώσηπος) λέγει, ὅτι οἱ Φοῖνικες (Κάδμος) εἶναι οἱ ἐφευρέτες, καὶ οἱ Ἕλληνες τὸ συμπλήρωσαν ἀπλῶς μὲ τὰ φωνήεντα. Λέγουν ἀκόμα, ὅτι ὁ Παλαμήδης μετέτρεψε τὰ ἀγνώστου ἀριθμοῦ φοινικικὰ στοιχεῖα σὲ 19 γράμματα. Ὁ Κάδμος θεωρεῖται Φοῖνικας καὶ ὄχι Ἕλλην. Οἱ γονεῖς τοῦ Κάδμου ἦταν ὁ Ἀγήνωρ καὶ ἡ Τηλέ-

φασσα, παπποῦς τοῦ Ὁ Ποσειδῶν καὶ μάμμη τοῦ ἡ Λιδύη. Ἀδέλφια τοῦ Ὁ Φοῖνιξ, ὁ Κίλιξ, ὁ Θάσος καὶ ἀδελφὴ τοῦ ἡ Εὐρώπη. Τὸ γενεαλογικὸ δέντρο τοῦ Κάδμου ὅμως μαρτυρεῖ ὅτι ἦταν Ἕλλην.

Ἡ δευτέρα ἀποψη-ὑπὲρ τῆς ὁποίας περισσότερα ἱστορικὰ πρόσωπα μαρτυροῦν-λέγει, ὅτι τὰ Ἕλληνικὰ γράμματα εἶναι ἐφεύρεση τοῦ Παλαμήδη. Ἴδου μερικὲς ἱστορικὲς μαρτυρίες:

ἐπειδὴ ἀρνήθηκε νὰ συμμετάσχει στὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν.

Ἐπιλέγω ἀπὸ τὸ σκεπτικὸ τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως ὁρισμένα κρίσιμα γιὰ τὸ θέμα μας ἐδάφια. Συγκεκριμένα ἡ ἀπόφασις διαπιστώνει, ὅτι: «...σκοπὸς τῆς παρεχομένης στὰ σχολεῖα παιδείας εἶναι μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἡ «ἀνάπτυξη» τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης τῶν ἑλληνοπαίδων σύμφωνα μὲ τίς ἀρχές τῆς ὁρθόδοξης χριστιανικῆς διδασκαλίας, στὴν ὁποίαν κατὰ τεκμήριο ἐν ὄψει τῶν ἐκτεθέντων ἀποβλέπουν οἱ γονεῖς τῶν ἀντλώντας ἀπὸ τὸ πιὸ πάνω ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος τὸ δικαίωμα πού εἶναι, ὡς ἀναφέρθηκε, καὶ διεθνῶς κατοχυρωμένο μὲ τίς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Ρώμης, νὰ καθορίζουν οἱ ἴδιοι τὴν θρησκευτικὴ ἀγωγή τῶν τέκνων τους σύμφωνα μὲ τίς δικῆς τους θρησκευτικὲς πεποιθήσεις. Ὑπὸ τὴν ἐννοια αὕτη καὶ προκειμένου νὰ «ἀναπτυχθεῖ» ἡ θρησκευτικὴ συνείδησις τῶν μαθητῶν σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τῆς ὁρθόδοξης χριστιανικῆς πίστεως, οἱ μαθητὲς εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μετέχουν στὶς σχολικὲς θρησκευτικὲς ἐκδηλώσεις... καὶ νὰ παρακολουθοῦν τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, τὸ ὁποῖον... πρέπει νὰ διδάσκεται στὰ σχολεῖα σύμφωνα μὲ τίς ἀρχές τῆς ὁρθόδοξης χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ἐπὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν ὥρων διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως... Εἰναι ὁμῶς πρόδηλον, ὅτι, ἐὰν ἕνας ἢ περισσότεροι μαθητὲς, ἄλλως οἱ γονεῖς τους, ἀσκώντας τὸ κατοχυρωμένο μὲ τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος καὶ τίς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῆς Ρώμης δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, δηλώσουν καθ' οἷονδήποτε τρόπον πρὸς τὸν Διευθυντὴν τοῦ σχολείου, ὅτι γιὰ λόγους θρησκευ-



Στὸ ὑπ' ἀριθμὸν 578 ἀπόσπασμα στὰ «*Fragmenta Epichorumi Graecorum*», ποὺ συνέλεξε ὁ Kinkel καὶ ἐξέδωσε στὴ Λειψία τὸ 1887, σώζεται ἡ ἀναφορὰ τοῦ Εὐριπίδη ὅτι «ὁ Παλαμίδης εἶναι ὁ ἐφευρέτης τοῦ Ἀλφαβήτου».

Ὁ Δημοκρίτος πραγματεύεται ἐπίσης τὴν ἑλληνικότητα τοῦ Ἀλφαβήτου. Ὁ Στησίχορος (ἀπ. 348) ἀναφέρει, ὅτι ὁ Παλαμίδης εἶναι αὐτὸς ποὺ εὗρε τὸ Ἀλφάβητο. Ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς στὸ ἔργο τοῦ Φιλοχόρου «*Τὰ εἰς Ἀπολλώνιον Τυανέα*», παρουσιάζεται νὰ θεωρεῖ τὸν Παλαμίδη ἐφευρέτη τῶν γραμμάτων: «...οὐχ ὑπὲρ τοῦ γράφειν μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ γινώσκειν ἃ δεῖ μὴ γράφειν».

Ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης στὸ ἔργο του «*Ιστορικὴ Βιβλιοθήκη*», ποὺ ἀντιπροσωπεύει μιὰ κωδικοποίηση τοῦ καταγεγραμμένου ἱστορικοῦ ἔργου ποὺ ὑπῆρχε στὶς ἑλληνικὲς βιβλιοθήκες τῆς ἐποχῆς του, θεωρεῖ, ὅτι σύμφωνα μὲ τὸν Ἀριστοτέλη «*Παλαμίδης ἄφωνα (σύμφωνα) καὶ φωνοῦντα (φωνήεντα), συλλαβὰς τεθείς, ἐξέυρεν ἀνθρώποις γράμματα εἰδέναι*». Ὁ Διόδωρος συνεχίζει: «...Τώρα μὰ ἀπάντηση σ' αὐτοὺς ποὺ λένε, ὅτι εὐρετὲς τῶν γραμμάτων εἶναι Σῦροι, ἀπ' τοὺς ὁποίους τὰ ἔμαθαν οἱ Φοῖνικες καὶ τὰ παρῆλθον σ' αὐτοὺς ὅτι οἱ Φοῖνικες, οἱ ὁποῖοι ἐπλευσαν μετὰ τοῦ Κάδμου στὴν Εὐρώπη, καὶ γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες τὰ προσφώνουν φοινικικά. Λέμε λοιπὸν σ' αὐτοὺς, ὅτι οἱ Φοῖνικες δὲν ᾤοντο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὰ γράμματα, ἀλλὰ ἄλλαξαν τὴν

μορφὴν τοὺς καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν ἀνθρώπων χρησιμοποίησε αὐτὸν τὸν τύπο τῶν γραμμάτων, καὶ γι' αὐτὸ ἔτυχαν τῆς προαναφερόμενης προσφώνησης».

Ὁ Ρωμαῖος Τάκιτος ὑποστηρίζει, ὅτι ὁ Παλαμίδης κατὰ τοὺς Τρωικοὺς χρόνους ᾄσκει 16 τύπους γραμμάτων διαμορφώνοντας τὴν βάση τοῦ σύγχρονου Ἀλφαβήτου.

Ὁ Ἑβραῖος ἱστορικός Ἰώσηπος (37-100 μ.Χ.), στὸν ὁποῖο οὐσιαστικὰ στηρίζονται ὅσοι ἀναφέρουν ὡς φοινικικά τὰ γράμματα, προσπαθώντας νὰ ἀπαντήσουν στὸν Ἀπίωνα τοῦ Πλειστονίκου—ὁ ὁποῖος ἔγραψε τὰ βιβλία «*Κατὰ Ἰουδαίων*» καὶ «*Πρεσβευτὴς Ἑλλήνων*» καὶ ἔβαλε κατὰ τῶν Ἑβραίων, λέγοντας ὅτι ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀρχαί—ότεροι τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ ὅτι ἀντέγραψαν καὶ σφετερίστηκαν τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ τὰ γράμματα—λέγει, ὅτι τὰ γράμματα εἶναι Ἑβραϊκά. Ἡ μόνη ἱστορικὴ πηγὴ τοῦ εἶναι ὁ Ἡρόδοτος.

Τὰ ἔργα τοῦ Ἀπίωνος, ὅπως καὶ πολλῶν Ἑλλήνων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Ἰώσηπο καὶ ὅσους κατηγοροῦν τοὺς Ἕλληνες, δὲν διεσώθησαν ἀπὸ τὴν λαίλαπα τῆς Ρωμαιοκρατίας καὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔκαψε τίς ἑλληνικὲς βιβλιοθήκες π.χ. τῆς Ἀλεξάνδρειας, τῆς Περγᾶμου, τῶν Ἀθηνῶν κ.λπ.

Μετὰ τιμῆς

Ἀγγέλους Μπελιτσάκος

Ἐμπορος

Δαγκλῆ 5, Χολαργός

τικῆς συνειδήσεως, ἥτοι διότι εἶναι **ἐτερόδοξοι, ἐτερόθρησκοι ἢ ἄθεοι**, δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ παρακολουθήσουν (οἱ ὡς ἄνω μαθητὲς) τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν ἢ νὰ μετὰσχουν στὶς ἄλλες θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις... ὁ Διευθυντὴς ἔχει ὑπηρεσιακὸ καθῆκον... νὰ προβεῖ ἀμέσως σὲ ὅλες τίς ἀναγκαῖες κατὰ τὸ νόμον ἐνέργειες, οὕτως ὥστε οἱ μαθητὲς αὐτοὶ νὰ μὴ μετέχουν στὶς πρὶν πάντων θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις καὶ νὰ μὴν παρακολουθοῦν τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν **χωρὶς... κύρωσιν**. Ἀκόμη δὲ καὶ ἐὰν μιὰ τέτοια ἄρνησις τοῦ μαθητῆ, ἄλλως τῶν γονέων του, **δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἐπίκλησιν λόγων θρησκευτικῆς συνειδήσεως**, ὁ Διευθυντὴς ἔχει καὶ πάλιν τὴν ὑποχρέωσιν... νὰ διερευνήσῃ, μήπως τυχὸν **ἡ ἄρνησις αὕτη ὀφείλεται σὲ τέτοιον εἶδους λόγον**, οὕτως ὥστε νὰ συμπεριφερθεῖ ἀνάλογα». (Οἱ μαῦρες ὑπογραφμίσεις δικῆς μου).

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασιν ἔχει χαρακτηριθεῖ ἀπὸ τὸν τύπο ὡς «τομὴ στὸ σύστημα τῆς παιδείας», ἀλλὰ καὶ ὡς «δυναμὶς στὰ θεμέλια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ρωμοσύνης». Ἀναμφίδολα ὁμως ἀποτελεῖ σημαντικὴ ἐρμηνευτικὴ συμβολὴ στὴν διευκρίνισιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνεξιθρησκείας κατὰ τὸ ἑλληνικὸ δικαίον σύστημα. Τὸ σημαντικό στοιχεῖο τῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι οἱ μαθητὲς ἢ οἱ γονεῖς τοὺς γιὰ λογαριασμόν τοὺς μποροῦν νὰ ἀρνηθοῦν νὰ παρακολουθήσουν τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, ποὺ διδάσκεται στὰ σχολεῖα, ἐὰν εἶναι ἐτερόδοξοι, ἐτερόθρησκοι ἢ ἄθεοι, καθὼς ἐπίσης καὶ στὶς περιπτώσεις ποὺ τὴν στάση αὕτη ὑπαγορεύουν γενικότεροι λόγοι θρησκευτικῆς



Ἡ σύγχυση τῆς ιστορικῆς συνειδήσεως τοῦ Ἑλλήνα

Κύριε διευθυντά,

Ἀποφάσισα νὰ γράψω αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, ἐπειδὴ διαβάζω συνέχεια ἀπόψεως ἀναγνωστῶν σας, οἱ ὁποῖες στρέφονται ἐναντίον τοῦ βυζαντινοῦ τμήματος τῆς ιστορίας τοῦ ἑλληνισμοῦ. Πρέπει νὰ ἀποφασίσουμε κάποια στιγμή κάτι, πού ἴσως ἡγεῖ αὐτονόητο, ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι: Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ πού συμπεριλαμβάνονται στὴ νεοελληνικὴ ταυτότητα; Τὸ νεοελληνικὸ κράτος ἔχει δέβαια δώσει μὴ ἀπάντηση στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ καὶ ἐτοί ὁποῖος θέλει νὰ ἀποκτήσει τὴν ἑλληνικὴ ὑπηκοότητα χαρακτηρίζεται Ἕλληνας. Ἐνας κύριος ὅμως δὲν εἶναι αὐτομάτως καὶ Ἕλληνας κατὰ τὸ ἑλληνικὸ κράτος. Θὰ πρέπει νὰ δοθοῦν ἀπαντήσεις στὰ ἐρωτήματα:

– Εἶναι Ἕλληνες οἱ μουσουλμᾶνοι, πού μιλοῦν ἑλληνικά καὶ θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνες;

– Εἶναι Ἕλληνες οἱ ὀρθόδοξοι, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν τὸν ἑαυτό τους Ἕλληνα, σὲ ὅποιο σημεῖο τῆς γῆς καὶ ἂν βροῖσκονται;

– Εἶναι Ἕλληνες ὅσοι, ὅποια καταγωγὴ καὶ ἂν ἔχουν, θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνες;

– Τί εἶναι οἱ ἑλληνοφῶνοι τῆς Κάτω Ἰταλίας;

– Τί εἶναι οἱ καθολικοὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἐλλαδικοῦ χώρου, πού θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνες;

Ἐδῶ εἶναι, πού δὲν πρέπει νὰ γίνεται σύγχυ-

ση μεταξὺ ἑλληνικῆς κρατικῆς ταυτότητας καὶ πραγματικῆς ἑλληνικῆς ταυτότητας.

Τὸ πρῶτο καὶ σίγουρο κατὰ τὴ γνώμη μου εἶναι, ὅτι θὰ πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν ὅσοι τὸ ἐπιθυμοῦν. Ἡ ἐννοία τοῦ νεοἑλλήνα κατὰ τὴν δική μου ἀποψη περιλαμβάνει ὅλους ἐκείνους πού θέλουν νὰ χαρακτηρίζουν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνες, ἀκόμη καὶ ἂν ἀπὸ τὴν καταγωγὴ τους δὲν εἶναι Ἕλληνες τὸ γένος. Ἐπομένως ἄσχετα ἀπὸ θρησκεία ἢ καταγωγὴ αὐτὸς πού πιστεύει στὰ ἰδανικά τοῦ ἑλληνισμοῦ πρέπει νὰ θεωρεῖται Ἕλληνας.

Ὁ σύγχρονος Ἕλληνας εἶναι τὸ διαχρονικὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπίδρασης μύρων ὥσων παραγόντων. Ἀρα δὲν μποροῦμε νὰ ἀπορρίψουμε τὴ «ρωμοσύνη», ὅπως κάνουν πολλοί, ἐξιδανικεύοντας μόνο ἓνα κομμάτι (ἐνδοξο ὁπωσδήποτε) τῆς ιστορίας μας – τὸ ἀρχαιοελληνικὸ – καὶ ἀγνοώντας ἓνα ἄλλο ἐπίσης σημαντικὸ κομμάτι – τὸ βυζαντινὸ. Εἶναι σφάλμα νὰ θέλουμε νὰ πετάξουμε στὰ σκουπίδια ἓνα μεγάλο κομμάτι τῆς ιστορίας μας (αὐτὸ τοῦ βυζαντινοῦ ἑλληνισμοῦ). Σὲ ποιὸν ἀραγε θὰ πρέπει νὰ τὸ χαρίσουμε; Ἐξ ἄλλου ἡ ταυτότητα τοῦ νεοἑλλήνα οὐσιαστικὰ δομήθηκε μέσα στὸ βυζαντινὸ κράτος. Ἐκεῖ ὁ ἑλληνισμὸς σφυρηλατήθηκε γύρω ἀπὸ δύο ἄξονες, τὴ γλῶσσα καὶ τὴ θρησκεία (ὀρθοδοξία).

Σίγουρα ὁ ἀρχαῖος ἑλληνισμὸς πρόσφερε πολ-

συνειδήσεως.

Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Μπορεῖ μαθητὴς ἡ γονεὺς αὐτοῦ γιὰ λογαριασμό του νὰ ἀρνηθεῖ τὴν παρακολούθηση τῆς διδασκαλίας τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης* γιὰ λόγους ἐθνικοῦς ἢ ἄλλους μὴ θρησκευτικῆς ὕψης. Κατ' ἀρχὴν σύμφωνα μὲ τὴν στενὴ ἐρμηνεία τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως δὲν εἶναι δυνατόν (βλ. Τρωιάνου Σ., Σχολιασμὸς Ἀποφάσεως, «Νομικὸ Βῆμα», τόμος 43, σελ. 929 ἐπ.), καθόσον αὐτὴ (ἡ ἀπόφαση) ἀναφέρεται στὴν «ἀναγνωρισμένη θρησκεία» (Ὁρθόδοξο Χριστιανικὸ Δόγμα) καὶ τὴν «αὐτονόμητ ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν ἑλληνοπαίδων» κατὰ τὸ δόγμα αὐτῆς. Ὅπως δὲ εἶναι γνωστὸ, θεωρεῖται κατὰ παράδοσιν στοιχεῖο τοῦ Ὁρθόδοξου Δόγματος (καὶ ὄχι μόνον) τὸ ἐνιαῖον τῆς *Παλαιᾶς* καὶ *Καινῆς Διαθήκης*, συνεπῶς καὶ ἡ ὑποχρέωση διδασχῆς τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης* μετὰ τῆς *Καινῆς*.

Μπορεῖ ὅμως νὰ χαρακτηρισθεῖ ἑτερόδοξος, κατὰ τὰ διαλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ΣτΕ (δὲν γεννᾶται ζήτημα ἐφαρμογῆς τῶν ὅρων «*ετερόθρησκος*» ἢ «*ἄθεος*», πού ἀναφέρονται στὴν ἀπόφαση), ὁποῖος δέχεται τὴν *Καينὴ Διαθήκη* καὶ γιὰ λόγους ἐθνικοῦς, ἠθικοῦς – πάντως μὴ θρησκευτικοῦς – ἀπορρίπτει τὴν *Παλαιὰ* καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν διαπαιδαγώγησή του βάσει αὐτῆς, προκειμένου νὰ ἐξαιρεθεῖ τῆς ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας τῆς κατὰ τὴν παρατεθεῖσα – στενὴ ἐρμηνεία τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως;

Ἡ ἀπάντηση εἶναι κατηγορηματικὰ ἀρνητικὴ, διότι μία τέτοια ἀντίληψη τῆς Χρι-



λά στην ανθρωπότητα, αλλά η ιστορία μας, είτε το θέλουμε είτε όχι, δέν σταματάει εκεί. Προχωράει και παραπέρα στο Βυζάντιο, όπου δέβαια μπορεί να μην άνθισε ένας τόσο μεγάλος πολιτισμός, αλλά πάντως ήταν μιὰ ένδοξη στιγμή της, έστω και με αρκετά σκοτεινά σημεία. Τελειώνοντας θα ήθελα να τονίσω, ότι διορθώσεις στον

τρόπο που γράφεται ή ιστορία μας μπορούν και πρέπει να γίνουν, απεμπόληση όμως ενός κομματιού της αποτελεί κατά τη γνώμη μου σφάλμα τεραστίου μεγέθους.

Ἀλέξανδρος Δ. Καρβέλας

Μαθιοῦ 7, Πύργος Ἡλείας

Σημείωση «Δαυλοῦ»

1. Ὁ ἐπιστολογράφος προσπαθεῖ νὰ ἀπορρίψῃ ὅσο μπορεῖ τὴν κρατικὴ ἔννοια τοῦ «Ἑλληνα» (γιατὶ καταλαβαίνει, ὅτι ἀλλιῶς θὰ ἐξαρχακτῆριζε μὴ Ἑλληνες τοὺς Κύπριους καὶ τοὺς Ἀποδόμους), ὅπως καὶ τὴν Ὁρθόδοξη ἔννοια τοῦ Ἑλληνα (γιατὶ καταλαβαίνει ὅτι ἔτσι θὰ ἐξαρχακτῆριζε Ἑλληνες τοὺς Ρώσους, τοὺς Ρουμάνους κ.λπ.).
2. Δὲν καταλαβαίνει ὅμως, ὅτι ἄλλο πράγμα ἢ ἐθνικὴ ταυτότητα καὶ συνείδηση, ἐνὸς λαοῦ σὲ μιὰ ιστορικὴ περίοδο κι ἄλλο πρᾶγμα ἢ ἐθνικὴ ταυτότητα καὶ συνείδηση, πού εἶναι ἀποτέλεσμα ἀποκλειστικὰ τῆς ἐλεύθερης ἀθροιστικῆς πολιτιστικῆς του παραγωγῆς. Ἔτσι δὲν εἶναι διατεθειμένος «νὰ πετάξῃ στὰ σκουπίδια ἓνα μεγάλο κομμάτι τῆς ἱστορίας μας», αὐτὸ τῆς Βυζαντινῆς περιόδου. Πιο ἀπλᾶ: Δὲν γνωρίζει, ὅτι κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδο (μέχρι τέλους) ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπεδίωκε ἀπλῶς χωρὶς καμμιὰ ἐθνικὴ συνείδηση καὶ χωρὶς καμμιὰ ἐθνικὴ ὑπόσταση, ἀλλὰ διωκόμενος ἀνηλεῶς (εἶχε ἀπαγορευθῇ ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἀκόμη καὶ τὸ ὄνομα «Ἑλλην») ὡς ἔθνος καὶ ὡς πολιτισμὸς. Ὅμως ἂν «δὲν μπορῇ νὰ ἀπορρίψῃ τὸ Βυζάντιο καὶ τὴ Ρωμοσύνη», ὅπως δηλώνει, σίγουρα δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀπορρίψῃ καὶ τὴν Τουρκοκρατία καὶ τὸν Ραγιαδισμό, τὰ ὁποῖα ἀναγκαστικὰ ἐπίσης ἀποτελοῦν σύμφωνα με τὴν ἱστορικὴ του ἀντίληψη, «κομμάτια» τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας μας, ἔστω κι ἂν στὴν τελευταία περίπτωση γνωρίζῃ ὅτι κατὰ τὴν Τουρκοκρατία ὁ Ἑλληνισμὸς ἦταν πολιτικά, ἱστορικά καὶ πολιτιστικὰ νεκρός.
3. Ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἀπαλλαγούμε ἀπὸ τὴν παγιδευτικὴ «ἱστορία», πού μᾶς διδάσκει τὸ Ρωμαῖκο Κρατὶδίδο, ἂν θέλουμε νὰ ἀποφύγουμε τὴν πλήρη ἐθνικὴ σύγχυση, τῆς ὁποίας τυ-

στιανικῆς θρησκείας δὲν ἐμπίπτει στὰ ὅρια τοῦ διακεκριμένου θεολογικὰ δόγματος. Συνεπῶς κατ' αὐτὴν τὴν ἀποψιν δὲν δικαιούται Ἑλλήν Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος νὰ ἀρνηθεῖ τὴν παρακολούθησιν κατόπιν τυπικῆς ἢ ἀτύπου δηλώσεώς του τῆς διδασκαλίας τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης* (καὶ μόνον αὐτῆς), ἐνῶ παράλληλα δέχεται νὰ διδάσκειται κανονικά τὴν ὑπόλοιπὴ ὕλη τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων.

Ὅμως, ἂν καταφύγουμε στὸ τελευταῖο ἐδάφιο τῆς ἀποφάσεως πού παρέθεσα, τὸ ὁποῖο ὁμιλεῖ περὶ ἀρνήσεως τῆς παρακολούθησιν διδασκαλίας λόγῳ ἐμμέσου ἐκδηλώσεως θρησκευτικῆς διαφωνίας, ἢ ἀπάντησιν στὸ ἐρώτημά μας εἶναι διαφορετικὴ. Ἐρμηνεύοντας στενὰ (γραμματικά) τὴν ἀναφορὰ αὐτὴ, καταλήγουμε ἐκ νέου στὸ ἀρχικὸ συμπέρασμα, καθόσον ἡ ἀπόφασις ἀναφέρεται «σὲ τέτοιον εἶδους λόγους... δηλαδὴ θρησκευτικῆς συνειδήσεως», οἱ ὁποῖοι ἀπλῶς δὲν περιβάλλονται τὴν ἐπισημότητα μᾶς τυπικῆς δηλώσεως.

Μὲ προσεκτικότερη ὅμως ἀνάγνωσιν τῆς ἀποφάσεως διαπιστώνουμε, ὅτι τὸ σκεπτικὸ τῆς ἀναφέρεται εἰδικὰ στὸ ἄρθρο 9 τῆς Συμβάσεως τῆς Ρώμης («*Σύμβασιν διὰ τὴν προάσπισιν τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τῶν Θεμελιωδῶν Ἐλευθεριῶν*»: Ν.Δ. 53/1974, ΦΕΚ Α', 256) τοῦ 1950 καὶ τὸ ἄρθρο 2 τοῦ Α' Προσθέτου Πρωτοκόλλου αὐτῆς (Παρίσι 20-3-1952), τὸ ὁποῖο ὁμιλεῖ περὶ θρησκευτικῶν, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφικῶν πεποιθήσεων. (Ἀνάλογη εἶναι καὶ ἡ πρόβλεψις τοῦ «*Διεθνοῦς Συμφώνου γιὰ τὰ οἰκονομικά, κοινωνικά καὶ μορφωτικά δικαιώματα*», Νέα Ὑόρκη 19-12-1966: Ν. 1532/1985,



πικὸς ἐκφραστὴς εἶναι ὁ ἐπιστολογράφος καὶ ἀπὸ τὴν ὁποία κατατρύχεται καὶ παραλύει πνευματικὰ σήμερα τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος.

Πῶς «στηρίζουν τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα» Πανεπιστήμια καὶ ΕΣΗΕΑ

Ἀγαπητοὶ ἀναγνώστες τοῦ «Δαυλοῦ», ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Πραγματικὰ δὲν μοῦ ἀρέσει νὰ διαμαρτύρομαι συνεχῶς καὶ γιὰ τὸ παραμικρό. Σχετικὰ ὅμως μὲ τὴν κακοποίηση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας πιστεύω, ὅτι ἐδῶ καὶ πολὺ καιρὸ «τὸ ποτήρι ξεχείλισε». Συνεπῶς πρέπει πλέον καὶ γιὰ τὸ παραμικρὸ ἀκόμη νὰ διαμαρτυρόμασθε καὶ μάλιστα ἔντονα καὶ χωρὶς κανένα αἶσθημα κακομοιριάς, ἀφοῦ πρόκειται γιὰ καταπάτηση (οὐσιαστικά: στέρηση) ἀπὸλυτου δικαιώματος, τὸ ὁποῖο ταυτόχρονα ἀποτελεῖ καὶ βασικὴ ἀποστολὴ τοῦ κράτους, τοῦ δικαιώματος στὴν παιδεία.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ γλῶσσα μας ὑπονομεύθηκε ἐξ αἰτίας μιᾶς προσπάθειας, ποὺ στόχο εἶχε τὴν... «στήριξη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας»! Πιὸ συγκεκριμένα πρόκειται γιὰ τὸ 7ο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Σταυρολέξου 1996, «ποὺ διεξάγεται ἀπὸ ἑπτὰ περιοδικὰ πνευματικῶν ἀσκήσεων μὲ τὴ συνεργασία τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τῆς ΕΣΗΕΑ γιὰ τὴ στήριξη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας»... Τὸ σταυρολέξο ἀποτελεῖται ἀπὸ 55 ὁρίσμοι, ἐκ τῶν ὁποίων 25 ἀντιστοιχοῦν σὲ ἑλληνικὲς λέξεις ὁλόκληρες, 5 σὲ τμήματα ἑλληνικῆς λέξης καὶ 3 σὲ ἀρχικὰ ἑλληνικῶν λέξεων (ἀρχτι-

κόλεξα). Οἱ ὑπόλοιποι 22 ὁρίσμοι ἀφοροῦν 21 ὁλόκληρες ξένες λέξεις καὶ 1 τμήμα ξένης λέξης. Οὐσιαστικὰ δηλαδὴ λιγότεροι ἀπὸ τοὺς μισοὺς ὁρίσμοι ἀντιστοιχοῦν σὲ ἑλληνικὴ λέξη! Βέβαια ὅλο τὸ σταυρολέξο εἶναι διαποτισμένο μὲ στοιχεῖα ξενομανίας. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν σύγχρονη ἑλληνικὴ κοινωνία. Τὸ κακὸ ὅμως εἶναι, ὅτι, ὅπως φαίνεται, ἡ ξενομανία αὐτὴ εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς ἀνεξήγητης ἀποστροφῆς γιὰ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα (καὶ περαιτέρω γιὰ ὅτιδήποτε ἑλληνικό)· ἡ μανία δηλαδὴ αὐτὴ δὲν ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν θαυμασμὸ γιὰ κάποιον ἄλλο, συγκεκριμένο λαό, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀπόρριψη κάθε τι ἑλληνικοῦ. Αὐτὸ τὸ φαινόμενο βέβαια ἀποτελεῖ χωρὶς καμμία ἀμφιβολία φυλετικὴ διάκριση (ρατσισμὸς, ὅπως ἔχει ἐπικρατήσει νὰ λέγεται ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ λέξη *razzismo*) εἰς βάρος τῶν ἐλλήνων ἀπὸ ἄλλες (...). Ἀς καταλάβουν λοιπὸν οἱ ξενομανεῖς φιλελεύθεροι ἀντι-ρατσιστές, ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ χειρότεροι ρατσιστὲς ἀπ' ὅλους.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προσοχὴ

Με ἐκτίμηση

Μ. Μάρκου

Φοιτητὴς Νομικῆς Α.Π.Θ.

Νεοκλῆ Καζάζη 16

551 33 Θεσσαλονίκη

ΦΕΚ Α' 5, τὸ ὁποῖο στὸ δέκατο τρίτο (13) ἄρθρο του ὁμιλεῖ περὶ «θηροσκευτικῆς καὶ ἠθικῆς μορφώσεως τῶν παιδιῶν»).

Σὲ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἔννοια τῶν φιλοσοφικῶν-ἠθικῶν πεποιθήσεων ἐντοπίζεται κυρίως ἡ διαφωνία ἐνὸς ἑλληνικῆς ἀγωγῆς προσώπου μὲ τὰ κείμενα τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης*. Συνεπῶς μὲ τὴν τεολογικὴ ἐρμηνεία θεωρῶ, ὅτι ὁ **Ἕλλην Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος μαθητὴς δύναται ν' ἀρνηθεῖ, ὁ ἴδιος ἢ οἱ γονεῖς του, τὴν διδασκαλίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης**, ἐπικαλούμενος ρητῶς ἢ ἀτύπως **διαφωνία φιλοσοφικῶν-ἠθικῶν πεποιθήσεων**, ἂν κατὰ τὴν κρίσιν καὶ ἀντίληψιν του τὰ «διδάγματα» τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης* ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὰ αἰώνια καὶ ἀναλλοίωτα Ἑλληνικὰ ἰδεώδη, ποὺ ὁ ἴδιος ἢ οἱ γονεῖς του πρεσβεύουν. Ἡ στάση αὐτὴ σὲ κάθε περίπτωσιν θὰ πρέπει νὰ τύχει τῆς προστασίας ποὺ προβλέπει ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις, δηλαδὴ νὰ γίνῃ σεβαστὴ ἀπὸ τὸ διδασκτικὸ προσωπικὸ καὶ νὰ μὴν ἔχει τὴν παραμικρὴ ἐπίπτωσιν στὴν ἀξιολόγησίν του.

Σωτήρης Χυτήρης

Δικηγόρος-Διεθνολόγος

Σόλωνος 111· Ἀθήνα

Ἡ ἐκμετάλλευση τῆς δυνάμεως τῶν κυμάτων στὴ ναυσιπλοΐα

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Μὲ ἀφορμὴ τὴν μελέτη τοῦ κ. Π. Καρακατσάνη περὶ τοῦ μηχανισμοῦ ἐκμεταλλεύσεως τῶν κυμάτων, ποὺ χρησιμοποιοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, γιὰ νὰ ταξιδεύουν στοὺς ὠκεανούς («Δαυλός», τεύχος 173, σελ. 10461), θέλω μέσω τοῦ περιοδικοῦ σας νὰ συγχαρῶ τὸν κ. Καρακατσάνη γιὰ τὴν πραγματικὰ καταπληκτικὴ του σκέψη, ἀλλὰ νὰ συγχαρῶ καὶ ἐσᾶς ποὺ τὴν δημοσιεύσατε. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐγίνε κτῆμα ὅλων μας. Σὰν μηχανικός τοῦ Ε.Ν. ποὺ εἶμαι καὶ ἀφοῦ μελέτησα ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ πολὺ τὸ ἄρθρο, τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ παρατηρήσω εἶναι τὸ ἔξης: «Ὅταν τὸ πλοῖο εἶχε τὸν καιρὸ «πλώρα-πρύμα», τότε τὸ σύστημα λειτουργοῦσε τέλεια· ὅταν ὅμως ὁ καιρὸς ἦταν στὶς πλευρὲς τοῦ πλοίου (ὅσοι ἔχουμε ταξιδέψει, ξέρουμε πόσα

μερόνυκτα εἶχαμε τὸν καιρὸ «στὶς πάντες», δηλ. στὶς πλευρὲς τοῦ πλοίου), τότε ἴσως ὁ μηχανισμὸς τοῦ ἐκκρεμοῦς νὰ λειτουργοῦσε καὶ πλευρικῶς. Ὅπως καὶ νὰ ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὁ κ. Καρακατσάνης εἶναι ἄξιος ἐπαίνων γιὰ τὴν μελέτη του, ἔκανε τὴν καλὴ ἀρχή. Τώρα ἀποκρίνεται στοὺς μηχανολόγους-ναυπηγούς νὰ κάνουν τὶς ἀπαιτούμενες μελέτες, ἐρευνες καὶ ἴσως ἐφαρμογές. Εἴθε νὰ βρεθῇ ἄλλος ἓνας δάσκαλος σὰν τὸν κ. Ἰ. Σακκά, γιὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὅλα αὐτὰ εἶναι πραγματικὰ καὶ ἐφικτά. Συγχαρητήρια καὶ πάλι σὲ ὅλους σας.

Μετὰ τιμῆς
Εὐάγγελος Μπαλούρδης
Α' Μηχανικὸς Ε.Ν.
Χαρ. Τρικούπη 18, Πειραιεὺς

Πλόες με ἐκμετάλλευση τῶν κυμάτων μόνο στοὺς ὠκεανούς

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Ἀσχολούμενος μὲ τὴν συγγραφὴ τοῦ ὑπὸ ἔκδοσιν βιβλίου μου «*Ἡ Προϊστορικὴ Ἑξάπλωσις τῶν Αἰγαιῶν*» διεπίστωσα, ὅτι στοὺς «μύθους» γιὰ τὰ ὑπερωκεάνια ταξίδια τῶν προγόνων μας ἀναφέρεται, ὅτι αὐτοὶ διέσχιζαν τὴν Μεσόγειο μὲ κανονικὰ ἱστιοφόρα, τὰ ὁποῖα, ὅταν ἐφθάναν στὶς ἐκτὸς αὐτῆς θάσεις τους, ἀντικαθιστοῦσαν μὲ ἄλλα σκάφη, ὠκεανοπόρα. Ὁ Ἡρακλῆς λ.χ. ἀφίγει τὸ πλοῖο του στὴν Ταρτησοῦ («προϊστορικὴ» ἑλληνικὴ θάσι στὶς ἀτλαντικὲς ἀκτὲς τῆς Ἰβηρικῆς) καὶ σὲ ἄλλῃ περιπτώσει στὴν Ἐρύθεια (νησί ἔξω ἀπὸ τὶς ἴδιες ἀκτὲς, ποὺ τώρα ἔχει ἐνωθῇ μὲ τὴν ἡπειρὸ) καὶ παίρνει ἓνα «*χρυσοῦν δέπας*», μὲ τὸ ὁποῖο διαπλέει τὸν Ἀτλαντικόν, γιὰ νὰ φθάσῃ στὶς Ἑσπερίδες καὶ στὸν Ἀδῆ. Τὸ ἴδιο κάνει καὶ ὁ Περσεύς, προκειμένου νὰ φθάσῃ ὡς τὶς Γοργόνες ποὺ ζοῦν στὴν δυτικὴ ἐσχατιὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Δὲν ἤξερα ὅμως, τί εἶδους ἦσαν αὐτὰ τὰ ὠκεανοπόρα πλοῖα τῶν Ἑλλήνων. Τὴν ἀπορία μου ἔλυσε ὁ κ. Π. Καρακατσάνης μὲ τὴν ἐξόχως ἐνδιαφέρουσα συνεργασία του στὸν «Δαυλὸ» (173, Μάιος 1996), ὅπου ἀποκαλύπτει κατὰ τεκμηριωμένο τρόπο τὴν ὑπαρξὴ μηχανημάτων πλοίων, ποὺ ἀξιοποιοῦσαν τὴν ἐνέργεια τῶν

ὠκεανίων κυμάτων καὶ ἔπλεαν μὲ ὅλους τοὺς ἀνέμους ταχέως καὶ ἀσφαλῶς χωρὶς ἰστία καὶ πανιά. Ἡ ἀνακάλυψίς του εἶναι πράγματι συγκλονιστικὴ καὶ εἶναι ἄξιος γενικῆς ἀναγνωρίσεως. Ὡς πρὸς τὴν παρατήρησί του, ὅτι τὰ ἐν λόγω μηχανοκίνητα σκάφη μειονεκτοῦσαν στὴν Μεσόγειο, ἢ ἀπάντησις δίδεται ἀπὸ τοὺς «μύθους», ποὺ λένε ὅτι σ' αὐτὴν ἐχρησιμοποιοῦντο ἱστιοφόρα, ἐνῶ στοὺς ὠκεανούς ἄλλου εἶδους πλοῖα, τὸ μυστήριον τῶν ὁποίων ἔλυσε ὁ κ. Π. Καρακατσάνης. Ὅπως συνάγεται ἀπὸ τοὺς «μύθους», ἢ «Ἀργὼ» ἦταν ἓνας νέος τύπος πλοίου, προωρισμένου γιὰ μεγάλα ταξίδια. Ὑποθέτω ὅτι πρόκειται γιὰ τὸν τύπο ποὺ περιγράφει ὁ κ. Π. Καρακατσάνης.

Ἀκόμη μὰ παρατήρησις: Ἡ γνώσις τῶν ὠκεανοπόρων πλοίων δὲν πρέπει νὰ χάθηκε μὲ τὴν ἐκρηξί τοῦ ἡφαιστείου τῆς Θήρας (1644 π.Χ.), ὅπως ὑποθέτει ὁ κ. Π. Καρακατσάνης, ἀλλὰ μὲ τὴν παρακμὴ-πτῶσι τῆς Μυκηναϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τὴν ἐμφάνισι τῶν Σημιτοφονικών, οἱ ὁποῖοι ἀπέκλεισαν τὴν διέλευσι πρὸς καὶ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικόν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διακοπὴ τῶν ὑπερωκεανίων ταξιδιῶν.

Μετὰ τιμῆς
Γεώργιος Κ. Γεωργαλάς
Πεντέλη

Περὶ τῶν ὀνομάτων «Ρωμῖος», «Γραικός» καὶ «Ἕλλην»

Θυμίζει ἡ χρησιμοποίηση τοῦ ὀνόματος *Ρωμῖος* γιὰ τοὺς Ἕλληνες τὸ «παρατσούκλι», πὺν χρησιμοποιοῖται στὰ χωριά, ὅπου ὁ χωριάτης ἀναγνωρίζεται περισσότερο μὲ τὸ παρατσούκλι παρὰ μὲ τὸ πραγματικὸ του ὄνομα.

Ρωμῖος, *Ρωμιοσύνη* καὶ *Ρούμελη* εἶναι ὑποτιμητικὰ ἱστορικὰ παρατσούκλια τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων, πὺν ὑποδηλώνουν τὴν πολυχρόνη ὑποταγὴ τους στοὺς Ρωμαίους. Καὶ φυσικὰ οἱ ἔχθροι τοῦ ἑλληνισμοῦ εἶχαν κάθε συμφέρον, νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ παρατσούκλια τῆς ὑποδούλης, καθένas ἔχοντας ξεχωριστὸ λόγο.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὄνομα *Γραικός*, ὁ Ἡσίοδος λέει, ὅτι: «*Ἡ κόρη τοῦ λαμπροῦ Δευκαλίωνα* (γιου τοῦ Ἑλλήνα) *Πανδώρα μὲ τὸν πατέρα Δία, ἄρχοντα ὄλων τῶν θεῶν, πλάγιασε ἐρωτικὰ μέσα στὰ ἀνάκτορα καὶ γέννησε τὸν ἀντρεϊωμένο Γραικό*». [«Κούρη δ' ἐν μεγάροισιν ἀγαθοῦ Δευκαλίωνος Πανδῶρη Διὶ πατρί, θεῶν σημάτωνοι πάντων, μειχθεῖσ' ἐν φιλότῃ τέκεν Γραικὸν μενεχάρμην»: Ἡσίοδος, Κατάλογος Γυναικῶν, *Ἡοῖαι*, Α, 1]. Καὶ γι' αὐτὸ ὁ Ἀριστοτέλης γράφει, ὅτι γύρω στὴ Δωδώνη τῆς Ἠπείρου «*ῥέκουν οἱ Σέλλοι καὶ οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοί, νῦν δὲ Ἕλληνες*» («Μετεωρ.» 1 352α).

Βεβαίως κατὰ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς

χρόνους καὶ κυρίως κατὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδο ἀποφευγόταν ἡ χρῆσις τοῦ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων, ὡς «εἰδωλολατρῶν» καὶ «ἐθνικῶν». Οἱ μετέπειτα ἱεράρχες ἐπιμένουν στὸ *Γραικός* καὶ *Ρωμῖος*, γιὰ τὴν ὀνομασίαν *Ἕλλην* συνδέεται γι' αὐτοὺς μὲ τὴν «εἰδωλολατρία». Καὶ στὸν διάλογο μὲ τοὺς Ἀγγλικανούς Ἀνωμότας (1716-1725) ἰσχυρίζονταν ἀποκαλυπτικά: «*πάλαι μὲν Ἕλληνας, νῦν δὲ Γραικῶν καὶ Νέων Ρωμαίων διὰ τὴν Νέαν Ρώμην καλουμένων*».

Ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία μὲ πρωτεύουσα τὴν Κωνσταντινούπολη σταδιακὰ καὶ εἰρηνικὰ περιήλθε στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων ὡς Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, καὶ αὐτὸ εἶναι μιὰ ἱστορικὴ ἐπιτυχία. Δὲν χρειάζεται συνεπῶς νὰ συνδεόμαστε μὲ τὶς ὀνομασίες *Ρωμῖος* καὶ *Ρωμιοσύνη*, πὺν μᾶς ὑπενθυμίζουν τὴν ὑποδούλωσίν μας στοὺς Ρωμαίους. Ἡ ὀνομασία μας εἶναι *Ἕλληνες* καὶ ἡ πατρίδα μας *Ἑλλάδα*, ὅπως αὐτὴ καθιερώθηκε ἀνὰ τοὺς αἰῶνες ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους, ἱστορικοὺς, τραγικοὺς ποιητὲς καὶ ῥήτορες. Καὶ αὐτὴ τὴν ὀνομασίαν πρέπει νὰ καθιερώσωμε διεθνῶς.

Μετὰ τιμῆς
Γεράσιμος Καζανᾶς

Οἰκονομολόγος
Πατησίων 71, 104 34 Ἀθήνα

Ὁ «ξεχασμένος» μέγας μαθηματικὸς Αὐτόλυκος

Κύριε Λάμπρου,

Διαβάζοντας στὴν σελίδα 10491 τοῦ τεύχους 173 τοῦ «Δ» γιὰ τὸν ἀρχαῖο μαθηματικὸ Μέλισσο, ἡ σκέψις μου ἔτρεξε στὸν φιλόσοφο, μαθηματικὸ καὶ γεωμέτρη Αὐτόλυκο. Εἶναι αὐτός, πὺν μέτρησε τὴν ἀπόσταση Γῆς καὶ Σελήνης, τὸν ὄγκο τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης. Μᾶς πληροφοροῦσε δέ, ὅτι στὴ σκοτεινὴ πλευρὰ τῆς Σελήνης ὑπάρχει μιὰ μεγάλη ὀροσειρά. Ὅταν οἱ Ἀμερικανοὶ ἔφθασαν στὴν Σελήνη καὶ πέρασαν στὴν σκοτεινὴ πλευρὰ τῆς, διεπίστωσαν τὴν ὑπαρξὴ τῆς ὀροσειρᾶς καὶ τὴν ὀνόμασαν ἀμέσως Ὁροσειρὰ τοῦ Αὐτόλυκου. Ἕνα βιβλίο

ὑπάρχει μοναδικὸ στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη, καὶ ἐκεῖνο στὰ λατινικά μὲ τὴν ὀνομασίαν «*Αὐτόλυκος*». Κάνω ἐκκλήσις πρὸς τοὺς συνεργάτες τοῦ «Δ» καὶ μελετητὲς, ὅπως γράφουν στὸν «Δ» γιὰ τὸν Αὐτόλυκο, τὸν ὁποῖο ἔχουμε ξεχάσει.

Μετὰ τιμῆς
Δημ. Νικολαΐδης
Κερατέα Ἀττικῆς
Τηλ. 094-525021

Σημ. «Δ»: Ὁ «Δ» θὰ δημοσιεύσῃ ἔρευνα γιὰ τὸν Αὐτόλυκο σ' ἓνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ του τεύχη.

Ὁ ἐξωσυμπαντικὸς Γιαχβὲ καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἀντίληψη περὶ θεοῦ

Κύριε διευθυντά,

[...] Καλὰ κάνει ὁ κ. Γ. Μουστάκης καὶ ἀναγνωρίζει ὡς ἐγκλήματα τὴν θάσανιστικὴ καὶ

ἀποτρόπαια θανάτωση τῆς Ὑπατίας καὶ τὸσων ἐπώνυμων καὶ ἀνώνυμων Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς πρωτοστάτες τῆς Ἰουδαιοχριστιανικῆς κτηνω-

δίας (σάμπως νὰ περιμένε ο Ἕλληνισμὸς τὴν συγγνώμην τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν λογικὴ τοῦ «νὰ σὲ κάψω μὲ φωτιά, γιὰ νὰ σ' ἀλείψω μέλι»). Ἐμεῖς ὅμως, ποῦ βασικὸ ἔνοχο τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν θεωροῦμε ὄχι τὰ χέρια ποῦ τὰ διέπραξαν (αὐτὰ ἔτσι κι ἀλλιῶς εἶναι χέρια νεκρῶν), ἀλλὰ τὸ δόγμα ἐκεῖνο ποῦ θόλωσε τὰ μυαλὰ κι ὅπλισε τὰ χέρια, κι ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερα νὰ παράγῃ τὴν μισαλλοδοξία καὶ νὰ τροφοδοτῇ τὸν σκοταδισμό καὶ τὸ μῖσος κατὰ τῆς Ἑλληνικότητος, θὰ ἐπιθυμοῦσαμε ὁ κ. Μουστάκης νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ οὐσιαστικότερα ζητήματα.

Γι' αὐτὸ καὶ θεωρῶ ὅτι ὁ κ. Μουστάκης πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιθυμεῖ, στὰ ἀκόλουθα ἐρωτήματα:

α) Πιστεύει, ναι ἢ ὄχι, ὁ κ. Μουστάκης, ὅτι ὁ ἐμφανισθεὶς ὑπὸ μορφὴν τριῶν προσώπων εἰς τὸν Ἀβραάμ, καὶ ὑπὸ μορφὴν φλεγόμενης βάρου εἰς τὸν Μωϋσῆ, Γιαχβέ, εἶναι ὁ ἕνας καὶ μοναδικὸς Θεός;

β) Πιστεύει, ναι ἢ ὄχι, ὁ κ. Μουστάκης, ὅτι ὁ γεννηθεὶς εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ ὑπὸ τῆς

Μαρίας Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἐνανθρωπισθεὶς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Γιαχβέ, τοῦ Θεοῦ δηλαδὴ τῶν Ἑβραίων, τοῦ ὁποίου τὴν ἔλευση εἶχαν προαναγγεῖλει οἱ προφῆτες (μαζὶ καὶ ὁ Ζαχαρίας);

γ) Ἀπὸ τίς δύο ἀντιλήψεις, τὴν Ἑλληνικὴ, ποῦ λέει ὅτι Θεὸς εἶναι ὁ κόσμος καὶ ὁ κόσμος εἶναι αἰτία τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ τὴν Ἑβραϊκὴ, ποῦ λέει ὅτι ὁ κόσμος εἶναι δημιούργημα-κτίσμα ἐνὸς ξένου πρὸς τὴν οὐσία τοῦ κόσμου Θεοῦ, ποῖαν ἀσπάζεται ὁ κ. Μουστάκης;

δ) Ἐπιχειρεῖ, ναι ἢ ὄχι, ὁ κ. Μουστάκης νὰ «λανσάρῃ» ἕναν νέου εἶδους «ἐλληνοχριστιανισμό», διαβλέπων ὅτι ὁ μέχρι τοῦδε «λανσαρισθεὶς» «δὲν τραβάει πλέον»;

Ἐὰν ἀπαντήσῃ ξεκάθαρα, ὅπως ἀρμόζει σὲ Ἕλληνες, ὁ κ. Μουστάκης στὰ παραπάνω ἐρωτήματα. Ἐὰν ἀπαντήσῃ «κυττώντας στὰ μάτια» τοὺς ἀναγνώστες τοῦ ἐλληνικοῦ «Δαυλοῦ».

Μετὰ τιμῆς

Ὁδυσσεὺς Γ. Πατεράκης

Παρασκευοπούλου 98

71305 Ἡράκλειον Κρήτης

Σημείωση «Δαυλοῦ»

1. Ὁ «Δ» στὰ 15 χρόνια ποῦ κυκλοφορεῖ οὐδέποτε ἀσχολήθηκε μὲ θεολογικά-δογματικά ζητήματα, καὶ θεθαίως οὔτε καὶ τώρα θὰ παραδῇ τὴν ἀρχὴν του αὐτὴν. Ὁ λόγος εἶναι, ὅτι οἱ θεολογικὲς-δογματικὲς ἀπόψεις δὲν μποροῦν νὰ ἀποδειχθοῦν μὲ τὴ θετικὴ μέθοδο ἐρευνας· καὶ συνεπῶς κάθε σχετικὴ συζήτηση δὲν ὀδηγεῖ πονθενά. Ἐπομένως στὸ πρῶτο ἐρώτημα καὶ ἐν μέρει στὸ δεῦτερο ἐρώτημα τοῦ κ. Ὁδυσσεῆ Πατεράκη ἡ θέση μας εἶναι, ὅτι εἶναι σεβαστὰ τὰ «πιστεύω» τὰ δικά του, τοῦ κ. Γ. Μουστάκη καὶ οἰουδὴποτε ἀνθρώπου.
2. Σ' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰδικὰ τὸν θεὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀνεξάρτητα ἀπὸ θεολογικά-δογματικὰ κριτήρια διαπιστώνουμε, ὅτι πρόκειται γιὰ «θεοποίηση» τοῦ ρατσισμοῦ-φασισμού, τῆς μισανθρωπίας, τοῦ μισελληνισμοῦ, τῆς ἐγκληματικότητος-ἀνθρωπικότητος καὶ ὅτι κυρίως πρόκειται γιὰ πηγὴ πάσης μορφῆς ἐξουσιασμοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ «Δ» ἔχει ζητήσῃ ἤδη ἀπὸ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1994 τὴν ἀποβολὴ τῆς «Παλαιᾶς Διαθήκης» ἀπὸ τὴν θρησκεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ.
3. Σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ τρίτο ἐρώτημα, παρατηροῦμε ἀπλῶς, ὅτι ἡ σημερινὴ Θεωρητικὴ Φυσικὴ ὡδηγήθηκε στὸ πόρισμα, ὅτι τὸ Σύμπαν αὐτογεννᾶται καὶ αὐτοκαταστρέφεται χωρὶς παρέμβαση ἐξωσυμπαντικοῦ ἢ προσυμπαντικοῦ «θείου» παράγοντος.
4. Τέλος στὸ ζήτημα τοῦ σημερινοῦ Χριστιανισμοῦ τὸ πρόβλημα προκύπτει ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἕλληνισμὸς συμβίωσε καταναγκαστικά μαζὶ του ἐπὶ 17 αἰῶνες. Τοῦτο ἀποτελεῖ μὴ πραγματικότητα, γιὰ τὴν ὁποία χωροῦν πολλὲς ἀπόψεις. Τὴν πραγματικότητά αὐτὴ ὁ «Δαυλὸς» ἔχει τοποθετήσῃ στὸ κέντρο τῆς εὐρύτερης προβληματικῆς του. Κάνουμε ἐρευνα. Ποῦ αὐτὴ ὀδηγεῖ, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ προκαθορίσῃ, γιατί ἂν τὸ πράξῃ, θὰ πάψῃ ἢ ἐρευνα αὐτὴ νὰ εἶναι ἐλεύθερη καὶ θὰ καταντήσῃ ὑπερέτρια αὐθαίρετων σκοπιμοτήτων.

Ὑπάρχει δημοκρατία;

Ἡ ὕπαρξη καὶ ἄσκηση δημοκρατίας σὲ μιὰ πολιτεία καὶ σὲ μιὰ κοινωνία πρέπει νὰ ἀναζητῆται στὸν πολιτισμὸ, πὺν διώνει σὰν ἀλήθεια, σὰν ἔννοια καὶ σὰν καθημερινή πρακτική. Δημοκρατία ὑπάρχει, ὅταν οἱ πολῖτες ἔχουν τὴν ἱκανότητα ἐλεύθερης ἀναζήτησης τῆς ἀλήθειας καὶ ὁλοκλήρωσης τοῦ ἰδεατοῦ τους. Δημοκρατία ὑπάρχει, ὅταν τὸ “εἶναι” εἶναι προσδιοριστικοῦ περιεχομένου, ἐννοιολογικοῦ προσδιορισμοῦ, σὲ μιὰ δυναμική πὺν δημιουργεῖ ἀξίες, καὶ ὁ “διαφορισμὸς” εἶναι διαφορισμὸς ἐννοιῶν καὶ περιεχομένου. Δημοκρατία ὑπάρχει, ὅταν ἡ ζωὴ εἶναι πράξη, δηλαδὴ δράση μὲ περιεχόμενο· κι ἀκόμα περισσότερο, ὅταν ἡ ζωὴ εἶναι πράξη μὲ κατάθεση ψυχῆς, πὺν δικαιώνει τὸν ἄνθρωπο μέσα ἀπὸ τὴν δημιουργία, πὺν διαφορίζει ἀπὸ τὸ “μὴδὲν” καὶ ἀκόμα περισσότερο ἀπὸ τὸ “κενὸ”, καὶ κερδίζει τὴν ἀθανασία. Ἡ δημοκρατία –ἀντίθετα μὲ τὴν ἐξουσιαστική παγίδα τῆς ὑποῦλης ἀπλοϊκότητας τῆς ἰσοπέδωσης– ἀναγνωρίζει, στηρίζει καὶ ἐκφράζει τὸν διαφορισμὸ. Δημοκρατία ὑπάρχει, ὅταν δὲν ὑπάρχει ἰσοπέδωση ἀλλὰ ὑψηλὸς διαφορισμὸς τοῦ κακοῦ ἀπὸ τὸ καλὸ, τοῦ καλοῦ ἀπὸ τὸ καλύτερο καὶ τοῦ καλύτερου ἀπὸ τὸ ἄριστο, ἀλλὰ καὶ ταυτόχρονα ὅταν ὑπάρχει πίστη καὶ ἡ ἀκλόνητη πίστη καὶ πεποίθηση, ὅτι ὅλοι οἱ πολῖτες ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ ἀριστεύσουν καὶ ὅταν ἡ πολιτεία διαμορφώνει καὶ ἐξασφαλίζει τοὺς ἀνάλογους μηχανισμούς, γιὰ νὰ στηρίξει τὴν ἐξαιτομικεμένη προσπάθεια κάθε ἀνθρώπου νὰ κατακτήσει τὸ ἰδεατὸ του μέσα στὴν συλλογική συνδημιουργία τῆς Ἀριστοτέλειας δημοκρατίας τοῦ «ἀποδιδόναί ἐκάστω τὰ ἴδια». Δημοκρατία ὑπάρχει, ὅταν στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὸ κοινωνικὸ σύνολο ὑπάρχει πίστη, ὅτι αὐτὸ πὺν δὲν ὑπάρχει μπορεῖ νὰ δημιουργηθεῖ, ὅτι τὸ καλύτερο καὶ τὸ ἄριστο εἶναι μέσα στὸ ἀνθρώπινο μέτρο. Ἡ δημοκρατία καὶ ἡ πολιτιστική ἀνάταση συνυπάρχουν καὶ συντίθενται καὶ συνθέτουν μαζί μὲ τις ἔννοιες τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς ἀγάπης.

Δὲν ὑπάρχει δημοκρατία, ὅταν ὁ ὅποιος προσδιορισμὸς εἶναι προσδιορισμὸς σχήματος, εἰκόνας, διαδικασίας ἢ δράσης. Ὑνας τέτοιος προσδιορισμὸς ἀναγκαστικά καταλήγει μόνον –καὶ περιοριστικά– σὲ ποσοτικὸ διαφορισμὸ, πὺν δὲν παράγει ἀξίες, ἀλλὰ εἴτε εἶναι τὸ ἀπόλυτο “κενὸ” ἐκ προοιμίου λόγω ἔλλειψης περιεχομένου εἴτε παράγει τὸ “μὴδὲν” μέσα ἀπὸ τὴν ἀντίφαση. Ὑνας τέτοιος περιοριστικὸς προσδιορισμὸς στερεῖ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ἱκανότητα ἐρμηνείας τῆς πράξης ἀφαίρεσης καὶ ἐλεύθερης ἀναζήτησης τῆς ἀλήθειας, εὐνουχίζοντας μὴ ἀνατάξιμα τὴν δημοκρατία. Σὲ μιὰ τέτοια δυναμική δὲν ὑπάρχει δημοκρατία, γιὰτὶ ἡ ζωὴ ἀναγκαστικά δὲν εἶναι πλέον πράξη, ἀλλὰ ἓνα διαδικασιακὸ κνηνητὸ τοῦ χρόνου, γιὰ νὰ καλυφθῇ τὸ “τίποτα”. Κι ἀκόμα δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ δημοκρατία, γιὰτὶ χωρὶς ἐννοιολογικοὺς προσδιορισμοὺς περιεχομένου ἢ ἀνθρώπινη δράση (πὺν δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι πράξη) εἶναι ἀνίκανη νὰ ἔχῃ συνέπεια καὶ ἁρμονία, καὶ πέρα ἀπὸ τὴν ἀντιφατικότητά της γίνεται καὶ συγκρουσιακή μὲ συνέπεια τὴν ἀνάγκη «ἐξαναγκασμοῦ σὲ τάξη», πράγμα πὺν ἐκμεταλλεῖται δεόντως ἡ Ἐξουσία, ὅχι μόνο γιὰ νὰ τὴν ἐπιβάλῃ ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ τὴν ἐπιβάλῃ γιὰ τὴν ἀναπαραγωγή, ἐπίταση καὶ διαιώνισή της.

Τὸ μέτρο τῆς ὕπαρξης –ἢ μὴ– δημοκρατίας εἶναι στὴν οὐσία μέτρο τοῦ πολιτισμοῦ πὺν διώνουν οἱ πολῖτες καὶ ἡ κοινωνία. Ὑπάρχει δέδαια καὶ μιὰ συνηθισμένη προσέγγιση γιὰ τὴν διαπίστωση τῆς ὕπαρξης ἢ μὴ δημοκρατίας σὲ μιὰ κοινωνία. Ἐξετάζεται τὸ ἂν καὶ κατὰ πόσον πληροῦνται κάποιες τυπικὲς προϋποθέσεις ὕπαρξης δημοκρατίας μὲ συνηθισμένα κριτήρια, ἂν ὑπάρχει διάκριση τῶν ἐξουσιῶν (ἐκτελεστική, δικαστική, νομοθετική), ἂν διενεργοῦνται ἐκλογές, ἂν οἱ ἐκλογές διεξάγονται ὁμαλὰ ἢ μὲ βία καὶ νοθεία κ.ἄ. Ὅμως μιὰ τέτοια ἀνάλυση βασισμένη σὲ τυπικὰ κριτήρια μπορεῖ νὰ ἀποθεῖ παραπλανητική καὶ γιὰ τὸν πλέον ἐμπειρο ἀναλυτὴ, καθὸσον πάντα ὁ ἄνθρωπος, τὸ σχῆμα, μπορεῖ νὰ λάβῃ περισσότερα τοῦ ἐνὸς περιεχόμενα καὶ νὰ ἔχουμε μιὰ κοινωνία πὺν πληροῖ ὅλα τὰ τυπικὰ κριτήρια τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ στὴν οὐσία αὐτὰ νὰ φαλκιδεῦνται κατὰ τρόπο πὺν ἐξασφαλίζει στὴν Ἐξουσία τὴν στυγνὴ ἐκφράσή της. Ὑνας ἐντιμος καὶ ἀντικειμενικὸς ἀναλυτὴς θὰ προσεγγίσει ἐλεύθερα τὴν ἀλήθεια μόνο, ὅταν ἐξετάζει τὴν οὐσιαστική ὕπαρξη δημοκρατίας μὲ κριτήριον τὴν Ἀριστοτέλεια πολιτεία τοῦ «ἀποδιδόναί ἐκάστω τὰ ἴδια», τὴν πολιτεία στὴν ὁποία στοὺς πολῖτες ἀποδίδονται αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐκείνοι δικαιούνται·χρειάζονται, γιὰ νὰ φθάσουν τὸ ἰδεατὸ τους.

Ἀνδρέας Ἀθηναῖος

Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Γαῖηλ (ΗΠΑ)

Οι 48 μειονότητες της Τουρκίας

Ο 20ός αιώνας έχει χαρακτηριστεί από τους διεθνολόγους, ιδιαίτερα δε από τους ασχολούμενους με τὸ Διεθνὲς Δίκαιο, ὡς ὁ Αἰώνας τῶν Ἐθνοτήτων. Ὑπ' αὐτὸ τὸ πρῖσμα ὁ ἐπερχόμενος 21ος αἰώνας θὰ ἔπρεπε ἴσως νὰ ὀνομασθῇ Αἰώνας τῶν Μειονοτήτων. Αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικὸ τὸ βλέπουμε νὰ ἀναδεικνύεται ἰδίᾳ μετὰ τὴν πτώση τοῦ λεγόμενου ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ, με' ὃ, τι αὐτὴ συνεπάγεται στὶς χώρες τῆς πρώην Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, ὅπου οἱ καταπιεσμένες ἐθνοτικές ξεσηκώθηκαν καὶ μειονότητες πληθυσμιακῆς ζητοῦν αὐτονομία, ἀναγνώριση τῆς ἐθνικῆς τους ταυτότητας, τῆς γλώσσας τους καὶ τῶν ἰδιαιτεροτήτων τους, ἀκόμη δὲ σὲ πολλές περιπτώσεις αὐτονομία, ὅπως οἱ Ἕλληνες τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Οὐκρανίας, ἡ ἀνεξαρτησία, ὅπως οἱ Τάταροι τῆς Κριμαίας καὶ οἱ Τσετσένοι τοῦ Καυκάσου.

Ἄν ὅμως τοῦτο συμβαίνει στὶς χώρες τῆς πρώην Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, τὸ ζήτημα τοῦτο παρουσιάζεται περισσότερο ὀξὺ στὰ Βαλκάνια καὶ στὶς δύο ἀκτὲς τοῦ Αἰγαίου, πού ἀπὸ τὴν αὐγὴ ἀκόμη τῆς ἱστορίας εἶχαν ἐνιαῖο καὶ ἰδιαιτερο πολιτισμό. Καὶ ἂν στὴν Ἑλλάδα ἡ καταστροφή τοῦ 1922 ἔφερε μὲν 1.500.000 Ἕλληνες Μικρασιάτες πρόσφυγες χριστιανούς ὀρθοδόξους, με' ἀντίστοιχη ἔξοδο 400.000 περίπου μουσουλμάνων, ὄχι ἀναγκαιῶς ὅλων Τουρκογενῶν (π.χ. οἱ Βαλαάδες τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας καὶ οἱ Τουρκοκρητικοὶ δὲν ἦσαν καὶ δὲν εἶναι Τούρκοι ἀλλὰ ἐξισλαμισμένοι Ἕλληνες), εἶχε ὅμως καὶ εὐεργετικὸ, θὰ μπορούσε νὰ πῇ κανεῖς, ἀποτέλεσμα, διότι ὁ Ἑλλαδικὸς πληθυσμὸς ἐμφανίζεται ὁμοιογενής, ἀφοῦ τὸ 98% τοῦτου εἶναι Ἕλληνες, πού μιλοῦν τὴν Ἑλληνικὴ γλώσσα καὶ ἔχουν ὡς θρησκεία τὸν Χριστιανισμὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Στὴν Τουρκία ἡ ἀνταλλαγὴ αὐτὴ τῶν πληθυσμῶν ἐπέτεινε ἀκόμη πλεονὺς τὸ ὑπάρχον πρόβλημα τῶν μειονοτήτων, ἀφοῦ στὶς ἤδη ὑπάρχουσες μεγάλες καὶ μικρὲς πληθυσμιακῆς μονάδες, προσετέθησαν καὶ ἄλλες.

Καὶ ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα οἱ ἐλάχιστες ὑπάρχουσες ἐθνικὲς μειονότητες (ἡ Μουσουλμανικὴ, ἡ Ἰουδαϊκὴ, ἡ Ἀρμενικὴ) ἔτυχαν γενικῶς ἀφόγου μεταχειρίσεως καὶ ἔτυχε ἀπολύτου σεβασμοῦ ἡ ἐθνικὴ, γλωσσικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἰδιαιτερότητά τους, με' ἀποτέλεσμα οἱ μειονότητες αὐτές, με' προεξάρχουσα τὴν Μουσουλμανικὴ, νὰ προσοδεύουν ἀκόμη καὶ νὰ αὐξάνονται πληθυσμιακά (ἡ Μουσουλμανικὴ ἀπὸ 70.000 τὸ 1922 ἔχει ξεπεράσει σήμερὰ τις 150.000) με' 400 μουσουλμανικά σχολεῖα, τζαμιά τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς αὐξάνεται ὁσημέρᾳ, ἐφημερίδες στὴν Τουρκικὴ κ.λπ., ἡ Ὄθωμανικὴ Τουρκία, ἰδίως ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος, ἡ Τουρκία τῶν Νεοτούρκων ἀπὸ τὸ 1908 καὶ ἡ Τουρκία τοῦ Κεμάλ Ἀτατούρκ ἀπὸ τὸ 1922, ἀκολούθησαν με' ἀπόλυτο σεβασμὸ τὸ δόγμα «ἓνα ἔθνος, μία γλώσσα, μία πατρίδα».

Ἀπὸ τὰ παραδείγματα ὑλοποιήσεως τοῦ δόγματος αὐτοῦ εἶχαμε στὶς ἐξῆς χρονικὲς στιγμὲς σύμφωνα με' τὰ ἀναγραφόμενα στὸ βιβλίον τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῶν Η.Π.Α. στὴν Ἑγγὺς Ἀνατολὴ Τζῶρτζ Χόρτον, πού φέρει τὸν τίτλον «*Ἡ Κατὰ τῆς Ἀσίας τὰ ἀκόλουθα γεγονότα*»:

- Τὸ 1822 ἐσφάγησαν στὴν Χίο Ἕλληνες 50.000.
- Τὸ 1826 ἐσφάγησαν στὸ Μεσολόγγι Ἕλληνες 8.750.
- Τὸ 1826 ἐσφάγησαν στὴν Κωνσταντινούπολιν Γεννίτσαροι 25.000.
- Τὸ 1850 ἐσφάγησαν στὴν Μοσσοῦλη Ἀσσύριοι 10.000.
- Τὸ 1860 ἐσφάγησαν στὸν Λίβανον Χριστιανοὶ Μαρωνῖτες 12.000.
- Τὸ 1876 ἐσφάγησαν στὴν Βουλγαρίᾳ Βούλγαροι 14.000.
- Τὸ 1877 ἐσφάγησαν Ἀρμένιοι 1.400.
- Τὸ 1879 ἐσφάγησαν Ἀρμένιοι 1.250.
- Τὸ 1881 ἐσφάγησαν στὴν Ἀλεξάνδρεια Χριστιανοὶ 2.000.
- Τὸ 1892 ἐσφάγησαν στὴν Μοσσοῦλη Χριστιανοὶ 3.500.
- Τὸ 1894 ἐσφάγησαν στὴ Σαμψοῦντα Ἀρμένιοι 12.000.
- Τὸ 1895 ἐσφάγησαν στὴν Κωνσταντινούπολιν Ἀρμένιοι 12.000.
- Τὸ '95-'96 ἐσφάγησαν στὴν Ἀρμενίαν 150.000,

με' ἀποκορύφωμα τις μεγάλες σφαγὲς τῶν Ἀρμενίων (1.500.000 τὸ 1914-1915), τῶν Ἑλλήνων Ποντίων (350.000 τὸ 1919), τῶν Κούρδων (τὸ 1925 καὶ τὸ 1930), ἀλλὰ καὶ σήμερᾳ καὶ πάλιν τῶν Κούρδων καὶ τῶν Ἀλεβιτῶν στὸ Καρχαμὰν Μαράς. Σὲ ποίον ποσοστὸ ὅμως ἡ πολιτικὴ αὐτὴ τῆς Ἐθνικῆς καθάρσεως διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου ἔχει πετύχει; Τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν σφαγῶν, τῶν ἐξανδραπο-

δισμών και του δίκαιου εξισλαμισμού των αυτόχθονων της Μικρᾶς Ἀσίας είναι μάλλον «πενιχρά».

Σήμερα στην Μικρά Ἀσία, πού κατέχεται ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ὑπάρχουν πάνω ἀπὸ 50 ἐθνότητες. Τὸ «καθαρό» Τουρκικὸ στοιχεῖο ἀντιπροσωπεύει ποσοστὸ κάτω τοῦ 20% σὲ συνολικὸ πληθυσμὸ 62.154.000 κατοίκων. Τὸ Κουρδικὸ ἔθνος ἀριθμεῖ 20 ἑκατομμύρια. Διακεκριμένοι ἐθνολόγοι, στατιστικολόγοι καὶ ἱστορικοὶ χαρακτηρίζουν τὴν κατάστασι ἐκρηκτικὴ σὲ μιὰ τεχνητὴ ἐπικράτεια χωρὶς ὁμοιογενὴ ἐθνικὴ σπονδυλικὴ στήλη, σὲ ἓνα ἀχανὲς κράτος 779.452 τ.μ., πού συνενώνει μὲ τὴν στρατιωτικὴν δία 48 ἐθνότητες, μὲ ξεχωριστὴ ἢ καθεμία γλωσσικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἰδιομορφία. Μόνο τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο, πού ἐξετουρκίσθη καὶ ἐξισλαμίσθη διὰ τῆς βίας, ξεπερνάει τὰ 20 ἑκατομμύρια. Ἄν στὸν ἀριθμὸν αὐτὸ προστεθοῦν καὶ ἄλλες ὑπόδουλες ἐθνότητες, πού ὑπέστησαν ἀγριούς διωγμούς καὶ ὁλοκαυτώματα (Κοῦρδοι, Ἀρμένιοι καὶ Ἀραβες), τότε εἶναι αὐτονόητο, ὅτι τὸ νέο κεμαλικὸ καθεστῶς τῆς Ἀγκυρᾶς δὲν ἀντιπροσωπεύει παρὰ μιὰ ἐθνικὴ μειονότητα, ὅχι αὐτόχθονα ἀλλὰ παρείσακτη καὶ κατακτητικὴ. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ τυραννικὸ καθεστῶς κάθε ἄλλο παρὰ εὐνοεῖται ἀπὸ τὴν σημερινὴν συγκυρία τῆς ἀφυπνίσσεως καὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῶν ὑποδούλων ἐθνότητων σὲ αὐταρχικὰ καὶ συγκεντρωτικὰ κράτη.

Κυριώτερες ἐθνότητες πού ζοῦν στὸν χώρο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας

Ἀλεβίτες: Συγκροτοῦν τὸ 20% περίπου τοῦ τουρκικοῦ πληθυσμοῦ (πάνω ἀπὸ 12.000.000) καὶ εἶναι ἡ δευτέρη θρησκευτικὴ δύναμις μετὰ τοὺς Σουνίτες. Πρόκειται γιὰ τὴν δυναμικότερη ἰσλαμικὴ αἵρεσι, πού προήλθε ἀπὸ τὴν σύγκρουσι τῶν Τούρκων μὲ τοὺς Πέρσες. Ἀπὸ τὴν μιὰ συμπεριφορὰ πρὸς κοσμικὴ καὶ δημοκρατικὴ ἀπὸ ἐκείνῃ τῶν Σουνιτῶν καὶ πολιτικὰ πρόσκεινται πρὸς τὶς ἀριστερές καὶ ἀκροαριστερές πολιτικὰς δυνάμεις. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1978 πραγματοποιήθηκε μεγάλη σφαγὴ τῶν Ἀλεβιτῶν (Ἀλάου) μὲ 1.000 καὶ πλέον νεκρούς στὸ Καχραμάν Μαράς. Στὸ σύνολο τῶν 140.000 πολιτικῶν κρατουμένων στὴν δεκαετία τοῦ 1980 οἱ 120.000 ἦταν Ἀλεβίδες. Τὸ ἀλεβιτικὸ στοιχεῖο ἐπικωρύσσεται στοὺς νομοὺς Τσορούμ, Ἀμασειᾶς, Τοκάτης, Σεβαστείας, Ἐρζιντζάν, Τούντζελι, Ἐλαζίζ, Μαλάτειας καὶ Καχραμάν Μαράς. Σὲ ὅλη τὴν ἱστορικὴ τους πορεία οἱ Ἀλεβίτες εἶχαν τὴν ἐντονότατη ἐπίδρασι τοῦ Ἑλληνισμοῦ (Νεοπλατωνισμὸς τοῦ Πλωτίνου, ἐκπρόσωποι τῆς Μικρασιατικῆς ἀγιολογίας καὶ μαρτυρολογίας, Μπεκτασισμός).

Τούρκοι Σουνίτες Yörük (Γιουρούκοι): Ἀνέρχονται σὲ περίπου 70.000 καὶ ζοῦν ἡμινομαδικὴ ζωὴ στὴ Δυτικὴ Ἀνατολία.

Τουρκμένιοι Σουνίτες: Δὲν ὑπάρχουν ἀπογραφικὰ στοιχεῖα.

Τουρκμένιοι Ἀλεβίτες: Ὁ Gopaze τοὺς ἔκτιμᾷ σὲ 10.000.000 κατὰ τὸ 1980.

Τατατσηδες Ἀλεβίτες: Οἱ συγγραφεῖς τοὺς ἔκτιμουν τὸ 1968 σὲ 100.000. Ζοῦν στὴν Σμύρνη, Ἀιδίνιο, Μούγλα, Ντενιζλί, Ἰσπαρτὰ (Σπάρτη), Ἀδανα κ.λπ.

Ἀμπντάλ Ἀλεβίτες: Ὑπολογίζονται σὲ μερικὲς ἑκατοντάδες οἰκογένειες. Ἡ γλῶσσα τους ἔχει πολλὰ περσικὰ στοιχεῖα.

Ἀζέροι Τούρκοι Σιίτες (Shii): Καταμετρήθηκαν 106.000 τὸ 1975.

Ἀζέροι Τούρκοι: Ἀπὸ τὸ Καραμπάχ καὶ τὸ Καραπαχλάρ. Ὑπερβαίνουν τὶς 100.000.

Γιουγκούροι (Uyghur): Σουνίτες μουσουλμάνοι.

Κιργίσιοι (Kirkiz, Kiskislar): Μὲ δική τους γλῶσσα, πού ἀνήκει στὴν ἀραλοκασπιανὴ ὁμάδα. Ζοῦν στὸ Ἰκόνιο, τὴν Ἀγκυρὰ, τὰ Ἀδανα κ.ά.

Καζάκοι (Kazaklar): Σουνίτες πρόσφυγες ἀπὸ χώρες τῆς πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (1952).

Οὐζμπέκοι (Ozbekler): Μιλᾶνε τουρκογενὴ διάλεκτο τῶν Τατάρων τῆς Σιδηρίας μὲ ἰσχυρὰς περσικὰς ἐπιδράσεις. Ζοῦν στὴν Ἀγκυρὰ, τὸ Ἰκόνιο, τὸ Μερκέρ κ.ά.

Οὐζμπέκοι Τατάροι: Ζοῦν στὸ Ἰκόνιο, τὸ Κιχανμπελί καὶ τὴν Ἀγκυρὰ. Σουνίτες μουσουλμάνοι.

Τάταροι τῆς Κριμαίας (Kirim Tartalar): Ζοῦν στὴν Ἀνατολία. Εἶναι σουνίτες Ἰσλάμ Χανεφί.

Νογκὰς Τάταροι (Nogaylar Tartalar): Ἰσλάμ Χανεφί. Συγγενεῦσιν μὲ τοὺς Καζάκους, Οὐζμπέκους. Μιλᾶνε νογκαϊκὰ (Nogayca) καὶ ζοῦν στὸ Τσορούμ.

Μπαλκάρ καὶ Καρακάι (Malkalar, Balkalar): Ζοῦν στὶς περιοχὰς Τσορούμ, Τοκάρ, Ἐσκι Σεχίρ, Ἰκόνιο, Κιζιλέρ, Κωνσταντινούπολι, Ἀφιὸν Καραχισάρ.

Κουμουκ (Kumuklar): Σουνίτες Ἰσλάμ. Μιλᾶνε τὸ ἰδίωμα κουμουκ-τίλ. Ζοῦν κατὰ χιλιάδες στὴ Σεβάστεια, τὰ Δαρδανέλλια, τὸ Γιαλοθάκ κ.ά.

Μουσουλμάνοι πρόσφυγες από την Βουλγαρία: Λέγονται και Μουχακίρ (μετανάστες) και Πομάκοι. Προέρχονται από τους Άγριανες, φυλή της Β.Δ. Ροδόπης. Τό όνομα Άγριανες είναι άμιγώς έλληνικό.

Μουσουλμάνοι πρόσφυγες από την υπόλοιπη Βαλκανική: **Πομάκοι, Τσιτσάκ, Καρατζιοβαλίδες, Βόσνιοι, Χερσέκοι**, (έλληνόφωνοι από τις περιοχές Βοΐου, Γρεβενών και Κοζάνης). Μιλάνε τουρκικές διαλέκτους, έλληνικά, σερβοκροατικά. Στην Τουρκία έφτασαν περί τους 1.205.000 πρόσφυγες του Α΄ και Β΄ παγκοσμίων πολέμων. Θρησκεία: Σουνίτες, Άλεβίτες, Μπεκτασί, Χριστιανοί της Όρθόδοξης Σερβικής Έκκλησίας.

Οί **Βαλαάδες**, μολονότι αναγκάστηκαν σέ έξιολαμισμό, διατήρησαν άνόθευτη την έλληνική γλώσσα και σεβάστηκαν τους τύπους και τά έθιμα της έλληνορθόδοξης χριστιανικής λατρείας. Άκολούθησαν μέ σεβασμό τά μυστήρια, τίς γιορτές και τίς νηστείες τών χριστιανών. Ζούν σήμερα στο Μαντένχ της Άγκυρας, στη Νίγη Καππαδοκίας και στην Πόλη.

Θεσσαλονικείς: Έλληνες μουσουλμάνοι, πρόσφυγες τών δύο πολέμων από την Θεσσαλονίκη.

Νταγκιστανόι: Πρόσφυγες από τόν Νταγκιστάν. Δέκα χιλιάδες άτομα ζούν στο Μπαλικέ Σεχίρ, στο Ντενιζλί, στο Τοκάτ, τά Άδανα, την Προύσα και τή Σμύρνη. Ίδερκαυκασιανή διάλεκτος.

Σουδανόι (Arap): Περίπου 5.000, Άλεβίτες.

Έσθονοι (Estonlar): Μέ φίννο-ούγγρικό γλωσσικό ίδίωμα. Έγκαταστάθηκαν περίπου 4.000 άτομα πριν από τόν Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στο χωριό Νιγκόλ. Έκπατρίστηκαν στόν Καύκασο. Έπέστρεψαν μετά τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Διατηρούν την Εύαγγελική χριστιανική τους πίστη, την έθνολογική ταυτότητα και την γλώσσα τους.

Κούρδοι (Kurd, Kirmanj): Οί έντός της τουρκικής επικράτειας ύπολογίζονται σέ 20.000.000 και ζούν στη Ν.Α. Τουρκία, αλλά και σέ όλα τά μεγάλα άστικά κέντρα της χώρας. Τά 3/4 τών Κούρδων δέν μιλάνε τουρκικά. Από τόν 11ο αιώνα έως τόν 19ο και τίς ήμέρες μας, πού διαρκεί ή τουρκοποίηση της Άνατολής, οί Κούρδοι ύπηρεξαν ή ισχυρότερη έστία αντίστασης κατά τού τουρανισμού και τού παντουρκισμού. Η κουρδική γλώσσα έχει πολλά άραβοπερσικά στοιχεία.

Γεζίτες (Yezidi) μέ θρησκεία πού συνδυάζει στοιχεία χριστιανισμού, ίσλαμισμού και σουφισμού τού 12ου αιώνα. Οί Τούρκοι σουνίτες τους άποκαλούν «άπιστους» και «δρώμικους». Τό 1978 έκατοντάδες Κούρδοι Άλεβίτες έκτελέστηκαν στούς δρόμους από όπαδούς τών τουρκικών πολιτικών κομμάτων Μ.Σ.Ρ. και Μ.Η.Ρ. Μιλάνε μεταξύ τους την γλώσσα τών Ζαζά και τών Κιρμανί.

Γιεζιντί: Αυτόαποκαλούνται και Ίζιντί, Νταθαζίμ και Ίζεντί. Στην Τουρκία ζούν πάνω από 1.000.000.

Ζαζά Σουνίτες: Άνέρχονται σέ 2.000.000. Μιλάνε τή Ζαζά (ιρανική διάλεκτο) και είναι σουνίτες και σουφι.

Ζαζά Άλεβίτες: Στην άπογραφή τού 1965 καταμετρήθηκαν πάνω από 150.000. Οί συγγραφείς τους άνεβάζουν σέ μερικές έκατοντάδες χιλιάδες.

Όσσέτοι (Ossetes): Ζούν σέ 39 τουρκικές έπαρχίες. Μιλάνε ιρανικό γλωσσικό ίδίωμα. Είναι σουνίτες.

Άρμένιοι: Στην άπογραφή τού 1965 καταμετρήθηκαν 56.286 Άρμένιοι, πού μιλάνε άμιγώς την άρμενική και 69.526 Χριστιανοί Γρηγοριανοί. Στούς διωγμούς τού 1894-1896 σκοτώθηκαν και βασανίστηκαν 100.000 Άρμένιοι. Πέθαναν από πείνα και κρύο. Καταστράφηκαν 2.500 χωριά. Κατέφυγαν στην Ύπερκαυκασία και την Βαλκανική 100.000 και 40.000 άλλαξοπίστησαν διά της βίας. Τελικά ό άρμενικός πληθυσμός της Τουρκίας έλαττώθηκε κατά 400.000. Νέα γενοκτονία τό 1915. Θανατώνονται και έξαφανίζονται κατά τόν πλέον άπάνθρωπο τρόπο 1.500.000 Άρμένιοι.

Χερσινλί: Έχουν καταγραφεί περίπου 50.000. Οί μισοί μιλάνε άρμενικά και οί άλλοι μισοί τουρκικά.

Άλβανοί (Aghanul): Στην άπογραφή τού 1965 δήλωσαν, ότι μιλάνε άλβανικά 12.800 και άλβανικά ως δεύτερη γλώσσα άλλοι 48.700. Ζούν στην Δυτική και Κεντρική Άνατολία, Σαμφούντα, Τοκάτη και άλλου.

Κοζάκοι τού Κουμπάντ: Μιλάνε αρχαϊκή ρωσική διάλεκτο. Ζούν σέ μικρές ομάδες στο Μπαλικέ Σεχίρ και στο Κοκαγκιόλ.

Ρώσοι Μολοκανοί: Ζούν στο Κάρς και μιλάνε ρωσικά. Είναι όρθόδοξοι χριστιανοί.

Πολωνοί: Χριστιανοί διάσπαρτοι σέ μικρές ομάδες στα μεγάλα άστικά κέντρα.

Ἀθίγγανοι: Οἱ περισσότεροι ζοῦν στὸ Εὐρωπαϊκὸ τμῆμα τῆς Τουρκίας.

Ἕλληνες Χριστιανοί: Μετὰ τὴν ἥττα τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ τὸ 1922 ἐγκατέλειψαν τὴν Τουρκία 1.500.000 ἑλληνικῆς καταγωγῆς ὀθωμανοὶ ὑπήκοοι. Ἡ φυγὴ τους νομοποιήθηκε τὸ 1923 μὲ τὴν Συνθήκη τῆς Λωζάνης. Μετὰ τὰ Σεπτεμβριανὰ τοῦ 1955 καὶ τὰ γεγονότα τοῦ 1963 ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Πόλης, τῆς Ἰμβρου καὶ τῆς Τενέδου δὲν ξεπερνᾷ τὰ 5.000 ἄτομα.

Ἕλληνες μουσουλμᾶνοι (Rum): Τὸ 1965 ἐδῆλωσαν 4.535 τὴν ἑλληνικὴ ὥς μητρικὴ τους γλῶσσα. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι κρυπτοχριστιανοί.

Ἀραβες σουννίτες (Arab Sunni): Ζοῦν στὸ Χατάι, τὸ Σιύρτ, τὴν Μπιτλὶς καὶ τὸ Μούς. Μιλᾶνε ἀραβικά, κοινὰ καὶ τουρκικά. Στὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1965 καταμετρήθηκαν 365.340.

Ἀραβες Νουσαίρι: Περίπου 300.000 ζοῦν στὴν ἐπαρχία Χατάι. Μιλᾶνε ἀραβικὴς διαλέκτους. Εἶναι Ἀλεβίτες μουσουλμᾶνοι.

Ἀραβες χριστιανοί: Αὐτοτιτλοφοροῦνται Nasrani (Ὁρθόδοξοι). Καταμετρήθηκαν 5.000 στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Ἀντιοχείας. Στὴν Ἀραβοελληνικὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ὑπάγονται σύμφωνα μὲ στοιχεῖα τοῦ 1983 περίπου 900.000 πιστοί.

Ἑβραῖοι: Στὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1965 καταγράφονται 38.267 Ἰουδαῖοι.

Ἀραμαῖοι, Σύριοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί: Ζοῦν στὶς ἐπαρχίες Ντιγιαρμπάκιρ, Μαλάτια, Ἐλανγκίρ, Κιλλίτ, Ἰντὶλ κ.ά.: ξεπερνοῦν τὶς 100.000. Μιλᾶνε «τιρόιο» (ἀραμαϊκὴ ἀραβικὴ διάλεκτος).

Χριστιανοὶ Συροχαλδαῖοι (Kardani, Nasturi): Μερικὲς δεκάδες χιλιάδες στὰ συροϊρακινὰ σύνορα. Μιλᾶνε τὴν σημιτικὴν διάλεκτον σουρίτ.

Τσερχέζοι (Κιρκάσιοι): Ξεπερνοῦν τὸ 1.000.000 κατοίκους καὶ ζοῦν σὲ 897 οἰκισμούς. Ἡ γλῶσσα τους εἶναι μῆγμα ἀμπαζικῶν καὶ οὐνκλί στοιχείων.

Τσετσένοι καὶ Ἰνγκούζ: Μιλοῦν τσετσενικά (τῆς καυκασιανῆς γλωσσικῆς οἰκογένειας).

Γεωργιανοί (Karteli, Kartlebi): Περίπου 100.000 ζοῦν στὶς ἐπαρχίες Ὁρντοῦ, Σακάρνα, Προύσας, Κοτσαλί, Σαμψούντας, Σινώπης καὶ Ἀμάσειας. Μιλᾶνε γεωργιανὰ (ἰδιοκαυκασιανὴ γλωσσικὴ οἰκογένεια). Πιστεύουν στὸ Ἰσλάμ καὶ στὸν Χριστιανισμό.

Λάζοι (Laz): Περίπου 1.500.000 ζοῦν στὴν ἀνατολικὴ καὶ στὴν δυτικὴ Ἀνατολία καὶ κατὰ μῆκος τῶν παραλίων τοῦ Πόντου ἀπὸ τὴν Σινώπη ὡς τὴν Ριζούρτα. Μιλοῦν τὰ ἑλληνοποντιακά, τὰ ὁποῖα καὶ γράφουν μὲ λατινικὴ γράφη. Περηφανεύονται γιὰ τὴν ἑλληνικὴν καταγωγὴν τους. Ἀρκετοὶ εὐρίσκονται καὶ στὴν Πόλη. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι κρυπτοχριστιανοὶ καὶ φιλέλληνες.

Ὁ 21ος αἰώνας θὰ εἶναι ὁ πλέον καθοριστικὸς γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῆς σημερινῆς τεχνητῆς ἐπικράτειας τῆς Τουρκίας, ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἐθνικοαπελευθερωτικὴ ἐξέγερση τῶν Κούρδων καὶ τὴν μείζονα ἀντίσταση τῶν Ἀρμενίων, τίθεται πρὸ τοῦ διλήμματος:

- ἢ νὰ θεμελιώσει κανόνες ἰσότητος δημοκρατικῆς συνύπαρξης μὲ τὶς σημαντικὲς σὲ ἀριθμὸ αὐτόχθονες ἐθνότητες (μὲ ὁμοσπονδιακὰς ρυθμίσεις ἢ μὲ χορήγηση ἀνεξαρτησίας).

- ἢ, ἂν δὲν δύνανται νὰ ἀποδεχθῇ τὶς δημοκρατικὰς ἀρχές, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν γεωπολιτικὸ χῶρον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, νὰ ἀποσυρθῇ στὰ ἐνδότερα, γιὰ νὰ διεκδικήσῃ ἐπισημὰ ἕνα νέο ἡγεμονιστικὸ ρόλο ἀναχρονιστικοῦ παντουρκισμοῦ στὸ Καζακστάν ἢ στὸ Τουρκεστάν.

Ἐν ὅψει τοῦ νέου γεωπολιτικοῦ γίνεσθαι τὸ ἑλληνικὸ δόγμα «δὲν διεκδικοῦμε τίποτε ἀλλὰ καὶ δὲν παραχωροῦμε σπιθαμὴν τῶν κυριαρχικῶν μας δικαιωμάτων», πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ μὲ τὸ «διεκδικοῦμε τὰ πάντα». Καὶ μεταξὺ ἄλλων πὺ διεκδικοῦμε εἶναι:

- 1) Ἡ προστασία τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν Ἑλλήνων ὁμοεθνῶν μας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τόσο τῶν χριστιανῶν, ὅσο καὶ τῶν Ἑλληνοφώνων βιαίως ἐξισλαμισθέντων μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν.

- 2) Ἡ προστασία τῶν ἑλληνικῶν μνημείων, τόσο τῶν ἀρχαίων ὅσο καὶ τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταγενεστέρων καὶ τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομίας.

- 3) Ἡ ἀπαγόρευση πλαστογραφήσεως τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ κληρονομίας στὶς ἑλληνικὰς χώρας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

- 4) Τὸ ἀνοιγμὰ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ ἡ ἐλεύθερη καὶ ἀκώλυτη διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡλίας Γ. Λάιος

ΔΗΜ. Κ. ΜΑΡΓΕΤΗΣ

«Ἐργιοὶ μισθοφόροι τῆς βαρβαρότητος καὶ τῆς ἀμαθείας» οἱ καταργήσαντες τοὺς τόνους

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1976 διὰ νόμου ἐπιβολὴ ἢ καθιέρωσις τῆς Δημοτικῆς Γλώσσας ὠδήγησε εἰς μίαν ἀσυδοσίαν ἄνευ προηγουμένου μὲ τὴν παρατηρουμένην ἀσυνταξίαν, ἀνορθογραφίαν κ.λπ., τῶν ὁποίων καθιστάμεθα καθημερινοὶ μάρτυρες ἀπὸ τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ ἐπιβολὴ τὸ 1982 τοῦ μονοτονικοῦ συστήματος ἀποτελεῖ νεοβαρβαρισμόν, διότι ἀλλοιώνει καὶ καταστρέφει τὴν προσωδίαν τῶν λέξεων τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας. Τέλος ἡ κατάργησις τῆς διδασκαλίας τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἰς τὸ Γυμνάσιον ὑπῆρξε ὅ,τι χειρότερον ἢ μποροῦσε νὰ γίνῃ. Ἡ ὀρθὴ Δημοτικὴ ἀποτελεῖ καὶ αὕτῃ μία μορφή τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας πιστὴ εἰς τὴν γλωσσικὴν μας παράδοσιν, ὅμως ἡ διαστρέβλωσις τῆς ἀποτελεῖ βαρβαρισμόν. Πάντα ὅμως τὰ ἀνωτέρω φανερῶνουν τὴν ἀποστροφὴν, τὴν ἀμουσίαν καὶ τὸ μῖσος ἴσως ὠρισμένων «Ἑλλήνων» κατὰ τῆς κλασσικῆς μας παιδείας καὶ ἀποσκοποῦν θεβαίως εἰς τὴν ἀποκοπὴν μας ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν μας παράδοσιν.

Σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μονοτονικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὴν οὐσίαν κατάργησιν τῶν τόνων εἰς τὸν γραπτὸν λόγον, ἀναφέρω κατωτέρω, ποία ἦτο ἡ σημασία καὶ ἀξία τῶν χρησιμοποιουμένων τόνων ποὺ ἐτίθεντο ἐπὶ τῶν λέξεων τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας. Καὶ πρῶτον ὀλίγα ἱστορικὰ στοιχεῖα θὰ ἀναφέρω περὶ τῆς εὐρέσεως τῶν τόνων καὶ περὶ τῆς προσωδίας.

Πρῶτος εὐρετὴς καὶ χρήστης τῶν τόνων ἢ κυρίως τῶν σημείων τῆς προσωδίας ἀναφέρεται ὁ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος (200 π.Χ.). Ἀναφέρεται, ὅτι: «οἱ χρόνοι καὶ οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα, Ἀριστοφάνους ἐκτυπώσαντος, γέγονε πρὸς τε διάκρισιν τῆς ἀμφιβόλου λέξεως, καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς φωνῆς συμπάσης, καὶ τὴν ἀρμονίαν, ὡς ἂν ἀπάδοιμεν φθεγγόμενοι». (Ἀρκάδιος, παρὰ Βιλοῖσων, *Προλεγόμενα εἰς Ὅμηρον*, σελ. ια' παρὰ Κ. Οἰκονόμω, «*Περὶ γνησίας προφορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης*», σελ. 624, Πετρούπολις 1830).

Προσωδία κατὰ τὸν Ἡρωδιανόν: «Προσωδία ἐστὶ ποιά τάσις ἐγγραμμάτων φωνῆς, ὕγιους, κατὰ τὸ ἀπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐκφερομένη μετὰ τινος τῶν συνεζευγμένων περὶ μίαν συλλαβὴν, ἥτοι κατὰ συνήθειαν διαλέκτου ὁμολογουμένης, ἥτοι κατὰ τὸν ἀναλογικὸν ὅρον καὶ λόγον». Συνεζευγμένα δὲ περὶ μίαν συλλαβὴν λέγει τοὺς τόνους, καὶ τὰ πνεύματα, καὶ τοὺς χρόνους· διότι εἰς πᾶσαν συλλαβὴν εἶναι ἠνωμένα αὐτὰ ἢ ὅλα ὁμοῦ ἢ τινά. (Βλέπε περὶ προσωδίας εἰς τὸ τέλος τοῦ Β' τόμου τοῦ *Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης* τοῦ Κων. Κούμα). Κατὰ τὸν ὅρισμόν τοῦτον ἡ προσωδία περιλαμβάνει τὴν διδασκαλίαν τῶν τόνων, τῶν μέτρων καὶ τῶν πνευμάτων τῆς συλλαβῆς ἢ τὰ περὶ τόνων, πνευμάτων καὶ χρόνων. Καὶ ὁ μὲν τόνος διαιρεῖται εἰς προσωδίαν ὀξεῖαν, καὶ βαρεῖαν, καὶ περισπωμένην· τὸ δὲ πνεῦμα εἰς πνεῦμα ψιλὸν καὶ δασύ, ἢ εἰς ψιλὴν καὶ δασεῖαν, ὁ δὲ χρόνος εἰς χρόνον βραχὺν καὶ μακρόν. Σήμερον ἡ προσωδία ἔχει περιορισθῆ νὰ σημαίνῃ τὴν διδασκαλίαν τῶν χρόνων μόνον τῶν συλλαβῶν. Οἱ μεγάλοι νέοι Ἕλληνες γραμματικοὶ Θ. Γαζῆς καὶ

Κ. Λάσκαρις ὥρισαν τὴν προσωδίαν, ὁ μὲν πρῶτος ὡς ἐξῆς: «*Προσωδία μὲν οὖν ἐστὶ τάσις ποιά τις φωνῆς ἐγγραμμάτου πρὸς εὐφωνίαν τοῦ ὅλου λόγου*». ὁ δὲ δεύτερος: «*Προσωδία ἐστὶ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς, ἥ τόνος πρὸς ὃν ἄδομεν*». Ὁ Κ. Κούμας εἰς τὴν Γραμματικὴν τοῦ ὥρισε τὴν προσωδίαν ὡς ἐξῆς: «*Προσωδία κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἶναι ἡ διάφορος τροπὴ τῆς φωνῆς ἀναβαινούσης καὶ καταβαινούσης καὶ παντοίως διατιθεμένης εἰς εὐρυθμον ἐκφώνησιν τῶν λέξεων, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπετελεῖτο ᾧδὴ τις, ὡς σημαίνει τὸ ὄνομά της*».

Ὁ Στέφανος Κομμητᾶς ἐξηγεῖ καὶ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἐφευρέθησαν τὰ σημεῖα τῆς προσωδίας, ὅπως ἀναφέρει εἰς τὴν *Θεωρητικὴν* τοῦ *Γραμματικῆν* (σελὶς 146): «*Ὡς περὶ δὴ ἐμέλησε τοῖς παλαιοῖς λέξεις εὐρεῖν, εἰς τὸ μεταδιδόναι καὶ τοῖς ἄλλοις διὰ τοῦ προφορικοῦ λόγου τῶν ἐν τῇ ψυχῇ ἐννοιῶν, οὕτως ἐμέλησεν αὐτοῖς, καὶ ὅπως αἱ τοιαῦτα λέξεις, εὐφωνίαν ἔχουσαι, χάριν προξενήσουσι τοῖς ἀκούουσιν. Καὶ δὴ ὀρῶντες τὴν φωνὴν ἀπηχήματα μουσικῶν ἤχων προφαίνουσιν ἐν τῷ διαλέγεσθαι, ἐφεῦρον τοὺς τρόπους τούτων τῶν ἀπηχημάτων, καὶ ἐκάλεσαν αὐτὰ προσωδίας, διὰ τὸ οἶονεῖ πρὸς αὐτάς ἄδεσθαι τὴν φωνήν. Αἱ γὰρ προσωδαί, ἥ φησιν Εὐστάθιος, ἀπηχήματά εἰσι τῶν τῆς μουσικῆς ἤχων. Ἀπήχημα δὲ λέγεται τὸ τῶν ἀνομοίων ποσῶν μετέχον [...] τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἤχου εἰς τὸ ἐλάχιστον καταντήσαν, τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀπήχημα*».

Τὰ ἀνωτέρω, νομίζω, ὅτι εἶναι ἀρκετά, γιὰ νὰ σχηματίσωμεν μίαν γενικὴν εἰκόνα ἢ ἰδέαν περὶ τῆς ἱστορίας τῆς εὐρέσεως τῶν σημείων τῆς προσωδίας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου (200 π.Χ.), ἴσως καὶ πολὺ παλαιότερον, καὶ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς προσωδίας κατὰ τοὺς παλαιοὺς Γραμματικούς.

Θὰ πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὸν Κ. Οἰκονόμον «*χρόνοι, τόνοι, πνεύματα, σημαίνουνσι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Γραμματικοῖς αὐτάς τε τὰς ιδιότητας τῆς φωνῆς, καὶ τὰ τούτων ὄργανα, ἥτοι τοὺς χαρακτηῖρας· οὗτοι δὲ δὲν ἦσαν τύποι καὶ σημεῖα φθόγγων μουσικῶν, ἢ μουσικὰ διαστήματα, [...] διότι τοῦτο ἤθελον μᾶς τὸ διδάξει πάλιν αὐτοί, οἱ πρῶτοι καταδείξαντες τὰ σημεῖα τῆς προσωδίας. Προσωδία καὶ τόνος, ὀξεῖα καὶ βαρεῖα καὶ μέση (ἢ περισπωμένη), πνεύματα καὶ χρόνοι εἶναι λέξεις κοιναὶ εἰς τὴν Μουσικὴν καὶ εἰς τὴν Γραμματικὴν, τέχνας ἀδελφάς, εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, τὴν φωνήν, ἐνασχολουμένας· διὰ τοῦτο καὶ τῶν Γραμματικῶν καὶ Ἀρμονικῶν οἱ ἐπ' ἄκρον παιδείας ἐλληλακότες πολλὴν σπουδὴν περὶ τοῦτο πεποιήνται. Ἀλλ' ἐκάτεροι εἶχον ἰδιαίτερα σημεῖα χαρακτηρίζοντες οἱ μὲν Μουσικοὶ τὴν διαστηματικὴν, οἱ δὲ Γραμματικοὶ τὴν συνεχῆ κίνησιν τῆς φωνῆς· οἱ πρῶτοι τὸ μουσικὸν καὶ ᾠδικόν, οἱ δεῦτεροι τὸ λογῶδες μέλος, τὸ συγκείμενον ἐκ τῶν προσωδιῶν τῶν ἐν τοῖς ὀνόμασιν. Ταῦτα δὲ τὰ σημεῖα τῆς γραμματικῆς προσωδίας ὅτι μετεδόθησαν καὶ εἰς ἡμᾶς τὰ αὐτὰ διὰ τῆς ἀλληλοδιαδόχου διδασκαλίας ἀπὸ τοῦ πρώτου, εὐρέτου τούτων, δὲν ἀφήνει καμμίαν ἀμφιβολίαν ἢ μετὰ τῆς σαφεστάτης τῶν ἀρχαίων διδασκαλίας ἀκριβεστάτη συμφωνία τῶν νεωτέρων Γραμματικῶν*» (Κ. Οἰκονόμου: *Περὶ γνησίας προφορᾶς*, σελὶς 624-625). Καὶ συνεχίζει ὁ περικλητὴς Κ. Οἰκονόμος εἰς τὸ περισπούδα-

στον ὀγκῶδες (814 σελίδες) σύγγραμμά του, ἂν καὶ εἰκάζει ὅτι προϋπῆρχον τοῦ Ἀριστάρχου καὶ Ἀριστοφάνους καὶ ἄλλα γραμματικά σημεῖα εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς Ἑλλάδος συνηθισμένα. Ἀναφέρεται μάλιστα, ὅτι πρῶτος ἐφεῦρε τοὺς τόνους ὁ Φερεκύδης, ὁ Πυθαγόρου διδάσκαλος («*Περὶ γνησίας προφορᾶς...*», σελὶς 427). Ἐπιφέρει δὲ τέλος τὰ ἐξῆς σπουδαιότατα συμπεράσματα του περὶ τῶν σημείων τῆς προσφῶδιαις: «...*Φαίνεται σαφῶς ὁ σκοπὸς τῆς τῶν τόνων ἐξευρημένης γραφῆς, ὅτι δὲν ἦτον ἀπλῶς νὰ καταστήσῃ τὴν γλῶσσαν εὐμαθεστέραν εἰς τοὺς ξένους, καὶ ἰδίως (καθὼς τινες εἶπον) εἰς τοὺς Λατίνους (ὅταν οὗτοι τὸ πρῶτον εἰσβαλόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐσπούδαζον τὰ Ἑλληνικά)· ἀλλ' ἀπέβλεπεν ἡ τονογραφία κυρίως αὐτὴν τὴν οὐσίαν τῆς γλώσσης ἣτοι τὴν ἁρμονικὴν τῆς ἐνάρθρου φωνῆς ἀπήχῃσιν, σημαίνουσα τὴν διάκρισιν τῶν ἀμφιβάλλων λέξεων (ὥστε νὰ μὴ συγχύζηται πλέον τὸ οὐ μὲ τὸ οὐ, καὶ τὸ δίδομεν μετὰ τοῦ διδόμεν, ἢ τὸ δημόσια μὲ τὸ δημοσία), καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ποιητικοῦ ῥυθμοῦ, καὶ πᾶσαν ἀπλῶς τὴν εὐφωνίαν τῶν συλλαβῶν, καὶ τὴν ἁρμονικὴν τῶν λέξεων ἐκφώνησιν, τὴν ἀπαιτουμένην εἰς τὴν εὐρυθμον ἀνάγνωσιν καὶ ἀπαγγελίαν τοῦ τε λόγου τοῦ πεζοῦ καὶ τῶν ποιημάτων. Ὡστε τὰ σημεῖα τῆς προσφῶδιαις εἶναι εὖρεμα δεύτερον μετὰ τὰ γράμματα κατὰ τὴν ἀξίαν· θεῖον τῷ ὄντι καὶ τοῦτο δῶρον· τὸ ὁποῖον ἐσωμάτωσε τοὺς τόνους τῆς φωνῆς (ὡς τὰ γράμματα τοὺς ἐνάρθρους φθόγγους), καὶ ἐξετύπωσεν ὀφθαλμοφανῶς τὴν γνησίαν τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων προσφῶδιαν, καὶ διώρισεν εὐκρινῶς τὴν σαφήνειαν, καὶ τὴν ὀρθογραφίαν ὡχύρωσεν ἀσφαλῶς, καί, τέλος, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄλλοφύλους ἀπταιστῶς χειραγωγεῖ πρὸς εὐκολωτέραν μάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης. Καὶ εἶναι πρᾶγμα τῷ ὄντι ἄπορον, πῶς ἄνθρωποι πεπαιδευμένοι κατήντησαν εἰς τοσαύτην, εἴτ' ἀπειροκαλίαν πρέπει τις νὰ τὴν ὀνομάσῃ εἴτε μισολόγον τινὰ καὶ δύστροπον μελαγχολίαν, ὥστε νὰ κινήσωσι σκότους καὶ πλάνης πόλεμον κατὰ τοῦ φωτός, ἐπιχειρήσαντες τῶν σωτηρίων τούτων χαρακτήρων τὴν κατάργησιν· ὡς ἐάν ἦσαν Κᾶρές τινες, ἄγριοι μισθοφόροι τῆς ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος».*

Ἡμεῖς τί νὰ εἴπωμεν σήμερον ἢ πῶς νὰ χαρακτηρίσωμεν ἐκείνους τοὺς «Ἑλληνας», οἱ ὅποιοι ἐπέβαλον τὸ μονοτονικὸ σύστημα καταστρέφοντες οὕτω τὴν προσφῶδιαν τῶν Ἑλληνικῶν λέξεων; Νὰ τοὺς χαρακτηρίσωμεν ὡς «Γραικύλους» ἢ ὡς Κᾶρας καὶ μισθοφόρους τῆς ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος, οἱ ὅποιοι ἐπέβαλον βέβηλον χεῖρα κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης; Μιᾶς γλώσσας θείας καὶ τελείας, μοναδικῆς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὸς ὁ μέγιστος τῶν Λατίνων ῥητόρων, ὁ Κικέρων, ὁ ὁποῖος παρ' ὅτι ἐξεφράσθη περιφρονητικῶς πρὸς τοὺς Ἑλληνας ὀνομάσας αὐτοὺς «Γραικύλους» (ὑποκοριστικὸν τοῦ «Γραικός»), παρ' ὧν καὶ ἐπαιδεύθη, ἐν τούτοις δὲν ἐδίστασε νὰ εἰπῇ γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν: «*Εἰ θεοὶ διαλέγωνται, ἀσφαλῶς τῇ τῶν Ἑλλήνων γλώττῃ χρώνται*».

Χρονολογήσεις

Ἄμάν, κύριε Γ.Χ. Χουρμουζιάδη μου! Ὑλεος! Μὰ εἶναι πράγματα αὐτὰ πὺν δημοσιεύετε στὴν κατὰ τ' ἄλλα ἄξια παντὸς ἐπαίνου μελέτη Σας «Τὸ Δισπηλιὸ τῆς Καστοριάς»; Θέλετε δηλαδὴ νὰ τὰ δῇ ὁ κύριος Ντούμας καὶ νὰ πάθῃ μόνιμο τραυλισμὸ, ἢ νὰ τὰ διαβάσῃ ὁ κύριος Μπαμπινιώτης καὶ νὰ τοῦ ῥθῃ κόλπος; Μπά, σὲ καλὸ Σας! Τέτοιο καταχθόνιο σχέδιο βιολογικῆς ἐξότωσης δι' ἐπιστημονικῆς μελέτης δὲν ἔχει ματαγίνει.

Διότι δὲν φθάνει τὸ ἀπύθμενον θράσος Σας νὰ ἀναπαριστᾷ τὰ γράμματα τῆς ξύλινης πινακίδος τοῦ Δισπηλιοῦ (κι ὅποιος ἀμφιδάλλει ὅτι πρόκειται περὶ γραμμάτων, εἶναι ἀμφιδέξιος «χειρῶναξ», πὺν μέχρι τώρα ἦταν ταμποῦ), τολμᾷτε νὰ μᾶς τὰ παραβάλετε μὲ τὰ γράμματα τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς Α, ὑπονοώντας τὴν ὁμοιότητά τους. Κι ὁ Γιαχβὲ κρατᾷ ἀκόμη τὰ κεραμίδια ξεκάρφωτα. Καὶ καλὰ! Ὑντε καὶ εἶναι ἔτσι. Ὑμ ἐκεῖνο τὸ (Γ) τὸ ἔρρω τί τὸ θέλατε; Γιὰ νὰ μᾶς δείξετε ὅτι καὶ οἱ «παλαιοευρωπαϊκὲς πῆλινες πινακίδες» εἶναι κι αὐτὲς γραμμένες σὲ Γραμμικὴ Γραφὴ Α ἢ τέλος πάντων σὲ κάποια πανάρχαια Ἑλληνικὴ γραφὴ; Μὰ καλὰ τόσοις φοινικιστὲς καὶ φοινικίζοντες δὲν τοὺς λυτᾷσθε καθόλου; Γιὰ τὸ μεροκάματο ἀγωνίζονται οἱ δύστηνοι.

Κι ἔπειτα ἐκεῖνος ὁ ὑπαινιγμός; «ἡ παρουσία ἐνδείξεων πρώιμης γραφῆς, πὺν ἡ ἐνδεχόμενη ἀποκρυπτογράφησή της μπορεῖ νὰ σημαίνει ἱστορικῆς σημασίας ἀποκαλύψεις», τί ὑπονοεῖ; Μῆπως, λέγω μῆπως, ὅτι ἀμφισβητεῖτε τὴν ἀνακάλυψη τῆς γραφῆς καὶ τοῦ ἀλφαβῆτου ἀπὸ τοὺς Βαβυλώνιους, τοὺς Φοίνικες, τοὺς Χαναναῖτες καὶ (ἄχ!) τοὺς Ἑβραῖους; ὙΑπιστε! Φωτιά θὰ ρίξῃ ὁ Γιαχβὲ νὰ μᾶς κάψῃ... ὙΑσε δέ, πὺν ὀρισμένοι τῶν πανεπιστημιακῶν δὲν τὸ γλυτώνουν τὸ ἐγκεφαλικόν...

ὙΑλλὰ ἂν ἦταν μόνον αὐτὰ, θὰ ἔλεγα μικρὸ τὸ κακό. ὙΕκεῖνη τὴν χρονολόγηση τῆς σελίδος 36 στὴν πρόταση «ἐνὸς λιμναίου οἰκισμοῦ, πὺν ἔζησε 7.000 χρόνια πρὶν ἀπὸ μᾶς» (βάλτε καὶ κατὰ παραπάνω) τί τὴν θέλατε; Πῶς χρονολογεῖτε ἔτσι, κύριε Χουρμουζιάδη μου; Πῆρατε τὴν ἄδεια τῆς Μοσάντ, τοῦ ἐν Ἀθήναις μεγάλου ἀρχιερραβίνου ἢ τοῦ τοποτηρητῆ τῆς Δύναμης; ὙΑμ, φουκαρᾶ μου, φασίστα καὶ ρατσιστὴ θὰ σὲ κράξουν. Δὲν γλυτώνεις μὲ τίποτε... Καὶ δὲν κρατᾷτε καὶ καμμιά πισινὴ, ὅτι ἐνδεχομένως πρόκειται γιὰ πρώιμη καταγραφή τῆς «Πεντατεύχου» ἢ τῶν «Ψαλμῶν» τοῦ προπάτορά μας Δαυῖδ...

ὙΕκεῖνο πὰ πὺν προσδοκῶ μετὰ τὴν χρονολόγηση τοῦ οἰκισμοῦ εἶναι ἡ ἀνεύρεση τῆς Κιβωτοῦ τοῦ Νῶε. Νὰ λάμψῃ ἡ ἀλήθεια, βρε ἀδελφέ! Καὶ νὰ χρονολογηθῇ ἀπὸ διάφορους ἔγκριτους ὙΑμερικανοὺς ἐπιστήμονες (ἔξερετε τώρα: Λεβὺ Τάδε, Σάλωμον Δεῖνα), προκειμένον νὰ βρεθῇ ἔστω καὶ κατὰ μιὰ μέρα παλαιότερη. Καὶ δὲν ἔχω καμμιά ἀμφιβολία, ὅτι τὸ ἀριστούργημα αὐτὸ τῆς ναυπηγικῆς σύντομα θὰ ἔλθῃ στὸ φῶς μαζί μὲ τὸ περιεχόμενό του. Γι' αὐτὸ παρακαλῶ τοὺς φοινικιστὰς ἀρχαιολόγους νὰ μοῦ κρατήσουν ἕνα ρινόκερο. ὙΗ τέλος πάντων κάποιο ἄλλο παχύδερρο. ὙΑ εἶναι καὶ ὑπουργὸς πολιτισμοῦ.

Γιώργος Πετρόπουλος

“Ας τὸ καταλάβουν ἐπὶ τέλους...

Ἐπιφανειακά ὅλα σήμερα δείχνουν, ὅτι διώνουμε μιὰ ἐποχὴ εὐημερίας, ἀνάπτυξης καὶ προόδου. Ἡ διτρίνα προβολὴς τοῦ πανανθρώπινου πολιτισμοῦ φιλοξενεῖ μόνο τὰ «ἐκλεκτά» εἶδη τῆς. Θέλουν νὰ πείσουν ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε καὶ εὐτυχημένοι γι’ αὐτὴν τὴν «εὐδαιμονία». Ἡ πραγματικότητα εἶναι ὅμως ἐντελῶς διαφορετικὴ. Ἡ τυραννία, ποὺ ἔχει ἐπιβληθεῖ στὸν πλανήτη σὲ ἐπίπεδο ἐξουσίας, εἶναι σχεδὸν ὁλοκληρωτικὴ. Μιὰ τυραννία μὲ πολλὰ πρόσωπα.

Καὶ νὰ ἀρχίσουμε μὲ τὸ οἰκονομικόν. Ἐξαθλίωση, στοιχειώδης ἐπιβίωση καὶ νεοπτωχισμός τὰ χαρακτηριστικά τῆς ἐποχῆς μας. Τὰ πάντα ὁδεύουν σὲ ἀπόλυτη ἐξάρτηση ἀπὸ τὸ χρήμα. Αὐτό, ποὺ ἀπὸ τώρα στὸ κατώφλι τοῦ 21ου αἰῶνα κυριαρχεῖ, εἶναι τὸ πόσα ἀποκτᾷ, ἢ οἰκονομικὴ σου ἐπιφάνεια. Τὰ ὑπόλοιπα ἀπλᾶ συμπληρώματα. Τὸ βάρος πέφτει στὸ πορτοφόλι. “Ενας κόσμος, ποὺ ὅλους τοὺς προηγούμενους αἰῶνες εἶχε μᾶθει νὰ ζῇ καὶ μὲ αὐτό, τώρα μαθαίνει νὰ ζῇ μόνο μὲ αὐτό. Ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν πάντων. Συνεπῶς μετατόπιση τοῦ κέντρου βάρους τῶν ἀνθρωπίνων ἐνδιαφερόντων, γιὰ ὅσους θέλουν νὰ συμβαδίσουν μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς.

Στὸν πνευματικὸ τομέα τώρα μιὰ πνευματικὴ τυραννία ἔχει ἀπλώσει τὰ πλοκάμια τῆς σὲ οἰκουμενικὸ ἐπίπεδο. Δόγματα πρὶν ἰσχυρὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ τοῦ Μεσαίωνα ἔχουν ὀρθωθεί, ἀντικαθιστώντας τὰ ἀπρηχαιωμένα τοῦ παρελθόντος. Ἡ πυρὰ ἔχει ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ καὶ ἠθικὴ ἐξόντωση τοῦ ὁποιοῦ ἐπιστήμονα τολμήσει νὰ ἔχῃ ἀντίθετη ἀποψη ἀπὸ αὐτὴν τοῦ κατεστημένου. Οἱ βαθμοὶ καὶ τὰ ἀξιώματα τοῦ «ἐπιστημονικοῦ» κόσμου ἀνέκον, στοὺς σφογγοκωλάρους καὶ ὁσφυοκάμπτες· στὰ ἀνδρείκελα ποὺ ἐξυπηρετοῦν ἀπόλυτα τοὺς σκοποὺς τοῦ πνευματικοῦ ἐξουσιασμοῦ. Παρέχοντάς τους δὲ καὶ μία οἰκονομικὴ αὐτάρκεια ἔχουν ἐξασφαλίσαι τὴν διαιώνιση τῆς πρακτικῆς τῶν «σφραγισμένων στομάτων». Στόματα ποὺ ἀνοίγουν μόνο, ὅταν πέσει μέσα στὴν σχισμὴ ποὺ ὑπάρχει στὸν ἐγκέφαλό τους καὶ ἡχῇ βαρύγδουπα μέσα στὸ κούφιο κουφάρι-κουμπαραὶ τους τὸ νόμισμα τοῦ πλουτισμοῦ καὶ τῆς ματαιοδοξίας, ποὺ ἔρχεται προσπαθώντας νὰ γεμίσει τὸ ἀπύθμενο κενὸ τῆς ὑπαρξῆς τους. Κι ὅταν ἀνοίγουν, ξεκινᾶνε νὰ παίξουν τὴν τοποθετημένη ἤδη ἀπὸ πρὶν κασσέττα.

Ἡ ἴδια κατάσταση ἐπικρατεῖ καὶ στὸν πολιτικὸ τομέα. Οἱ ἴδιοι κουμπαραῖδες διαφόρων σχημάτων καὶ χρωμάτων καὶ διαφορετικὲς κασσέττες μὲ ποικίλες «ἰδεολογίες», ποὺ ἐξυπηρετοῦν ὅμως ἓναν καὶ τὸν αὐτὸ σκοπὸ: Τὸν ἐξουσιασμὸ τῶν συνειδήσεων καὶ τῆς οἰκουμένης.

Στὴν θρησκεία τὸ ἴδιο. Κουμπαραῖδες διαφόρων καὶ ἐδῶ μεγεθῶν, διαφόρων χρωματισμῶν καὶ πάλι, ἔτοιμοι νὰ δεχθοῦν τὰ νομίσματα τῶν κρατῶν, ποὺ θὰ πετάξουν μέσα τους οἱ προηγούμενοι κουμπαραῖδες τῆς πολιτικῆς, γιὰ νὰ παίξουν κι αὐτοὶ μὲ τὴν σειρὰ τους τὴν κασσέττα τους.

“Ενα σύστημα ἐπικοινωνούντων κουμπαραῶν-κασσεττοφῶνων εἶναι ἡ κοινωνία μας, ἂν ἀκόμα δὲν τὸ ἔχετε καταλάβει, ποὺ ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχὴ ἀλλάζουν σειρὰ καὶ κασσέττες. Σήμερα ψηλὰ στὴν κορυφὴ εἶναι αὐτοὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὕστερα οἱ πολιτικοί, ἀκολουθοῦν οἱ θρησκευτικοὶ καὶ τελευταῖοι οἱ πνευματικοί. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι, ποιό χέρι πετάει τὸ πρῶτο νόμισμα. Ποιὸς κάνει τὴν ἀρχή. Καὶ αὐτὸ τὸ χέρι εἶναι τὸ ἴδιο χέρι, ποὺ ρυθμίζει τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως νὰ διαδίδουν μὴ ἑλληνικὰ πρότυπα, νὰ ἀποβλακίζουν τὸν κόσμον καὶ νὰ τὸν κάνουν νὰ τρέφῃ αὐταπάτες. Εἶναι τὸ ἴδιο χέρι, ποὺ καθιέρωσε τὴν μοντέρνα τέχνη, τὴν προβολὴ τοῦ ἀλόγου, τὸ παράλογο μὲ ὅλες τὶς συνέπειές του πάνω στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν πολιτισμὸ του, στὸ ὄνομα δήθεν τοῦ καινοῦργιου, τοῦ προοδευτικοῦ, τοῦ ριζοσπαστικοῦ. Τὸ ἴδιο χέρι, ποὺ ἔθεσε ὡς ὑπέρτατη ἀξία τοῦ ἀθλητισμοῦ τὸ χρήμα, τὰ ἀναβολικά καὶ τὸν ἀθέμιτο ἀνταγωνισμὸ, αὐτὸ ποὺ

προώθησε στο μουσικό στερέωμα εκθαρρατισμένους ρυθμούς, κούφιες ιδεολογίες, πού εκφράζουν ἄρνηση τῆς ζωῆς καὶ τῆς δημιουργίας. Αὐτό, πού ἔφτιαξε πολιτικά τετράποδα, ἐρπετά γραδατωμένα, πού τρέφονται ἀπὸ τὶς σάρκες τῆς ἴδιας τους τῆς χώρας, πού ἀργὰ καὶ βασανιστικά καταστρέφουν. Αὐτό τὸ χέρι τέλος, πού ἔρριξε τὸ νόμισμα ἐκεῖνο, αἰῶνες τώρα, γιὰ νὰ παίξῃ ἡ κασσέττα τὰ περὶ «εἰδωλολατρικῶν» πολιτισμοῦ τῶν προγόνων μας, τῶν προγόνων σου. Καὶ εἶναι γνωστὸ σὲ ποιὸν ἀνήκει.

Ἀπέναντι σ' αὐτὴν τὴν κατάσταση πραγμάτων ἀπὸ αἰῶνες, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο σήμερα, στέκει τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα. Ναί, εἴχαμε καὶ ἔχουμε πόλεμο. Καὶ σήμερα τὸν πιὸ σκληρὸ ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε. Καὶ αὐτὸς ὁ πόλεμος εἶναι οἰκουμενικός, σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τῆς γῆς, σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα. Δὲν περιορίζεται σὲ αὐτὸ ἐδῶ τὸ μικρὸ κομμάτι Γῆς, τὴν Γραικυλία, ὅπως πολλοὶ θέλουν νὰ μᾶς κάνουν νὰ πιστέψουμε, γιὰ νὰ ἀποπροσανατολίσουν τὰ πυρὰ μας. Δὲν εἶναι λόγοι ἐθνικιστικοί, πού ἐπιβάλλουν τὴν ἀνάγκη ἀντίστασης. Εἶναι ὑπόθεση τοῦ παγκόσμιου πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας σκέψης καὶ ἔκφρασης. Τοῦ παγκόσμιου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, πού τέτοιος ἔγινε, ὅταν ἐπολιτάσθηκε ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ λογικὴ καὶ φιλοσοφία ἀπέναντι στὸν παγκόσμιον ἀντιπολιτισμὸ, πού τέτοιος δημιουργήθηκε, ὅταν ἔνοιωσε νὰ ἀπειλεῖται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ τάξη πραγμάτων. Καὶ ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι, πού φαντάζουν ὡς ἐχθροὶ τῆς ἑλληνικότητος σήμερα στὴν Ἑλλάδα, δὲν εἶναι παρὰ μόνο ἡ κορφή τοῦ παγόδουνου πού ἐξέχει, κρύβοντας ἐντεχνα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τὸν σιωνιστικὸ ἐξουσιασμό. Γιὰ νὰ χτυπᾶνε, ἀδειάζοντας τὰ ἐφόδια τοὺς ἄσκοπα στὴν κορφή πάνω, κάποιοι, πού νομίζουν ὅτι ἐξολόθρευσαν τὸν «ἐχθρό». Καὶ αὐτὸς περιμένει ὑπομονετικά, δόλια, προκειμένου νὰ ξεπροβάλλῃ, ἀφοῦ πλέον ἔχοντας διχάσει καὶ ἀλληλοεξοντώσει τοὺς Ἕλληνες, θὰ μπορέσῃ ἐπιτέλους νὰ κυριαρχήσῃ.

Ὅσον ἀφορᾷ τώρα τὴν Ἑλλάδα, εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀντιληφθοῦν οἱ αἰῶνες μαριονέτες, οἱ κουμπαραῖδες μὲ τὴν κασσέττα, ὅτι ὁ πάτος, ἡ βάση πού στηρίζονταν, ἦταν ἐπὶ αἰῶνες τρύπια. Ἦταν τὰ ἀνόητα πιόνια τοῦ Διεθνoῦς Ἐξουσιασμοῦ: πρᾶγμα δύσκολο ὅμως, ἀφοῦ ἡ πείρα τῶν αἰώνων δείχνει νὰ τὸ ἔχουν καταλάβει, ἀλλὰ νὰ ἀρέσκονται σ' αὐτὴν τοὺς τὴν ἀστεία κατάσταση. Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ὅμως ὑπάρχουν κι οἱ ἄλλοι, πού δὲν ἔχουν φτάσει ἀκόμα στὴν «ὑπατὴ» τιμὴ νὰ θεωροῦνται τέτοιοι κεσμαδόεστες. Καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ λεπτὸ σημεῖο. Εἶναι σὲ θέσῃ νὰ ἀντιληφθοῦν τὴν διαχρονικὴ παγίδα, μέσα στὴν ὁποία ἔχουν ἐγκλωβιστεῖ: Μποροῦν νὰ ἀλλάξουν στρατόπεδο; Τελεσιδίκα, ὅριστικά ὁ κόσμος εἶναι σήμερα χωρισμένος σὲ δύο μεγάλες παρατάξεις. Οἱ ἑλληνίζοντες καὶ οἱ ἐξουσιαστές. Ὁ πόλεμος φουντώνει σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τῆς ὕδρογειοῦ. Ἀνάμεσα στὸν Ἀμερικανὸ ἑλληνίζοντα καθηγητὴ τοῦ Columbia καὶ τὸν «Ἕλληνα» φοινικιστὴ καθηγητὴ γλωσσολόγο τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀνάμεσα στὸν Κινέζο ἀθλητὴ, πού ἀγωνίζεται γιὰ τὸν κότινο καὶ τὰ ὀλυμπιακά ἰδεώδη, καὶ τὸν ἐξουσιαστὴ χρηστὴ ἀναβολικῶν οὐσιῶν: ἀνάμεσα στὸν Ἕλληνα ὀρθόδοξο ἱερέα, πού γράφει βιβλία ὑμνῶντας τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά ἰδανικά, καὶ τὸν Ρωμιοῦ ὀρθόδοξο ἱερέα, πού προπαγανδίζει τὴν ὑποτελία καὶ τὸν Ἑβραϊκὸ χαρακτῆρα τῆς ὀρθοδοξίας: ἀνάμεσα τέλος στὸν Τανζανὸ πολιτικὸ ἀρχηγό, πού ἐφαρμόζει ἑλληνικὲς ἀρχὲς στὴν πολιτικὴ τῆς χώρας του καὶ τὸν «Ἕλληνα» πολιτικὸ, πού ξεπουλάει τὰ ὅσια καὶ τὰ ἱερά τῆς πατρίδας μας. Καὶ πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητὸ ὅσο τὸ δυνατόν γρηγορότερα: Σήμερα δὲν ὑπάρχει μαῦρο καὶ ἄσπρο, ὀρθόδοξο ἢ «ἑλληνικόν», ἀμερικανικὸ ἢ ρωσσικόν, δεξιὸς ἢ ἀριστερός καὶ κανένα ἀπὸ τὰ ἄλλα τεχνητά, ψεύτικα διλήμματα. Ὑπάρχει μόνο Ἕλληνικὸς λόγος καὶ Σιωνιστικὸς ἐξουσιασμός. Δικὸς μας ὁ λόγος καὶ δικές τους οἱ ὁργανώσεις. Δικὸς τους ὁ διχασμὸς πού σπέρνουν, καὶ δική μας ἡ ἐνότητα. Ὡς τὸ καταλάβουν ἐπιτέλους κάποτε ὁρισμένοι. Αὐτοὶ πού ζοῦν γύρω ἀπ' τὰ σφραγισμένα στόματα, καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ὑπερελληνικοί. Ὡς προσγειωθοῦμε στὴν πραγματικότητα, στὸ σήμερα.

Νέμεσις

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΝ

Οἱ Μεγάλοι Ἀτομικοί: Λεύκιππος-Δημόκριτος (II)*

4. Ἡ φύσις τῶν Ἀτόμων

Τὸ ἄτομον (ἢ ἄτομος ἢ ἄτομος Ἰδέα ἢ Μικρὰ Οὐσία ἢ Νασιόν ἢ Ὀν ἢ Σχήμα ἢ Στοιχειὸν ἢ Ἐλάχιστον Σῶμα ἢ Ἰδέα ἢ Δέν) εἶναι τὸ ἐλάχιστον τῆς ὑλικῆς μάζας, ποὺ μπορεῖ ν' ἀπομονωθῇ ὄχι μαθηματικά ἢ χημικά ἀλλὰ φυσικά. Ὅπως ἀκριβῶς τὸ Παρμενίδειο ὄν, ἔτσι καὶ τὸ ἄτομο εἶναι πλήρες ὕλης, ἀναρχο καὶ ἀτελεύτητο, ὅπως ἐπιβάλλει ἡ ἀρχὴ τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης, ποὺ ἐμεῖς τὴν ξέρουμε ὡς «ἀρχὴ τοῦ Lavoisier». Τὰ ἄτομα εἶναι ὁμοούσια, ἅπιοις ὕλη –ὅπως καὶ τὸ ἀναξιμάνδρειον «ἀπειρον»–, ποὺ ἐμεῖς τὴν ξέρουμε ὡς ὕλη τοῦ Boyle. Αὐτὸ ποὺ κάνει τὸ ἓνα ἄτομο νὰ ξεχωρίζῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο εἶναι οἱ ἐξῆς τρεῖς ιδιότητες:

1. Τὸ σχῆμα (ἄλλο σχῆμα ἔχει τὸ ἄτομο τοῦ ὕδατος κι ἄλλο τὸ ἄτομο τοῦ πυρός).
2. Ἡ διάταξη (ἂν μερικά ἄτομα εἶναι διατεταγμένα ὡς ΑΒΓΔ, κάποια ἄλλα εἶναι ὡς ΒΓΔΑ ἢ ΓΑΒΔ κ.ο.κ.).
3. Ἡ κατάσταση (ἂν ἓνα ἄτομο παρασταθῇ μὲ τρία εὐθύγραμμα τμήματα, ποὺ σχηματίζουν δυὸ ὀξείες γωνίες, τὸ ἄτομο Ζ διαφέρει τοῦ Ν ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν).

Ὁ Δημόκριτος, καθὼς φαίνεται, παρίστανε τίς διαφορὰς τῶν ἀτόμων μὲ γράμματα ἢ στοιχεῖα· ὁ ὅρος *στοιχεῖον* ἴσως νὰ εἰσῆχθῃ τὸ πρῶτον στὴ φιλοσοφικὴ ὀρολογία ἀπὸ τὸν Δημόκριτο, μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἐλάχιστης ὑλικῆς μάζας, ποὺ μπορεῖ ν' ἀπομονωθῇ. Τὰ ἄτομα πάντως δὲν ἔχουν καμμιά ἀπολύτως διαφορὰ ἀνάμεσά τους, καθότι ἅ-ποια· οἱ διαφορὰς τῶν ἐκ τῶν ἀτόμων συγκειμένων πραγμάτων ὀφείλονται στὶς ἐνώσεις καὶ τοὺς συνδυασμοὺς τῶν ἀτόμων, κάτι τὸ ὁποῖο γνωρίζουμε ὡς ἀρχὴν τοῦ W. Heisenberg, κατὰ τὸν ὁποῖο «ἡ ἴδια ὕλη, οἱ ἴδιες χημικὲς ἐνώσεις μπορεῖ ν' ἀνήκουν καὶ στὰ ὄρυκτά, καὶ στὰ φυτά, καὶ στὰ ζῶα· ὅπως ἴδιες εἶναι καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν ἐπενεργοῦσες δυνάμεις. Ὅ,τι διαφέρει εἶναι τὸ εἶδος σχέσεων τῶν ἀτόμων τῆς ὕλης». Οἱ ποσοτικὲς λοιπὸν διαφορὰς, τὸ μέγεθος, ἡ διάταξη θέσεως καὶ ἡ ἄπειρη ποικιλία μορφῶν καὶ σχηματισμῶν δημιουργοῦν τὸν κόσμον τῆς πολλαπλότητος. Τὴν ἴδια ἀκριβῶς πληροφορία μᾶς παρέχει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Μετὰ τὰ φυσ. 985 b), ποὺ λέγει τὰ ἐξῆς: «Ὁ δὲ Λεύκιππος καὶ ὁ ἐταῖρος του Δημόκριτος ὡς στοιχεῖα ὑπολαμβάνουν τὸ πλήρες καὶ τὸ κενόν, ὀνομάζοντες τὸ μὲν πρῶτον ὄν, τὸ δὲ δεύτερον μὴ ὄν. Τὸ ὄν (κατ' αὐτοὺς) εἶναι τὸ πλήρες καὶ στερεόν, τὸ μὴ ὄν πάλι τὸ κενόν καὶ ἀραιόν. (Γι' αὐτὸ καὶ λέγουν, ὅτι τὸ ὄν δὲν εἶναι περισσότερο ὑπαρκτὸ ἀπ' τὸ μὴ ὄν, διότι καὶ τὸ κενὸ δὲν εἶναι λιγώτερο ὑπαρκτὸ τοῦ σώματος). Τὰ ἐν λόγῳ στοιχεῖα τὰ θεωροῦν ὡς αἰτίες τῶν φυσικῶν ὄντων. Καθὼς δὲ ἐκεῖνοι, ποὺ, δεχόμενοι μίαν μόνον βασικὴν οὐσίαν, ἐκλαμβάνουν τὰ λοιπὰ ὡς παθήματα τῆς βασικῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ ὡς τοιαῦτα τὰ ἐρμηνεύουν, ἔτσι κι αὐτοὶ διατείνονται, ὅτι οἱ αἰτίες τῶν λοιπῶν (ὄντων) εἶναι οἱ διαφορὰς τους, ποὺ λέγουν ὅτι εἶναι τρεῖς: Ὁ ρυσμός, ἡ διαθιγὴ καὶ ἡ τροπὴ ἢ τοι τὸ σχῆμα (ρυσμός), ἡ τάξις (διαθιγὴ) καὶ ἡ θέσις (τροπή)...».

Ὁ Πλούταρχος (Πρὸς Κολώτην 4 P. 1108 F) μᾶς μεταφέρει τὴν ἴδια περίπου πληροφορία, προσθέτοντας καὶ τὴν παρακάτω φράση, ποὺ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιὰ μᾶς: «Ὁ Δημόκριτος ἀποφαίνεται, ὅτι τὸ δέν (= σῶμα, ἄτομον) δὲν εἶναι περισσότερον ὑπαρκτὸν ἀπ' τὸ μὴδέν (= κενόν): “δέν” δὲ ὀνομάζει τὸ σῶμα (= ὕλη, ἄτομα) καὶ “μὴδέν” τὸ κενόν, τὸ ὁποῖο ἔχει ἐπίσης καὶ ὑπαρξὴ καὶ ὑπόστασις».

* Βλ. τὸ πρῶτο μέρος τῆς ἐρευνας στὸ τεῦχος 175 (Ἰουλίου 1996).

4α. Τὸ κενόν

Τὰ άτομα πού βρίσκονται διασκορπισμένα στο κενό είναι απειραρίθμητα, ἔχουν δὲ ἀπειρες δυνατότητες (πιθανότητες) συσχετισμῶν καὶ συνδυασμῶν, ἄρα καὶ ἀπειρες δυνατότητες δημιουργίας νέων ὄντων. Τὰ άτομα ἐξάλλου, ἂν καὶ συμπαγῇ καθ' ἑαυτά, χωρίζονται τὸ ἓνα τοῦ ἄλλου διὰ κενοῦ, πρᾶγμα πού σημαίνει ὅτι καὶ τὸ κενό εἶναι ἀπειρο.

Εἶδαμε παραπάνω, ὅτι γιὰ τοὺς Ἀτομικοὺς τὸ κενόν δὲν εἶναι λιγώτερο ὑπαρκτό ἀπ' τὰ άτομα καὶ τὴν ὕλη. Ἡ ὑπαρξὴ τῶν δύο αὐτῶν ποιότητων, ἂν καὶ ἰσότιμη, εἶναι ἀντιθετική, ἀφοῦ ἡ ὑπαρξὴ τοῦ ἑνὸς προϋποθέτει τὴν ἀπουσία τοῦ ἄλλου· πέραν αὐτοῦ ὑπάρχει κι ἄλλη μιὰ διαφορὰ τους: Ἐνῶ τὰ άτομα εἶναι ἀδιαίρετες, ἀπειροελάχιστες ὀντότητες, ὕλικά συστατικά στοιχεῖα καὶ ὁλοκληρωμένες μονάδες ὑπαρξὸς μὲ σωματική ὀντότητα ἱκανὴ ν' ἀπομονωθῇ, τὸ κενό ἀπλῶς ὑφίσταται ἀνάμεσα στὰ άτομα ἢ σώματα. Ἐτσι τουλάχιστον φαίνεται πῶς τὸ συνέλαβε ὁ Ἀριστοτέλης: σάν τόπο, χωρὸ δηλαδὴ καὶ διάστημα. Τὸ κενό ὁμως τῶν Ἀτομικῶν δὲν ἔχει αὐτὴ τὴν ἀπλὴ ἔννοια, τοῦ χώρου δηλαδὴ καὶ τοῦ μεταξὺ τῶν ἀτόμων ἀδειοῦ διαστήματος. Δὲν ὑπάρχει ἀπλῶς καὶ μόνο, γιὰ ν' ἀναπληρῶν τὰ μεταξὺ ἀτόμων κενά, ἀλλ' ἀσχεῖ μιὰ ξεχωριστὴ λειτουργία στὴν κίνησι τῶν ἀτόμων. Ἡ ἑλεατική ἀκίνησι στηρίζεται, ὡς γνωστόν, στὴν ἄρνησι τῆς ὑπαρξὸς τοῦ κενοῦ, πρᾶγμα πού σημαίνει ὅτι κίνησι ἄνευ κενοῦ δὲν εἶναι δυνατή.

46. Ἡ κίνησι

Ἡ κίνησι τῶν ἀτόμων προϋποθέτει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ὑπαρξὴ τοῦ κενοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν διαφορετικὴ βαρύτητα τῶν ἀτόμων. Εἶδαμε, ὅτι τὰ άτομα διαφέρουν ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, τὴν τάξι καὶ τὴν θέσι· διαφέρουν ὁμως καὶ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὸ βάρος τους. Ἀσφαλῶς καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τῶν ἀτόμων δὲν ὑπάρχει κενό, ἀφοῦ εἶναι συμπαγῇ καὶ ἄτμητα· ἄτμητα ὁμως ὄχι μαθηματικά ἀλλὰ φυσικά· ἄρα διαφέρουν ὡς πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὸ βάρος τους. Αὐτό, ἂν καὶ δὲν εἶναι σαφές, τὸ δέχεται ὁ Ἀριστοτέλης, λέγοντας: «*Βαρύτερά γε κατὰ ὑπεροχὴν φησιν Δημόκριτος ἕκαστον τῶν ἀδιαίρετων*» («Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς» 326 a 9), ὅπως καὶ ὁ Θεόφραστος: «*Βαρὺ μὲν καὶ κοῦφον τῷ μεγέθει διαίρει Δημόκριτος*» («Περὶ αἰσθήσεων» 71). Αὐτὴν τὴν ἄποψι υἱοθετεῖ καὶ ὁ Σιμπλίκιος ἀλλὰ καὶ ὁ Zeller, κάνοντας λόγο περὶ «*πρὸς τὰ κάτω κινήσεως τῶν ἀτόμων*» ἢ περὶ «*πτώσεώς τους στὸ κενόν*». Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, τὰ άτομα κινοῦνται πρὸς τὰ κάτω λόγῳ τοῦ βάρους τους καὶ μάλιστα πρὸς τὴν περιοχὴ ἐκείνη, ὅπου ὑπάρχουν κι ἄλλα πολλὰ άτομα, διάσπαρτα ὡς μᾶζα, πού ἀσκοῦν ὥστόσο ἐλκτικές δυνάμεις.

Τὸ κενόν, μέσα στὸ ὁποῖο κινοῦνται τὰ άτομα, δὲν ἔχει οὔτε μέγεθος οὔτε βάρος, ἄρα δὲν ἐπηρεάζει τὴν κίνησι τῶν ἀτόμων, ἢ ὁποῖα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθος, τὸ βάρος καὶ τὴν ἔντασι (ταχύτητα) τους. Ἡ διαφορὰ ἐξ ἄλλου τῶν ἀτόμων ὡς πρὸς τὸ βάρος τους δημιουργεῖ τὴν ιδιότητα τῆς βαρύτητος, πού μεταβάλλεται ἀσφαλῶς ἐξαιτίας τῆς ταχύτητος, μ' ἀποτέλεσμα τίς συγκρούσεις τῶν ἀτόμων καὶ τὴν δημιουργία τῆς δίνης, πού ὁδηγεῖ στὴ δημιουργία σωμάτων καὶ κόσμων.

Ἡ συμπεριφορὰ τῶν ἀτόμων στὸ κενό, πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ ποικίλες ἀναπηδήσεις, παλμούς, στροβιλισμούς καὶ συγκρούσεις, προσδιορίζεται ἀπὸ μηχανικὲς αἰτίες. Κατὰ τοὺς Ἀτομικοὺς οἱ κινήσεις αὐτές τῶν ἀτόμων εἶναι σύμφυτες μὲ τὴν ἴδια τὴν ὕλικὴ φύσι τους, γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔδωσαν περισσότερες ἐξηγήσεις. Ἀφοῦ τὰ άτομα ὑπῆρχαν πάντοτε στὸ κενό, σκέφθηκαν, ἄρα καὶ ἡ κίνησί τους εἶναι προαιώνια. Ἡ Ἑλεατικὴ ἀλλὰ καὶ Ἀριστοτέλεια ἀπαίτησι, νὰ δοθῇ ἐξήγησι στὴν ὑπαρξὴ τῆς κινήσεως, ἀντιστρέφεται ἔτσι, ἀφοῦ ἀποτελεῖ αὐτόνοητο χαρακτηριστικὸ τοῦ σύμπαντος, σύμφυτο μὲ τὴ φύσι ὅλων τῶν πραγμάτων. Αἷτια δὲ καὶ ἐρμηνεῖς ἐξω-πραγματικές καὶ ἐξω-κοσμικές δὲν πρέπει ν' ἀναζητοῦνται.

Δεδομένου ὅτι ἡ κίνησι εἶναι προαιώνια κι ὅτι στὸ σύμπαν δὲν ὑπάρχει «πάνω» καὶ «κά-

τω», φυσικό είναι τα άτομα να πλανώνται στο κενόν άτάκτως μ' αποτέλεσμα τις διάφορες μεταξύ τους συγκρούσεις, που προκαλούν βιαιότερες κινήσεις, που πολλαπλασιάζονται διαρκώς, μ' αποτέλεσμα να γίνεται το κενόν θέατρο αναστατώσεων και ανακατατάξεων των σχέσεων των ατόμων, που στο τέλος ενώνονται τα όμοια κι αποχωρίζονται τα άνόμοια, διασκορπιζόμενα προς όλες τις κατευθύνσεις στο κενό.

Ἡ τελευταία αὐτή κίνηση τῶν ατόμων συνήθως ὀνομάζεται «κοσμογονική» ἢ «κοσμοποιητική». Κατ' αὐτήν τὰ διάφορα ἄτομα, πού οὕτως ἢ ἄλλως κινοῦνται ἀδιακόπως, πλησιάζουν ἄλλα ἄτομα, δημιουργώντας ἔτσι κάποιον στροβιλισμό, τὸν «δῖνον», τὸν δῖνον «ἀπὸ τοῦ παντὸς ἀποκριθῆναι παντοίων ἰδεῶν» (Σιμπλίκιος, *Φυσ.* 327, 24· D.-K. A 67). «Ὅσο διαρκεῖ ὁ στροβιλισμός [πού δὲν «εοικεν ἀπὸ ταῦτομάτου καὶ τύχης γεννᾶν αὐτόν», καθὼς παρατηρεῖ ὁ Σιμπλίκιος (δ.π.), ἀλλὰ γιὰ τοὺς λόγους πού ἀναφέραμε], τὰ ἄτομα συγκροτοῦνται, συμπλέκονται –ἐκτινάσσονται στὸ κενὸ τὰ ἄνισα καὶ ἄνόμοια– καὶ τὰ ὅμοια μὲ τὴ μιὰ ἢ τὴν ἄλλη θέση (*τροπήν*) ἢ τάξη (*διαθιγὴν*) δημιουργοῦν νέα ὄντα καὶ κόσμους: «Τὰ ἄτομα πού ὁρίζονται χωρία τὸ ἓνα τοῦ ἄλλου στὸ ἄπειρο κενόν καὶ διαφέρουν στὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος καὶ τὴν θέση, συγκροτοῦνται, καὶ τὰ μὲν διαφορετικὰ ἐκτινάσσονται ὅπου τύχει, τὰ δὲ ὅμοια κατὰ τὸ μέγεθος, τὸ σχῆμα, τὴν θέση καὶ τὴν τάξη συμπλέκονται καὶ κατ' αὐτόν τὸν τρόπον δημιουργοῦνται τὰ σύνθετα σώματα» (Σιμπλίκιος, *περὶ Οὐρ.*, 242, 21).

4γ. Συμπεράσματα

- I.** Τὰ ἄτομα τῶν Λευκίπου-Δημοκρίτου εἶναι ἀθέατα ἀπειροελάχιστα σωματίδια. Εἶναι ὅλα ἴδια ὡς πρὸς τὴν ὕλική σύστασή τους, διαφέρουν ὁμῶς ὡς πρὸς τὸ σχῆμα, τὴν τάξη, τὴν θέση καὶ τὸ μέγεθος, ἅρα εἶναι διακριτὰ ἀνάμεσά τους. Στὸ ἐξωτερικὸ καὶ μεταξύ τῶν ατόμων ὑπάρχει τὸ κενό, τὸ ὁποῖο δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἄδειο χωρὸ ἀλλὰ καὶ γενεσιουργὸ αἷτιο τῆς κίνησης τῶν ατόμων.
- II.** Τὰ ἄτομα διατελοῦν ἐν συνεχεί κινήσει –κίνηση ἄτακτη, πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις καὶ προπαντὸς αἰώνια. Ἡ κίνηση αὐτὴ αὐτοσυντηρεῖται, θὰ λέγαμε, ἀφοῦ καμμιά μορφὴ ἐνέργειας δὲν εὐθύνεται γι' αὐτήν. Ὁ Ἀριστοτέλης, προβληματισμένος ἀπ' αὐτὴν τὴν θέση τῶν Ἀτομικῶν, ἔφθασε στὴν ἀτελεῖ ἔστω διατύπωση τοῦ νόμου τῆς ἄδρανειας, κάτι πού ἐπανανακαλύφθηκε δυὸ χιλιετίες ἀργότερα ἀπ' τὸν Γαλιλαῖο, πού πειραματίσθηκε μὲ ἐκκρεμὴ καὶ σφαῖρες, πού κυλοῦσαν μέσα σὲ αὐλακες μὲ κάποια κλίση.
- III.** Τὸ βάρος καὶ ἡ βαρύτητα δὲν θεωρήθηκαν ἐγγενεῖς ιδιότητες τῶν ατόμων, ἀλλὰ ἐρμηνεύθηκαν μὲ τὸν «δῖνον», τὴν περιδίنيση (= στροβιλισμός) τῶν ατόμων, πού σὰν ἀποτέλεσμα ἔχει τὴν συγκέντρωση τῶν μεγαλυτέρων στὸ κέντρο τῆς δίνης καὶ τὴν ἀπομάκρυνση τῶν ἐλαφροτέρων. Αὐτὸ φέρνει στὸ μυαλό μας τὸ νόμο τῆς φυγόκεντρης δυνάμεως, μόνο πού σ' αὐτόν τὰ πράγματα συμβαίνουν ἐντελῶς ἀντίθετα (τὰ βαρὶα ἀπομακρύνονται καὶ τὰ ἐλαφρὰ μένουν στὸ κέντρο).
- IV.** Ἡ θεωρία τῶν Ἀτομικῶν παραποιήθηκε ἀπ' τοὺς Ἐπικουρείους κι ἰδιαίτερα τοὺς Πυθαγορείους, πού θέλησαν νὰ τὴν προσαρμόσουν στὰ δικά τους μέτρα, μ' ἀποτέλεσμα τὴν ὑποβάθμισή της. Αὐτὸ ἀφ' ἑνὸς καὶ οἱ περὶ ψυχῆς ἀπόψεις τους εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ παραμείνουν ἄγνωστοι, μέχρι πού οἱ μαθηματικοὶ τῆς Ἀναγεννήσεως, ὁ Καρτέσιος, ὁ Νεύτων, ὁ Γαλιλαῖος καὶ ἄλλοι, τοὺς ἐπανεφέραν στὸ προσκήνιο. Σήμερα τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιστημόνων γιὰ τοὺς Ἀτομικοὺς αὐξάνει ὀσημέραι, ὅπως αὐξάνει καὶ ὁ σεβασμός μας γιὰ ὅλους τοὺς Ἑλλήνες φιλοσόφους, ἀφοῦ ὁ πολιτισμός καὶ ὁ κόσμος μας γενικώτερα ἀποτελοῦν δημιούργημά τους. Ἡ κατανόηση λοιπὸν τοῦ κόσμου μας ἐπιβάλλει τὴν κατανόησή τους.

‘Αγιοποιήσεις

Καημένε καθηγητά Χριστινάκη, νά σέ ξεγελάση μία γραῖα! Νά σοῦ δώση 14 ἑκατομύρια καί νά σοῦ παραχωρήσῃ ὅλην τήν περιουσίαν της, γιά νά συγγράψῃς ἕνα διβλίο μὲ 83.000 θαύματα, μίαν ἀκολουθία κι ἕνα ἀπολυτίκιον! “Αχ, αὐτοὶ οἱ δικοὶ μου ἄνθρωποι πόσον ἀφελεῖς εἶναι ὥρες ὥρες... ‘Αφοῦ ὁ ἴδιος βεβαιώνει, ὅτι ἔζησε πολλὰ θαύματα τοῦ ὑπὸ ἀγιοποιήσιν μακαρίτη, στοὺς ἄλλους περιρτεύνουν οἱ ἀντιρροήσεις. “Ἀλλωστε ἐγὼ σέ χρειάζομαι. Θά κανονίσουμε μίαν καλὴν τιμὴν καὶ θά μοῦ ἀγιοποιήσῃς καὶ τοὺς πιὸ κάτω:

1) Τὸν συνάδελφόν σου καθηγητὴν στὸ Πανεπιστήμιον κ. Χρ. Ντούμα, γιά τὴν πίστιν του καὶ τὴν ἐμμονὴν του στὸ ὅτι ἡ πυραμίδα τοῦ ‘Ελληνικοῦ εἶναι τῶν ‘Αλεξανδρινῶν χρόνων. ‘Ο ἀγῶνας του εἶναι ὑπέροχος. “Ἐφθασε συλλήδδην νά ἀποκαλέσῃ, ἐμμέσως πλὴν σαφῶς, δλάκες τὸν πρόεδρον τῆς ‘Ακαδημίας ‘Αθηνῶν καὶ τοὺς πανεπιστημιακοὺς τοῦ ‘Εδιμβούργου. “Ἀξιος, ἄξιος!

2) Τὸν ἀξιότιμον συνάδελφόν σου καθηγητὴν κ. Γ. Μπαμπινιώτην γιά τὴν ἀφοσίωσίν του στὸ δόγμα, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γραφὴ προέρχεται ἀπὸ τὴν φοινικικὴν.

3) Τὸν ἐξαίρετον κ. Δημ. Μαρωνίτην, ἐξέχον μέλος τῆς πανεπιστημιακῆς κοινότητος τῆς Θεσσαλονίκης, γιά τὸ ἐν γένει ἔργον του. Καὶ

4) τὸν κ. Δήμαρχον ‘Αθηναίων γιά τὴν προσφορὰν του πρὸς τὸ μέλλον καὶ τὴν πρόοδον, δεχόμενον ἀδιαμαρτύρητα τὴν καταστροφὴν ἱστορικῶν μνημείων λόγω τῶν ἐργασιῶν τοῦ «Μετρό».

Καὶ κῦτταξε, κύριε καθηγητά Χριστινάκη, νά μοῦ κάνῃς καλὴ τιμὴν, γιατί ὁ κατάλογος τῶν πρὸς ἀγιοποίησιν προσώπων εἶναι μακρὺς. Θέλω λοιπὸν τιμὴν χονδρικής. “Ἀλλωστε τὰ ἔσοδά σου θά αὐξηθοῦν κατὰ πολὺ, γιατί θά σοῦ παραχωρήσω ἀποκλειστικὰ ζωστήρες, τιράντες, πουνκάμισα, παντελόνια, κάλτσες, σακκάκια καὶ ὅ,τι ἄλλο ἐπιθυμεῖς, γιά νά τὰ σεργιανᾷς καὶ νά τὰ ἐκθέτῃς εἰς λαϊκὸν προσκύνημα. Καὶ μάλιστα, γιά νά μὴ σέ πολυκονοράσω, θά συγγράψῃς μόνον μίαν λειτουργίαν κι ἕνα ἀπολυτίκιον. Μίαν δὲ ἡμέραν θά ἑορτάζεται ἡ μνήμη τους, ὅταν πεθάνουν: Τῶν ἁγίων μου τῶν διὰ τῶν στηλῶν τοῦ ‘Δαυλοῦ» μαρτυρησάντων. Καὶ σοῦ ὑπόσχομαι, ὅτι καμμία διογραφίαν τους δὲν θά διανεῖμω δωρεάν, ὥστε νά σέ ἀνταγωνισθῶ. “Ἀλλωστε κατὶ πιὸ χειροπιαστό πρέπει νά κερδίσω καὶ ἐγὼ πέρα τῶν πνευματικῶν μου κερδῶν. Οὐκ ἐπὶ πνεύματι ζήσεται ἐξουσιαστής. Καὶ νά εἶναι εὐχαριστημένοι ὅλοι τους, γιατί δὲν θά τοὺς φορολογήσω, γιά νά δγᾶλω τὰ σπασμένα, ὅπως ἔκαναν ἐπὶ τουρκοκρατίας οἱ Πατριάρχες, ὅταν ἡγόραζαν ἀπὸ τὸν σουλτάνον τὸν θρόνον τους. Μᾶς ἔφαγεν ἡ πρόοδος.

“Αχ τί καλὴ ἐποχὴ ἦταν τότε! Κανένας δὲν σοῦ ἐκόλλαγε, ἂν ἕνας ἅγιος ἔμοιαζε μὲ ἑκατόγχειρα καὶ ἐξετίθεντο σὲ προσκύνημα 4 χέρια ἢ τρία πόδια ἢ δυὸ κεφάλια: ὅταν τὰ καλὰ μὲν παιδιὰ ἐγκρέμιζαν ὅ,τι ἀρχαῖο ὑπῆρχε ἀδιαμαρτύρητα. Τί νά σοῦ κἀνὴ πλεον ἕνας Καντιώτης, πὺν κτίζει ἐκκλησίες πάνω σὲ ἀρχαίους ναοὺς; Πρόοδος, ἐπιστήμη... Τί μισητὲς λέξεις! Σκοτάδι μαῦρο κι ἔρεθος, αὐτὸ μὲ θρέφει. Μαῦρο τὸ χρῶμα μου. Εὐτυχῶς δηλαδή, πὺν ὑπάρχουν Χριστινάκηδες ἀκόμη. Γιά τὸν λόγον αὐτόν, κύριε καθηγητά μου, μὴ λυγίσης, κρατήσου. Μὴ παίρνης τὸ λόγο σου πίσω. Δὲν χρειάζονται ἐξώδικα καὶ ἄλλα τέτοια κουραφέζαλα. Σταθεροὶ στήν πορείαν τοῦ ψεύδους, πὺν οἱ ἅγιοι προπατόρές μας ἐχάραξαν, ἐμεῖς θά βαδίσουμε ἀταλάντευτοι.

Θάρρος! “Ενας παραλογισμὸς εἶναι ὁ κόσμος. ‘Εκὰς ἡ ἐπιστήμη καὶ ὁ ὀρθολογισμὸς τῶν ἀρχαίων ‘Ελλήνων. Νά τοὺς ἀποφεύγῃς, ὅπως ὁ διάολος τὸ λιβάνι. ‘Εσὺ νά παραμένῃς προσηλωμένος στὶς δικές μας ἀρχές. ‘Αναφώνησε μετ’ ἐμοῦ: Ζήτη ἡ ἀστρολογία, κάτω ἡ ἀστρονομία! ‘Αναφώνησε τρεῖς! καὶ τετράκις! ‘Αναφώνησε, ξεφώνησε μεθ’ ἡμῶν, νά ἐξορκίσουμε αὐτὸ πὺν πλησιάζει, αὐτὸ πὺν ἐμεῖς αἰῶνες κυνηγοῦμε, κι αὐτὸ πάλι δυνατὸ ξαναγεννιέται. ‘Αγωνίσου κι ἐσὺ μεθ’ ἡμῶν, γιά νά μὴ μᾶς παρασύρῃ μίαν ἡμέραν τὸ

Σάρωθρον

Οί πολιτικοί τῆς Ἐπιστήμης

Ὁ καθηγητὴς τῆς γλωσσολογίας κ. Γ. Μπαμπινιώτης ἐρωτηθεὶς πρὸ τριῶν ἐτῶν (μετὰ τὸ πέρας σχετικῆς πρὸς τὴν γλῶσσα ὁμιλίας του στοῦ Πανεπιστήμιου Πειραιῶς), «ἂν οἱ ἐξ-ουσιαστὲς δημιούργησαν τὸν τεχνητὸ ὄρο “Ἰνδοευρωπαῖοι”, μὲ σκοπὸ νὰ προσβάλουν τὴν παναρχαιότητα καὶ αὐτοχθονία τῶν Ἑλλήνων», ἀπάντησε: «Ὅντως δὲν ὑπάρχουν Ἰνδοευρωπαῖοι οὔτε καὶ ὑπῆρξαν ποτέ· μὲ τὸν ὄρο αὐτὸ ἐννοοῦμε τοὺς λαοὺς τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς ὁμογλωσσίας». Πρόκειται δηλαδὴ γιὰ μιὰ περιέργη «σκορδαλιὰ χωρὶς σκόρδο», καθὼς θὰ ἔλεγε ὁ Μ. Ροῖδης.

Σύμφωνα μ’ ἓναν ἄλλο καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου μας, τὸν κ. Ἰω. Προμπονᾶ, «Οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι» –πὺν «οὔτε ὑπάρχουν οὔτε ὑπῆρξαν ποτέ»– «ἐγκαταστάθηκαν σ’ αὐτὴν ἐδῶ τὴν γωνιά τῆς γῆς μὲ τὸ προνομιοῦχο κλίμα. Εἶναι αὐτοί, πὺν στὰ ἱστορικὰ χρόνια ὀνομάζονται Ἕλληνες». Ὁ καλὸς αὐτὸς καθηγητὴς, γιὰ νὰ κυρώσῃ τοὺς λόγους του καὶ νὰ μὴν θεωρηθῇ αὐθαίρετος ἢ παραμυθᾶς, ἐπικαλεῖται τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἀγγλον ἀρχαιολόγου καὶ προϊστοριολόγου Colin Renfrew, ὁ ὁποῖος ὑπεστήριξε πρόσφατα, ὅτι «ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἄρχισε νὰ διαμορφώνεται στὴν ἐλληνικὴ χερσόνησο γύρω στὸ 6.500 π.Χ. καὶ οἱ διαδοχικοὶ πολιτισμοὶ τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου εἶναι προϊόντα τοπικῶν ἀνεξίσεων». Μετὰ τὴν... “λογικὴ” αὐτὴ ἀπόδειξη «περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν Ἰνδοευρωπαίων –πὺν οὔτε ὑπάρχουν οὔτε ὑπῆρξαν ποτέ– στὴν προνομιοῦχο αὐτὴ γωνιά τῆς γῆς», μιὰ «ἀπόδειξη» πὺν οὔτε λίγο οὔτε πολὺ θυμίζει τὸ γνωστὸ «ράβδος ἐν γωνία...», ὁ κ. Προμπονᾶς μᾶς πληροφορεῖ καὶ γιὰ τοὺς αὐτόχθονες κατοίκους αὐτοῦ τοῦ χώρου –γιατί εἶχε καὶ δῶ ἀνθρώπους, πρὶν νὰ ἔλθουν οἱ ἀνύπαρκτοι Ἰνδοευρωπαῖοι, δηλαδὴ... οἱ Ἕλληνες. Ὁ κ. καθηγητὴς αἰσθάνεται ὑποχρεωμένος νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ, ὅτι «ἀπ’ ἐδῶ καὶ πέρα κινούμεθα στὸ ἀχανὲς βασίλειο τῶν ὑποθέσεων», σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, πὺν ὑπῆρχαν πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀνύπαρκτων Ἰνδοευρωπαίων (= Ἑλλήνων), ἦσαν ἔμφρονες (homo sapiens) καὶ εἶχαν καὶ γλῶσσα, πὺν συμβατικὰ τὴν λέγουν προ-ἐλληνικὴ. Ἡ γλῶσσα ἐκείνῃ τῶν “προ-ἐλλήνων” δὲν χάθηκε βέβαια, ὅπως μπορεῖ νὰ υπέθεσαν κάποιοι, ἀλλ’ ἀναμείχθηκε μ’ αὐτὴν τῶν (ἀνύπαρκτων) Ἰνδοευρωπαίων (πὺν ἐγκαταστάθηκαν στὴν προνομιοῦχο αὐτὴ γωνιά τῆς γῆς). Εἶχε μάλιστα καὶ λέξεις –ἄκου νὰ δῆς– μὲ Ἰνδοευρωπαϊκὴ ἐτυμολογία ἐνδεχομένως, τὴν ὁποία ὁμως ἀγνοοῦμε. Συνοψίζοντας τοὺς παραπάνω συλλογισμοὺς, ὁδηγοῦμαστε στὸ συμπέρασμα ὅτι ὡς Ἕλληνες μὲν (= Ἰνδοευρωπαῖοι) εἴμαστε ἀνύπαρκτοι· ὑπάρχουμε ὁμως ὡς προ-ἐλληνες...

Αὐτὰ βλέποντας ἓνας τρίτος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου μας, πὺν δὲν τὰ πάει καλὰ μὲ τὰ μαγνητόφωνα, τοὺς παραλογισμοὺς καὶ τὶς ἡλιθιότητες, ὁ κ. Χρ. Γ. Ντούμας, ἀπορρίπτει τὶς θεωρίες τῶν ὡς ἄνω καθηγητῶν –χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι τοὺς καταλογίζει ἡλιθιότητα, γνωστοῦ ὄντος ὅτι τὴν ἀποκλειστικότητα τοῦ ἡλιθίου τὴν ἔχει τὸ περιοδικὸ «Δανλός», κατὰ τὸν κ. Ντούμα – καὶ δάξει τὰ πράγματα στὴν σωστὴ τους θέση. Ἡ μέθοδος τοῦ ἐκλεκτοῦ μας αὐτοῦ καθηγητοῦ εἶν’ ἐκείνῃ τῆς «εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς», ἀξιιώματά του δὲ καὶ αἰτήματα «τὰ πορίσματα τῶν ἐρευνῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ δίδυμου Bernardo Brea-Madeleine Cavalier», σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα οἱ (ἀνύπαρκτοι)

Ἰνδοευρωπαῖοι ἤλθαν (σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν προνομιοῦχο γωνιὰ τῆς γῆς) περὶ τὸ 2.300-2.000 π.Χ. ἀπὸ τὴν μακρινή... Πολιόχνη τῆς Λήμνου!

«Ἡ διατύπωση αὐτῆς τῆς τολμηρῆς ἄποψης», ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ ἴδιος ὁ κ. Ντούμας –ἐδῶ πού τὰ λέμε εἶναι ὄντως τολμηρή, ἀφοῦ “κάνει σκόνη”, ὅλους τοὺς προηγούμενους–, στηρίζεται ἀφ' ἐνὸς μὲν στὰ πορίσματα τοῦ «ἐπιστημονικοῦ δίδυμου» πού προαναφέραμε, ἀφ' ἑτέρου δὲ στοὺς πρωτότυπους συλλογισμούς του, πού ὀδηγοῦν στὴν ἀπόρριψη τῶν μέχρι τοῦδε θεωρουμένων χωρῶν ὡς κοιτίδος τῶν ἀνύπαρκτων Ἰνδοευρωπαϊῶν... «Ἡ ἐστία, τὸ ὀρηκτήριο τῶν ἀνύπαρκτων Ἰνδοευρωπαϊῶν δὲν μπορεῖ νὰ ᾔταν ὁ Βορρᾶς, δηλαδὴ ἡ σημερινὴ Βουλγαρία, Νότια Σερβία ἢ Ἀλβανία, διότι πουθενὰ δὲν βρέθηκαν στοιχεῖα πού νὰ στηρίζουν μιὰ τέτοια ἄποψη... Πέραν αὐτοῦ ὁ Βορρᾶς εἶναι τόσο ἀφιλόξενος καὶ τόσο ἐπικίνδυνος· θὰ τοὺς ἐτρωγαν τὰ ἄγρια θηρία –ἀρκοῦδες, λύκοι, ἀγριογούρουνα, νυφίτσες, ἀγριογάτες». «Ὁμως οὔτε κι ἀπ' τὴν στέππα τῆς νότιας Ρωσίας μπορεῖ νὰ ἤλθαν οἱ (ἀνύπαρκοι) Ἰνδοευρωπαῖοι, διότι πέραν τῆς ἀνυπαρξίας ἀρχαιολογικῶν μαρτυριῶν (“πρωτοελλαδικὰ ΙΙΙ (;) εὐρήματα τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος”), μοῦ εἶναι δύσκολο νὰ φαντασθῶ τοὺς νομάδες τῆς ρωσικῆς στέππας νὰ μεταβάλλωνται ξαφνικὰ σὲ ἔμπειρους θαλασσοπόρους καὶ νὰ εἰσβάλλουν στὸ Αἶγαῖο, μιὰ θάλασσα ἐξίσου δύσκολη, πού ὅμως ἐπὶ χιλιάδες χρόνια ἔλεγχαν οἱ πραγματικοὶ ναυτικοὶ τῆς ἐποχῆς, οἱ νησιῶτες τῆς... Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ θὰ ἔδλεπα στοὺς νεήλυδες τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδας ἀλλὰ καὶ στοὺς μετανάστες τῶν Αἰόλιων νησιῶν περισσότερο πρόσφυγες ἀπ' τὴ Λῆμνο, παρὰ νομάδες ἀπ' τὸ βορρᾶ ἢ τὴ ρωσικὴ στέππα»... Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ θανατῶσιν κανεὶς τὸν κ. Ντούμα γιὰ τοὺς τελευταίους «τολμηροὺς» του συλλογισμούς· ἂς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὅμως νὰ κάνουμε καὶ μεῖς μιὰ ὑπόθεση (παρὰ τὴν ἡλιθιότητά μας): Ὑπάρχει περίπτωση, οἱ ἀνύπαρκοι αὐτοὶ Ἰνδοευρωπαῖοι νὰ εἶχαν προηγμένη τεχνολογία καὶ νὰ ἔφταν αὐτοὶ τὴν Λῆμνο στὸ Αἶγαῖο, πού πιθανὸν δὲν ὑπῆρχε πρὶν, ὁπότε οἱ τολμηροὶ ἰσχυρισμοὶ τοῦ κ. Ντούμα «γίνονται σκόνη»...

Μετὰ ἀπ' ὅλα αὐτά, πού, ὅπως βλέπετε, ἀποτελοῦν παραλογισμούς καὶ ἀθύρματα, τὸ συμπέρασμα πού θγαίνει εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ οὐδεμίαν σχέση ἔχουν μὲ τίς ἐπιστῆμες, πού τάχα ὑπηρετοῦν. Πρόκειται γιὰ πτυχιούχους «πολιτικούς τῶν ἐπιστημῶν» καὶ δαστάζους τοῦ ἐξ-ουσιαστικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖο ὄντως ὑπηρετοῦν, «δουλεύοντας» τοὺς φοιτητές, τοὺς ἐρευνητές, τὴν ἀνθρωπότητα στὸ σύνολό της καὶ μάλιστα μ' αὐτὸν τὸν χονδροειδῆ τρόπο. Πρόκειται ὄντως γιὰ ἐπήλυδες –ἄσχετους παντελῶς μὲ τοὺς Ἑλλήνες καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα–, πού καμαρώνουν φιλάρεσκα γιὰ τὴν θέση τους, πού ἀποτελεῖ προῖον τύχης καὶ συγκυριῶν.

Ἀφήστε λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀναγνώστες, τὰ τρωκτικὰ τῆς ἐπιστήμης νὰ τραγουδοῦν τὰ ἡλίθια ἄσματά τους περὶ Ἰνδοευρωπαϊῶν καὶ Φοινίκων, περὶ Πρωτο-Ελλήνων καὶ Νεο-Ελλήνων «Τὸ ψωμί τους θγάζουν», ὅπως μοῦ τὸ ψιθύρισε στί' αὐτὶ –ἔτσι ὦμά– ἓνας ἐκ τῶν τριῶν τούτων καθηγητῶν “μας”. Μὴν σπαταλᾶτε λοιπόν ἀδίκως τὴν πολύτιμη φαῖα οὐσία σας· συνεχίστε τίς ἐρευνες καὶ τίς μελέτες σας, παρακάμπτοντας αὐτοὺς τοὺς σκοπέλους, πού μᾶς στήνουν οἱ ἐξ-ουσιαστές μέσῳ τῶν πολιτικῶν τῆς ἐπιστήμης.

Πάν Αἰόλος

ΑΛΤΑΝΗ

Ἡ Θόλος τῆς Ἐπιδαύρου μικρογραφία τοῦ Ἡλιακοῦ πλανητικοῦ συστήματος

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Ὁ ἐρευνητὴς ὁ ἀσχολούμενος μετὰ τοὺς Ὀρφικοὺς Ὑμνοὺς καὶ τὰ Ἀργοναυτικά ἐν σχέσει μετὰ τὴν ἀστρονομικὴν γνῶσιν τοῦ ἡλιοκεντρικοῦ συστήματος εὐρίσκεται ἐνώπιον τοῦ ἐρωτήματος: «ποῦ εἶναι ἀποτυπωμένον τὸ ἡλιοκεντρικὸν σύστημα εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν χώρον»; Εἰς τοὺς Ὑμνοὺς ὁ ἡλιοκεντρισμὸς λαμβάνεται ὡς δεδομένος, διότι μεταξὺ πολλῶν σημαντικῶν πληροφοριῶν ὁ Ἥλιος ἀναφέρεται ὡς «κοσμοκράτωρ» καὶ «δεσπότης τοῦ κόσμου», ἀφαιρῶντας ἀπὸ τὴν γῆν τὸ προνόμιον τῆς ἡγετικῆς θέσεώς της εἰς τὸν κόσμον: «Κόσμον τὸν ἐναρμόνιον δρόμον ἔλκων». Μετὰ αὐτὸν τὸν στίχον νοεῖται, ὅτι: α) ὁ Ἥλιος εἶναι ἀκίνητος καὶ ὁ κόσμος, δηλαδὴ οἱ πλανῆται, κινεῦνται ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς καὶ β) ὁ Ἥλιος ἔλκει τὸν κόσμον κατὰ τὴν κίνησίν του.

Διὰ περισσοτέρας λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος ὁ Κ. Χασάπης εἰς τὰ «Ὀρφικά» τοῦ Ι.Δ. Πασσᾶ, ἐκδόσεις ἐγκυκλοπαιδείας «Ἡλίου», ἀναλύει καὶ τεκμηριώνει τὴν ἀστρονομικὴν γνῶσιν τοῦ ἡλιοκεντρισμοῦ τῶν Ὀρφικῶν κειμένων, ἀναπτύσσων λεπτομερεῖς ἐννοίας. Ἡ ἐγκυρότης τῶν παρατηρήσεών του ἔχει καθοριστικὴν βαρύντητα, διότι ὁ ἴδιος ἦτο ἐπιφανὴς ἀστρονόμος.

Εἰς τὴν μελέτην τοῦ Παν. Μαρίνη «Ἡ Ἑλληνικὴ Θρησκεία» προστίθενται περαιτέρω πληροφορίες σχετικῶς μετὰ τὴν χρονολόγησιν τῶν Ὀρφικῶν κειμένων. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Π. Μαρίνης, ἡ χρονολόγησις τῶν κειμένων τοποθετεῖται περὶ τὸ 1.900 π.Χ. συμφώνως πρὸς τὰς πληροφορίες τῶν οὐρανίων συντεταγμένων τῶν Ὀρφικῶν Ὑμνων. Διὰ νὰ δίδονται ἀκριβεῖς ἀστρονομικαὶ πληροφορίες, αἱ παρατηρήσεις πρέπει νὰ ἐπιβεβαιωθῶνται ὅχι ἀρκετοὺς αἰῶνας πρωτύτερον, ἀλλὰ χιλιετίας. Τὸ ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν πλανητῶν καὶ τῶν ἀπλανῶν τοῦ οὐρανοῦ θόλου παρέμειναν τὰ ἴδια διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ τὰ αὐτὰ χρησιμοποιοῦνται μέχρι σήμερον.

Ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὸ «Περὶ Οὐρανοῦ» ἔργον του ἀναφέρει: «Οἱ Πυθαγόρειοι... ἐπὶ μὲν τοῦ μέσου πῦρ (τὸν ἥλιον) εἶναι φασί, τὴν δὲ γῆν ἐν τῶν ἄστρων (τῶν πλανητῶν) οὐσαν κύκλῳ φερομένην περὶ τὸ μέσον (τὸν ἥλιον) νύκτα δὲ καὶ ἡμέραν ποιεῖ». Εἰς τὸ πρόσφατον ἔργον του «Ὁ Μυστικὸς Κώδικας τοῦ Πυθαγόρα» (4 τόμοι) ὁ Ἱππ. Δάκογλου ἀναπτύσσει διεξοδικῶς καὶ μετὰ μεγίστην τεκμηρίωσιν τὰ θέματα, «τὰ ὁποῖα ἄπτονται ὅλων τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν ἐπιστημῶν καὶ πέραν τῶν ὁρίων γνώσεως καὶ πληροφορήσεως τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης (Ἀστρονομία, Κοσμογονία, Οὐράνια Μηχανικὴ, Φυσικὴ κ.λπ.)». Αὐτὰ ἀναφέρονται εἰς τὸ ἐξώφυλλον τοῦ πρώτου τόμου τοῦ ἔργου.

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων σοφῶν ἀνέπτυξαν θεωρίας σχετικὰς μετὰ τὸν ἡλιοκεντρισμόν. Ὁ Θαλῆς εἶναι ὁ πρῶτος, ὁ ὁποῖος ὑπελόγησε τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους εἰς 365 ἡμέρας, ἐθεμελίωσε τὴν γνῶσιν τῆς σφαιρικότητος τῆς γῆς, τὸ γεγονός ὅτι ἡ Σελήνη δὲν εἶναι αὐτόφωτος, ἀλλὰ ἀντανάκλα τὸ ἡλιακὸν φῶς, τὴν λόξωσιν τοῦ Ζωδιακοῦ Κύκλου κ.ἄ. Ὁ Ἡράκλειτος ἐδίδασκε, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ «Μεγάλου Ἐνιαυτοῦ» καὶ κατὰ περιόδους ἐπέρχεται παγκόσμιος πύρινος κατακλυσμὸς καὶ μετὰ ἀκολουθεῖ ἀναδημιουργία τοῦ Σύμπαντος. Ἀποσπασματικῶς καὶ ὁ Πλάτων ἀναφέρεται εἰς ἀστρονομικὰς γνῶ-

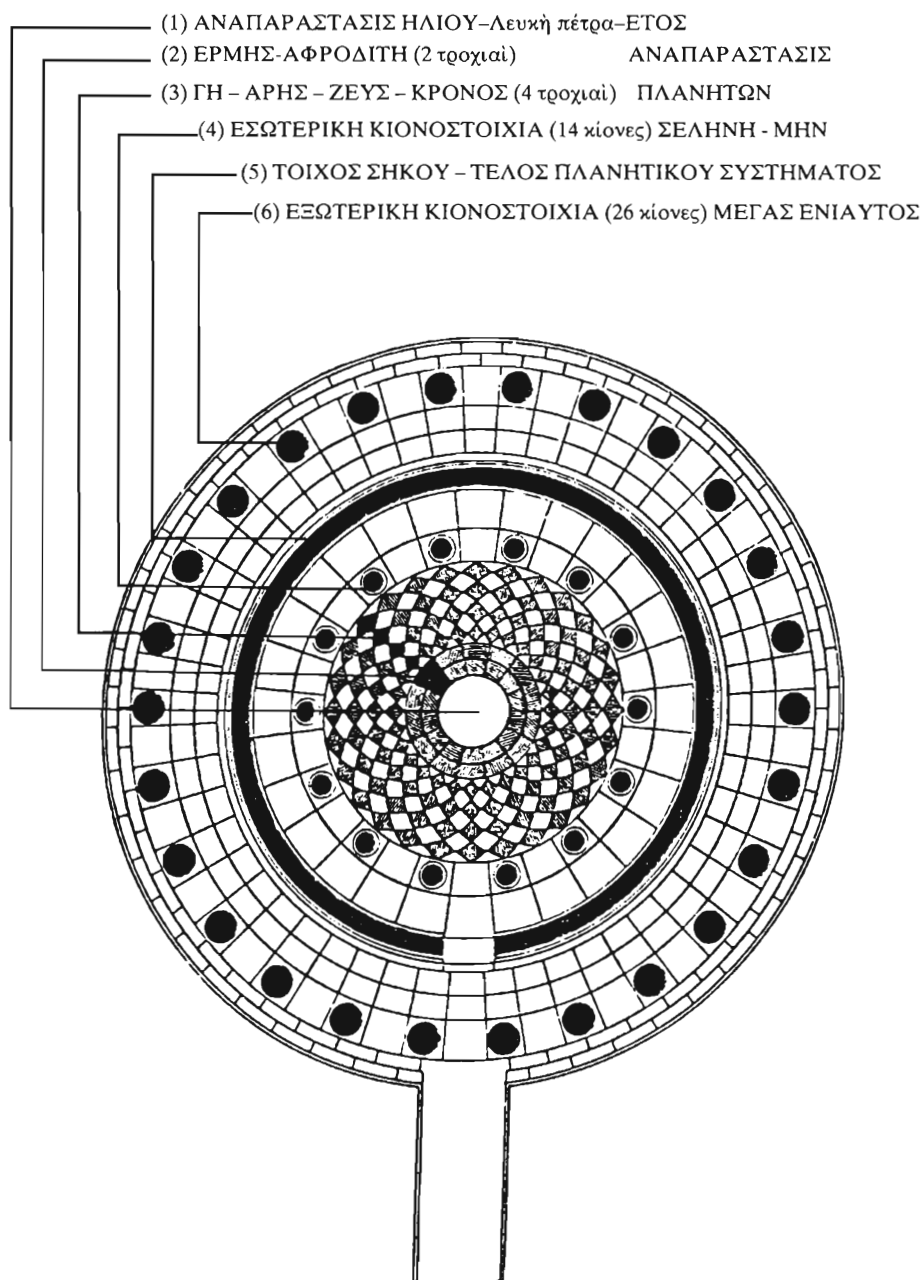
σεις. Εἰς τὸν *Κρατύλον*, τὸν *Φαίδωνα* καὶ τὸν *Τίμαιον* ὑπάρχουν πολλὰ στοιχεῖα ἀφορῶντα τὴν ἀστρονομίαν. Αἱ ἀνωτέρω εἶναι ἐλάχιστοι ἀναφοραί, συγκρινόμεναι μὲ τὸν πλοῦτον τῶν γνώσεων, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Βεβαίως ἡ συνολικὴ γνώσις τῆς ἀστρονομίας δὲν ἐκoinοποιεῖτο εἰς τὸν λαόν, ἀλλὰ παρέμενε κρυφὴ καὶ εἰς χρῆσιν μόνον τῶν ἱεροφαντῶν καὶ τῶν μεμνημένων.

II. Η ΘΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Μὲ τὸ ἀρχικὸν ἐρώτημα, ἐφ' ὅσον ὁ ἡλιοκεντρισμὸς εἶναι πασιφανὴς εἰς τὸν μελετητὴν τῶν ἀρχαίων κειμένων, θὰ πρέπει, ἐὰν ὅχι εἰς κείμενα καὶ εἰς πλήρη διατύπωσιν, νὰ ἐμφανίζεται τὸ πλανητικὸν σύστημα κάπου εἰς κάποιον ναόν, ἀγγεῖον ἢ ἄλλην ἐκφρασιν τῆς ζωῆς. Παρ' ὅλας τὰς καταστροφὰς τῶν μνημείων (*«ἐς γῆν φέρειν»*) ἀρχίσαμε μίαν σχετικὴν ἔρευναν μὲ γνώμονα ἕνα σφαιρικὸν σχῆμα ἢ κυκλικὸν πρότυπον, κατελήξαμε δὲ εἰς τὴν σκέψιν ὅτι πιθανῶς εἰς τοὺς ναοὺς μὲ τελετουργικὸν τρόπον νὰ εὐρίσκετο κρυμμένη αὐτὴ ἡ γνώσις. Φυσικὰ οἱ παραλληλόγραμμοι ναοὶ δὲν προσφέρονται διὰ κυκλικὴν ἀναπαράστασιν τῆς οὐρανίου σφαίρας. Ἀνεζητήσαμεν ἄλλα κυκλικά ἐρεῖπια, διότι δυστυχῶς μόνον ἐρεῖπια μᾶς ἐκληροδότησεν ἕνα τόσον ἔνδοξον καὶ πλούσιον παρελθόν. Ἀνετρεξάμεν εἰς τὰ ἐρεῖπια τὰ εὐρισκόμενα εἰς ἱερὸς χώρους, ἀφιερωμένους εἰς τὰς μεγάλας θεότητας, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ εὐρεθοῦν ἀποτυπωμένα τὰ ἴχνη τοῦ ἡλιοκεντρισμοῦ. Τὸ Φιλίππειον τῆς Ὀλυμπίας ἔχει κυκλικὸν περίγραμμα, ὁ Θησαυρὸς τῶν Σικυνίων εἰς τοὺς Δελφοὺς εἶναι ἐπίσης ἀρχαῖκός κύκλος, ὁ ὁποῖος μεταγενέστερον μετατρέπεται εἰς ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον. Τὸ Ἀρσινόειον τῆς Σαμοθράκης καὶ ἡ Θόλος τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἔδωσαν ἴχνη ἢ ἀναφορὰς σχετικὰς μὲ τὸ ζητούμενον θέμα.

Τέλος ἀνεκαλύψαμεν, ὅτι ἡ Θόλος τῆς Ἐπιδαύρου παρουσιάζει ἐνδιαφέρον. Καὶ πράγματι ἡ σχηματικὴ ἀναπαράστασις τοῦ ἡλιοκεντρικοῦ συστήματος μὲ ἀρετὰ λεπτομερῆ στοιχεῖα εὐρίσκεται εἰς τὸ δάπεδον τῆς Θόλου. Ἡ χρονολογία κατασκευῆς τῆς εἶναι μετὰ τὸ 360-350 π.Χ. Ἡ ἀκόλουθος περιγραφή εἶναι ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς Ἀγλαΐας Ἀρχοντίδου· Ἀργύρη, ἀρχαιολόγου, ἐφόρου ἀρχαιοτήτων, ἐκδόσεις «Ἀπόλλων»: *«Θόλος: 360-350 π.Χ. Κοντὰ στὸ ναὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ θρῖσκονται τὰ λείψανα ἐνὸς περικέντρον οἰκοδομήματος, τῆς Θόλου. Εἶχε κυκλικὸ σηκό, πτερὰ καὶ ἐσωτερικὴ κιονοστοιχία. Στὴν εἴσοδο, πὺν ἦταν στὰ ἀνατολικά, ὅπως στοὺς ναοὺς, ὁδηγοῦσε μία ράμπα. Τὴν ἐξωτερικὴ δωρικὴ κιονοστοιχία ἀποτελοῦσαν 26 κίονες, πὺν στήριζαν ἕνα δωρικὸ θριγκό, στολισμένον μὲ μετόπες ἀνάγλυφες μὲ ρόδακα. Ἡ ἐσωτερικὴ κιονοστοιχία εἶχε 14 κορινθιακοὺς κίονες. Μεταξὺ τῶν δύο κιονοστοιχιῶν παρεμβάλλετο ὁ τοῖχος τοῦ σηκοῦ, ἀπὸ ἄσπρου μάρμαρου, πὺν εἶχε παρὰθυρο, γιὰ νὰ μπαίνει τὸ φῶς. Τὴν πόρτα τοῦ σηκοῦ στόλιζαν πολλὰ ἀνάγλυφα κοσμήματα, κυμάτια καὶ ὠά. Τὸ δάπεδο ἦταν στρωμένον μὲ ἄσπρες καὶ μαῦρες πλάκες ἀπὸ ἀσβεστόλιθο. Στὸ κέντρο σχηματίζοταν ἕνας πλατὺς κύκλος ἀπὸ μαῦρη πέτρα. Στὸ κέντρο τοῦ ἦταν μιὰ κυκλικὴ ἄσπρη πέτρα, ὥστε νὰ ἀφαιρεῖται εὐκόλῃ ἀπὸ ἐκεῖνον πὺν θὰ ἤθελε νὰ κατεβῇ εἰς τὸ ὑπόγειον»* κ.λπ.

Ἡ ἀρίθμησις καὶ αἱ διευκρινίσεις τοῦ ἐναντι σχεδίου εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς παρούσης ἐρεῖνης. Ἀπὸ τὴν σχεδιαστικὴν ἀποκατάστασιν εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἀρχαιολόγου καὶ συμφώνως μὲ τὴν μελέτη μας, προκύπτει, ὅτι: Αὐτὸ τὸ δάπεδον εἶναι ἡ σχεδιαστικὴ ἀναπαράστασις τοῦ πλανητικοῦ συστήματος μὲ τὴν ἡλιοκεντρικὴν θεώρησιν, δεσποζούσαν τοῦ σιωπηλοῦ μηνύματος, τὸ ὁποῖον διὰ μέσου τῶν αἰώνων φθάνει εἰς τοὺς ἐκπλήκτους ὀφθαλμοὺς.



Σχεδιαστική αναπαράσταση της Θόλου της Ἐπιδαύρου, ὅπως εἶναι ἀνηρτημένη εἰς τὸ Μουσεῖον Ἐπιδαύρου.

III. ΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ

Όρφικαί Ύμνοι Ἡλίου καὶ Ἀπόλλωνος

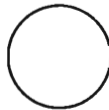
Ὁ «κοσμοκράτωρ» Ἡλιος δεσπόζει εἰς τὸ κέντρον, ὁλόλευκος, διαχέων τὰς ἀκτῖνας του κυκλικά ὡς «δεσπότης τοῦ κόσμου», «φωσφόρος», «φερέσβιος» καὶ «κάρπιμος». «οὔνεκα παντὸς ἔχεις κόσμον σφρηγίδα τυπῶτιν» [καὶ γι' αὐτὸ κρατεῖς τὸν τύπον εἰς ὅλον τὸν κόσμον (ποῦ διαπλάσσει ὅλον τὸν κόσμον)]· καὶ συμπληρώνει τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἀρχαίου κειμένου ὁ Ι. Πασσᾶς: «ὅτι ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ διαμορφώῃς τὸν κόσμον σύμφωνα μὲ τὴν ἰδικήν σου σφραγίδα»· μὲ τὴν ἰδικήν σου διάθεσιν, πρόθεσιν, βούλησιν, ἐὰν δύναται νὰ λεχθῇ, ἢ ὅπως ἐσὺ (ἥλιε) ἐπιθυμεῖς.

Όρφικός Ὕμνος τῶν Ἀστρον

Ἑπτὰ τὰ οὐράνια σώματα: «ἑπταφαεῖς ζώνας» (7) «ιερόπλαγκτοι» «περιπλανώμενα εἰς τὸν ἀέρα» εἰς 6 τροχιάς. «Ἐγκυκλίους δίνῃσιν περιθρόνιοι κυκλέοντες» [σεῖς ποῦ περιφέρεσθε κυκλικῶς μὲ κυκλοτερεῖς κινήσεις γύρω ἀπὸ τὸν θρόνον]: ἐξυπακούεται, ὅτι ὁ θρόνος εἶναι τὸ κέντρον, ὁ ἴδιος ὁ Ἡλιος, ὁ ὁποῖος παραμένει ἀκίνητος.] Αὐταὶ αἱ ἀναφοραὶ εἰς τοὺς Ὁρφικοὺς Ὑμνους εἶναι ἀρκεταί, διὰ νὰ βεβαιώσουν τὴν κυρίαρχον θέσιν τοῦ Ἡλίου εἰς τὸ κέντρον τοῦ σχεδίου.

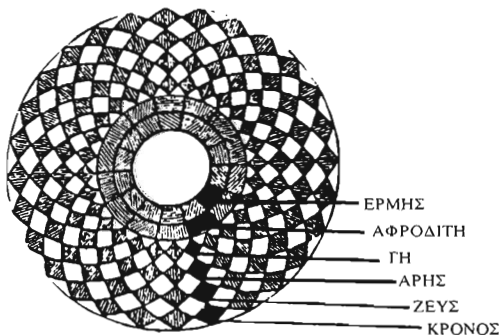
Ὑπάρχουν καὶ πάρα πολλαὶ ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι ἀναλύονται ἀπὸ τὸν Κ. Χασάπην εἰς τὰ «Όρφικά» τοῦ Ἰ. Πασσᾶ, ἐκδόσεις τοῦ Ἐγκυκλοπαιδείας «Ἡλίου», δι' ὅσους ἐπιθυμοῦν νὰ θαναμάσουν τὸ ἀπαράμιλλον κάλλος τῶν Ὑμνων.

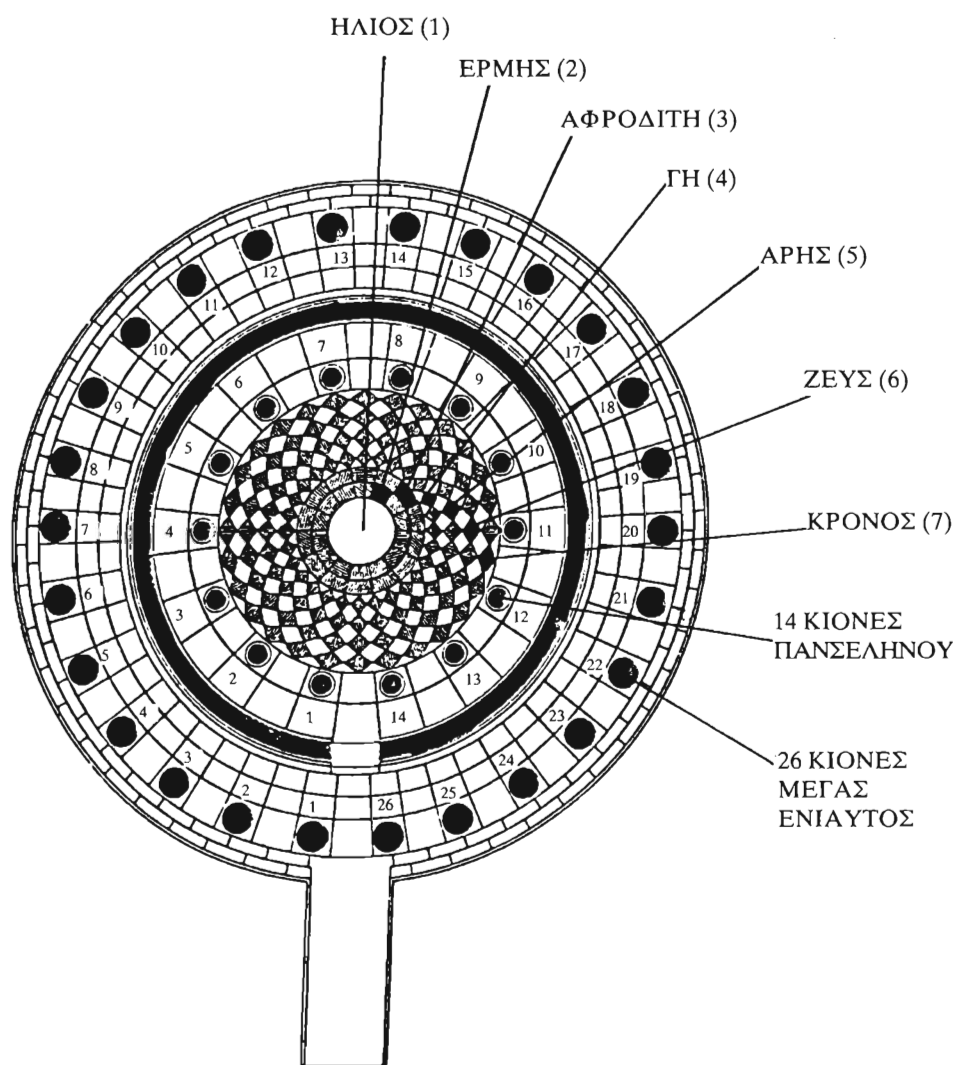
1. ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΗΛΙΟΥ (λευκὴ πέτρα)



Ἡ τοποθέτησις τοῦ Ἡλίου εἰς τὸ κέντρον τοῦ κύκλου ἀναπαρίσταται μὲ μίαν λευκὴν, στρογγυλὴν πέτραν, μεγαλυτέρας διαμέτρου ἀπὸ τοὺς ἐσωτερικοὺς καὶ ἐξωτερικοὺς κίονας, τοὺς ἀποτελοῦντας τὰς δύο κιονοστοιχίας τῆς Θόλου. Λευκὴ, στρογγυλὴ πέτρα εἶναι ἡ διάπυρος μᾶζα τοῦ Ἡλίου, ἁμιγῆς καὶ καθαρῇ. «Πανδερχὲς ἔχων αἰώνιον ὄμμα» [ποῦ ἔχεις μάτι αἰώνιο καὶ βλέπεις τὰ πάντα (Ὑμνος Ἡλίου)].

2-3. ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΠΛΑΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΡΟΜΒΟΕΙΔΕΙΣ ΤΡΟΧΙΑΙ





Τὸ ἡλιοκεντρικὸν σύστημα καὶ τὸ δάπεδον τῆς Θόλου τῆς Ἐπιδαύρου.

Ἔπονται 6 ὁμόκεντροι κύκλοι, οἱ ὅποιοι ἀναπαριστοῦν τὰς 6 τροχιάς τῶν πλανητῶν Ἑρμοῦ, Ἀφροδίτης, Γῆς, Ἄρεως, Διὸς καὶ Κρόνου, ὅπως ἀκριβῶς ἀποδέχεται ἡ ἀστρονομία τὰς τροχιάς τῶν τότε γνωστῶν πλανητῶν.

Αὐτὰ τὰ συγκεκριμένα ὀνόματα τῶν πλανητῶν ἀναφέρονται εἰς τὴν *Ἐπινομίδα* (987γ) τοῦ Πλάτωνος. Τοῦτο τὸ χωρίον εἶναι ἀξιοσημείωτον, διότι εἰς αὐτὸ ἀναφέρονται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἀστρονομικὴν φιλολογίαν τὰ ὀνόματα τῶν πλανητῶν (*«Ἐπινομίς»* εἰς Νεώτερον Ἑγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «Ἡλίου»): *«Ἡ διάκρισις τῶν ἀστέρων εἰς ἀπλανεῖς καὶ πλανήτας προκύπτει ἐκ τοῦ ἐπιθέτου “ἐπταφαιῖς”, τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς τὰς 2 ζώνας τοῦ Ζωδιακοῦ Κύκλου ὡς φωτισμένου ὑπὸ τῶν 7 πλανητῶν»* (Ι. Πασσᾶς, *Τὰ Ὀρφικά*, σελ. 63).

ΑΙ 2 ΤΡΟΧΙΑΙ: ΕΡΜΗΣ-ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Οἱ 2 «ἔσωτερικοί» πλανῆται, ὁ Ἑρμῆς καὶ ἡ Ἀφροδίτη, εὐρισκόμενοι μεταξὺ Γῆς καὶ Ἡλίου ἔχουν διαφορετικὴν ἀπεικόνισιν εἰς τὸ σχέδιον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροχίαν των. Ξεχωρίζουν, δηλώνοντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὴν διαφορετικὴν ὀπτικὴν γωνίαν, τὴν ὁποίαν παρουσιάζουν, θεώμενοι ἀπὸ τὸν πλανήτην Γῆ, διότι ὁ Ἑρμῆς ὁμοιάζει ὥσάν νὰ μὴν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν Ἥλιον πέραν τῶν 28 μοιρῶν, ἐνῶ ἡ Ἀφροδίτη τῶν 48 μοιρῶν, πλὴν ὅμως καὶ αὐτοί, περιστρέφονται εἰς τροχιάς περὶ τὸν Ἥλιον.

ΑΙ 4 ΤΡΟΧΙΑΙ: ΓΗ-ΑΡΗΣ-ΖΕΥΣ-ΚΡΟΝΟΣ

Ἡ συμπεριφορὰ τῆς Γῆς, ὡς πρὸς τὴν τροχίαν της ἐντὸς τοῦ πλανητικοῦ συστήματος εἶναι ὁμοία μετὰ τῶν ἄλλων πλανητῶν, δηλαδή τοῦ Ἄρεως, τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Κρόνου, καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἔχει τὴν ἰδίαν ἀπεικόνισιν μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς Θόλου.

Ἡ διχρωμία τῶν ρόμβων τῶν 4 τροχιῶν ἐπισημαίνει, ὅτι οἱ πλανῆται τοῦ Ἡλιακοῦ Συστήματος ὑπόκεινται εἰς τὸν νόμον τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, τοῦ φωτός (λευκοῦ ρόμβου) καὶ τοῦ σκότους (γραμμοῦ ρόμβου).

Ἡ Σελήνη δὲν ἐμφανίζεται εἰς τὸ δάπεδον δίπλα εἰς τὴν Γῆν ὡς δορυφόρος της. Ἡ σημασία ὅμως τοῦ ρόλου της ἐπὶ τοῦ πλανήτου Γῆ εἶναι τεραστία, καὶ δὲν θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ μὴν συμπεριληφθῇ εἰς τὸν σχεδιασμόν τοῦ δαπέδου τῆς Θόλου, χωρὶς νὰ παραλειφθῇ ἓνα λίαν σημαντικὸν μέρος τῶν ἐπιδράσεων της ἐπὶ τῆς Γῆς.

ΑΙ ΡΟΜΒΟΕΙΔΕΙΣ ΤΡΟΧΙΑΙ

Ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἐτησίαν κίνησιν τοῦ Ἡλίου οἱ Ὀρφικοὶ στίχοι δίδουν τὴν ἐξῆς περιγραφὴν:

«Ρόμβον ἀπειρέσιον διενύμασιν οἶμον ἐλαύνων» (Ὑμνος Ἡλίου, στ. 7).

Τὸν «οἶμον»-ἐκλειπτικὴν διατρέχει ὁ Ἥλιος συμπεριφερόμενος ὡς παμμέγιστος στρόβος, *«ἀπειρέσιος ρόμβος»* (πλήρης περιγραφὴ: Ι. Πασσᾶς, *Τὰ Ὀρφικά*, σελ. 69).

Ἡ ρομβοειδὴς ἐπὶ τῆς ἐκλειπτικῆς ἐτησίᾳ κίνησις τοῦ Ἡλίου ἦτο γνωστὴ. Ἐπιπροσθέτως καὶ σχετικῶς μὲ τὴν ἡμερησίαν κίνησιν ἀναφέρεται ἡ διπλῇ *«κυκλοέλικτος»* καὶ *«ἐγκύκλιος»* κίνησις μὲ τὴν λεπτὴν διάκρισιν τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ κύκλου καὶ τῆς ἑλικος. Ἡ διπλῇ αὐτὴ κίνησις εἶναι σύνθετος, ἀπαιτεῖ μεγάλην ἀκριβείαν παρατηρήσεως καὶ εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ ἐντοπισθῇ, παρὰ μόνον ἀπὸ ἀστρονόμους μὲ ἐξαιρετικῶς ἀνεπτυγμένας γνώσεις. Συνεπῶς καθίσταται αὐτονόητος ἡ ἀπλουστερά παρατήρησις τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν ἐντὸς τῆς ζώης τῆς ἐκλειπτικῆς, ἡ ὁποία σχηματικῶς ἀπο-

δίδεται με τὸ σχῆμα τοῦ ρόμβου.

Ἡ διάταξις τῆς ἀναπαραστάσεως τῶν ρόμβων ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς Θόλου ἀφήνει νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι αὕτη δὲν ἦτο μία καλλιτεχνικὴ ἔμπνευσις διὰ τὴν ὥραιοποίησιν τοῦ σχεδίου καὶ ἀναπόφευκτος λόγῳ τοῦ κυκλικοῦ σχήματος, ἀλλὰ ἡ γνώσις ὅτι οἱ πλανῆται ἐκινουῦντο ἐντὸς τῆς ἐκλειπτικῆς ζώνης ρομβοειδῶς, δηλαδὴ εἰς ἐλλειπτικὰς τροχιάς.

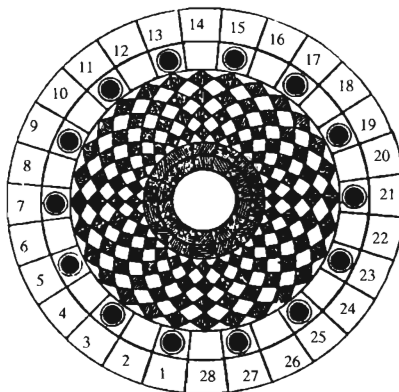
Ὁρφικὸς Ὑμνος Σελήνης

Ἐάν ὁ Ἥλιος εἶναι ὁ ἀστὴρ τῆς ἡμέρας, ἡ Σελήνη εἶναι ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ τῆς νυκτός, «εὐάστερος», «ἐννύχιος», δηλαδὴ νυκτόβιος, ἀλλὰ καὶ «δαδοῦχος», «φαεσφόρος», «αὐγή-τειρα» κ.λπ.

Ἡ Σελήνη διατρέχει δύο στάδια φάσεων: τῆς «αὐξούσης» καὶ τῆς «φθινούσης». Ὡς αὐξουσα ἡ Σελήνη «βλέπει» σταθερῶς πρὸς ἀνατολὰς, ὡς φθίνουσα «βλέπει» ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτως πρὸς δυσμάς. Διὰ λεπτομερείας σχετικῶς μετὰ τὰς γνώσεις περὶ τῆς Σελήνης, ὅπου ἀναφέρονται καὶ οἱ ἀστερισμοὶ ἐν σχέσει μετὰ τὸν Ζωδιακὸν Κύκλον, ἴδε: «Σελήνη» εἰς Ἰ. Πασσᾶ, «Τὰ Ὁρφικά», Παρατηρήσεις Κ. Χασάπη, ἀπὸ ὅπου εἶναι καὶ ἡ κατωτέρω περικοπή:

«Δίδυμα τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς, ὁ μὲν Ἀπόλλων ἐκπροσωπεῖ τὸν Ἥλιον τοῦ πλανητικοῦ συστήματος, ἡ δὲ Ἀρτεμις τὴν Σελήνην, δορυφόρον τῆς Γῆς. Εἰς τὸν Ὑμνον τῆς Ἀρτέμιδος ἐκείνη ἀποκαλεῖται «λοχεῖη», βοηθὸς εἰς τὰς γυναικας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἔτοιμαί πρὸς τοκετόν «νυκτερόφοιτος», περιφέρεται κατὰ τὴν νύκτα καὶ «ὠκυλόχεια», ἐπιταχύνει τοὺς τοκετούς. Καὶ εἰς μὲν τὸν Ἥλιον Ἀπόλλωνα ἀνήκει ἡ δικαιοδοσία τῆς ἡμέρας, εἰς δὲ τὴν Ἀρτέμιδα/Σελήνην ἡ δικαιοδοσία τῆς νυκτός. Ἡ ἐπιρροή τῆς Σελήνης ἐπὶ τοῦ πλανήτου Γῆ εἶναι πολυσχιδής. Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι ἐγνώριζαν τὸν ρόλον, τὸν ὅποιον ἔπαιξε ἡ Σελήνη εἰς τοὺς βιορυθμοὺς τῶν ὄντων, ἐμψύχων καὶ ἀψύχων τῆς Γῆς, καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ λατρεία τῆς Σελήνης ἐμφανίζεται εἰς πολλὰς ἐκδηλώσεις ἀναπαραστάσεων ἱερῶν τελετουργιῶν διὰ τῆς λατρείας τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἐκάτης». Πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ πλανητικοῦ συστήματος, θεωρουμένην ἐκ τῆς γεωκεντρικῆς ἀπόψεως;

4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΙΟΝΟΣΤΟΙΧΙΑ – ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

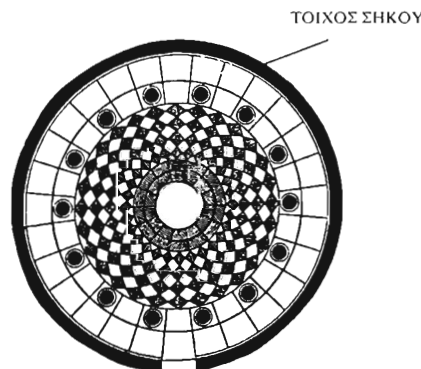


Οί 14 κίονες, οί όποιοι έπονται τών 6 τροχιών, είναι ή αναπαράστασις τής Πανσελήνου τήν 14ην ήμέραν, ώσάν αντικατοπτρισμός τών ακτίνων του 'Ηλίου, τόν όποιον και άντανακλᾷ εις τήν μεγίστην ευαισθητοποίησιν της. Ταυτοχρόνως δέ ό σεληνιακός μήν αναπαρίσταται δια 14 κιώνων και 14 διαστημάτων, καλύπτων τό σύνολον τών 28 ήμερών του μηνός.

'Η έπωνυμία «*πλήθουσα μήνη*» («'Αργοναυτικά» 1114) σημαίνει Πανσέληνος. 'Εκ τής «*μήνης*» ώνομάσθη *μήν* και τό χρονικόν διάστημα τής συνολικής περιόδου τής Σελήνης. 'Η λέξις *μήν* είναι 'Ορφικός όρος. Τήν 14ην ήμέραν ύπάρχει επάνω εις τήν Γῆν πλήρης ανταπόκρισις εκ τών ύγρών του πλανήτου όλων τών έμβίων οργανισμών, καθώς και τών θαλασσών. 'Ο έμμηνος κύκλος τών θηλυκών ανθρωπίνων όντων είναι εν εκ τών παραδειγμάτων τών κυκλικών χρονικών διεργασιών τής Σελήνης. Τήν 14ην ήμέραν του κύκλου γίνεται ή φορηξία, δια νά επακολουθήση ή γονιμοποίησις και έξασφαλισθή ή διαιώνισις τής ζωής. 'Επομένως ό 'Ηλιος είναι ό ζωοδότης πατήρ και ή Σελήνη ή γονιμοποιούσα αρχή. Τήν 14ην ήμέραν ή Σελήνη είναι πλήρης, ούτε αυξουσα ούτε φθίνουσα, έξ ου και ή απεικόνισις τών 14 κιώνων.

Εις τήν απεικόνισιν του ούρανίου θόλου όλο τό πλανητικόν σύστημα περικλείεται μεταξύ του 'Ηλίου, εύρισκομένου εις τό κέντρον του κύκλου, και τής Σελήνης, ή όποία δια τών 14 κιώνων ίχνογραφεί τήν περιφέρειαν του κύκλου. 'Η λογική τής ήλιοκεντρικής γνώσεως εις τήν σχεδιαστικήν αναπαράστασιν του Ούρανου είναι παρούσα. 'Ο πατέρας-'Ηλιος εύρίσκεται εις τό κέντρον τών όντων, ένθ' ή μητέρα-Σελήνη τρέφει, συντηρεϊ και φροντίζει τά πάντα ως «*φερέκαρπος*» και «*λοχεία*» εις τήν αιώνίαν περιφερειακήν κίνησιν (14 κίονες). 'Από τήν θέσιν της ή Γῆ βλέπει τόν 'Ηλιον ως μέγα φωτοδότην και τήν Σελήνην ως δευτέραν έξ άντανακλάσεως πηγην φωτός και ζωής. 'Ο Κορινθιακός ρυθμός τών 14 κιώνων δίδει ταυτοχρόνως άνάγλυφον τό κάλλος και τήν θηλυκότητα, τά όποια θέλγουν και άπτονται τής γυναικείας φύσεως. 'Η θήλεια αρχή συμβολίζεται υπό τής Σελήνης. 'Η χάρις του ρυθμού ώθει τήν ψυχήν εις τήν ένατένισιν του θείου.

5. Ο ΤΟΙΧΟΣ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥ



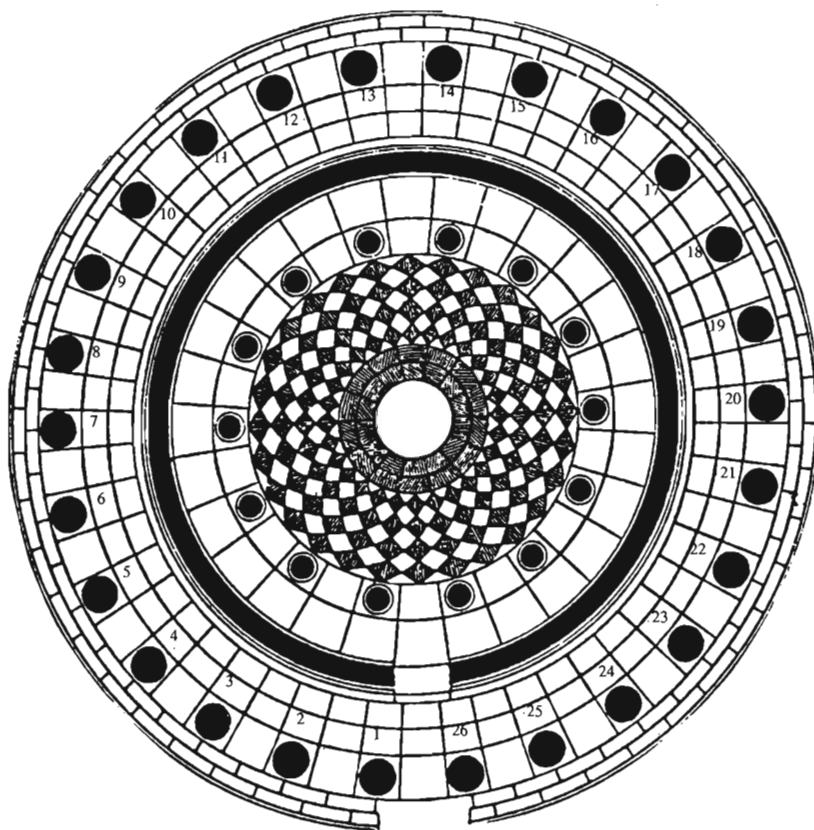
Μετά τήν κιονοστοιχίαν ύπάρχει ό τοίχος του σηκού εκ λευκού μαρμάρου, με παράθυρον, δια νά εισέρχεται τό φώς. Με τόν σηκόν επισημαίνονται τά όρια του πλα-



*Κιονόκρανον από την εσωτερικήν κιονοστοιχίαν τῆς Θόλου,
Κορινθιακοῦ ρυθμοῦ.*

νητικοῦ συστήματος. Ἡ εἴσοδος ἦτο θεβαίως εἰς τὴν ἀνατολήν, ὅπως καὶ ἡ εἴσοδος τῶν ναῶν, διὰ τὰ ὑποδέχεται ὁ ἱερός χώρος τὰς πρώτας ἀκτῖνας τοῦ φωτοδότου Ἡλίου.

6. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΙΟΝΟΣΤΟΙΧΙΑ (26 κίονες)



Ἐκτὸς τοῦ σηκοῦ καὶ περιμετρικὰ εὐρίσκοντο 26 κίονες δωρικοῦ ρυθμοῦ. Αὕτῃ ἡ ἐξωτερικὴ κιονοστοιχία ἐπισημαίνει, ὅτι: Ὁ πόλος τῆς Γῆς, διὰ τὰ ἐπιστρέψη εἰς τὸ σημεῖον ἐκκινήσεώς του, διαγράφει μίαν τροχίαν. Διὰ τὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, ἀπαιτοῦνται περίπου 260 αἰῶνες ἢ 26000 ἔτη σύμφωνα μὲ τὸ ἡλιακὸν ἔτος τῆς Γῆς καὶ ἀκριβέστερον 25.796 ἔτη. Περικλείεται λοιπὸν τὸ πλανητικὸν σύστημα ἀπὸ τὸ λευκὸν τεῖχος, τὸν σηκὸν καὶ διὰ τῆς κιονοστοιχίας τῶν 26 κίωνων ὀρίζεται τὸ Μέγα Ἔτος τῶν 260 αἰώνων, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰς ἐπερχομένας ἀνακατατάξεις τῆς Γῆς ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῶν ὄντων.

Ἐδῶ ἐμφανίζεται ἡ μετάπτωσις τῶν ζωδίων, γνωστῶν ἀπὸ τοὺς Ὀρφικοὺς χρόνους. Ἡ ἔρευνα εἶναι ἀνοικτὴ εἰς μελετητάς, οἱ ὁποῖοι κατέχουν περισσότερα στοιχεῖα σχετικῶς μὲ τὰς γνώσεις τῶν Ὀρφικῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὸν Μέγα Ἐνιαυτόν. Οἱ ἐν λόγω κίονες

νες είναι δωρικῶς ρυθμοῦ, διότι ἐκφράζουν τὴν αὐστηρότητα τὴν διέπουνσαν τοὺς νόμους τοῦ Μεγάλου Ἐνιαυτοῦ. "Ατεγκτοί, ἀπέριττοι, ἀδιάβρωτοι ἔστεκαν ἐλεύθεροι εἰς τὸν χῶρον.

7. ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΚΙΟΝΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

Ἐπὶ τῇ ὁμῳιᾳ ἑνὸς ἀκόμη πιθανοῦ συσχετισμοῦ μεταξὺ τοῦ Μεγάλου Ἐνιαυτοῦ τῶν 26000 ἑτῶν-26 κίωνων- καὶ τῶν 14 κίωνων, οἱ ὅποιοι ἀφοροῦν τὸν κύκλον τῆς Σελήνης, ἡ ὁποία εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰς 14 ἡμέρας ἐν σχέσει μετὰ τῶν ρευστῶν τοῦ πλανήτου Γῆ, ἀλλὰ εἰς τὸ Οὐράνιον Στερέωμα. Ἡ Γῆ εἰς τὸν Ἰσημερινὸν εἶναι διογκωμένη. Ὡς συνέπεια αὐτῆς τῆς διογκώσεως ἐπέρχεται μία ἄνισος ἔλξις προερχομένη ὅχι μόνον ἐκ τοῦ Ἡλίου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς Σελήνης, ὅποτε ἐκείνη κινουμένη γύρω ἀπὸ τὴν Γῆν διαγράφει τροχιὰν σχηματίζουσαν γωνίαν 5 μοιρῶν μετὰ τὴν ἐκλειπτικὴν. Ἡ Σελήνη ἐπιφέρει μίαν κλόνισιν ἐπὶ τοῦ ἄξονος τῆς Γῆς, με συνέπειαν νὰ διαγράφει μίαν ἑλλειψιν εἰς 18 ἔτη καὶ 8 μῆνας. Μετὰ τὸν συνδυασμὸν τῶν δύο κινήσεων -τῆς μεταπτώσεως καὶ τῆς κλονίσεως- διαγράφεται μία σπειροειδὴς γραμμή, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ 1400 μικρὰς ἡμιελλείψεως. Ἡ πλήρης περιστροφή τοῦ πόλου ἄξονος τῆς Γῆς εἶναι 26000 ἔτη μετὰ 1400 ἡμιελλείψεις, αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ τὴν ἔλξιν τῆς Σελήνης (βλ. *Κλόνις-Σύμπαν*, Κ. Χασάπης). Ἐπειδὴ ἡ ἑξωτερικὴ κionoστοιχία τῶν 26 κίωνων ἀναφέρεται εἰς τὸ φαινόμενον τῆς μεταπτώσεως, εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ κionoστοιχία τῶν 14 κίωνων συμπληρῶναι τὸ προηγουμένον φαινόμενον τῆς κλονίσεως. Τὸν σχετικὸν νόμον περὶ κλονίσεως ἐμελέτησε καὶ διετύπωσεν ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος.

Ἡ Σελήνη, εὐρισκομένη μετὰ τὴν μορφήν τῶν 14 κίωνων μεταξὺ τῆς λευκῆς πέτρας (κέντρον Ἡλίου) καὶ τῶν 28 κίωνων (ἀπαιτούμενον χρόνον διὰ μίαν πλήρη περιστροφήν τοῦ πόλου τῆς Γῆς), αὐτονόητον εἶναι ὅτι συνδέεται μετὰ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν (14) καὶ μετὰ τὴν κλόνισιν τῶν ἡμιελλείψεων (1400) τοῦ Μεγάλου Ἐνιαυτοῦ τῶν 26000 ἑτῶν. Εἶναι σαφὲς δηλαδὴ, ὅτι ἡ Σελήνη παίζει διπλὸν καθοριστικὸν ρόλον εἰς τὰς δυναμικὰς λειτουργίας τοῦ πλανήτου Γῆ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἡλιακὸν ἔτος καὶ τὸν Μέγα Ἐνιαυτόν. Διὰ τὸν λόγον δὲ αὐτὸν εἶναι τοποθετημένη εἰς αὐτὴν τὴν περιέργον κεντρικὴν θέσιν μετὰ τοὺς 14 κίονας, μετὰ σκοπὸν νὰ ρυθμίξῃ τὰς κινήσεις πρὸς τὰ ἔσω καὶ πρὸς τὰ ἔξω, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ εὐρίσκεται πλησίον τοῦ πλανήτου Γῆ ὡς δορυφόρος τῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει. Ὁ σχεδιασμὸς τοῦ δαπέδου τῆς Θόλου εἶναι ἀκριβὴς ἀπὸ ἀστρονομικῆς πλευρᾶς.

Οἱ κίονες, οἱ ὅποιοι ἀπετελοῦσαν τὴν ὑλικὴν μορφήν τῶν αἰώνων, ἐσωριάσθησαν εἰς ἐρείπια ἀπὸ χειρὰς θεοῶν. "Ὅμως τὰ αἰθερικὰ ρευστὰ στέκουν ὀρθά, ὁρατὰ ἀπὸ τὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα διετήρησαν διαχρονικῶς τὴν πνευματικὴν των ὄρασιν. Ὁ Ἥλιος εἰς τὸ διάπυρον κέντρον συμβολιζόμενος ἀπὸ τὴν κυκλικὴν λευκὴν πέτραν, ἡ Σελήνη μετὰ τοὺς 14 κίονας εἰς τὴν περιφέρειαν δίδουν τοὺς χρόνους καὶ τοὺς ρυθμούς, τοὺς διέποντας τὸν πλανήτην Γῆ εἰς τὸν μικρόκοσμον διὰ τοῦ ἔτους (Ἥλιος) καὶ τοῦ μηνὸς (Σελήνη), ἐνῶ ὁ πόλος τῆς Γῆς μετὰ τοὺς 26 ἑξωτερικοὺς κίονας, ἀπομάκρους, ἀσυγκινήτους, ἐπαναλαμβανομένους εἰς τὸ ἀέναν γίγνεσθαι τῆς περιστροφικῆς κινήσεως τοῦ Οὐρανίου Θόλου, ἀφορᾷ τὸν Μέγα Ἐνιαυτόν.

IV. ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΥ ΘΟΛΟΥ

Ἡ κατάτμησις τοῦ Χρόνου-Κρόνου ἀντιπροσωπεύεται μὲ τὸν μυστικὸν κώδικα τῶν ἀριθμῶν ὡς μὴν, ὡς ἔτος, ὡς Μέγας Ἐνιαυτός.

α) Ἡ μονάς, ὁ ἥλιος τοῦ ἡλιοκεντρικοῦ συστήματος, εἰς τὸ κέντρον τῆς Θόλου λευκὸς καὶ ἀκίνητος (ἐν δὲ ἀπολλῶν, κατὰ τοὺς Πυθαγορείους).

β) Οἱ 14 ἐσωτερικοὶ κίονες, οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὴν Σελήνην διὰ τῆς Πανσελήνου, τῆς ἀντανάκλασως τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. Ἡ ἡμέρα ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ Ἑλίου, ἐνῶ ἡ νύκτα ὑπὸ τῆς Σελήνης. Τὸ ἡλιακὸν ἔτος μὲ τὰς «ἐπταφαεῖς ζώνας» τῶν πλανητῶν κλείνει εἰς τὸν σηκόν, ἐπισημαῖνον ὅτι ἐδῶ τελειώνει ὁ κύκλος τῆς ἐτησίας περιφορᾶς τῆς Γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιον, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν Γῆν πραγματοποιεῖται ἡ παρατήρησις τῶν οὐρανίων δρωμένων.

γ) Οἱ 26 ἐξωτερικοὶ κίονες δεικνύουν τὴν μεγάλην περιφορὰν τοῦ πόλου τῆς Γῆς, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ 26 αἰῶνας περίπου διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸ σημεῖον ἐκκινήσεως. Ἡ Γῆ ἐντάσσεται εἰς τὸ μακροκοσμικὸν σχέδιον τῆς ἀρμονικῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σφαιρῶν διὰ τοῦ φαινομένου τῆς μεταπτώσεως, τὸ ὁποῖον μετατοπίζει τὴν θέσιν τοῦ Ἑλίου κατὰ ἐν ζώδιον κάθε 26000 ἔτη.

Εἶναι φανερόν, ὅτι μὲ τόσας λεπτομερείας θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ συμβολικὴ ἀναπαράστασις τοῦ Οὐρανοῦ τὸ 360-350 π.Χ. εἰς τὸ δάπεδον τῆς Θόλου τῆς Ἐπιδαύρου, ἐὰν αἱ γνώσεις τοῦ ἡλιοκεντρικοῦ συστήματος δὲν ἦσαν ἀπολύτως καθωρισμέναι ἀπὸ παρατηρήσεις αἰώνων. Τοιαῦται γνώσεις εἶναι διάσπαρτοι εἰς κείμενα, βρισκόμενα πληροφοριῶν διὰ τὸν προσεκτικὸν ἐρευνητὴν, ἡ δὲ ἀποτύπωσις των εἰς τὴν Θόλον τῆς Ἐπιδαύρου εἶναι μία ἀπόδειξις τοῦ μὴ τυχαίου, ἀλλὰ τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ διὰ τὸν ἐπαίοντα καὶ ἐρωτευμένον μὲ τὸ θεῖον κάλλος τῆς Οὐρανίου Σφαίρας, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν ὑπῆρξε πηγὴ γνώσεως καὶ ἐμπνεύσεως διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λόγον καὶ καθοδηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψεως ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους.

Ὅμως ἡ τεκμηρίωσις σχετικῶς μὲ τὸν Μέγα Ἐνιαυτὸν εἶναι ἑλλιπής, προφανῶς διότι αἱ γνώσεις αἱ κεκρυμμέναι εἰς τὰ ἱερατεῖα δὲν ἐκοινοποιοῦντο. Οἱ μεμνημένοι δι' ὄρκου ἐκωλύοντο νὰ ἀναφέρουν ὅ,τιδήποτε σχετικὸν μὲ τὰς γνώσεις τοῦ Σύμπαντος καὶ τῶν ἱερῶν δρωμένων κατὰ τὴν τέλει τῶν Μυστηρίων. Μόνη μαρτυρία ὁ ἀριθμὸς τῶν 26 κίωνων, νὰ ἐπιβεβαιοῖ τὴν γνώσιν διὰ τοῦ συμβολισμοῦ τοῦ ὅλου σχεδιαγράμματος.

Συγκεντρωτικὴ τεκμηρίωσις

1. Ι. Δ. Πασσᾶς, *Τὰ Ὀρφικά*, ὅπου καὶ Διαπιστώσεις τοῦ Κ. Χασάπη (μετάφραση Σπ. Μαγγίνα).
2. Κ. Χασάπης, *Τὸ σύμπαν* (περὶ τῶν κινήσεων τῆς Γῆς).
3. Θάλης, Ἄναξιμανδρος, Πυθαγόρας, Ἡράκλειτος («*Τὸ Ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Πνεῦμα*») (1, 2, 3: ἐκδόσεις Ἐγκυκλοπαιδείας «Ἠλίου»).
4. Ἀθ. Σταγειρίτης, *Ἔγγυια ἢ Ἀρχαιολογία*, Δ' τόμος (Ἀσκληπίος), ἐκδόσεις Ἐλευθέρη Σκέψις.
5. Πλάτων, *Τίμαιος*, *Φαῖδων*, *Κρατύλος*.
6. Ἰππ. Δάκογλου, *Ὁ Μυστικὸς Κώδικας τοῦ Πυθαγόρα* (4 τόμοι), ἐκδόσεις Νέα Θέσις.
7. Imh. Bekker, *Λεξικὸν Σοῦδα*.
8. Φωτογραφία καὶ ἱστορικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὸ βιβλίον *Ἐπίδαυρος* τῆς Ἀγλαΐας Ἀρχοντίδου-Ἀργύρη, ἀρχαιολόγου, ἐφόρου ἀρχαιοτήτων, ἐκδόσεις Ἀπόλλων.
9. Β. καὶ Π. Σπανδάγου - Δ. Τραυλοῦ, *Οἱ Ἀστρονόμοι τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος*, ἐκδόσεις Αἰθρα.
10. Νικ. Ἐμμ. Πρεάρης, *Ὁ Ὀρφεὺς καὶ οἱ Ὀρφικοί*, ἐκδόσεις Βυζάντιον.
11. Ἀριστοτέλης, *Περὶ οὐρανοῦ*, ἐκδόσεις Κάκτος.
12. Παν. Μαρίνης, *Ἡ Ἑλληνικὴ Θρησκεία*, ἐκδόσεις «Ἐλευθέρη Σκέψις».

Συζήτηση με τὸν π. Τιμόθεο Κιλίφη

«Όταν μελέτησα τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία, ἔμεινα ἐκθαμβος • Τὸ πρῶτο πραγματικὰ ἀληθινὸ φῶς ἦρθε, ὅταν μελέτησα βαθύτερα τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία • Μὲ ἔφτασαν στὰ μεσοῦρανα ὁ Εὐριπίδης καὶ ὁ Σοφοκλῆς • Πιστεύω στὴν οἰκουμενικότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος • Δὲν γνωρίζω τὰ (ἀνθελληνικά) βιβλία τοῦ ἁγίου Φλωρίνης • Διαπράχθηκαν λάθη ἀπὸ τὸν Θεοδόσιο καὶ τοὺς ἄλλους ἐκφραστές τοῦ Χριστιανισμοῦ • Πρέπει νὰ διδάσκωνται καὶ νὰ μὴν ἀποκρύπτονται οἱ διωγμοὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς • Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι ἄριστο βιβλίον, ἂν πᾶμε σὲ ἀγρίους καὶ καταστάσεις ὅμοιες • Ἡ Π.Δ. εἶναι παιδαγωγικὴ γιὰ ἀνθρώπους πού εἶναι ἀκατάρτιστοι • Ἡ Π.Δ. εἶναι προπομπὸς τῆς Καινῆς Διαθήκης • Μὲ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ παντρεμένο καὶ πάλι μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Λόγον θὰ φτιάξωμε τὸν νέο ἄνθρωπο».

[Ὁ ἀρχιμανδρίτης πανοσιολογίωτατος κ. Τιμόθεος Κιλίφης, ἱερομόναχος τῆς Μονῆς Πεντέλης, εἶναι ἓνας ἐκ τῶν φωτισμένων συγχρόνων Ἑλλήνων κληρικῶν, τοῦ ὁποῦ το πλούσιο συγγραφικὸ ἔργο καὶ οἱ ἐμφανίσεις στὴν τηλεόραση σφραγίζονται μὲ ἔντονο χρῶμα ἐλληνικότητας καὶ μὲ ἕναν εὐρύτερο προβληματισμὸ γιὰ τὰ ἐντόπια ἀλλὰ καὶ τὰ γενικώτερα φλέγοντα θέματα. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὁ «Δ» ἐπεδίωξε μία συζήτηση μαζί του, τὴν ὁποία ὁ π. Τ. Κιλίφης εὐγενῶς μᾶς παρεχώρησε. Ἀκολουθεῖ τὸ κείμενο τῆς συζητήσεως].

ΕΡΩΤ. Πάτερ Τιμόθεε, ἐπιτελεῖτε ἓνα πλούσιο συγγραφικὸ ἔργο, καὶ κυρίαρχη θέση μέσα σ' αὐτὸ κατέχει ἡ ἀδιάλειπτη ἀναφορὰ σας στὸ Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Μεγαλεῖο, στὸ «**Φῶς τοῦ Κόσμου**», ὅπως ἐσεῖς τὸ ὀνομάζετε. Ποιά εἶναι τὰ βασικὰ συστατικὰ στοιχεῖα αὐτοῦ τοῦ «φωτός», αὐτὰ πού σᾶς ἔκαναν νὰ τὸ ἐκτιμῆσετε καὶ νὰ τὸ προβάλετε στὶς νέες γενιές;

ΤΙΜ. ΚΙΛΙΦΗΣ: Μάλιστα. Βέβαια αὐτὰ πού θὰ πῶ εἶναι κοινὸς τόπος γιὰ πάρα πολλοὺς μελετητές τοῦ Ἀρχαίου Πνεύματος, καὶ ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀπειροελάχιστους. Ὅταν μελέτησα τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία κατὰ τὸ δυνατόν, ἔμεινα ἐκθαμβος, καὶ μάλιστα ὡς νέος ἀναζητοῦσα λύσεις σὲ πολλὰ προβλήματα.

ΕΡΩΤ. Ἀπ' τὴ νεότητά σας δηλαδὴ ξεκινήσατε τὴν μελέτῃ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Τ.Κ. Ἀπ' τὴ νεότητα, ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ δὲν τὴν εἶχα μελετήσει πέρα ἀπ' τὰ τυπικά τοῦ σχολείου. Εἶχα μελετήσει περισσότερο ἄλλα συστήματα, ξένα, φιλοσοφικά, κοινωνικά καὶ ἐκτεταμένα τὸν μαρξισμό καὶ πλῆθος ἄλλων συστημάτων, τοῦ Ἑγέλου καὶ τὰ λοιπά. Ὡστόσο κάπου, ὅταν εἶχα μελετήσει ὅλα αὐτὰ, ἔφτασα σὲ κάποια ἀδιέξοδα. Τὸ πρῶτο πραγματικὰ ἀληθινὸ φῶς ἦρθε, ὅταν ἄρχισα νὰ μελετῶ βαθύτερα, συστηματικότερα, τὴν Ἑλληνικὴ Γραμματεία, τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία. Τόσο μέσα στὶς σκέψεις, πυθαγόρειες μ' ὅλες τὶς ἐκδοχές, ἡρακλείτιες μ' ὅλες τὶς μορφές καὶ τὶς ἐκδοχές καὶ τὶς ἐρμηνείες, ἂν θέλετε, πού ἔχουν δώσει κατὰ καιροὺς θαθεῖς μελετητές. Κατόπιν, ὅταν ἔφτασα στοὺς μεγάλους, κορυφαίους «μετασωκρατικούς», ὅπως εἶναι καὶ ὁ Σωκράτης μαζί, στὸν Πλάτωνα, στὸν Ἀριστοτέλη, ἐκεῖ θὰ ἔλεγα τὴν λέξη «ἀπασβολώθηκα». Ἐμείνα ἐκπληκτος, πῶς τὸ Ἀρχαῖο Πνεῦμα εἶχε συλλάβει τὰ μεγάλα θέματα τοῦ ὄντος, τοῦ εἶναι, μὲ ἓνα βάθος ἀπέραντο. Καὶ ἐκαστὸ ζῶς ἂν ἔχει κανεὶς, μπορεῖ νὰ μελετᾷ τὸν Ἡράκλειτο ἢ τὸν Πλάτωνα, τὸν Παρμενίδη, τὸν Ἐμπεδοκλή καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους μεγάλους φιλοσόφους.

ΕΡΩΤ. Εἶναι δηλαδὴ ἀστείρευτες πηγές.

Τ.Κ. Ἀστείρευτες. Ὅταν ἄρχισα νὰ μελετῶ κριτικά τὸν Ὅμηρον, τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Ὁμήρου, ἐμείνα ἐκπληκτος. Μὴ νομίζετε, ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερα ἔχω ἀφομοιώσει ὁλόκληρο τὸν Ὅμηρο, χιλιοστὰ μόνο ἔχω ἀφομοιώσει, ἀλλὰ ὅταν ἐβλεπα τὰ μεγάλα θέματα ποὺ θέτει, ὅπως ἡ παιδεία, ἡ πατριδα, οἱ θεοί, ἡ θεότητα, ἄρχισα πραγματικά νὰ μένω ἐκπληκτος, νὰ γεμίζω. Καὶ ἐκεῖνοι ποὺ μὲ ἐφάσαν στὰ μεσοῦρανα ἦταν ὁ Εὐριπίδης καὶ ὁ Σοφοκλῆς. Χίλιες φορές τοὺς ἔχω διαβάσει, καὶ ἀκόμα πολλές φορές δὲν μπορῶ νὰ ἀφομοιώσω τὰ ὑψηλὰ νοήματα τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας.

ΕΡΩΤ. Πιστεύετε, ὅτι μέσα ἀπ' τὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πνεῦμα πηγάζει ἓνα οἰκουμενικὸ μοντέλο ζωῆς; Καλύπτει δηλαδὴ τὰ αἰτήματα τοῦ ἀνθρώπου ἀνεξάρτητα ἀπὸ φυλὲς καὶ ἐθνότητες;

Τ.Κ. Τὸ πιστεύω ἀπόλυτα.

ΣΥΝΤ. Τὸ λέω αὐτό, γιατί πολλοὶ προσπαθοῦν νὰ τὸ θεωρήσουν ὡς ὑπόθεση ἐθνικὴ καὶ μόνο.

Τ.Κ. Δικαίωμα τοῦ καθ' ἑνὸς νὰ πιστεύει ὅ,τι θέλει. Προσωπικά πιστεύω στὴν οἰκουμενικότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Οἱ ιδέες τοῦ Ὁμήρου εἶναι ιδέες τῆς ἀνθρωπότητας. Γι' αὐτὸ καὶ εἶναι ὁ πατέρας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ. Οἱ ιδέες τοῦ Ἡσιόδου εἶναι οἰκουμενικές, ἀφοροῦν τὴν ἐργασία, τὴ δικαιοσύνη. Ὁ νόστος τοῦ Ὀδυσσεᾶ εἶναι πανανθρώπινος, γι' αὐτὸ ἐγίνε σύμβολο τῆς παγκόσμιας γραμματείας. Τὰ ἑλληνικά πρότυπα, οἱ ἑλληνικοὶ ἥρωες ἐγίναν παγκόσμια σύμβολα. Ἀκόμα καὶ οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ἦταν ὑπέροχοι σὲ σχέση μὲ τὶς θεότητες τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ, τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Βαβυλωνίων. Ἐχω μὰ διαρκὴ συγκίνηση σ' ὅλη μου τὴν ζωὴ, ὅταν βλέπω πὼς αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι (οἱ Ἕλληνες) κατόρθωσαν μέσα σ' ἓναν κόσμο πλήρους συγχύσεως, σ' ἓναν κόσμο τῆς λαίλαπας τῶν μυστηριακῶν θρησκειῶν, τῶν «σατανιστικῶν» φαινομένων μὲ τὴν εὐρεῖα ἐννοια τοῦ δρου, ποὺ κυριαρχοῦσαν στὴν Μεσοποταμία καὶ στοὺς γειτονικοὺς λαοὺς, νὰ ξεκαθαρίσουν τόσα φοβερά πράγματα.

ΣΥΝΤ. Κάποιοι ὅμως κατηγοροῦν τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἶναι συνήθως ἄνθρωποι τοῦ κλήρου, ὡς τὸ ἄντρον τῆς εἰδωλολατρίας.

Τ.Κ. Δὲν κάνω κριτικὴ σὲ ἄλλους, θὰ πῶ τὴν δική μου ἀποψη. Ἄλλωστε δὲν ἔχω κάτι ὑπ' ὄψιν μου αὐτὴ τὴν στιγμὴ.

ΣΥΝΤ. Σὰς τὸ θέτω συγκεκριμένα. Διαβάζω τελευταῖα κάποια βιβλία τοῦ μητροπολίτη Φλωρίνης κ. Αὐγ. Καντιώτη, καὶ βλέπω νὰ ταυτίζῃ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα μὲ τὸ Σκότος, ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ. Ἡ Ἀθηνᾶ γιὰ τὸν κ. Καντιώτη ταυτίζεται μὲ τὸν Σατανᾶ. Γιατί αὐτὸς ὁ πόλεμος, πάτερ Τιμόθεε; Γιατί αὐτὲς οἱ συκοφαντίες; Καὶ νὰ πᾶμε καὶ στὸν κ. Κ. Σιαμάκη, τὸν ὁποῖο ἐνθαρρύνει ὁ κ. Καντιώτης, καὶ στὸ «περίφημο» βιβλίο του «Οἱ Ἐκφυλοί». Νὰ ξέρετε, ὅτι αὐτὸν ποὺ δοξάζετε ἐσεῖς, ἐννοῶ τὸν Λεωνίδα, ὡς τὸ αἰώνιο μνημεῖο τῆς ἀνδρείας, ὁ κ. Σιαμάκης τὸν χαρακτηρίζει κίναϊδο καὶ τοὺς τριακοσίους του ὡς ἐκατὸν πενήντα κιναιδικὰ ζευγάρια! Ἄν δὲν πρόκειται περὶ συκοφαντίας, γιὰ τί πρόκειται;

Τ.Κ. Καταρχὰς πρώτη φορά ἀκούω, ὅτι ὁ ἅγιος Φλωρίνης ἔχει τέτοια ἔργα. Δὲν τὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου. Τὸ ὄνομα τοῦ κ. Σιαμάκη τὸ ἀκούω γιὰ πρώτη φορά, ἀγνοῶ καὶ τὸ βιβλίο καὶ τὸν συγγραφέα. Ἐπιτρέψτε μου, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζω τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτά, νὰ μὴν τὰ σχολιάσω. Θὰ ἐκφράσω τὶς δικές μου ἀπόψεις καὶ ὁ καθένας ἂς κρίνει τὶς ἀπόψεις τοὺς καὶ τὶς δικές μου, ὅταν τὶς διαβάσει. Γνωρίζω ὅμως, ὅτι ὁ πατέρας Αὐγουστίνος εἶναι ἓνας ὑπέροχος ἀγωνιστής, εἶναι ἓνας ἐκφραστής τοῦ ἔθνους... (διακοπή).

ΣΥΝΤ. Πὼς μπορούμε νὰ τὸν θεωρήσουμε ὡς ἐκφραστὴ τοῦ ἔθνους, ὅταν ποδοπατεῖ καὶ συκοφαντεῖ τὴν ἱστορία μας;

Τ.Κ. Ξαναλέω, ὅτι δὲν θὰ πάρω θέση, γιατί δὲν ξέρω αὐτὸ τὸ ἔργο καὶ ἐπειδὴ εἶμαι πολὺ αὐστηρὸς στὶς τοποθετήσεις μου, πρέπει νὰ τὸ ἔχω πρῶτα διαβάσει. Συχνὰ παραποιοῦνται... (διακοπή).

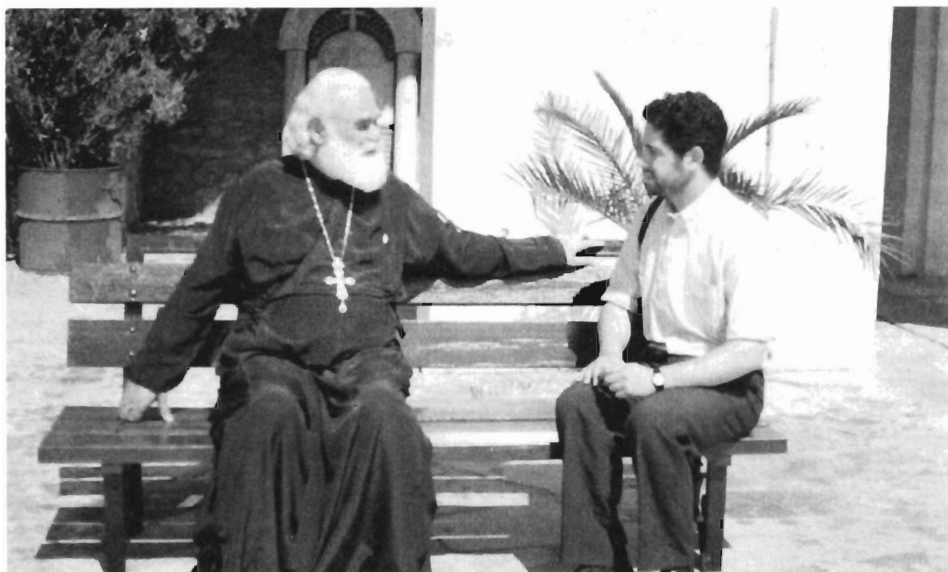
ΣΥΝΤ. Ἐσεῖς, πάτερ Τιμόθεε, θὰ γράφατε ποτέ, ὅτι οἱ τριακοῖοι τοῦ Λεωνίδα ἦταν ἐκατὸν πενήντα κιναιδικὰ ζευγάρια; Ἀπ' ὅ,τι βλέπω, ἄλλα γράφετε ἐσεῖς.

Τ.Κ. Πρώτη φορά τὸ ἀκούω αὐτό.

ΣΥΝΤ. Θὰ σᾶς στείλω τὰ βιβλία τοῦ κ. Σιαμάκη καὶ τοῦ κ. Καντιώτη νὰ τὰ διαβάσετε. Νομίζω, ὅτι διαφωνεῖτε μ' ὅλα αὐτά.

Τ.Κ. Naί, στὸ βιβλίο μου «Ἑλλάδα, φῶς τοῦ κόσμου, προχώρα» ἔχω στὴν σελίδα 193 τὸ ἀγαλμα τοῦ Λεωνίδα καὶ γράφω: «Τμὴ σ' ἐκείνους, ὅπου στὴν ζωὴ τῶν ὤρισαν νὰ φυλάγουν Θερμοπύλες» τοῦ γνωστοῦ ποιητῆ μας. Καὶ ἀκριβῶς ἀπὸ κάτω προσθέτω ἓνα ταπεινὸ δικό μου:

Ἐὰν ἔτσι μάχονται
σὰν τὸν Λεωνίδα, Ἑλλάδα,
ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΟΥ,
τότε ἀ-πρόδοτα καὶ ἄ-φθαρτα
θὰ μείνουν τὰ ἰδανικά σου.



Ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδριτῆς κ. Τιμόθεος Κιλίφης μετὸν συνεργάτη τοῦ «Δ» κ. Παν. Κουβαλάκη στὸν περιόδοιο τῆς Μονῆς Πεντέλης.

Ἐπαναλαμβάνω, χωρὶς νὰ κρίνω αὐτὴ τὴ στιγμή ἐδῶ καὶ οὔτε μὲ ἐνδιαφέρει τί γράφει ὁ καθένας, θέλω νὰ πῶ τί πιστεύω καὶ τί γράφω ἐγώ, καὶ τὰ γραπτά μου εἶναι γραπτά μου. Προχωρῶ, καὶ θὰ ἐπιμείνω ἀκόμη στὸν θαυμασμό μου, ὅπως εἶπα, στὰ Ὀμηρικὰ ἐπη, στὰ ἔργα τοῦ Ἡσιόδου, στοῦ Θουκυδίδη, στοῦ Πολυβίου, σ' ὅλα τὰ ἱστορικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα τὶς περισσότερες φορές εἶναι καὶ φιλοσοφικά καὶ πνευματικὰ ἔργα. Ὅπως ὡραῖα λέει ὁ Νίτσε, «ὅ,τι καὶ νὰ ποῦμε τὸ ἔχει ἤδη πῆ ἢ ἀρχαία Ἑλλάδα». Ἐπίσης ὁ Μάρξ, ξέρετε μὲ τί φανατισμὸ ἐμάθαινε τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ἡ κόρη του, ἡ Ἐλεονώρα, τὸ ἴδιο. Ἀλλωστε καὶ τὸ διδακτορικό του σὲ κάποιο ἀρχαῖο ἐλληνικὸ θέμα τὸ ἔκανε. Θὰ ἤμουν ἀφελής, ἂν ἔλεγα ὅτι ἐτελείωσα τὸν Πλάτωνα ἢ τὸν Θουκυδίδη· καὶ ἑκατὸν ζωὲς νὰ εἶχα, δὲν θὰ μποροῦσα νὰ πῶ ὅτι τέλειωσα. Πραγματικὰ ἔμεινα ἐκπληκτος, καὶ αἰσθάνθηκα ἀνακούφιση βλέποντας ἕνα φῶς, πού δὲν τὸ ὄρισα πουθενά ἄλλου. Πάλι ὁμως ζητοῦσα κατὰ ἀκόμη, ἔλεγα ὅτι, ἀφοῦ ὑπάρχουν τέτοια πνεύματα, δὲν μπορεῖ νὰ σταματᾷ ἐκεῖ, καὶ ὅταν δῖλέπω τὸν Ἰωάννη τὸν Θεολόγο νὰ λέγει «*Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος*», λέγω, κύτταξε, ἕνας ἀγράμματος ψαράς ἔπιασε καὶ τὸν Ἡράκλειτο καὶ τὸν Πλάτωνα.

ΣΥΝΤ. Δίνει ὁ Ἰωάννης τὸ ἴδιο νόημα στὸν Λόγο;

Τ.Κ. Βεβαίως. Καὶ ἀπὸ τότε μέχρι σήμερα μελετᾷ ἀπληστα τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, γιατί καὶ χίλιες ζωὲς ἂν εἶχα, πάλι δὲν θὰ μ' ἔφταναν νὰ ἀφομοιώσω καὶ μόνο τὴν παραπάνω αὐτὴ φράση τοῦ Ἰωάννη, πού ἀρχίζει τὸ Εὐαγγέλιό του, ἢ τὰ ὑψίστα νοήματα τοῦ Εὐαγγελίου, κατόπιν τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, τὴν θεολογία, τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Μάλιστα οἱ Πατέρες στὴν ἀρχὴ συγκρούστηκαν μὲ τὴν ἐλληνικὴ φιλοσοφία, τὸ λέει ὁ Γρηγόριος Νύσσης καὶ ἄλλοι, γιατί ἦταν φυσικό... (διακοπὴ).

ΣΥΝΤ. Ἦταν φυσικό;

Τ.Κ. Ἦταν φυσικό, γιατί ὁ χριστιανισμὸς στὴν ἀρχὴ ἀντιμετώπιζε μιὰ εἰδωλολατρικὴ κατάσταση, καὶ ἔπρεπε νὰ λάβῃ αὐστηρὰ μέτρα, ἐκεῖ γίνανε πολλές συγκρούσεις, γίνανε ἀρκετὰ ἀτοπήματα, ἀλλὰ ἦρθαν οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι παντρέψανε τὸν ἐλληνισμό καὶ τὸ χριστιανισμό, ἢ γιορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν αὐτὸ συμβολίζει.

ΣΥΝΤ. Πολλοὶ ὁμως μιλοῦν γιὰ νοθεΐα καὶ ὄχι πάντρεμα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Λόγου.

Τ.Κ. Ἐχουν παντρευτεῖ, τὸ δῆλω καὶ τὸ γράφω. Ὅταν λέει ὁ Μ. Βασίλειος, πόσο θὰ ὠφελοῦντο τὰ νεῖατα, ἂν διάβαζαν τοὺς Ἕλληνες...

ΣΥΝΤ. Ὁ Μ. Βασίλειος ἔχει πῆ κι ἄλλα...

Τ.Κ. Ὁ Μ. Βασίλειος πολλές φορές κατηγορεῖ τὸν Ὀμηρο, τὸ γράφω καὶ αὐτὸ στὴν ἀντικειμενικὴ μου

έρχεται. Γιατί πραγματικά, αν δεν είναι ώριμος ο άνθρωπος, μπορεί να παρασυρθεί στην πολυθειά από τη μυθοποιία, είμαστε ακόμη στον 3ο αιώνα, στον 4ο, ακόμα δεν είχαν διαμορφωθεί τα δόγματα, ήταν ο νεοπλατωνισμός, οι νεοπυθαγόρειοι, ο Πλωτίνος και οι άλλοι, οι οποίοι είχαν ινδοδοδιδιστικές τάσεις, ανατολικές επιδράσεις όλων των θρησκειών. Έρχεται όμως ο Γρηγόριος, έρχεται και ο Μ. Βασίλειος, ο Φώτιος και παντρεύουν τον έλληνισμό με τον χριστιανισμό. Και εδώ λέω την ταπεινή μου γνώμη: Δεν δάξουν ως οδηγό τον Έλληνικόν Λόγον, που είναι ύψιστος μέν, ανθρώπινος δέ, δάξουν τον υπέρλογον Λόγον, δηλαδή τον Χριστό, που είναι το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, που καλύπτει πάντα λόγον ανθρώπινο. Το λέει ο Παπαρηγόπουλος ωραία κάπου, ότι «ο χριστιανισμός ιππεύσας το ἄρμα του ἑλληνισμού ἐφωταγώγησε τὴν ἀνθρωπότητα».

ΣΥΝΤ. *Γίνετε κατανοητός.*

Τ.Κ. *Ἡ ἑλληνική γλώσσα γίνεται ὄργανο τοῦ υπέρλογου Λόγου, τοῦ Χριστοῦ. Δεν μποροῦσε ὁ Χριστός νὰ ἐμπνεύσει νὰ γράψουν στὴ Λατινική γλώσσα; Αὐτὰ νὰ τὰ γράφετε, ὅπως σὰς τὰ λέω.*

ΣΥΝΤ. *Μὰ ἡ κυρίαρχη, ἡ παγκόσμια γλώσσα τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἦταν ἡ ἑλληνική.*

Τ.Κ. *Ἀκριβῶς. Ἡ κοινὴ Ἀλεξανδρινή, πού λέμε.*

ΣΥΝΤ. *Στοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνες κυρίως ἔλαβε χώρα ἓνας διωγμὸς ἀλύπητος κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ...*

Τ.Κ. *Μιλᾶτε γιὰ τὸν Θεοδόσιο.*

ΣΥΝΤ. *Τὸν Θεοδόσιο, τὸν Κωνσταντίο, τὸν Ἰουστινιανό. Κλείνουν τὶς φιλοσοφικὲς σχολὲς καὶ οἱ καθηγητὲς καταφεύγουν στὴν αὐλὴ τοῦ Πέρση βασιλιᾶ Χοσρόη, γιὰ νὰ γλυτώσουν τὴν ζωὴ τους. Καίγονται τὰ ἀρχαῖα συγγράμματα, καταργοῦνται οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, δολοφονεῖται πλῆθος ἀνθρώπων, γιὰτὶ παρέμεναν Ἑλληνες, κατακρεουργεῖται ἡ Ὑπατία, καίγονται βιβλιοθήκες. Βλέπουμε τὸν Γότθο μέν, ἀλλὰ χριστιανὸ Ἀλάριχο νὰ παραδίδει στὸ πῦρ ὁλόκληρη τὴν Νότια Ἑλλάδα. Ἦταν ἓνας διωγμὸς ἀνεπανάληπτος. Τουλάχιστον σ' αὐτὸ συμφωνοῦμε, πάτερ;*

Τ.Κ. *Θὰ σὰς ἀπαντήσω.*

ΣΥΝΤ. *Καὶ κάτι ἄλλο. Σ' ὅλους τοὺς ἐπόμενους αἰῶνες καὶ σήμερα ἀκόμη αὐτὰ ἀποκρύπτονται. Καὶ ἡ ἐπίσημη Παιδεία καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀποκρύπτουν αὐτὸ τὸν ἀνελέητο διωγμὸ, καὶ συνήθως παρουσιάζουν τὴν ἀντίθετη εἰκόνα. Συμφωνεῖτε στὴν ἀπόκρυψη τῆς ἱστορίας;*

Τ.Κ. *Δὲν θὰ ἀπαντήσω μονολεκτικά, καὶ θὰ ἤθελα νὰ δημοσιευθοῦν ὅπως ἀκριβῶς θὰ σὰς τὰ πῶ. Ἐὰν ἀπομονώσουμε ὁρισμένα γεγονότα, θὰ δώσουμε τὴν ἐντύπωση ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ἐδίωξε ἀπὸ τὸν ἑλληνισμό. Αὐτὸ εἶναι λάθος. Δὲν ἀποκρύπτω οὔτε ἐγὼ οὔτε ἄλλοι σοδαροὶ μελετητὲς τὰ σφάλματα πού διεπράχθησαν ἀπὸ τὸν Θεοδόσιο καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐκφραστές ἐν μέρει. Ἡ αἰτία εἶναι ἡ ἐξῆς: Βρέθηκαν οἱ δύο κόσμοι στὸ σταυροδρόμι καὶ συγκρούστηκαν. Ἡ εἰδωλολατρία ἀπὸ τὴ μιά, προσέξτε, μὲ τὴν εὐρεία ἔννοια. Ἐξῶ ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Πλάτωνα καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων... (διακοπή).*

ΣΥΝΤ. *Μὰ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων αὐτῶν Ἑλλήνων καταστράφηκαν.*

Τ.Κ. *Αὐτὸ τώρα ἀμέσως θὰ σὰς πῶ.*

ΣΥΝΤ. *Νομίζω, πάτερ, μ' ὅλο τὸν σεβασμὸ μου, κατὰ τὴν ταπεινὴ μου γνώμη, ὅτι ἀντιφάσκετε. Ὅλο τὸ μεγαλεῖο, πού μὲ τόσο θαυμασμὸ περιγράψατε στὴν ἀρχή, τώρα τὸ ἀποκαλεῖτε εἰδωλολατρία.*

Τ.Κ. *Δὲν ἀντιφάσκω. Φαινομενικὴ εἶναι ἡ ἀντίθεσις, ὅπως σὲ πάρα πολλὰ πράγματα. Κατὰ τὴν ἀποψη διακεκριμένων ἱστορικῶν ὑπῆρξε σύγκρουση καὶ ἦταν ἀναγκαία, διότι κάποιος κόσμος πέθαινε, πού –προσέξτε– ἦταν ἓνα συνονθύλευμα.*

ΣΥΝΤ. *Ἦταν ἀναγκαῖος ὁ διωγμὸς τοῦ ἑλληνισμοῦ;*

Τ.Κ. *Προσέξτε, δὲν μιλάμε γιὰ τὰ υπέροχα ἔργα τοῦ Πλάτωνα, πού ἔμειναν καὶ θὰ μείνουν, οὔτε γιὰ τὸ πυθαγόρειο θεώρημα, οὔτε γιὰ τὴν εὐκλείδεια γεωμετρία, οὔτε γιὰ τὶς ἀρχὲς τῆς ἱατρικῆς καὶ τὸν ὄρκο τοῦ Ἱπποκράτη οὔτε τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Παρμενίδη καὶ τοῦ Ἐμπεδοκλή, αὐτὰ ἔμειναν καὶ θὰ μείνουν. Δὲν τὰ θίγουμε αὐτὰ ποτέ, οὔτε μᾶς περνάει ἀπ' τὸ μυαλό νὰ τὰ θίξουμε. Στὴν ὥρα αὕτη, πού ἔρχεται ἓνας κόσμος καινούργιος, πού φέρνει ὁ χριστιανισμὸς, δημιουργεῖται μιὰ σύγκρουση· τότε ὁρισμένοι, τοὺς ὁποίους κατακρίνουν καὶ δικοὶ μας ἱστορικοί, ἔκαναν λάθη.*

ΣΥΝΤ. *Ὅταν λέτε «δικοί» σὰς ἱστορικοί, ποιοὺς ἐννοεῖτε;*

Τ.Κ. *Ἐννοῶ τοὺς χριστιανικοὺς ἱστορικοὺς. Κατακρίνουν τὸν Θεοδόσιο γιὰ ὅλα αὐτὰ, κατακρίνουν τὴν καὺση τῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Ἀλεξάνδρειας, κατακρίνουμε τὸν φόνο τῆς Ὑπατίας.*

ΣΥΝΤ. *Μήπως ὅμως, ἀν δὲν γινόνταν ὅλες αὐτὲς οἱ βαρβαρότητες, δὲν θὰ ἐπιβαλλόταν ἡ νέα θρησκεία;*

Τ.Κ. *Ἦταν μιὰ ἱστορικὴ συγκυρία, καὶ δὲν ἐξαρτήθηκε ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἐπιβολὴ τοῦ χριστιανισμοῦ. Τὶς δέχομαι, ὅπως δεχόμαστε τὶς κηλίδες τοῦ ἡλίου, οἱ ὁποῖες δὲν μᾶς ἐμποδίζουν νὰ θαυμάσουμε τὶς ζωογόνες ἀκτίνες του καὶ τὴν εὐεργετικὴ του στάση στὸ πλανητικὸ μας σύστημα. Δὲν μποροῦμε νὰ στα-*

ματήσουμε σέ όρισμένα γεγονότα, πού εἶναι ὄντως ἀρνητικά, τὰ δέχομαι ἐγώ καί τὰ δέχονται ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι.

ΣΥΝΤ. Πρέπει νά διδάσκωνται αὐτά ἢ νά ἀποκρύπτονται;

Τ.Κ. Νά διδάσκωνται, νά μὴν κρύβωνται αὐτά. Διότι μόνο ἡ ἀλήθεια ἀποκαθιστᾷ τὴν πραγματικότητα καί ἡ Ὁρθοδοξία δέν φοβήθηκε ποτέ τὴν ἀλήθεια. Αὐτὰ λοιπὸν ἀποτελοῦν ἱστορικὴ συγκυρία συμπτωματικὴ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη· καί ἐρχεται ἡ ταυτότητα τῆς Ὁρθοδοξίας, πού δέν εἶναι ὁ Θεοδόσιος ἡ ἡ Θεοδώρα, πού ἀποτελοῦν χιλιοστά, ἀλλὰ ἐρχεται ἡ Παιδεία, οἱ Πατέρες, ὁ μέγας Φώτιος, ὁ Μάξιμος, ἡ Θεολογία ὁλόκληρη, πού ἀποτελεῖ τὴν ἐπίσημὴ ἐκφάνση καί ταυτότητα τοῦ Ὁρθόδοξου λόγου καί ἀγκαλιάζει τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο καί τὸν προβάλλει. Ποιὸς διέσωσε τοὺς μεγάλους φιλοσόφους; Οἱ μοναχοί, ὁ ὀρθόδοξος μοναχισμός. Δέν θά μείνουμε στὸ πραγματικὰ σκιερὸ σημεῖο τοῦ Θεοδοσίου, τὴν κηλίδα αὐτῇ. Εἶναι ἀφέλεια νά ποῦμε, ὅτι ὑποτιμοῦμε τὸν Ἑλληνικὸ λόγο ὡς ὄργανο πάντα.

Καί θά σᾶς πῶ καί τοῦτο, νὰ τὸ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας ὡς ἄνθρωπος καί ὄχι ὡς δημοσιογράφος. Στὴν ἀρχαία τραγωδία προετοιμάζεται τὸ θεολογεῖο ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεός, γιὰ νά δώσῃ τὴ λύση· ἐδῶ ἐρχεται ὁ ἀληθινὸς λόγος καί δίνει τὴ λύση. Στὴν ζωὴ μου καί στὰ ἔργα μου προσπαθῶ νά ἐκφράσω τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο ὡς ἀριστοῦργημα ἀνθρώπινου, ἀνυπερβλήτου καί τὸν θεῖο λόγο ὡς μοναδικὸ σωστικὸ λόγο γιὰ μένα, γιὰ τὴν Ἐκκλησία, γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις μου.

ΣΥΝΤ. Ἀς περάσουμε τώρα, πάτερ, στὸ ζήτημα τῆς **Π. Διαθήκης**. Ὁ «Δαυλὸς» εἶναι δέκτης ἐνὸς ἔντονου προβληματισμοῦ καί ταυτόχρονα ἐκφραστὴς του, σχετικά μὲ τὴν ἰδεολογικὴ καί ἠθικὴ στάθμη αὐτοῦ τοῦ βιβλίου. Μάλιστα πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια ὁ «Δαυλὸς» μὲ πλήρη συνείδηση τῆς εὐθύνης ζήτησε, μὲ ἀνοικτὴ του ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νά καταργηθῇ ἡ **Π. Διαθήκη** ἀπὸ ἱερὸ βιβλίο τῆς Ὁρθοδοξίας ἢ τουλάχιστον κάποια συγκεκριμένα χωρία τῆς. Πιστεύουμε, ὅτι ἡ **Π. Διαθήκη** διακατέχεται ἀπὸ ἕναν ἀχαλίνωτο ρατσισμό. Ὑπάρχει ἕνας «περιονίσκος» λαός, ἐκλεκτός, διαφορετικὸς τῶν ἄλλων λαῶν, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπιλεγῆ ἀπ' τὸν Θεό, γιὰ νά ἀποδεκατίσει καί ἔτσι νά κυριαρχήσει στὴν ἀνθρωπότητα. Ἀπειρες φορὲς —κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ— προχωρεῖ σὲ γενοκτονίες τῶν γειτονικῶν κυρίως λαῶν. Αὐτὸς ὁ ρατσισμὸς καλύπτει τὸ σύνολο τῆς συνείδησης τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ. Δηλαδή πέρα ἀπὸ φυλετικὸς εἶναι καί ἰδεολογικὸς καί θρησκευτικὸς. Ὁ προφήτης Ἡλίας γιὰ παράδειγμα κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ σφάζει ὅλους τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βαάλ. Πάρα πολλοὶ διανοούμενοι, πάτερ, σήμερα ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ ρατσισμὸς-φασισμὸς ἔχει τὶς ρίζες του ἐδῶ. Πρόσφατα, γιὰ παράδειγμα ὁ Μ. Θεοδωράκης μιλώντας στὸ «Δαυλὸ» ὑποστήριξε, ὅτι μέσα ἀπ' τὸ *Γιαχὲ* τῆς Βίβλου ξεπηδᾷ ὁ *Χίτλερ*. Πῶς τὰ βλέπετε ὅλα αὐτά;

Τ.Κ. Εἶναι λάθος ἡ τοποθέτησή σας. Καί θὰ τὸ ἀποδείξω καί ὅπως σᾶς ἄκουσα, νά με ἀκούσετε. Ἐγὼ γράφει γι' αὐτὸ τὸ θέμα σὲ προηγούμενα ἔργα μου. Μάλιστα στὸ καινούργιο μου ἔργο, πού θὰ βγάλω τώρα, μὲ τίτλο «*Ὁρθόδοξη Πίστη καί Ὁρθόδοξο Δόγμα*» ἀναφέρομαι πάλι στὸ σημεῖο αὐτό, καί θὰ τὸ πῶ περιληπτικὰ τώρα. Ἡ **Π. Διαθήκη** ἀναμφισβήτητα εἶναι ὁ προθάλαμος τοῦ χριστιανισμοῦ.

ΣΥΝΤ. Καλύτερα νά σᾶς θέσω ἐξ ἀρχῆς τὸ σύνολο τῶν ἐνστάσεων πού ἔχουμε ἐκφράσει στὸν «Δαυλὸ» κατὰ τῆς **Π.Δ.**, γιὰ νά τοποθετηθεῖτε συνολικά.

Τ.Κ. Ναι, ναι.

ΣΥΝΤ. Πέρα ἀπ' τὸν ρατσισμό τῆς, στὸν ὁποῖο προηγουμένως ἀναφέρθηκα, ἐκφράζει καί ἕναν ἀνεξήγητο ἀνθελληνισμό, ὁ ὁποῖος εἶναι ἰδιαίτερα ἐκδηλωτικὸς σὲ κάποια χωρία, ὅπως στὸν προφήτη *Ζαχαρία* λ.χ. στὰ λόγια τοῦ *Γιαχὲ* «**Καὶ ἐξεγερῶ τὰ τέκνα σου Σιών ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων καὶ καταστήσω σὲ ρομφαίαν μαχητοῦ**» ἢ στὸν *Ἰεζεκιήλ* «**καὶ ἐξολοθρεύσω Κρήτας καὶ ἔσται Κρήτη γῆ ποιμνίων**» καί ἄλλα ἀκόμη. Πέρα λοιπὸν ἀπ' τὸ γενικὸ μῖσος καί τὴν ἀπέχθεια κατὰ τῶν ἄλλων λαῶν ὑπάρχει καί ἕνα εἰδικὸ μῖσος γιὰ τὸν Ἑλληνισμό. Αὕτη εἶναι ἡ δευτέρη ἐνσταση. Ἡ τρίτη ἀναφέρεται στὴν ἀνθρωπικότητα τῆς **Π.Δ.** Τὸ ἔγκλημα, ἡ πανουργία, ἡ δολιότητα καί κυρίως ἡ αἰμομιξία καί πορνεία-μοιχεία κυριαρχοῦν. Ἀπ' τὸν Ἀβραάμ πού «πασάρει» στὸν Φαραῶ τὴν γυναῖκα του Σάρα, γιὰ νά ἀποκτήσῃ «δοῦς καὶ καμήλους», τὸν Λῶτ πού συννοσιάζεται μὲ τὶς κόρες του, τὴν Θάμαρ πού συννοσιάζεται ἐπ' ἀμοιῇ μὲ τὸν πεθερὸ τῆς Ἰούδα, τὸν βασιλέα Δαυὶδ, τὸν Σολομῶντα μὲ τὶς ἐκατοντάδες μοιχαλίδες, τόσα καί τόσα ἀπειράριθμα καί ἀσύλληπτα. Ἐγὼ προσωπικά, πάτερ, ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγνωστὰ, καὶ εἰλικρινὰ σᾶς λέγω ὅτι ἀνατρίχιασα, ὅταν τὰ πρωτοδιάβασα. Καί τὸ σημαντικότερο δέν εἶναι αὐτὰ καθεαυτὰ τὰ γεγονότα, πού καλῶς ἢ κακῶς ἔγιναν, ἀλλὰ ἡ ἐπιμονή μας σήμερα νά τα παρονοιάζουμε ὡς διδακτικά, νά γιορτάζουμε π.χ. στίς 9 Ὁκτωβρίου τὴν μνήμη τοῦ προπάτορος ἡμῶν Λῶτ. Ποιὸ εἶναι τὸ δίδαγμα τῶν πράξεων τοῦ Λῶτ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Δαυὶδ, τῆς Θάμαρ στὸν σημερινὸ ἄνθρωπο; Ἐχει τὸ ἠθικὸ δικαίωμα ὁ ἱερεὺς σήμερα νά «εὐχεται» στὴν ἑλληνίδα καί ὀρθόδοξη νύμφη τὸ «**νά λάμψῃ ὁ δακτύλιός σου, ὡς ὁ δακτύλιος τῆς Θάμαρ**»; νά λάμψῃ δηλαδή ἡ βέρα

(σύμβολο παντοτεινῆς συζυγικῆς πίστεως), ὅπως τὸ δαχτυλίδι ποὺ πλήρωσε ὁ Ἰούδας στὴ νύφη του Θάμαρ, ὅταν αὐτὴ δέχτηκε νὰ συνουσιαστῇ μαζί του... Ὅλα αὐτά, πάτερ, νομίζω ὅτι ἀποτελοῦν ἕναν δάσιμο προβληματισμοῦ, ποὺ τυγχάνει εὐρείας ἀποδοχῆς· καὶ θὰ ἤθελα τὴν ἐγκυρη ἀποψή σας.

Τ.Κ. Μάλιστα. Ἡ ἀποψὶς μου εἶναι ὅτι... καὶ στὰ τρία σημεῖα, θεοαίως θέσατε τόσα πολλὰ μαζὶ... (διακοπή).

ΣΥΝΤ. Τὰ κωδικοποιοῦμε: ρατσισμός-φασισμός, ἀνθελληνισμός, ἀνθητικότητα.

Τ.Κ. Νὰ πᾶμε πρῶτα στὸν φασισμό, στὸν ρατσισμό ὅπως τὸν εἶπατε. Ἐγὼ δὲν θὰ τὰ ξεχωρίσω καὶ τὰ τρία, ὅπως ἐσεῖς, ἀλλὰ θὰ τὰ πάρω ἐνῑαία, διότι ἡ ἀπάντησις ἐμπεριέχεται καὶ στὰ τρία. Ἀπαντῶ: Κατ' ἀρχὴν θὰ πῶ τρία πράγματα βασικά. Θὰ πρέπει νὰ ἀναχθούμε, γιὰ νὰ κρίνουμε ἕνα ἱστορικὸ διδβλίο καὶ θεόπνευστο, στὴν ἐποχὴ ἐκείνη... (διακοπή).

ΣΥΝΤ. Μὰ καὶ σήμερα μᾶς διδάσκει... (διακοπή).

Τ.Κ. Δὲν θὰ μὲ διακόπτετε, ὅπως ἐγὼ σᾶς ἄκουσα, χωρὶς νὰ σᾶς διακόπτω, γιατί ἐτοὶ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ ὁλοκληρώσουμε. Τὰ διδβλία αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶναι ἱστορικά καὶ θεόπνευστα –θὰ πᾶμε στὴν ἐποχὴ ποὺ ἐδόθησαν καὶ ἐγράφησαν. Ὅπως εἶχα πᾶει στὴν Ἀφρική πρὸ λίγων ἐτῶν καὶ ἐβλεπα μέσα στὴ ζουγκλα φοβερὰ πράγματα, ἀγριότητα κ.λπ. Ἐκεῖ, προκειμένου νὰ τοὺς ἐξημερώσουμε τοὺς ἀνθρώπους, δὲν θὰ ποῦμε «ἐνας εἶναι ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος εἶναι πρὸς τὸν Θεόν», δὲν θὰ καταλάβουν τίποτα. Θὰ τοὺς ποῦμε «προσέξτε, θὰ πᾶτε στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον». Θὰ χρησιμοποιήσουμε τὴν Π.Δ. μὲ ὅλα τῆς τὰ διδάγματα. Ἐτοὶ ἀκριβῶς βρισκόταν ἡ ἀνθρωπότητα.

ΣΥΝΤ. Ἐτοὶ ἦταν ἡ ἀνθρωπότητα κατὰ τοὺς ἐλληνιστικούς χρόνους; Κι ἂν ἦταν ἐτοὶ, σήμερα ὅμως;

Τ.Κ. Νὰ μὲ ἀφήσετε νὰ ὁλοκληρώσω. «*Αρχὴ σοφίας, φόβος Κυρίου*», λέει ἡ Π.Δ. Πρῶτον (αὐτὸ θὰ τὸ γράψετε), ἡ Π.Δ. εἶναι ἄριστο διδβλίο, ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦμε, ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦσαν τότε, καὶ τώρα ἀκόμη, ἂν πᾶμε σὲ ἀγρίους καὶ καταστάσεις ὅμοιες γιὰ λόγους καθαρὰ παιδαγωγικούς, ψυχολογικούς καὶ, θὰ λέγαμε, κοινωνικούς. Θὰ λάβουμε ὑπ' ὄψιν, ὅτι τρῶνε ἀνθρώπους, ὅτι ὁ καθένας ζῇ μέσα σὲ μιὰ εἰδωλολατρικὴ περίοδο καὶ περιοχὴ, ποὺ θέλει δέκα, εἴκοσι, τριάντα, πενήντα γυναῖκες. Ἐτοὶ λοιπὸν ἡ Π.Δ. ἀναφέρεται σὲ περίοδο πνευματικῶς πρωτόγονη καὶ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀνάλογη πρὸς τὰ μέτρα αὐτά. Ὅπως γιὰ παραδειγμα στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο δὲν μποροῦμε νὰ διδάξουμε διαφορικὸ λογιισμό καὶ τριγωνομετρία, ἀλλὰ θὰ πᾶμε μὲ στοιχειώδη πρόσθεσις, ἀφαίρεσις καὶ θὰ δείχνουμε μὲ τὰ μῆλα. Ἐτοὶ καὶ ἡ Π.Δ. εἶναι παιδαγωγικὴ γιὰ ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι ἀκατάρτιστοι, ἦσαν «*ἄτμητοι τῇ καρδίᾳ*» καὶ ποὺ οἱ ἴδιοι ἐσκάσαν τοὺς ἄλλους καὶ τὸν Μωυσὴ κ.λπ., κ.λπ.

ΣΥΝΤ. Μὰ καὶ τὸν πρωτόγονο ἀκόμη θὰ τὸν διδάσκουμε νὰ συνουσιάζεται μὲ τὶς κόρες του;

Τ.Κ. Προσέξτε, δὲν τὴν δέχεται τὴν πράξη αὐτὴ τοῦ Λῳτ ὁ Θεός... (διακοπή).

ΣΥΝΤ. Μὰ ὁ Θεὸς ἐπιλέγει τὸν Λῳτ, νὰ σωθεῖ ἀπὸ μιὰ ὁλόκληρη πόλη... (διακοπή).

Τ.Κ. Μάλιστα. Ἀφήστε με νὰ σᾶς ἀπαντήσω. Γιὰ νὰ μὴν μείνει στοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστες, ποὺ θὰ μᾶς διαβάσουν, ἄλλη ἐντύπωση. Σᾶς λέγω, ὅτι ἡ Π.Δ. ὑπῆρξε προπομπὸς τῆς *Καινῆς Διαθήκης*, ἀλλὰ στὰ παιδαγωγικά μέτρα τῆς κατάστασης ποὺ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἐπικρατοῦσε. Καὶ τὸ δεύτερο: Ὁ Θεὸς οὐδέποτε θέλησε νὰ μείνουν αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα (τῆς Π.Δ.) ὡς ἀναγκαῖο κακὸ καὶ ὡς πτώσις. Γι' αὐτὸ ἔχουμε στὴ συνέχεια τὴν θετικὴ πλευρά: Κλαίει ὁ Δαυὶδ γιὰ ὅλες του τὶς πτώσεις, κλαίνει οἱ προφῆτες, ζητᾶνε μετάνοια. Καὶ ἔρχεται ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά ὁ προφήτης Ἡσαΐας, ὁ Ἰερεμίας, καὶ ζητοῦν δι-
καιοσύνη.

ΣΥΝΤ. Μὰ μὲ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ ἔσφαξαν.

Τ.Κ. Ὁχι, ὁ Θεὸς λέει «*οὐ μοιχεύσεις*», «*οὐ φονεύσεις*», αὐτὲς εἶναι οἱ ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ. Ἐρχεται δηλ. ὁ Μωυσὴς μετὰ τὸν Ἀβραάμ καὶ παίρνει ἄλλες ἐντολὲς ἀπ' τὸ Θεό.

ΣΥΝΤ. Καὶ ὁ Μωυσὴς ὅμως, ἔφηθος ἀκόμη, ἀρχίζει τοὺς φόνους.

Τ.Κ. Προσέξτε, εἴμαστε σὲ μιὰ πρωτόγονο περίοδο. Καὶ μετὰ τὶς ἐντολὲς τοῦ Μωυσὴ φτάνουμε πλεόν στὸ Χριστὸ ποῦ... (διακοπή).

ΣΥΝΤ. Οἱ ἀρχὲς τοῦ Χριστοῦ μᾶς εἶναι οἰκτεῖες. Γιὰ τὴν Π.Δ. μιλάμε... (διακοπή).

Τ.Κ. Δὲν θὰ μπορέσω νὰ συνεχίσω, ἂν μὲ διακόπτετε.

ΣΥΝΤ. Συνεχίστε.

Τ.Κ. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος πρὸς τὸν Λόγο τῆς Π.Δ. Καὶ ἡ Π.Δ. ἑκατοντάδες ἔως καὶ χιλιάδες φορὲς ἔμμεσα ἢ ἄμεσα τὸ φανερώνει. Καὶ γράφτηκε μόνο γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα: γιὰ νὰ πρε-
τοιμάσει τὸν Λόγο, τὴν ἔλευσις τοῦ Χριστοῦ. Δὲν μποροῦμε νὰ ξεχωρίσουμε καὶ νὰ ἀπορρίψουμε τὴν Π.Δ., ὅπως λέτε ἐσεῖς, ποὺ τὸ ὑποβάλατε καὶ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο. Εἶναι ἀφέλις αὐτὴ ἡ πρότασίς σας, νὰ ἀφαιρέσετε τὴν Π.Δ. Ἡ Π.Δ. ἔχει ἄριστα, τεράστια διδάγματα.

ΣΥΝΤ. Ἀριστα διδάγματα;

Τ.Κ. Ἀφήστε με νὰ ὁλοκληρώσω, γιὰ νὰ καταλάβετε τί σᾶς λέω. Ἡ Π.Δ. ἔχει ὅλες τὶς «*κηλίδες*», στίς

όποιες αναφερθήκατε, και ἐγὼ θὰ σᾶς ἔλεγα κι ἄλλες, χιλιάδες ἀκόμη, ἀλλὰ δὲν λέει τίποτα αὐτό. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖο θγαίνει ἀπὸ τὴν Π.Δ. –κι αὐτὸ νὰ τὸ γράψετε μὲ μεγάλα γράμματα–, εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου μέσα ἀπὸ τὰ παιδαγωγικά ἐργα καὶ συστήματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τῶν λαῶν ἐκείνων, τῶν ἱστορικῶν συγκυριῶν, γιὰ νὰ ῥθει ὁ Λόγος πλέον νὰ πεῖ, «ἂν σᾶς χτυπήσουν στὴν μία παρειά, νὰ στρέψετε καὶ τὴν ἄλλη».

ΣΥΝΤ. *Εἶναι ὁμως ἀντίθετο αὐτό.*

Τ.Κ. Δὲν εἶναι ἀντίθετο. Στὸ παιδί, στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο, θὰ τοῦ ρίξουμε καὶ μιὰ ξυλιά, θὰ τὸ τιμωρήσουμε κιόλας. Ὅταν ὅμως γίνει φοιτητής, θὰ τοῦ ποῦμε: «Ἐγὼ παιδί μου παραδίδω διαφορικό λογισμό, ἂν θέλεις ἄκουσέ με, ἀλλιῶς πῆγαινε στὸ σπιτάκι σου». Τὸ παιδί τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου θὰ τὸ τιμωρήσω. Αὐτὸ εἶναι ἡ Π.Δ.

ΣΥΝΤ. *Γιατί νὰ ἀγιοποιῶμε τότε τὸν Λῶτ;*

Τ.Κ. Γιατί δὲν τοῦ ἀπομονώνουμε μιὰ πράξη. Εἶναι ἅγιος ὁ δίκαιος Ἀβραάμ, ὁ Λῶτ καὶ οἱ ἄλλοι, γιατί ἔχουν κάνει –προσέξτε το καὶ γράψτε το μὲ μεγάλα γράμματα– χιλιάδες ἄλλες πράξεις;

ΣΥΝΤ. *Ποιές πράξεις τοῦ Λῶτ; Δὲν μάλωνα μὲ τὸν θεῖο του τὸν Ἀβραάμ, γιὰ τὸ ποῖός θὰ κατακτήσει τὴν περισσότερη γῆ τῶν Φερεζαίων καὶ τῶν Χανααναίων;*

Τ.Κ. Μὰ σὰς εἶπα προηγουμένως, ἐγὼ θὰ φέρω χιλιάδες κι ἄλλα τέτοια ποῦ εἶπατε. Ἐχω τὴν Π.Δ. ποῦ ἔχει 900 σελίδες καὶ οἱ ἑκατὸ σελίδες ἀπαριθμοῦν αὐτὰ ποῦ εἶπατε. Εἶναι ἄλλες ὀκτακόσιες σελίδες ὑπέροχα ἐργα... (διακοπή).

ΣΥΝΤ. *Υπέροχα;*

Τ.Κ. Μὴ μὲ διακόπτετε. Διαβάστε τὴν «Σοφία Σολομώντος», γιὰ νὰ δεῖτε τὰ βαθιά καὶ ὑπέροχα διδάγματα ποῦ περιέχει.

ΣΥΝΤ. *Νὰ ἀποβληθοῦν τότε τὰ ἀρνητικὰ χωρία.*

Τ.Κ. Ὅχι, νὰ διδάσκονται καὶ τὰ ἀρνητικά, νὰ διδάσκονται ὅλα. Τὸ μέγα πρόβλημα εἶναι, ποῖός θὰ τὰ διδάξει. Πρέπει νὰ τὰ διδάσκει ἄνθρωπος, ποῦ μπορεῖ νὰ μπεῖ στὰ ὄντολογικά καὶ ὑπαρξιακά προβλήματα, νὰ μὴν σταθεῖ στὴν ἐξωτερικὴ ἠθικὴ ἢ στὴν συμβατικὴ κοινωνικὴ ἠθικὴ, ποῦ συνεχῶς ἀλλάζει, ἀλλὰ νὰ μπορεῖ νὰ βρεῖ τὸ βαθύτερο νόημα τῆς θέωσης τοῦ ἀνθρώπου, τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ περνᾷ καὶ ἀπὸ τὴν Π. Διαθήκη. Θὰ πρέπει ὁ καλὸς δάσκαλος νὰ ξέρει, ποῦ θὰ μείνῃ καὶ ποῦ δὲν θὰ μείνῃ.

ΣΥΝΤ. *Σχετικὰ μὲ τὸν ἀνθελληνισμό ὁρισμένων χωρίων τῆς Π. Διαθήκης;*

Τ.Κ. Δὲν ἐννοοῦν τὴν Ἑλλάδα ὡς ταυτότητα, οὔτε τὸν Μ. Ἀλέξανδρο, οὔτε τοὺς μεγάλους Ἑλληνες φιλοσόφους, ἀλλὰ ἐννοοῦν τὴν ἐκτροπὴ ποῦ ἐξεφράζετο μὲ τὴν λέξη «Ἑλληνας».

ΣΥΝΤ. *Ἐννοεῖτε τὴν εἰδωλολατρία;*

Τ.Κ. Εἶχε τάσεις ὁ Ἑλληνισμὸς πρὸς τὴν εἰδωλολατρία. Ἡ Π.Δ. πρέπει νὰ διδάσκεται ὡς εἰσαγωγὴ στὸν Ὑπέρτατο Λόγο, τὸν Λόγο Χριστό· νὰ προετοιμάσουμε καὶ κατόπιν νὰ ἀποθεώσουμε τὴν διδαχὴ στὸν –προσέξτε– Θεῖο Λόγο μὲ ὄργανο τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο.

ΣΥΝΤ. *Ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος λαμβάνεται ὡς ὄργανο καὶ ὄχι ὡς περιεχόμενο;*

Τ.Κ. Εἶναι τιμὴ στὸν Ἑλληνικὸ Λόγο νὰ εἶναι ὄργανο τοῦ Θεῖου Λόγου.

ΣΥΝΤ. *Ἀκοῦστε, πάτερ. Ἐδῶ στὴν ἀρχὴ μιλήσατε γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Μεγαλεῖο –τὸ «Φῶς τοῦ Κόσμου», ὅπως τὸ ἀποκαλεῖτε– καὶ εἶπατε ὅτι ἦταν ὁ πρόδρομος τοῦ Χριστιανισμοῦ· τώρα μᾶς λέτε, ὅτι πρόδρομος τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἡ Π.Δ., δύο τελείως ἀντίθετα πράγματα.*

Τ.Κ. Εἶναι φαινομενικὰ ἀντίθετα.

ΣΥΝΤ. *Μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ταύτιση ἐνὸς ἀνθρώπου ὑποταγμένου σὲ ἕναν «μπαμπούλα» Γιαχβὲ καὶ ἐνὸς ἀνθρώπου ποῦ ἀναζητεῖ τὰ πάντα ἐλεύθερα μὲ τὸν φιλοσοφικὸ στοχασμό;*

Τ.Κ. Σᾶς ἀπαντῶ καὶ γράψτε το. Φαινομενικὰ εἶναι ἀντίθετα. Ἄν ἐμβαθύνουμε στὴν οὐσία τῆς Π.Δ. καὶ στὴν οὐσία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου, θὰ τοὺς δροῦμε ταυτόσημους.

ΣΥΝΤ. *Ἐπομένως, πάτερ, ὅλα τὰ πράγματα, ἂν τὰ «ἐμβαθύνουμε» ἔτσι, θὰ καταλήγουμε στὴν ταύτισή τους. Δηλαδή καὶ τοὺς σημερινούς ἐγκληματίες, ἂν τοὺς «ἐμβαθύνουμε», θὰ καταλήξουμε ὅτι εἶναι κι αὐτοὶ ἄνθρωποι καὶ δὲν χρῆζουν τιμωρίας. Ἔτσι ὁμως καταλήγουμε σὲ πλήρη σχετικότητα, κάτι ποῦ δὲν χαρακτηρίζει τὸν Ἑλληνικὸ Λόγο καὶ –ἐπίτρεψέ μου νὰ τὸ πῶ– οὔτε τὰ δικά σας ἐργα. Ἡ Ἑλληνικὴ Σκέψη ξεκινᾷ μὲ τὴν διάκριση τῆς ἀλήθειας ἀπὸ τὸ ψεῦδος καὶ πάνω σ' αὐτὸ κτίζονται τὸ δίκαιο καὶ τὸ ἀδικο καὶ τὸ καλὸ καὶ τὸ κακό. Πῶς ὁμως θὰ διαχωρίζουμε τὰ πράγματα, ὅταν καὶ οἱ ἄδικες καὶ οἱ κακὲς πράξεις καθαγιαζόνται;*

Τ.Κ. Θὰ μείνετε σ' αὐτὴ τὴν ἐσφαλμένη ἀντίληψή σας, ἐὰν μείνετε στὴν ἐπιφάνεια τῶν γεγονότων. Ἐὰν ὁμως προχωρήσετε, θὰ δεῖτε ὅτι ὁ Ὑπέρλογος Λόγος καὶ τὸν ἐγκληματία, τὸν ληστὴ ἐπάνω στὸν σταυρὸ τὸν καλύπτει. Ἡ πολιτεία δὲν θὰ τὸν κάλυπτε. Ὅταν θὰ μποῦμε στὸν βαθύτερο Λόγο τοῦ Χρι-

στιανισμού, θά πάρη και τὸν Ἑλληνισμό νὰ τὸν μεταμορφώσῃ, καὶ τὴν Π.Δ. θὰ τὴ μεταμορφώσῃ, καὶ τὸν Ἀραβὰ, καὶ τὸν Ἰσραηλίτη θὰ τοὺς μεταμορφώσῃ. Θὰ ἤθελα νὰ κλείσω μ' αὐτὸ τὸ ὑπέροχο ἀριστοῦργημα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, τὸν ὄρκο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ποὺ ἀπήγγειλε τὸ 324 π.Χ. σὲ συμπόσιο ἐνώπιον 9.000 ἀξιωματοῦχων καὶ προϋχόντων κάθε φυλῆς, Ἑλλήνων καὶ Περσῶν, στὴν Βαβυλῶνα. Προτείνω νὰ τὸν δάλουν στὰ σχολεῖα. Ἀκοῦστε τὸν ὄρκο του: «Σᾶς εὐχομαι τώρα, ποὺ τελιώνουν οἱ πόλεμοι, νὰ εὐτυχῆτε μὲ τὴν εἰρήνη. Ὅλοι οἱ θνητοὶ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα νὰ ζήσουν σὰν ἓνας λαός, μονιασμένοι γιὰ τὴν κοινὴ προκοπὴ. Νὰ θεωρεῖτε τὴν οἰκουμένη πατρίδα σας μὲ κοινούς νόμους, ὅπου θὰ κυβερνοῦν οἱ ἀριστοὶ ἀνεξαρτήτως φυλῆς. Δὲν χωρίζω τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως κάνουν οἱ στενόμεναλοι, σὲ Ἕλληνες καὶ βαρβάρους. Δὲν με ἐνδιαφέρει ἡ καταγωγὴ τῶν πολιτῶν, οὔτε ἡ ράτσα ποὺ γεννήθηκαν. Τοὺς καταμερίζω μὲ ἓνα καὶ μόνο κριτήριον, τὴν ἀρετὴ. Γιὰ μένα κάθε καλὸς ξένος εἶναι Ἕλληνας καὶ κάθε κακὸς Ἕλληνας εἶναι χειρότερος καὶ ἀπὸ δάρδαρος. Τὸν Θεὸ δὲν πρέπει νὰ τὸν νομίζετε ὡς αὐταρχικὸν κυβερνήτη, ἀλλὰ ὡς κοινὸν πατέρα ὄλων. Ἀπὸ μέρους μου θεωρῶ ὄλους ἴσους, λευκοὺς καὶ μελαψοὺς· καὶ θὰ ἤθελα νὰ μὴν εἴστε μόνο ὑπῆκοοι τῆς κοινοπολιτείας μου, ἀλλὰ μέτοχοι ὅλοι, συνέταιροι. Ὅσο περνάει ἀπ' τὸ χερί μου, θὰ προσπαθῶ νὰ συντελεστοῦν αὐτὰ ποὺ ὑπόσχομαι. Τὸν ὄρκον τοῦτο ποὺ ἐδώσαμε μὲ τὴν σπονδὴ ἀπόψε, κρατήσετέ τον σὰν σύμβολο ἀγάπης».

Καὶ γὼ σᾶς προτείνω μαζί μὲ τὴ «Σοφία Σολομώντος», μαζί μὲ τὰ ἀριστουργήματα τῆς Π. Διαθήκης, νὰ δάτε διπλὰ τὸν ὄρκο τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ στὴ συνέχεια νὰ δάτε τὸ Εὐαγγέλιο. Ἐὰν κατορθώσουμε ὅλοι καὶ ἀφομοιώσουμε τὴ βαθύτερη ὑπόσταση τῶν λόγων τῆς Π.Δ., τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ὄντως θὰ ἔχουμε μιὰ ὁλοκληρωμένη ὄντολογικὴ καὶ ὑπαρξιακὴ σωτηρία. Ἀλλιῶς θὰ ἔχουμε μεμονωμένες λάμψεις.

ΣΥΝΤ. Πείθουμε ὅμως, πάτερ, ἔτσι ἀραγε; Πείθουμε μὲ ἓνα τέτοιο ἀνομοιογενὲς χράμα; Ἡ πραγματικότητα εἶναι ἀπλῆ. Ποιὸς λογικὸς νοῦς θὰ μπορέσῃ νὰ ἀποδεχθῇ τὸ ἠθικὸν ποῖον τῆς Π.Δ. καὶ νὰ τὸ βάλλῃ πλάι στὸν Ἑλληνισμό;

Τ.Κ. Μὰ δὲν εἴσατε ὁ πρῶτος ποὺ τὸ λέτε. Τὸ ἔχουν πεῖ καὶ ἄλλοι. Ἀλλὰ σᾶς εἶπα, εἶναι θέμα θεώρησης καὶ μελέτης.

ΣΥΝΤ. Μήπως τώρα στρουθοκαμηλίζουμε;

Τ.Κ. Ὁχι, καθόλου. Ἀν ταῖσεις φασόλια ἓνα παιδί, χωρὶς νὰ τοῦ τὰ ἀλέσης, θὰ τὸ πειράξουν στὸ στομάχι. Ἀν δώσουμε τὴν Π. Διαθήκη μεμονωμένα καὶ ἀποσπασματικά, ἀσφαλῶς θὰ σπάσουν τὰ στομάχια ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Θὰ τοὺς φέρουμε τρέλλα καὶ στὰ μυαλὰ καὶ στὰ στομάχια. Μιλῶ μεταφορικῶς καὶ κυριολεκτικῶς. Ἀν ὅμως πάρουμε τὴν Π.Δ., τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, τὸ Εὐαγγέλιο, τότε δείχνουμε τὴν μεγάλη μας σοφία.

ΣΥΝΤ. Τότε ὅμως δὲν μπορούμε νὰ ἀπορρίψουμε τίποτα, δὲν μπορούμε νὰ κρίνουμε. Ὁ Μ. Ἀλεξάνδρος στὸ (ἀμφισβητούμενης πάντως ἐγκυρότητας) κείμενο ποὺ διαβάσατε ξεχώρισε, ποιοὶ εἶναι Ἕλληνες καὶ ποιοὶ εἶναι δάρδαροι. Δὲν τοὺς θεώρησε ὄλους μαζί.

Τ.Κ. Θὰ ἀπορρίψουμε τὴν κακὴ πράξη τοῦ Σολομώντα, τοῦ Δαυὶδ. Ἡ ἐκκλησία τὴν προβάλλει: «ἐλέησόν με ὁ Θεός».

ΣΥΝΤ. Μὲ τὴν ἴδια λογικὴ καὶ ἓνας ἐγκληματίας θὰ σκοτώσῃ μιὰ, δύο, πέντε φορές. Δηλαδή θὰ γίνῃ κακὸς γιὰ λίγα μόνο λεπτὰ τῆς ζωῆς του, ὅσο διαρκεῖ ἓνας φόνος. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ ποῦμε, ὅτι ἐλάχιστες στιγμὲς τῆς ζωῆς του φέρθηκε ἄσχημα, γενικῶς δὲν σκότωνε, ἄρα δὲν πρέπει νὰ τὸν θεωρήσουμε ἐγκληματία.

Τ.Κ. Ὁ συλλογισμὸς ποὺ κάνετε θὰ ἔλεγε α ὅτι εἶναι πολὺ δοκησιοσοφιστικὸς. Ὅπως ὁ ἥλιος ἔχει κηλίδες καὶ ὅπως τὰ ἀνθρώπινα σῶμα ἔχει δύσοσμα μέλη, δὲν παύει ποτὲ νὰ εἶναι ὁ λαμπρὸς ἥλιος καὶ τὸ σῶμα νὰ εἶναι τὸ ὑπέροχο ὄργανο τῆς ψυχῆς, ποὺ δημιουργεῖ τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἐπιστήμης· ἔτσι καὶ ἡ Π.Δ. μὲ τίς κηλίδες αὐτές, ποὺ πρῶτοι ἐμεῖς τίς ἀναγνωρίζουμε καὶ τίς διδάσκουμε πρὸς ἀποφυγὴν. Γράψτε το αὐτό: πρὸς ἀποφυγὴν. Θὰ λέμε στὰ παιδιά μας μέρα-νύχτα, ἀποφεύγετε, παιδιά μου, αὐτές τίς αἰμομιξίες, τοὺς σκοτωμούς καὶ τὰ λοιπὰ, διότι ἀποτελοῦν ἐκπτώση ἀπ' τὴν ἀλήθεια, ἐκπτώση ἀπὸ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ. Οἱ πόλεμοι, οἱ αἰμομιξίες, οἱ ἀνηθικότητες εἶναι ἐκφυλισμὸς καὶ ἐκπτώση τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος. Ἐμεῖς θέλουμε, παιδιά μου, νὰ ῥθειτε τώρα ὅλοι μαζί, νὰ μετανιώσουμε, ἔαν ἔχουμε κάνει καὶ ἐμεῖς τέτοια ὅπως ὁ Δαυὶδ, καὶ νὰ μποῦμε στὸ Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν Ὑπέρλογον Λόγον, ποὺ, παντρεμένος καὶ πάλι μὲ τὸν ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Λόγον, νὰ φτιάξῃ τὸν νέο ἄνθρωπο, ποὺ, νομίζω, πρέπει νὰ εἶναι οἰκουμενικὸς καὶ παγκόσμιος.

ΣΥΝΤ. Νομίζω, πάτερ, ὅτι δώσατε τὸν γενικὸ ἄξονα τῶν ἀπόψεών σας, ὁ ὁποῖος τίθεται πρὸς κρίσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας. Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ.

Παν. Α. Κουβαλάκης

“Άξιον όμαδόν άπάγξασθαι...”

Οί πολιτικοί, θέλοντας προφανώς νά κάνουν επίδειξη δημοκρατικότητας και ελευθεριότητας, προσκάλεσαν τούς έφηβους στην Βουλή, προκειμένου νά τούς αντικαταστήσουν επί τρείς ήμέρες. Τοιούτοτρόπως θά τούς έδίδετο ή εύκαιρία νά κάνουν κοινοβουλευτική προπαγάνδα και ταυτόχρονα νά ίκανοποιήσουν τόν έγωισμό τούς επί τρείς ήμέρες, βλέποντας στά πρόσωπα τών παιδιών τόν έαυτό τούς, τά όποια θά έπαναλάμβαναν τά λόγια τούς και θά έμμοούντο τίς κινήσεις τούς...

Οί έφηβοι όμως –μαθητές τής Β' Λυκείου– τούς διέψευσαν. Με σοδαρότητα και υπευθυνότητα ανέπτυξαν όλα τά σοδαρά θέματα πού αντιμετωπίζει ή χώρα, ενώ συγχρόνως «έβγαλαν τά άπλυτα» τών έθνοπατέρων μας στο φώς. Καντηρίασαν τήν άρνηση πολλών βουλευτών νά στρατευθούν, τήν άδιαφορία τούς για τήν άρχαία κληρονομιά και τήν ιστορία μας, τό πνεύμα ήττοπάθειας και έθνικής μειονεξίας πού καλλιεργούνε, τίς κοινωνικές άνισότητες... Φρόντισαν τέλος, νά κλείσουν τίς «τρίημερες έργασίες» τούς με τόν ‘Εθνικό Ύμνο.

“Ήδη, άπ’ ό,τι βλέπουμε, οί βουλευτές τό μετάνοιωσαν και οί διοργανωτές αυτής τής όντως πρωτότυπης εκδήλωσης δέχθηκαν τόν καταιγισμό τών έπικρίσεων τών τριακοσίων. Τό γενικό συμπέρασμα ώστόσο είναι, ό,τι «άξιον τοίς βουλευταίς άπελθείν πάσι και τοίς έφήβοις τήν Βουλήν καταλιπείν».

Σ.Π.

Τυποποιημένος παραλογισμός

Είναι κοινή διαπίστωση, ό,τι υφίσταται πλέον μία «ίσορροπία τρώοις» μεταξύ λογικού και παραλόγου. Ός πρός τό τελευταίο άς αφήσουμε νά μιλήσουν οί άριθμοί. Προσφάτως δημοσιευμένες έρευνες, πού άφορούν τίς διάφορες «σάχτες» –μέ κοινό παρονομαστή όλων τό πνεύμα τής λεγομένης «Νέας Έποχής»– κάνουν λόγο για έκατομμύρια μή συνειδητοποιημένα, άπληροφόρητα και άφελή άτομα, πού εντάσσονται σ’ αυτές. Συγκεκριμένα: «Χάρε Κρίσνα»-5 έκατομμύρια «πιστοί», «Εκκλησία Έπιστημολογίας» (Scieniology)-5 έκατομμύρια μέλη, «Εκκλησία τού Μούν»-2 έκατομμύρια έντεταγμένοι, “New Age”-1 έκατομμύριο άκόλουθοι κ.ο.κ. Έάν στά στοιχεία αυτά προστεθοún και οί άκραίες περιπτώσεις άνθρωποθυσιών και άυτοκτονιών σέ μαζική κλίμακα, τό πρόβλημα παρουσιάζεται σέ όλο του τό φρικτό μεγαλείο.

‘Η βασική αίτία του είναι άπλούστατη στη σύλληψη της. ‘Η έξουσία άνέκαθεν φοδόταν, μήπως τό «άτομο» άναχθεί σέ «προσωπικότητα» και επιλέξει τήν ελευθερή άναζήτηση μακριά από τίς παρωπίδες τών δογμάτων, πού αυτή επί σειράν αίωνων τού προέτεινε μέσω τών παραδοσιακών θρησκειών και όργανώσεων. Τή στιγμή λοιπόν πού τά σαθρά αυτά οικοδομήματα καταρρέουν, ή έξουσία χρησιμοποιεί τά υλικά τούς, για νά κτίσει καινούργια με τόν ίδιο πάντα στόχο και τήν ίδια προοπτική. Τό θέατρο τού παραλόγου παραμένει ως έχει. Μόνο οί πρωταγωνιστές αλλάζουν. Οί δέ θεατές αυξάνονται και αποβλακώνονται, τή στιγμή πού οί έξουσιαστές-θιασάρχες τρίβουν τά χέρια τούς από ίκανοποίηση.

Μ.Μ.

Κακούργος «άγιος»

Παρακολουθώντας στην τηλεόραση τήν υπόθεση τού «μοναχού» Νεκταρίου Τζίμα, στο μυαλό μου ήλθε ένας άλλος «άγιος» έξίσου πειστικός και δυναμικός, πού είχε καταστεί ό φόβος και ό τρόμος τής Άττικής και τής Βοιωτίας. Πρόκειται για τόν άγιο Μελέτιο, πού έδρασε τήν έποχή πού άυτοκράτωρ τού Βυζαντίου ήταν ό ‘Αλέξιος Κομνηνός.

«Μονάζοντας» στην μονή Σύμβολον, πού θρισκόταν στην κορυφή τού όρους τής Μινόπολης, βάλθηκε «άμέτι μοναχέτι» νά βάλη «στό δρόμο τού Θεού», δηλαδή νά καθυποτάξει, Άθηναίους και Βοιωτούς. Έχοντας τήν άδεια τού ‘Αλεξίου και έκμεταλλευθείς τήν τύχη, πού τού ‘στειλε μερικές έκατοντάδες σταυροφόρους –πού ‘χαν άποκοπεί για άγνώστους λόγους άπ’ τό κύριο σώμα– τά κατάφερε. Και τούς μόν σταυροφόρους τούς υπέταξε στη θέλησή του και τούς εγκατέστησε σέ κελλιά, τούς δέ Άθηναίους και Θηδαίους τούς αποδεκάτισε διά τού ροπαλόν και τής κολυμβήθρας... Τότε οί δυό νομοί έρήμωσαν τά άρχαία μνημεία κατεστράφησαν τά συγγράμματα εκάσαν και οί έναπομεινάντες Άθηναίοι υπεχρεούντο νά καταβάλουν σ’ αúτόν 422 χρυσά νομίσματα έτησίως.

‘Η έπίσημη εκκλησία δέδαια έχει κάνει τό χρέος της και έχει διαγράψει αúτό τό τέρας άπ’ τόν κατάλογο τών αγίων της. Υπάρχουν όμως άκόμη φοβισμένοι –ιδίως στά Βίλλια και τή Μάνδρα Άττικής– πού τόν “λατρεύουν”... (τό ρόπαλο, βλέπετε, λειτουργεί άταθιστικά...). Αúτοι ώστόσο πού δέν δικαιολογούνται είναι οί άρμόδιοι πολιτικοί και δημοτικοί άρχοντες, πού έχουν δώσει σέ κάποιους δρόμους

τῶν Ἀθηνῶν (Κυνέλη-Σεπόλια) καὶ Περιστερίου (Τσαλαβούτα) τ' ὄνομά του. Πρόκειται ἄραγε γιὰ ἄγνοια ἢ γιὰ ἐκδήλωση μισελληνισμοῦ; Γιατὶ μεγαλύτερος μισέλληνας ἀπ' τὸν "ἄγιο" Μελέτιο δὲν ὑπῆρξε. Ἄν ὑπάρχει λοιπὸν ἔχρος εὐαισθησίας καὶ φιλοτίμου, νὰ μετονομάσουν τίς ὁδοὺς τὸ συντομώτερον.

Π.Σ.

Ἐξ Ἀμερικῆς τὸ φῶς

Ἡ ἑλληνοαμερικανικὴ ἐφημερίδα «Καμπάνα» δημοσιεύει πρωτοσέλιδα ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ τοῦ ὁμογενοῦς Νίκου Παπατρέχα πρὸς τὸν Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Στεφανόπουλο. Στὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ –πὺν θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθεῖ ὡς γενικὴ κραυγὴ τῶν ἀπανταχοῦ ὁμογενῶν Ἑλλήνων– ἐκφράζεται ἡ θαθεὶα πεποίθησις ὅτι τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος μπορεῖ ξανά νὰ μεγαλουργήσει, ἀρκεῖ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὸ σκότος, στὸ ὁποῖο βρίσκεται. Ἰδοὺ ὁρισμένα ἐνδεικτικὰ χωρία τῆς ἐπιστολῆς: «Κύριε πρόεδρε, ἐμπρὸς γιὰ μιὰ θαθεὶα ἀναγέννησι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, στίς βάσεις τοῦ Δευκαλίωνα, τῆς Πύρρας καὶ τοῦ Προμηθέα. Τοῦ Ἑλληνα, πὺν ἔχουμε τὴν τύχη νὰ φέρουμε τὸ δοξασμένο ὄνομά του, στὴν πραγματικὴ μας ἱστορία, πὺν μᾶς ἔμαθαν νὰ τὴν μισοῦμε. Καὶ τὸ χειρότερο νὰ τὴν ἀγνοοῦμε... Ἀπὸ Ἑλληνες μᾶς κάνανε Ρωμιούς, ἀπὸ Ρωμιούς, Βυζαντινούς, Χριστιανούς, Ὁθωμανούς, γιὰ νὰ μᾶς διδάσκουν Ἁγία Γραφή, νὰ διαπαιδαγωγοῦμαστε ἐβραϊκὰ καὶ νὰ εἴμαστε ἐναντίον τοῦ δικοῦ μας πολιτισμοῦ. Νὰ προσκυνᾶμε τοὺς καλὸς δῆθεν προφῆτες τῶν Ἑβραίων καὶ τίς δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραὴλ, γιὰ τὰ ἐγκλήματα πὺν κάνανε καὶ τίς διαφθορές τοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραὴλ ἐναντία τοῦ Ἑλληνισμοῦ... Κύριε πρόεδρε, θέλουμε ἀνασυγκρότησι σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι μπορούμε στὸ ἄμεσο μέλλον νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῆς ἱστορίας μας».

Π.Α.Κ.

Ποῦ εἶναι ἡ Ἑλλάδα;

Τρελλάθηκε, λένε, ὁ γιαιτρός τοῦ ἐβραϊκοῦ Καζίνου Λοντρακίου καὶ ξέφυγε ἀπὸ τὸ παράθυρο φωνάζοντας: «Ἑλληνες! Ἑλληνες! Ποῦ εἶναι ἡ ἀστυνομία; Τὸ Στρατό! Νά ῥθει ὁ Στρατός! Ἐδῶ εἶναι Ἑλλάδα!». Ἐγὼ ὅμως πῶς νὰ ξεφύγω; Δὲν ὑπάρχει ἔστω τρῦπα διαφυγῆς. Κάποια ψευδαπάτη, βρὲ ἀδερφέ. Νὰ παίξω τοὺς ἐφιάλτες μου. Ὅπως καταθέτουν οἱ παιδικοὶ μου φίλοι τὰ ὄνειρά τους στὸν πάγκο τῆς ρουλέττας. (Ἡ εἴσοδος δωρεάν). Καὶ ἡ Ἑλλάδα! Ποῦ νὰ ῥωμ τὴν Ἑλλάδα;

Στ.Κ.

Χωρὶς σχόλια

Παραθέτουμε χωρὶς σχόλια τὴ στήλη «Υποδούχι» τοῦ Στάθη στὴν ἐφημερίδα «Τὰ Νέα», ὅπως αὐτὴ ἀναδημοσιεύθηκε στὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθεροτυπία» (31/5/96):

«Νάτη καὶ ἡ διώξις τοῦ Β. Βασιλικοῦ ἀπὸ τὸν "περιούσιο λαό" (;) ἔτσι ὅπως τὸν ἐκφράζει (;) τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὰ διεθνή τον ἐξαπτέρυνγα. Πρόκειται βεβαίως γιὰ διώξις ἐνὸς φίλου τῶν Ἑβραίων, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν εἶναι τόσο φίλος ὅσο θὰ ἔπρεπε, διότι εἶναι καὶ φίλος τῶν Ἀράβων, ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων γενικῶς. Ποτέ μου δὲν πίστεψα σὲ ἓνα Θεό, πὺν θὰ μὲ θεωροῦσε ἐκλεκτὸ παιδί του καὶ τοὺς ἄλλους παρακατιανούς, δὲν μ' ἀρέσουν οἱ ρατσιστές θεοὶ – ἀλλὰ τὸ θέμα δὲν εἶναι θεολογικόν. Ἡ διεθνὴς τρομοκρατία πὺν ἀσκεῖ πλέον τὸ Ἰσραὴλ ἐναντίον ὅσων (παίρνει τὸ δικαίωμα νὰ) χαρακτηρίζε ἀντισημίτες, φιλοδοξεῖ νὰ εἶναι ἀνάλογος τῆς τρομοκρατίας πὺν ἀσκεῖ ὡς κράτος κατὰ τῶν Ἀράβων μὲ διάφορα προσχήματα μὲν, συλλήβδην δὲ –ἀκριδῶς ὅπως ἔκαναν οἱ Ναζὶ κατὰ τῶν θυνμάτων τους πρὶν μισὸ αἰῶνα. Νισάφι πιά – πρὸ ἡμερῶν ἢ πρεσβεία τοῦ Ἰσραὴλ τὰ ἔβαλε μὲ τὸν Μιχάλη Μητσό– τί θέλουν; Νὰ μὴν κρίνουμε; Νὰ μὴν σκεφτόμαστε; Ἡ μήπως νὰ μὴν ὑπάρχουμε;».

Π.Α.Κ.

Τὸ πνίξιμο τῶν δαιμονίων...

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθει...», λέγει ὁ Χριστός. Οἱ μοναχοὶ ὅμως, πὺν τὰ χρόνια τοῦ Βυζαντίου ἀποτελοῦσαν ὑπερεξουσία, εἶχαν διαφορετικὴ γνώμη καὶ ἐπέβαλλαν τὸ βάπτισμα διὰ ροπάλου... καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἑλληνες ἔφεραν μέσα τους τὸν δαίμονα –«εἰδωλολάτρες» γάρ–, οἱ ἐκπρόσωποι αὐτοὶ τοῦ θεοῦ πίεζαν τὸ κεφάλι τοῦ βαπτιζομένου στὸ νερό, μέχρι πὺν νὰ ἐμεση τὸν δαίμονα... Ἀντιλαμβάνεσθε, ὅτι συνήθως ἀντὶ τοῦ «δαίμονος» ἔδαινε ἡ ψυχὴ τοῦ βαπτιζομένου, πὺν πνιγόταν ὄντως. Αὐτὸ μᾶς μεταφέρει ὁ Μ. Ψελλός μὲ τοὺς στίχους:

«Τίς οὗτος ὁ πνιγόμενος εἰς ὕδωρ δράκα μίαν
καὶ τί τὸ πολυδύναμον ὕδωρ τῆς παροιμίας;

Ὑδωρ τὸ τοῦ βαπτίσματος, πνιγόμενος ὁ δαίμων!»!

Π.Σ.

Ε. ΑΤΤΑΒΥΡΙΟΣ

Ἡ δῆθεν σχέση Καινῆς-Παλαιᾶς Διαθήκης

“Όλα τὰ βιβλία τῆς *Καινῆς Διαθήκης* ἔχουν ἓνα καὶ μοναδικὸ σύνθημα: «Ὁ Ἰησοῦς πρῶτα ἦταν Θεός. Μετὰ γίνεται καὶ ἄνθρωπος μαζί, πού κατέβηκε στὴ γῆ, γιὰ νὰ μᾶς σώσει. Όλα αὐτὰ ἦταν ἓνα παλιὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ἀγάπη στὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο. Ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου του ἔγινε, ὅταν διάλεξε τὸν Ἑβραϊκὸ λαὸ καὶ τὸν ὁδήγησε στὴ Γῆ Χαναάν. Τὸ τέλος τοῦ σχεδίου του ἦταν, πού μέσα ἀπ’ αὐτὸν τὸν λαὸ γεννήθηκε ὁ Γιὸς του. Τοῦτο τὸ σχέδιο τὸ πρόβλεψαν μετὰ καὶ λεπτομέρεια οἱ προφῆτες τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης* μετὰ τὴν «φῶτιση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Κι ὅμως, ἂν ἐρευνήσεις τὴν *Παλαιὰ Διαθήκη* καὶ τὴ μελετήσεις σοβαρά, θὰ διαπιστώσεις μετὰ λύπη, πὼς δὲν ὑπάρχει σ’ αὐτὴν ἵχνος προβλεψῆς τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ.

Α’ «ΜΑΤΘΑΙΟΥ» ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

1. Γιὰ τὸν Ἰησοῦ καὶ τὴ Μητέρα του

Ματθαῖος, κεφάλαιο 1,23: «*Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἔξει ἐν γαστρὶ καὶ τέξεται υἱόν καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ*».

Τοῦτο τὸ κομμάτι ὁ «Ματθαῖος» φέρεται ἀπὸ τοὺς θεολόγους, ὅτι τὸ δανεῖζεται ἀπὸ τὸν Ἡσαΐα, κεφ. 7,14. “Όμως σύμφωνα μετὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Ἡσαΐα οἱ Ἑβραῖοι τότε ἦταν χωρισμένοι σὲ δύο βασιλεία: Στὸ δόρειο μετὰ πρωτεύουσα τὴ Σαμάρεια καὶ στὸ νότιο μετὰ πρωτεύουσα τὴν Ἱερουσαλήμ. Κεῖνη τὴν ἐποχὴ βασιλείας στὰ Ἱεροσόλυμα ἦταν ὁ Ἀχαζ καὶ στὴ Σαμάρεια ὁ Φακεέ. Ὁ Φακεέ συνεννοεῖται μετὰ τὸν βασιλεῖ τῆς Συρίας, τὸν Ρασεῖμ, νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τοῦ Ἀχαζ. Ὁ Ἀχαζ βρίσκεται σὲ ἀπελπιστικὴ θέση. Κι ἐδῶ ἀκριβῶς ὁ Ἡσαΐας δὲν πιάνεται ἀξιόπιστος. Γιατί, ἂν συγκρίνεις τὰ λεγόμενά του μ’ αὐτὰ πού πάνω στὰ ἴδια γεγονότα διηγεῖται ὁ συγγραφέας τοῦ *Βασιλειῶν Δ’* 16, 1-9, ὁ Ἀχαζ γλύτωσε ἀπὸ τὸν κίνδυνο, γιατί μάζεψε ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ Ναοῦ καὶ τῷστελε στὸ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων, ζητώντας του συνάμα τὴν βοήθειά του. Παίρνοντας τὸ χρυσάφι ὁ Ἀσσύριος βασιλεῖς βαδίζει κατὰ τῆς Δαμασκού, τὴν κυριεύει καὶ σκοτώνει καὶ τὸν βασιλεῖ τῆς Ρασεῖμ. Ὁ Ἡσαΐας ἀντίθετα λέει, πὼς ὁ Ἀχαζ γλύτωσε μετὰ τὴν ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ, πού τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας του τὸ φέρνει ὁ ἴδιος ὁ Ἡσαΐας.

Γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Ἡσαΐα δὲν ξέρουμε καὶ πολλὰ πράγματα. “Ότι εἶχε δύο γιούς, εἶναι παραδεκτό. Ἴσως ἐπειδὴ καταγότανε ἀπὸ πλούσια καὶ βασιλικὴ γενιά, νᾶχε παραπάνω ἀπὸ μιὰ γυναῖκες. Ἄλλωστε τὸ ἐπέτρεπε ὁ Νόμος. Ἡ, τὴν χρονία ἐκείνη πού ξετυλίγονται τὰ γεγονότα πού μᾶς ἀναφέρει, παίρνει τὴν δευτέρῃ τοῦ γυναικα καὶ μάλιστα παρθένα, ὅπως τῷθελε ὁ Νόμος. “Ετσι γύρω στὰ τέλη τοῦ 733 π.Χ. ὁ Ἡσαΐας σύμφωνα μετὰ τὰ λεγόμενά του μαζί μετὰ τὸν γιό του τὸν «Σεὰρ Γιασούμ», πού θὰ πεῖ «Υπόλοιπο θὰ ἐπιστρέψῃ», παρουσιάζεται στὸ βασιλεῖ Ἀχαζ (Ἡσαΐας 7,3) καὶ τοῦ λέει: Βασιλεῖ μου, μὴ φοβηθεῖς καθόλου αὐτοὺς τοὺς δύο βασιλεῖδες ποῦρχονται ἐναντίον σου. Ὁ Θεὸς δὲν θὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ σοῦ κάμουν κακό. Καὶ γιὰ νὰ πιστέψῃς ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σου, θέλεις νὰ σοῦ δείξω σημάδι; Νά, τούτῃ ἡ κοπέλλα, πού βλέπεις, θὰ μείνῃ ἐγκυος καὶ θὰ γεννήσῃ γιό. Προτοῦ ἀκόμα μάθει τὸ παιδί νὰ ξεχωρίζῃ τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακό, δηλαδὴ

θάναι ακόμα μωρό, ή γή, πού τώρα σὺ φοβάσαι, θά ἐγκαταλειφθεῖ μπροστά στὰ μάτια τῶν δύο βασιλιάδων. Ἡ γή πού ὁ Ἰσχυρὸς φοβότανε, ἦταν ἡ Δαμασκός (Ἡσαΐας 7, 13-16). Πραγματικά τὸ 732 π.Χ., ὅπως καὶ στὴν ἀρχὴ ἀναφέραμε, ὁ βασιλιάς τῶν Ἀσσυρίων κυρίεψε τὴν Δαμασκὸ καὶ σκότωσε τὸν βασιλιά της. Συναίμα στὴ Σαμάρεια ὁ Ὡσηε κάμνει κίνημα, σκοτώνει τὸν Φακεὲ καὶ παίρνει τὴν ἐξουσία. Ἔτσι ὁ κίνδυνος ἀπὸ τὴν Δαμασκὸ κι ἀπ' τὴν Σαμάρεια πέρασε γιὰ τὸν Ἰσχυρὸ. Ὁ γιός, πού ὁ Ἡσαΐας ἀναφέρει, ἦταν δὲν ἦταν τότε ἐνὸς ἔτους. Ἄρα ἡ κοπέλλα ἦταν γνωστὴ στὸν Ἰσχυρὸ. Δὲν ἦταν ποτὲ δυνατό ὁ Ἡσαΐας νὰ ἐννοοῦσε τὴν Παρθένο Μαρία τῶν Εὐαγγελίων, πού θά γεννοῦσε ὕστερα ἀπὸ 732 χρόνια, καὶ νᾶχε τὴν ἀπαίτηση νὰ τὸν καταλάβαινε ὁ Ἰσχυρὸς. Μάλιστα στὰ παρακάτω κεφάλαια ὁ Ἡσαΐας κάμνει τὰ πράγματα πιὸ σαφῆ. Πλησίαισα, λέει, τὴν προφήτιδα –δηλαδή τὴν γυναῖκα του–, ἔμεινε ἔγκυος καὶ γέννησε γιό. Δηλαδή ὁ γιός τῆς κοπέλλας πού ἀναφέρει, εἶναι γιός του, τοῦ Ἡσαΐα.

Καὶ συνεχίζει ὁ Ἡσαΐας: Ὅταν γεννήθηκε τὸ παιδί, ὁ Θεὸς μοῦπε νὰ τὸ ὀνομάσω «Μαχὲρ Σαλὰλ-Χὰς Μπάζ». Δηλαδή «*Ταχέως σκύλευσον, ὀξέως προνόμεισον*», γιατί, προτοῦ τὸ παιδί μάθει νὰ λέει «πατέρα» ἢ «μητέρα», τὰ λάφυρα τῆς Δαμασκὸ καὶ τῆς Σαμάρειας θά πέσουν στὰ πόδια τῆς Ἀσσυρίας (κεφ. 8, 3-4). Καὶ συνέδη στ' ἀλήθεια τὸ 732 π.Χ. Ἰσχυρὸς, συνεχίζει ὁ Ἡσαΐας, τοῦτο τὸ παιδί ἦταν σημάδι θεϊκό, γιὰ νὰ πιστέψει ὁ Ἰσχυρὸς πὺς τὸν προστάτεψε ὁ Θεός, θά ἔπρεπε ὁ Ἰσχυρὸς σὲ τοῦτο τὸ παιδί νὰ τοῦ κολλήσει τ' ὄνομα «Ἐμμανουήλ», δηλαδή «*Μαζί μας εἶναι ὁ Θεός*» (κεφ. 7, 14). Κι ἄλλα πρόσθετα συμβολικά ὀνόματα μποροῦσε νὰ πάρει, ὅπως: «*Θαυμαστός σύμβουλος εἶναι ὁ Θεός-πατέρας*», «*Αἰώνιος-ἰσχυρὸς-ἄρχοντας εἰρήνης*», (κεφ. 9, 1-5). Στὸν Ματθαῖο τὸ «*καλέσεις*» τοῦ Ἡσαΐα μετατρέπεται σὲ «*καλέσουσι*».

Ἄρα ὁ Ἡσαΐας ἐξιστορεῖ γεγονότα τοῦ καιροῦ του. Δὲν ὀραματίζεται τὴν Μαρία καὶ τὸν Γιὸ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ.

2. Ἡ γενέτειρα τοῦ Ἰησοῦ

Ματθ., κεφ. 2, 6: «*Καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσι Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ*».

Ἀλήθεια, πότε γεννήθηκε ὁ Ἰησοῦς; Ὁ Ματθαῖος λέει, πὺς γεννήθηκε, ὅταν βασιλιάς στὴν Ἰουδαία ἦταν ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας. Ὁ Λουκάς, ὅταν διοικητὴς στὴ Συρία ἦταν ὁ Κυρήνιος καὶ συνέπεσε μὲ τὴν ἀπογραφὴ πού διέταξε ὁ αὐτοκράτορας τῆς Ρώμης. Ἡ ἀπογραφὴ ὅμως ἐγινε δώδεκα χρόνια μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἡρώδη. Ἐκείνη μάλιστα τὴν ἡμέρα ἓνας «ζηλωτὴς»-ἀντάρτης, ὁ Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, βρῆκε εὐκαιρία καὶ κήρυξε ἐπανάσταση, πού πνίγηκε στὸ αἷμα.

Ἀλήθεια, πού γεννήθηκε ὁ Ἰησοῦς; Στὴ Βηθλεέμ. Σὲ ποιά Βηθλεέμ; Ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς μᾶς πληροφορεῖ, πὺς ἡ Μαρία καταγότανε ἀπὸ τὴν Σεπφοριδα τῆς Γαλιλαίας. Κοντὰ σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ ἦταν ἓνα ἄλλο, πού τὸ ἔλεγε Βηθλεέμ. Ἄρα ἔχουμε δύο Βηθλεέμ: Μιὰ στὴ Γαλιλαία καὶ μιὰ στὴν Ἰουδαία. Φυσικὸ ἦτανε, νὰ εἶχε γεννηθεῖ στὴ Βηθλεέμ τῆς Γαλιλαίας. Μὰ ἔλα πού ὁ βασιλιάς Δαβὶδ καταγόταν ἀπὸ τὴν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας; Ἡ σφαγὴ πού πνίξε τὴν ἐπανάσταση τοῦ Γαλιλαίου Ἰούδα περνᾷ σὰν σφαγὴ νηπίων ἀπὸ τὸν Ἡρώδη.

Καὶ στὴν περίπτωσή μας ὁ «Ματθαῖος» πιάνει τὴν *Παλαιὰ Διαθήκη*, βρίσκει ἀπὸ δύο διαφορετικὰ βιβλία τῆς δύο ξεχωριστὰ χωρία, παίρνει λέξεις κι ἀπὸ τὸ

ένα κι από τὸ ἄλλο καὶ φτιάχνει ἓνα ἄλλο, αὐτὸ τοῦ Εὐαγγελίου του. Δηλαδή στὸ βιβλίο τοῦ Μιχαία ὑπάρχει: «*Καὶ σὺ Βηθλεὲμ οἶκος τοῦ Ἐφρανθὰ, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα. Ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ Ἰσραὴλ*» (κεφ. 5, 1). Στὸ βιβλίο τῶν Βασιλειῶν Β' (5, 2) ὑπάρχει: «*Σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ καὶ σὺ ἔση εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ*». Βέβαια αὐτὸ τὸ χωρίο σχετίζεται μὲ τὴ ζωὴ τοῦ βασιλιᾶ Δαβὶδ καὶ εἶναι ἄσχετο μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ τῶν Εὐαγγελίων. Ὅμως ὁ «Ματθαῖος» ἀπὸ τὸ κομμάτι τοῦ Μιχαία τὸ «*οἶκος τοῦ Ἐφρανθὰ*» τὸ κάμνει «*γῇ Ἰούδα*». Τὸ «*ὀλιγοστὸς εἶ*» τὸ κάμνει «*ἐλαχίστη εἶ*». Οἱ λέξεις «*ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ*» δὲν ὑπάρχουν. Τότε παίρνει ἀπὸ ἄλλο χωρίο τὸ «*σὺ ποιμανεῖς*», τὸ κάμνει «*ὅστις ποιμανεῖ*» καὶ τὸ «*ἡγούμενον*» τὸ κάμνει «*ἡγούμενος*». Ὁ Μιχαίας βλέπει ν' ἀπειλεῖται τὸ ἔθνος του ἀπὸ τοὺς Ἀσσύριους καὶ Βαβυλώνιους καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχή, ὅτι, ὅπως τότε ἡ μικρὴ καὶ ἀσήμαντη Βηθλεὲμ ἀνέδειξε ἓνα βασιλιᾶ Δαβὶδ, μπορεῖ καὶ τώρα ἀπὸ μέσα της νὰ βγεῖ παρόμοιος, γιὰ νὰ ἐνώση τὰ δύο χωρισμένα βασίλεια καὶ ν' ἀπωθήσῃ τὸν κίνδυνο. Δὲν νοιαζότανε δηλαδή ὁ Μιχαίας γιὰ κάποιον ἡγούμενο, ποὺ θὰ ἐρχότανε ὕστερα ἀπὸ ὀχτακόσια χρόνια νὰ νικήσῃ τοὺς Ἀσσύριους καὶ Βαβυλώνιους καὶ νὰ ἐνώσῃ τὸ Ἰσραὴλ σ' ἓνα κράτος.

3. Ἀστέρι τῶν Μάγων, φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σφαγὴ τῶν νηπίων Ματθ., Κεφ. 2, 1-18.

Σίγουρα ἓνα τόσο λαμπερὸ ἀστέρι, ὅπως τὸ περιγράφει ὁ «Ματθαῖος», εἶναι ἓνα ἀστρονομικὸ γεγονός. Τὸ ἴδιο κι ἡ ἐπίσκεψη τῶν σοφῶν ἀστρολόγων στὰ Ἱεροσόλυμα. Ἄλλο σπουδαῖο γεγονός ἦταν ὁ σάλος ποὺ δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν ἐρώτηση τῶν Μάγων: «Ποῦ πρέπει νὰ γεννιέται τοῦτην τὴν ὥρα ὁ βασιλιάς τῶν Ἰουδαίων; Γιατί εἶδαμε τὸ ἀστέρι του στὴν Ἀνατολή». Σπουδαῖο, ἐξίσου μεγάλο γεγονός ἦταν καὶ ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Βηθλεὲμ. Κι ὅμως τόσα σπουδαῖα, πολὺκροτα γεγονότα, καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς ἄλλους εὐαγγελιστὲς δὲν ἀναφέρει τίποτα. Ἡ Ἐκκλησία ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἔχει μπροστά της τὴν *Παλαιὰ Διαθήκη* καὶ ψάχνει νὰ βρῇ προφητείες, γιὰ νὰ ἀποδείξῃ πὼς ὁ Ἰησοῦς ἦταν σταλμένος ἀπὸ τὸν θεὸ τῶν Ἑβραίων. Ἔτσι ὁ «Ματθαῖος» ἔχοντας μπροστά του τὴν *Παλαιὰ Διαθήκη* βρῖσκει στὸ βιβλίο τῶν *Ἀριθμῶν*, κεφ. 24, 17: «ἄστρο θὰ ἀνατελεῖ ἀπὸ τὸν Ἰακώβ», ποὺ δὲν ἔχει καμμιά σχέση ὅλο τοῦτο τὸ κεφάλαιο μὲ τὸν Ἰησοῦ τῶν Εὐαγγελίων. Στὸν προφήτη Ὡσηέ, κεφ. Π, 1-2, βρῖσκει τὸ «*ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου*». Ἄσχετο κι αὐτό. Στὸν Ἱερεμία, κεφ. 38, 15 (31, 15): «Φωνὴ ἀκούστηκε στὴ Ραμὰ, πολὺς κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός. Ἡ Ραχὴλ κλαίει τὰ παιδιά της». Ὁ «Ματθαῖος» τὸ «θὰ ἀνατελεῖ» τὸ κάμνει «*Ἀνατολή*». «Κουβαλάει» λοιπὸν τοὺς μάγους ἀπὸ τὴν Περσία στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τοὺς βάζει νὰ λένε: «Εἶδαμε τὸ ἀστέρι τοῦ βασιλιᾶ τῶν Ἰουδαίων στὴν Ἀνατολή». «Βάζει» καὶ τὸν Ἡρώδη νὰ θυμώσῃ ἔτσι, ποὺ νὰ θέλῃ νὰ ἐξοντώσῃ τὸν μικρὸ Ἰησοῦ, ποὺ γιὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴ μανία του, φεύγει στὴν Αἴγυπτο. Στὸ μεταξὺ «βάζει» τὸν Ἡρώδη νὰ σφάξῃ τὰ παιδιά τῆς Βηθλεὲμ, γιὰ νὰ μὴ πάῃ χαμένο τὸ κομμάτι τοῦ Ἱερεμία: «Φωνὴ ἀκούστηκε στὴ Ραμὰ...».

Ὅμως ὁ Ἱερεμίας περιγράφει γεγονότα ποὺ συνέβησαν τὸ 586 πρὸ Χριστοῦ. Μιλᾷ γιὰ τὴν τρομερὴ καταστροφὴ, ποὺ ἔπαθαν οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τὸν βασιλιᾶ τῆς Βαβυλώνας. Μιλᾷ γιὰ τὴν Βαβυλώνια αἰχμαλωσία. Μιλᾷ γιὰ τὴν τρομερὴ σφαγὴ ποὺ ὑπέστησαν. Ἦταν, λέει, τόση ἡ φρίκη τῆς καταστροφῆς, ποὺ κι αὐτὴ ἡ προ-

μήτωρ τους, ή Ραχήλ, πού, ἂν κι ἦταν ἑκατοντάδες χρόνια πρὶν θαμμένη στὴν Βη-
θλεὲμ κάτω ἀπὸ τὸν τάφο της, ἔτριξαν τὰ κόκκαλά της κι ἔκλαψε ἀπαρηγόρητη.
Ἡ Ραχήλ ἦταν ἡ δευτέρα γυναῖκα τοῦ πατριάρχη τους Ἰακώβ. Τὴν پاڤښانه
σὰν σύμβολο πολυτεκνίας, γιατί ἀπὸ τὰ δώδεκα παιδιά τοῦ Ἰακώβ προήλθαν
οἱ δώδεκα φυλές τους, καὶ μ' αὐτὸ ἡ Ραχήλ ἐκφράζει τὸ σύνολο τοῦ Ἑβραϊκοῦ
λαοῦ. Στὸ σημεῖο τοῦτο πρέπει νὰ ποῦμε, πὼς σχετικὰ μὲ τὴν *Παλαιὰ Διαθήκη*
ὅλοι οἱ συγγραφεῖς τῆς *Καينῆς Διαθήκης* χρησιμοποιοῦν τὴν μετάφραση τῶν
Ἑβδομήκοντα, ὅμως χρησιμοποιοῦν καὶ τὸ Ἑβραϊκὸ κείμενο. Ὅπως καὶ νὰ ἔχει
ὅμως τὸ πρᾶγμα, ἐδῶ, στὸν Ὡσηέ, καὶ τὸ ἕνα κείμενο καὶ τὸ ἄλλο ἔχουν τὸ ἴδιο
νόημα. Τῶν Ἑβδομήκοντα π.χ. λέει: «ὅτι νήπιος Ἰσραὴλ καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν
καὶ ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ». Ὅμως ἀπὸ τοῦτο τὸ Παλαιογραφικὸ
κομμάτι ἔλειπε ἡ λέξη «νιός». Ἔτσι ὁ «Ματθαῖος» καταφεύγει στὸ Ἑβραϊκὸ κεί-
μενο, πού λέει: «Ὅταν ὁ Ἰσραὴλ (ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ) ἦτο παιδίον (δηλαδὴ ἀδύ-
ναμος), ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν νιόν μου», (δηλαδὴ τὸν λευ-
τέρωσε ἀπ' τοὺς Αἰγυπτίους μὲ τὸν Μωυσή). Ὁλοφάνερο εἶναι λοιπόν, πὼς αὐτὲς
οἱ γραμμὲς δὲν ὑπονοοῦν κανένα προσωπικὸ γιό, ἀλλὰ τὸν ἴδιο τὸν Ἰσραηλιτικὸ
λαό. Ὡστε ὁ Ὡσηέ δὲν ἔχει ἰδέα γιὰ κανένα γιό «φυσικὸ» τοῦ Θεοῦ οὔτε κανέ-
να μελλούμενο γιό ἢ Ἰησοῦ τοῦ «Ματθαίου».

4. Ναζαρέτ-Ναζωραῖος

Ματθ., κεφάλαιο 2, 23: «Καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Να-
ζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κλη-
θήσεται».

Ὅμως κανένας προφήτης δὲν εἶπε ποτὲ τέτοια λόγια. Κι ἀκόμα ἡ Ναζαρέτ στὰ
χρόνια τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἀνύπαρκτη. Τὴν πόλη αὐτὴ οὔτε ἡ *Παλαιὰ Διαθήκη* τὴν
ἀναφέρει οὔτε ὁ ἱστορικὸς Ἰώσηπος οὔτε τὸ *Ταλμουδ* οὔτε καὶ τὰ *Χειρόγραφα*
τῆς Νεκρᾶς Θάλασσης. Ἡ σημερινὴ Ναζαρέτ κτίσθηκε κατὰ τὸν ὄγδοο μετὰ Χρι-
στὸν αἰῶνα, γιὰ νὰ δικαιωθοῦν οἱ εὐαγγελιστές. Καὶ ἐνῶ ἡ Ναζαρέτ εἶναι κτι-
σμένη στὰ πλάγια ἐνὸς λόφου, ὁ «Λουκάς» ἐπιμένει, πὼς ἦταν σὲ μέρος ἐπικίν-
δυνα ἀπόκλημο (4, 28-30). Ὅμως κανένας Ἡρώδης δὲν ἔσφαξε κανένα παιδί,
γιατὶ σύμφωνα μὲ τοὺς ἱστορικοὺς πέθανε τὸ 3 πρὸ Χριστοῦ. Ὅποτε κανένας Ἰη-
σοῦς νήπιος δὲν μετανάστευσε στὴν Αἴγυπτο. Αὐτὸ γράφτηκε χάριν τῆς «προ-
φητείας». Κι ἂν πιστέψουμε τὸν πιὸ μορφωμένο ἀπ' τοὺς εὐαγγελιστές, τὸν
«Λουκά», πού λέει πὼς ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε, ὅταν διοικητὴς στὴν Συρία ἦταν ὁ
Κυρήνιος (κεφ. 2, 1-2) καὶ πὼς στὶς μέρες του ἔγινε ἡ ἀπογραφή (Λουκάς 2,2) καὶ
τὸ δεβαιῶναι κι ὁ συγγραφέας τῶν «*Πράξεων*» (5, 37) μὲ τὴν πρόσθετη πληρο-
φορία, πὼς ἐκείνη τὴ μέρα τῆς ἀπογραφῆς ξέσπασε ἐπανάσταση ἀπ' τὸν Ἰουδα
τὸν Γαλιλαῖο, τότε καὶ πάλι τοῦ Ἰουδα τοῦ Γαλιλαίου ὁ ξεσηκωμὸς ἔγινε κατὰ
τὸ 6 μετὰ Χριστόν, ὁπότε ὄχι μόνο ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας δὲν ζοῦσε, μὰ κι ὁ γιός του
ὁ Ἀρχέλαος ἦταν ἐξόριστος ἀπ' τὸν Ρωμαῖο αὐτοκράτορα ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς
ἐπανάστασης, πού δὲν τὴν πρόλαβε. Ὁ «Λουκάς», πού φαίνεται πιὸ ἀκριβής,
δὲν τὴν ξέρει τούτῃ τῇ φυγῇ στὴν Αἴγυπτο. Ἀντίθετα λέει, πὼς ὁ Ἰησοῦς πῆγε
στὸν Ναὸ στὶς σαράντα του μέρες (2, 22-38). Οἱ εὐαγγελιστές κι ἡ παράδοση τῆς
Ἐκκλησίας ἀπ' τὴ μιά δὲν θέλουν τὸν Ἰησοῦ νὰ εἶναι γιὸς τοῦ Ἰωσήφ, καὶ γι' αὐτὸ
λένε, πὼς ὁ Ἰωσήφ, πρὶν πάρει τὴν Μαρία, ἦταν παντρεμένος μ' ἄλλη γυναῖκα,
πού τοῦ πέθανε καὶ πὼς τ' ἀδέρφια τοῦ Ἰησοῦ («Ματθαῖος» 13, 55 καὶ «Μάρκος»

6,3) ἦταν παιδιά του ἀπὸ τὸν πρῶτο του γάμο, κι ἀπὸ τὴν ἄλλη «στέλνουν» τὸν Ἰωσήφ στὸν Ναὸ μαζί μὲ τὸν σαρανταήμερο Ἰησοῦ καὶ τὴν Μαρία γιὰ τὸν καθιερωμένο σαραντισμό. Μὰ ἂν ἦταν παντρεμένος ὁ Ἰωσήφ προτοῦ πάρει τὴ Μαρία, τότε τὸν καθιερωμένο τοῦτο σαραντισμὸ τὸν ἔχει κάμει. Ὁ νόμος τῶν Ἑβραίων κάμει τοῦτο τὸ καθιερωμένο στὸν πρωτότοκό του γιό, μακάρι κι ἂν εἶχε κάμει καὶ δέκα κατοπινούς γάμους. Τοῦτος ὁ σαραντισμὸς ἦταν «θυσία» πρωτοτόκων. Καὶ τὸ παιδί εἶναι πρωτότοκος ὡς πρὸς τὸν πατέρα καὶ ποτὲ ὡς πρὸς τὴ μητέρα. Δηλαδή δὲν εἶχε τοῦτο τὸ δικαίωμα ὁ Ἰωσήφ νὰ τὸ κάμῃ γιὰ δευτέρη φορά, ἐκτὸς πιά ἂν ὁ γάμος του μὲ τὴ Μαρία ἦταν ὁ πρῶτος κι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ὁ πρῶτος του γιός, ἀλλιῶς δὲν ἐξηγεῖται.

Τώρα ὁ «Ματθαῖος» καὶ ὁ «Λουκᾶς» ἔχουν μπροστά τους τὸ βιβλίον τῶν *Κριτῶν* (13, 5), ποῦ λέει τοῦτο: «Εἶσαι ἔγκυος καὶ θὰ γεννήσῃς γιό, ποῦ ποτὲ του δὲν θὰ κουρευτῇ κι οὔτε θὰ ξυρισθῇ, γιατί τὸ παιδάκι τοῦτο ἀπὸ τὴν κοιλία σου κι ὅλας εἶναι Ναζηραῖος». Ὅμως τοῦτο τὸ κομμάτι τῆς *Παλαιᾶς Διαθήκης*, ἂν τὸ διαβάσῃ κανεὶς ὅλο, θὰ καταλάβῃ πὼς μιᾶ γιὰ τὴν ζωὴ τοῦ γνωστοῦ μας Σαμψὼν καὶ πὼς «*Ναζηραῖος*» θὰ πῇ «*Αὐστηρὰ ἀφοσιωμένος, ταμένος, δοσμένος στὸ θεό*». Σβήνουν λοιπὸν τὸ ἦτα καὶ τὸ κάμνουν ὠμέγα, τὸ γράφουν «*Ναζωραῖος*» καὶ φτιάχνουν καὶ μιὰ πόλη, ποῦ θὰ τὴ λένε Ναζαρέτ.

Ὡστόσο ὁ «Λουκᾶς» μπορούμε νὰ ποῦμε πὼς βρίσκεται πιὸ κοντὰ στὴ λογικὴ ἀλήθεια, γιατί ἡ Μαρία γέννησε στὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Θὰ ἦταν λοιπὸν ἀδύνατο νὰ ἔμεινε σ' αὐτὴ τὴν πόλιν δύο ὀλάκερα χρόνια μακριὰ ἀπὸ τὸ νοικοκυριό τους κι ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὸ ξυλουργικὸ τοῦ ἐργαστήρι. Λογικό, νὰ ἔμειναν σαράντα μέρες σὲ κάποιο συγγενικό τους σπίτι καὶ μετὰ τὸν σαραντισμὸ νὰ γύρισαν πίσω στὸ σπίτι τους στὴν Γαλιλαία. Σύμφωνα μὲ τὸν ἱστορικό Ἰώσηπο ὁ Ἡρώδης πέθανε τὸ 750 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης καὶ μὲ βάση τις πληροφορίες τοῦ «Λουκᾶ» καὶ τοῦ «Ἰωάννη» ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε ἢ τὸ 751 ἢ 753 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης.

5. Ὁ Πρόδρομος ὁ Βαπτιστῆς

Ματθ., κεφάλαιο 3,3: «*Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου*».

Οἱ συγγραφεῖς τῶν Εὐαγγελίων δίνουν ἰδιαίτερη ἔμφαση στὸ πρόσωπο τοῦ Προδρόμου Ἰωάννη καὶ τὸν παρουσιάζουν σὰν τὴν πιὸ σπουδαία πνευματικὴ μορφή γιὰ τὴν ἐποχὴ του. Λανσάρουν τὰ λόγια του σὰν δίκωπη μάχαιρα, ποῦ ἐξαιτίας των ἔχασε τὴν ζωὴ του. Προτοῦ λοιπὸν μποῦμε στὴν κριτικὴ τοῦ παραπάνω Παλαιοδιαθητικοῦ κομματιοῦ, δὲν θὰ ἦταν ἄσχημο ν' ἀναφερθοῦμε γιὰ λίγο στὴν αἰτία ποῦ ἔχασε τὴν ζωὴ του. Ἀς τὰ βάλουμε λοιπὸν ὅλα κάτω. Ὁ Ἡρώδης ὁ Μέγας, ὅπως λένε οἱ ἱστορικοί, πέθανε τὸ 4 π.Χ. καὶ τοῦ ἔμειναν τρεῖς γιοί. Ὁ Ἀρχέλαος, ὁ Ἀντύπας καὶ ὁ Φίλιππος. Ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεῦτερος μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα τους ἔτρεξαν στὴν Ρώμην νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα, ὁ καθένας τους γιὰ λογαριασμό του, νὰ γίνῃ βασιλιάς στὸ βασίλειο τοῦ πατέρα τους. Μὲ τὴν ἐπιστροφὴ τους ἀπὸ τὴν Ρώμην ὁ Ἀντύπας κατάφερε τὴν νύφη του, δηλαδή τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου, τὴν λεγομένη Ἡρωδιάδα, νὰ πάει στὸ σπίτι του καὶ νὰ τὴν ἔχει γυναῖκα του. Μαζί της πῆρε καὶ τὴν κόρη της Σαλώμην. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ ἱστορικός Ἰώσηπος μᾶς πληροφορεῖ, πὼς τοῦτο ἐγένε λίγο μετὰ τὴ γέννηση τῆς Σαλώμης. Δηλαδή μετὰ 4 καὶ 5 πρὸ Χρι-

στοῦ ἡ Σαλώμη ἦταν ἐνὸς ἔτους κοριτσάκι. "Αν τώρα πιστέψουμε, πὼς ὁ Πρόδρομος πέθανε τὸ 30 μετὰ Χριστόν, τότε ἡ Σαλώμη ἦταν πάνω-κάτω τριαντατεσσάρων ἐτῶν. Ἔρχεται ὁμῶς πάλι ὁ Ἰώσηπος καὶ μᾶς λέει, πὼς ἡ Σαλώμη ἦταν παντρεμένη μετὸν Ἀριστόβουλο Ἀγρίππα. Κι ἀνοίγουμε μιὰ παρένθεση: Στὶς ἐπίσημες διασκεδάσεις ὑπῆρχαν εἰδικοί χορευτές, ποὺ ἡ εἰδικότητά τους αὐτὴ δὲν ἔχειρε ἠθικῆς ἐκτίμησης ἀπ' τὴν ἀφρόκριμα τῆς κοινωνίας. Κι ἐρωτῶ: Τὴν ἡμέρα τῶν γενεθλίων ἦταν στὸ παλάτι ὁ βασιλιάς Ἡρώδης ὁ Ἀντύπας, ἡ Ἡρωδιάδα, ἡ Σαλώμη μετὸν ἄντρα της τὸν Ἀριστόβουλο Ἀγρίππα καὶ γενικὰ ὅλη ἡ ὑψηλὴ κοινωνία. Μὲ ποιὸ θάρρος ἢ μετὲν θράσος θ' ἀπαιτοῦσε ὁ Ἀντύπας μπροστὰ στὰ μάτια τῆς ἀριστοκρατίας νὰ σηκωθεῖ καὶ νὰ χορέψει μιὰ ἀριστοκράτισσα, κόρη μάλιστα τῆς γυναίκας του, ποὺ ἦταν γι' αὐτὸν κόρη καὶ ἀνεψιά του, προσβάλλοντας ἔτσι τὴν ἀνώτερη τάξη καὶ τὸν ἴδιο της τὸν ἄντρα; Καὶ στὴν ἡλικία της ἀκόμα δὲν ταίριαζε σὰν παντρεμένη γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ γυναῖκα καὶ μάλιστα ἀριστοκράτισσα. Ἄρα καὶ αὐτὸ σκοπὸν ἔχει νὰ δείξῃ, πὼς οὔτε ὁ Ἰησοῦς οὔτε καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἀνήκανε σὲ κάποιο ἐθνικοαπελευθερωτικὸ κίνημα τῆς Παλαιστίνης. Ὁχι ἐπαναστάτης λοιπὸν ὁ Ἰωάννης. Μόνο σὰν ἕνας προάγγελος φάνηκε στὸν λαὸ του, γιὰ νὰ πεί τὸν ἐρχομὸ τοῦ Γιοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ μὴ ἐπαναστάτη ἐπίσης Ἰησοῦ. Καὶ μιὰ ποὺ ὁ Πρόδρομος ἦταν στὴν ἔρημο τοῦ Ἰορδάνη, γιατί νὰ μὴν τὸ 'χει προβλέψῃ καὶ αὐτὸ κανένας προφῆτης σὰν τὸν Ἡσαΐα, ἃς ποῦμε; Καὶ λέγει ὁ «Ματθαῖος»: «Αὐτὸς εἶναι ποὺ προειπώθηκε ἀπὸ τὸν προφῆτη Ἡσαΐα, ποὺ λέει. *Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ*».

Νὰ πὼς εἶναι γραμμένο τοῦτο τὸ κομμάτι στὸ Ἑβραϊκὸ κείμενο: «*Φωνὴ βοῶντος*. (τελεία). *Ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου*». Ἀν ἀπὸ τὸ «*βοῶντος*» θγάλουμε τὴν τελεία καὶ τὴν βάλουμε στὸ «*ἐν τῇ ἐρήμῳ*», ἀμέσως ἀλλάζει τὸ νόημα: Καὶ νὰ ποιὸ εἶναι τὸ σωστὸ νόημα αὐτοῦ τοῦ Ἡσαΐκου κομματιοῦ: Ὁ Ἡσαΐας θέλοντας νὰ πείσει τοὺς ἐξόριστους στὴν Βαβυλῶνα συμπατριῶτες του, πὼς ἡ μέρα τῆς ἐπιστροφῆς τους ἀπ' τὴν ἐξορία στὴν πατρίδα (καὶ δέβαια τὸ 538 π.Χ. δὲν θὰ γύριζαν μετὸ «τραῖνο τῆς γραμμῆς» ἀλλὰ ὁδοιπορικῶς μέσα ἀπὸ τὴν ἔρημο) πλησιάζει, μέσα στ' ἄλλα λέει: «Σὰν ν' ἀκούω τὴ φωνὴ αὐτοῦ ποὺ φωνάζει. Ἐτοιμάστε τὸν δρόμο τοῦ Κυρίου στὴν ἔρημο», μετὴν ἔννοια ὅτι ὁ δρόμος ἀπ' ὅπου περνᾷ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ ὁ Ἑβραϊκὸς λαός, εἶναι καὶ δρόμος τοῦ Κυρίου, ἀφοῦ αὐτὸς ἔβαλε τὸ «*χέρι*» του, γιὰ ν' ἀπελευθερωθοῦν. Διαβάστε ὁλόκληρο τοῦτο τὸ 40 κεφάλαιο τοῦ Ἡσαΐα μεταφρασμένο ἀπ' τὸ Ἑβραϊκὸ κείμενο καὶ θὰ με δικαιώσετε ἀπόλυτα. Μάλιστα με δικαιώνουν πιὸ πολὺ τοῦτα τὰ λόγια τοῦ Ματθαίου (4,12). «Σὰν ἤκουσε ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ὁ Ἰωάννης παραδόθηκε, ἔφυγε καὶ πῆγε στὴν Γαλιλαία». Καὶ ἐρωτῶ: Ἀν ὁ Ἰωάννης πιάστηκε ἀπὸ τὸν Ἡρώδη τὸν Ἀντύπα (γιατὶ τὸν κατηγοροῦσε γιὰ μοιχεία), ποιούς λόγους εἶχε ὁ Ἰησοῦς νὰ φοβηθεῖ καὶ νὰ πάει γιὰ σιγουριὰ στὴν Γαλιλαία; Ἀπλούστατα, ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης ἀσχοῦσε ἐπιρροὴ στὸ Ἑβραϊκὸ κίνημα τῶν Ζηλωτῶν, ποὺ σ' αὐτὸ ἀνῆκε καὶ ὁ ἴδιος καὶ ὁ Ἰησοῦς, γι' αὐτὸ καὶ τὸν ἀχρήστεψε ἀποκεφαλίζοντάς τον ὁ Ἡρώδης. Ὅποτε ὁ Ἰησοῦς γιὰ προληπτικούς λόγους πάει στὴν Γαλιλαία.

[Συνεχίζεται]

κδ. Μωυσῆς (II)

“Ὅπως εἴχαμε πεί και στο προηγούμενο (ιδε «Δαυλόν», τ. 175), ὁ μέγας προπάτοράς μας, ὁ Μωυσῆς, ἀνέλαβε τὸ ἔργο τοῦ νὰ μεταδώσει στὸν λαό του τὶς ἐντολές, ποὺ δὲν χώραγαν στὶς πλάκες, ὅταν τοῦ τὶς ἔδωσε ὁ Γιαχβὲ πάνω στο βουνό. Μερικὲς δὲ ἀπὸ αὐτὲς εἶναι πραγματικὰ μαργαριτάρια, γεμᾶτες ἀπὸ τὴν σοφία τοῦ πάνσοφου.

Ἀκοῦστε λοιπόν: «Δὲν θέλεις κακολογήσει τὸν κωφόν, καὶ ἔμπροσθεν τοῦ τυφλοῦ δὲν θέλεις βάλλει πρόσκομμα, ἀλλὰ θέλεις φοβηθῇ τὸν Θεόν σου» (Λευιτικὸν ιθ' 14). Φοβερό. Νὰ μὴν λὲς κακὰ γιὰ τὸν κωφό, γιὰτὶ ἄμα σὲ ἀκούσει, κήκηες· οὔτε νὰ βάζεις ἐμπόδια στὸν τυφλό, γιὰτὶ ἄμα τὰ δεῖ, πάλι κήκηες. Τί συμβολισμός, ἀνώτερα νοήματα! Τὸν θεό σου ὅμως, ποὺ ὅλα τὰ βλέπει καὶ ὅλα τὰ ἀκούει, νὰ τὸν φοβάσαι. Καὶ συνεχίζει: «Δὲν θέλεις κάμει τὰ κτήνη σου νὰ βατεύωνται μὲ ἑτεροειδῆ» (Λευιτικὸν ιθ' 19). Δὲν μποροῦσε νὰ μὴν τὸ πῇ. Ἐκεῖ εἶναι τὸ μυαλό του. Στὶς ἀλλαξοδατιές. Κι αὐτὸ εἶναι ἱερό, ὅπως καὶ τὰ προηγούμενα, συμβολικό. Καθὼς καὶ τὸ παρακάτω: «Καὶ ἐάν τις συνουσιασθῇ μετὰ γυναικός, ἥτις εἶναι δούλη, ἡ ῥῥαβωνισμένη μετὰ ἀνδρός, καὶ δὲν εἶναι ἐξηγορασμένη οὐδὲ ἐδόθη εἰς αὐτὴν ἡ ἐλευθερία, θέλουσι μαστιγωθῇ· δὲν θέλουσι φονευθῇ, διότι αὐτὴ δὲν ἦτο ἐλευθέρη» (Λευιτ. ιθ' 20). Δηλαδή. τὸ συμπέρασμα, βρεῖτε δοῦλες καὶ ἀρχινᾶτε, τρῶτε μετὰ δυὸ τρεῖς δουροδουλιές καὶ καθαρίζετε. Τὶς περιούσιες μόνο μὴν πειράξετε. Αὐτὲς εἶναι ἱερές. Αὐτὸ δέδαια δὲν εἶναι ρατσισμός, γιὰτὶ ἡ λέξη εἶναι μεταγενέστερη.

“Υστερα βάζει περιοριστικὰ μέτρα κουρέματος γιὰ τὰ κουρεῖα: «Δὲν θέλετε κουρεῖναι κυκλοειδῶς τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς σας, οὔτε θέλετε φθεῖρει τὰ ἄκρα τῶν πηγῶν σας» (Λευιτ. ιθ' 27). Τώρα μὴν ρωτᾶτε γιὰτὶ τὸ λέει, γιὰτὶ αὐτοὶ εἶναι ἱεροὶ νόμοι καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ καταλαβαίνετε ὅλα. “Ενας εἶναι ὁ Θεός, ὁ Γιαχβὲ, αὐτὸς τὰ φτιάχνει κι αὐτὸς ξέρει. Φροντίζει πρὶν ἀπὸ σᾶς, γιὰ σᾶς. “Ὅπως καὶ στο πῖο κάτω ἀπόσπασμα, ποὺ ἀπαγορεύει τὸ τατουάζ: «Δὲν θέλετε κάμει ἐντομίδας εἰς τὸ σῶμά σας διὰ νεκρόν, οὐδὲ γράμματα στικτὰ θέλετε ἐγκαράξει ἐπάνω σας. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριος» (Λευιτ. ιθ' 28). Ποιὸς ξέρει τώρα, τί τατουάζ κάνανε οἱ περιούσιοι, γιὰ νὰ θγάλλῃ ἀπαγορευτικὸ ὁ Γιαχβὲ καὶ νὰ τονίζει ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Κύριος. Κάποιες φῆμες γιὰ τατουάζ τοῦ τύπου «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γιαχβὲ, ὁ ἄλλος εἶναι ψεύτης» ἢ καρδουλιές μὲ βέλη καὶ γραμμένο γύρω-γύρω «Ὁ Λὼτ καὶ οἱ κόρες του» ἐλέγχονται ὡς ἀνακριβεῖς.

Καὶ συνεχίζουν οἱ ἱεροὶ νόμοι. «Καὶ ἐάν τις συνουσιασθῇ μετὰ κτήνους, ἐξάπαντος θέλει θανατωθῇ· καὶ τὸ κτήνος θέλετε φονεύσει» (Λευιτ. κ' 15). Γιὰ κάτσε, βρε πανάγαθε. Τὸ ἔνα τὸ κτήνος καλὰ, ἀλλὰ τὸ ἄλλο τὸ κτήνος τὸ ἔρημο τί φταίει; Ὅταν ἐκεῖ ποῦτρωγε ἡσυχὸ καὶ ἀμέριμνο τὸ γρασιδάκι του, τοῦρχεται ἀπὸ πίσω ὁ ἐκλεκτός σου, μὲ τὸ σκουφάκι καὶ τὰ τατουάζ σου, τί νὰ κάνῃ τὸ ἔρημο τὸ ζωάκι; Ἀλλὰ καὶ παρακάτω πάλι τὰ ἴδια ἔχουμε; «Καὶ ἡ γυνὴ ἥτις πλησιάσει εἰς οἰονδήποτε κτήνος, διὰ νὰ βατευθῇ, θέλεις φονεύσει τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτήνος· ἐξάπαντος θέλουσι θανατωθῇ» (Λευιτ. κ' 16). Καὶ τὸ τονίζει δύο φορές, νὰ τοὺς σκοτώσης ἐξάπαντος, νὰ σκοτωθοῦν. Φανταστῆτε τὸ τί γινότανε. Τοῦ βατεύματος ἡ πεντάλφα, κατὰ πῶς λέμε τὸ ἀγγελλο. Οἱ ἄντρες κυνηγᾶνε τὶς προδατίνες, γιὰ νὰ τὶς βατεύσουν (ἀμὰν πιά, ἔσκασα, νὰ τὴν πῶ κι ἐγὼ τὴν λέξη, ἀφοῦ τὸ ἱερό μας βιβλίον τὴν ἔχει ψωμοτύρι) καὶ οἱ γυ-

ναῖκες τὰ γαῖδούρια γιὰ τὸν ἴδιο σκοπό. Μεταξύ τους ἄντρες καὶ γυναῖκες τίποτα, γιόκ. Καὶ τίθεται ἐδῶ τὸ σοβαρὸ ἐρώτημα. Ἡ προβατίνα γέννησε τὸν ἄνθρωπο ἢ ὁ ἄνθρωπος τὸ γαῖδούρι. Συμβολικὸ, φιλοσοφικὸ, μεταφυσικὸ, πὺν εἶναι καὶ τῆς μόδας, ὅ,τι θέλετε πεῖτε το, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πὺν μετράει. Ὡπως καὶ ὁ Πινόκιο, γιὰ νὰ ποῦμε καὶ κάτι ἄσχετο, μὲ τὴν μεγάλῃ μύτῃ, πὺν μεγάλωνε πὺν πολὺ, ὅταν ἔλεγε ψέμματα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ προπάτορας μᾶς δίδασκε «οὐ ψευδομαρτυρήσεις», κάτι ἤξερε καὶ φοβότανε.

Εἶναι σημαντικὸ τώρα ὅμως νὰ δοῦμε, τί πιστεύει τὸ ἱερὸ μᾶς διβλίον γιὰ τὴν γυναῖκα πάνω σὲ θέματα καθαρὰ γυναικολογικοῦ περιεχομένου: «Καὶ ἐὰν ἡ γυνὴ ἔχη ρεῦσιν, ἡ δὲ ρεῦσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς εἶναι αἷμα, θέλει εἶσθαι ἀποκεχωρισμένη ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ πᾶς ὅστις ἐγγίσει αὐτήν, θέλει εἶσθαι ἀκάθαρτος ἕως ἑσπέρας. Καὶ πᾶν πρᾶγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κοιτεται εἰς τὸν ἀποχωρισμὸν αὐτῆς, θέλει εἶσθαι ἀκάθαρτον· καὶ πᾶν πρᾶγμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου κάθεται θέλει εἶσθαι ἀκάθαρτον» (Λευιτ. ιε' 19-20). Πόσο σημαντικὴ θέση κατέχει στὴν ἑβραϊκὴ κοινωνία ἡ γυναῖκα. Ἀλίμονο νὰ εἶχε καὶ παράπονο. Τὰ δόδια καὶ τὶς καμήλες σὲ ἀνάλογη περίπτωσιν θὰ τὰ σκοτώνανε – καὶ χάρη τῆς κἀνανε. Γιατὶ παρακάτω ἐξηγεῖ, ὅτι ἦταν τόσο φοβερὸ καὶ σατανικὸ αὐτὸ πὺν εἶχε ἡ γυναῖκα, ὥστε «καὶ πᾶς ὅστις ἐγγίσει σκευὸς τι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὐτὴ ἐκάθισε, θέλει πλύνει τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ θέλει λουσθῆ ἐν ὕδατι, καὶ θέλει εἶσθαι ἀκάθαρτος ἕως ἑσπέρας. Καὶ ἐὰν ὑπάρχη τί ἐπὶ τῆς κλίνης, ἡ ἐπὶ τινος σκεύους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὐτὴ κάθεται, ὅταν αὐτὸς ἐγγίσῃ αὐτό, θέλει εἶσθαι ἀκάθαρτος ἕως ἑσπέρας» (Λευιτ. ιε' 22-23). Ὡταν μᾶς κἀνὴ παιδιὰ βέβαια, εἶναι καλὴ. Ἀξία. Θαναῶστε τὸν ἐκλεκτὸ λαὸ καὶ τοὺς νόμους του. Γεῖα σου ὅρε προπάτορα, πὺν μᾶς τὰ διέσωσες.

Καὶ στὸ τέλος τὸ ἐπιμύθιο: «Δὲν θέλεις ἐκδικεῖσθαι, οὐδὲ θέλεις μνησικακεῖ κατὰ τῶν νιῶν τοῦ λαοῦ σου· ἀλλὰ θέλεις ἀγαπᾶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύριός σου» (Λευιτ. ιθ' 18). Αὐτὸ τὸ τελευταῖο μὲ ἄρεσε πολὺ. Νάτος πὺν μᾶς δῆγῃκε ὁ Γιαχβὲ καὶ θεὸς τῆς ἀγάπης. Ἐδῶ ἔχει κατασφάξει ὅλη τὴν οἰκουμένην, δὲν ἔχει ἀφήσει «εἰδωλολατρικὸ» δίποδο ἢ τετράποδο ζωντανό, μᾶς δῆγῃκε τώρα καὶ ἀνθρωπιστῆς. Ἀλλὰ ὄχι, μᾶλλον τὸν παρεξήγησα. Γιατὶ τώρα πὺν τὸ ξαναδιαβάζω, ὅταν λέῃ, τὸν πλησίον σου, ἐννοεῖ τοὺς δικούς του, τοὺς ἐκλεκτούς. Αὐτοὶ πρέπει νὰ ἀγαπιοῦνται μεταξύ τους. Ἀσε τοὺς ἄλλους, τοὺς εἰδωλόλατρες, σφάχτους νὰ ἡσυχάσουμε. Τώρα μάλιστα!

Αὐτὸ ὅμως πὺν ἀκόμα δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω εἶναι, ἀπὸ πὺν κι ὡς πὺν ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ συμπληρώσῃ αὐτὲς τὶς ἀνοησίες. Τί νὰ συμπληρώσῃ δηλαδὴ καὶ ταυτόχρονα νὰ μὴν ἀλλάξῃ οὔτε ἓνα γιῶτα ἀπὸ τὶς γραφές; Τὰ δατεῦματα, τὰ τατουάζ, τὴν γυναῖκα πὺν θεωρεῖται μῖασμα, τὶς σφαγὲς τῶν νηπίων, τὸ πούλημα τῆς γυναῖκας γιὰ ἀδελφὴν, τὴν κτηνοβασία, τὴν αἰμομιξία, τὸ μῖσος ἐνάντια σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς γῆς καὶ τὸ ὁλοκληρωτικὸ ὁλοκαύτωμά τους; Ἐπιτέλους ἂς ἀπαντήσουν κάποιοι κύριοι, πὺν κρατᾶνε τὶς τύχες τῆς Ἐκκλησίας στὰ χέρια τους. Γιατὶ νὰ μὴν ἀλλάξουν καὶ νὰ ἀπορριφθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ ὀχετώδη ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ ἱερὰ κείμενα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας; Μήπως γιὰ νὰ ἐκπληρώνουν διδακτικὸς καὶ παραδειγματικὸς σκοποὺς; Ἀς ἀπαντήσουν πάνω στὸ ἐρώτημα αὐτό. Μήπως ἦρθε ὁ καιρὸς, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, γιὰ τὴν μεγάλῃ ἀλλαγὴ, γιὰ τὸ τελικὸ ἑκαθάρισμα;

Ὁ Ἀπόγονος

ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

Ἀστρονομικὴ ἀπόδειξη ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἐχρησιμοποιοῦτο πρὶν 28.000 χρόνια

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ καθηγητὴς τῆς Γλωσσολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Μπαμπινιώτης στὸ ἔργο του *Εἰσαγωγή στὴ Γενικὴ Γλωσσολογία*, 1974, ἀναφερόμενος στὸν ὄρο «γλῶσσα» (ἢ ὁμιλία), γράφει:

α. – «Γλῶσσα σὲ ἀδρές γραμμὲς καλεῖται ὁ συνδυασμὸς ὠρισμένων φθόγγων πρὸς ὠρι-
σμένες σημασίες» (παρ. 2.11).

β. – Ὁ πληρέστερος ὀρισμὸς τοῦ ὅρου παρατίθεται στὴν (παρ. 2.12), ὅπου: «γλῶσσα
εἶναι κώδις σημείων ὠρισμένης μορφῆς (γλωσσικῆς), διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ
ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν μελῶν μιᾶς γλωσσικῆς κοινότητος».

γ. – Ὁμως ὁ συνήθης ὀρισμὸς τῆς γλώσσας (παρ. 2.17) «ὡς ὄργανον ἢ μέσον ἐπικοι-
νωνίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐμπειρικός καὶ ἀτελής», καὶ γι' αὐτὸ ἀναθεωρήθη-
κε ἀπὸ τὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης τῆς νεωτέρας γλωσσολογίας, ὁπότε:

δ. – «ἡ γλῶσσα δὲν εἶναι ἀπλοῦν ὄργανον ἐπικοινωνίας, ἀλλὰ φορεὺς τῶν νοημάτων
καὶ τῶν σκέψεων τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ καθόλου ἐσωτερικοῦ κόσμου, τῆς νοοτροπίας καὶ
τῆς ψυχροσυνθέσεως αὐτοῦ». Ὅποτε ὁ τελευταῖος ὀρισμὸς δηλώνει, ὅτι μία γλῶσσα (ἢ
ὁμιλία) μὲ τὰ ἀναφερόμενα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ἀντιστοιχεῖ σὲ συγκεκριμένη
φυλὴ ἢ ἔθνος ἢ κοινότητα, πού μὲ τὸν γραπτὸ λόγο, ἐὰν ὑπάρχει, διασώζει τὸν δημι-
ουργηθέντα ἀξιόλογον ἢ μὴ πολιτισμὸ τοῦ.

Ἐκ τῶν στοιχείων αὐτῶν καταδεικνύεται ἀνευ ἀμφιβολιῶν, ὅτι ἡ κοινὴ ὁμιλία (γλῶσσα)
εἶναι χαρακτηριστικὸ γνώρισμα ἐνὸς συγκεκριμένου ἀνθρωπίνου γένους, τὸ ὁποῖο συ-
γκροτεῖ μιὰν ὁμοιόμορφη φυλὴ ἢ ἔθνος ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ, διότι συνθέτει, συνδέ-
ει, διατηρεῖ καὶ μεταφέρει τὰ πνευματικὰ του δημιουργήματα ἢ τίς παραδοσιακὲς του
παρακαταθήκες σὲ κάθε ἐπομένη γενεὰ του, ἢ ὅποια ζεῖ διαδοχικὰ στὸν ἴδιο γεωγραφι-
κὸ τόπο, καὶ τὴν μεταφέρει μαζὶ μὲ τίς ἀποσκευές του, στίς ὁποῖες συμπεριλαμβάνονται
καὶ τὰ γραπτὰ του, ὅπου κι ἂν μετοικήσει. Ἀρα τὸ κύριο χαρακτηριστικὸ γνώρισμα ἐνὸς
λαοῦ ἢ ἔθνους εἶναι ἡ ὁμιλία του (ἢ γλῶσσα του), ὅπως συμβαίνει μὲ τὸ ἔθνος τῶν κο-
ράκων ἢ τῶν χοίρων κ.λπ. ζῶων, ὅπως θ' ἀναφερθῇ πιὸ κάτω, ἢ ὅποια παράλληλα δη-
λώνει τὸν τόπο, ὅπου ἀναπτύχθηκε καὶ τὸν χρόνο τῆς ἀρχικῆς τῆς ἐμφάνισέως. Κατὰ συ-
νέπειαν ἓνας λαὸς ἢ ἔθνος καὶ ἡ ὁμιλία του ἔχουν κοινὴ πατρίδα. Καὶ ἀφοῦ μὲ κανένα
τρόπο δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει λαὸς χωρὶς πατρίδα, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ λαὸς ἢ
ἔθνος χωρὶς ὁμιλία (ἢ γλῶσσα).

Ἡ σχέση μεταξὺ τῶν διαφόρων ὁμιλιῶν τῶν λαῶν τῆς Γῆς τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνες
ἔχει πάρει μεγάλες διαστάσεις ἐξ αἰτίας τῆς ἀνακαλυφθείσης ἐπιστήμης «Συγκριτικῆς
Γλωσσολογίας», ἢ ὅποια καταβάλλει ὑπεράνθρωπες προσπάθειες ν' ἀποδείξῃ ὅτι μερικὲς
ὁμιλίες (ἢ γλώσσες), ὅπως ἡ «Ἰνδοευρωπαϊκὴ», ἢ «Σουμεριακὴ», ἢ «Σανσκριτικὴ», ἢ
«Ἰνδική», ἢ «Φοινικικὴ», ἢ «Χετιτικὴ» κ.ἄ., εἶναι γεννήτορες ὄλων τῶν ὁμιλιῶν (ἢ γλωσ-
σῶν) τοῦ κόσμου. Ἡ διατύπωση ὠρισμένων ἀπόψεων καὶ κρίσεων ἐπὶ τῶν πολυπλόκων
θεωριῶν, στηριζομένων ἐπὶ τῆς ἀπλῆς λογικῆς καὶ τῆς ἐρευνητικῆς ἀναλύσεως, θὰ πα-
ρουσιάσῃ μερικὰ ἀπλά στοιχεία γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ προβλήματος.

2. Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

Ἡ ὁμιλία εἶναι μία ἐνστικτώδης ἀνάγκη τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου. Στὰ ζῶα ἐκδηλώνεται
δι' ἀνδρῶν κραυγῶν ὅπως «μπέέέ» ἢ «γάάβ» ἢ «γροῦοῦ», ἢ «νιάάου», ἢ «κράά» κ.λπ.

Στά πτηνά ή ανάγκη αυτή εκδηλώνεται με πλείστους ανάρθρους φθόγγους διαφόρων τόνων, συχνοτήτων και διαρκειών, όποτε τó άποτέλεσμα χαρακτηρίζεται σε πολλές περιπτώσεις ως μελωδία κελαηδήματος. Τά ζώα πολλές φορές με τούς διαφόρους τόνους της φωνής τους εκφέρουν ή εκφράζουν και συναισθήματα.

Επίσης και ή φύση παράγει πολλούς και διαφόρους ήχους, όπως τó δούϊσμα τού άνέμου, τó άπαλό ή τó όρμητικό κύμα της θαλάσσης, τó κλαρί τού δένδρου όταν σπάζει, ή άστραπή, τά συγκρουόμενα μέταλλα κ.λπ. "Όλ' αυτά άποτελούν ύποδείγματα ήχων, φθόγγων και συλλαβών, πού κυκλοφορούσαν γύρω άπό τόν άρχάνθρωπο και τόν προκαλούσαν καθημερινά.

Κατ' ανάγκην και κατ' αντιστοιχίαν ή πρώτη όμιλία τού άρχανθρώπου ήταν ή μίμηση τών κραυγών τών ζώων και τών ήχων της φύσεως καθώς και ό πόθος του νά μιμηθή τά πολύφωνα πτηνά. Η προσπάθειά του απέδωσε, και άρχισε ν' άρθρώνη διαφόρους ήχητικούς φθόγγους ή νά δγάξη φωνή άπό τó στόμα του, πού στην συνέχεια τούς κατέταξε σε σύνολα, άπό τά όποία προέκυψαν οί λέξεις όνομαστικής ταυτότητος άπάντων τών αντικειμένων της φύσεως και τού σπηλαίου του στά πρώτα του δήματα πάνω στη Γή ή στην πρωτόγονη καλύβα του ή τέλος στο δομημένο άργότερα οϊκήμά του. Η διαδοχική πορεία της εξέλιξεως τών άνάρθρων άρχικά φθόγγων σε λέξεις κατέληξε στην πρωταρχική πνευματική ανακάλυψη τού ανθρώπου, τήν όμιλία, ή όποία δημιούργησε τούς άρχικούς κρίκους της άτομικής εκφράσεως για τήν άμεση επικοινωνία τών μελών της οϊκογενείας του και στη συνέχεια της πρωτογόνου κοινότητας. Τό εκπληκτικό τού θέματος είναι, ότι οί φωνές ή οί κραυγές τών ζώων, οί ήχοι και οί θόρυβοι της φύσεως, άποδίδονται φυσικότητα κατά πλήρη φωνητικό συλλαβισμό και με όμοια περίπου προφορά μόνο άπό τήν Έλληνική όμιλία (ή γλώσσα), άποδεικνύοντας με σαφήνεια αυτό πού γράφει ό "Η. Τσατσόμοιρος στο βιβλίο του «*Ιστορία Γενέσεως της Έλληνικής Γλώσσας*» (έκδ. «Δαυλός» 1991, σελ. 20): «*οί σχέσεις φύσι-άνθρωπος και άνθρωπος-άνθρωπος είναι καθοριστικές για τήν άρχή τού Έλληνος λόγου*». Δηλαδή οί "Έλληνες ήσαν οί πρώτοι άνθρωποι επί της Γής, πού συνεδύασαν τούς φυσικούς ήχους και τς φωνές πλείστων όσων ζώων και πτηνών, για νά φτιάξουν τούς πρώτους φθόγγους και συλλαβές, χρήσιμα για τήν δημιουργία λέξεων, εκφράσεως και επικοινωνίας.

Κάθε έθνος άποτελεί μία ξεχωριστή φυλή τών ζωϊκών γενών, και τήν άπόδειξη τούτου παρέχει ό "Όμηρος στην *Ίλιάδα* του (μετ. Α. Παπαγιάννη-Ν. Σηφάκι και Ι. Πρωτοπαπά, έκδ. Πάπυρος, 1975), όπου λέγει: (Β87) «*τά έθνη (τά σμήνη) τών μελισσών*» ή (Β 459-460) «*τά έθνη τών όρνίθων, τών χηνών, τών γερανών και τών κύκνων*» ή (Β469) «*τών μυγών*» ή, στην *Οδύσσεια* (ξ73), «*ή έθνότης τών χοίρων*». Έκαστον τών ζώων τούτων έχει κοινή καταγωγή, κοινή όμιλία, «κραυγή», και κοινά χαρακτηριστικά γνωρίσματα έμφανίσεως. Τό σύνολό τους άποτελεί ένα γένος ή μία φυλή ή ένα έθνος, τó όποιο θά μπορούσε νά έχη και κοινό τόπο διαμονής και κατοικίας, εάν δέν επενέβαιναν στη ζωή του τά συμφέροντα τού ανθρώπου. Η ίδια κατάταξη γίνεται άπό τόν "Όμηρο και για τούς άνθρώπους, άφου στην *Ίλιάδα* του λέγει: (Ν495) «*έθνος λαού άκολουθοῦσε τόν Αινεία*» και στο (Β 464-466) συμπληρώνει: «*πολλές έθνικότητες άνδρῶν άπό τά πλοία και τς σκηνές (τῶν Άχαιῶν) προχωροῦσαν στο Σκαμάνδριο πεδίο*», άλλα είχαν μία κοινή όμιλία εκφράσεως και επικοινωνίας, τήν Έλληνική τού "Όμήρου. Δέν συνέδαινε όμως τó ίδιο και στο στρατόπεδο τών Τρώων, διότι κατά τά δεδομένα τού "Όμήρου (*Ίλιάδα* Β 803-805) «*στη μεγάλη πόλη τού Πριάμου ήσαν πολλοί σύμμαχοι, κι ό καθένας τών πολυσπέρων ανθρωπῶν άλλη όμιλία (ή γλώσσα) άπό τούς άλλους έχει, και ό κάθε άρχηγός συντάσσει τούς δικούς του και τούς έξηγει*» (τά διάφορα θέματα στην δική τους όμιλία). Τούτο άποδεικνύει, ότι οί άρχηγοί τών συμμάχων τών Τρώων έ γνώριζαν και "Όμηρικά έλληνικά, όπως αναφέρει ό "Όμηρος σε πολλές περιπτώσεις άμέσου συνομιλίας τών Τρώων και τών συμμάχων τους με τούς πολεμιστές τών Άχαιῶν. Τό θέμα της πολυφωνίας (πολυγλωσσίας) τών συμμάχων τών Τρώων έρμηνεύεται άπό τόν "Όμηρο (*Ίλιάδα* Δ436-438),

ὅπου λέγει: «στὸ ἐνὺν στρατόπεδο τῶν Τρώων δημιουργήθηκε ὄχλοδοή, γιατί δὲν εἶχαν ὅλοι τὴν ἴδια φωνή οὔτε τὴν ἴδια ὁμιλία (γλῶσσα), ἀλλὰ ἡ ὁμιλία τους (γλῶσσα τους) ἦταν ἀνάμικτη, ἐπειδὴ ἐκλήθησαν ἀπὸ πολλά μέρη». Φαίνεται, ὅτι τότε δὲν εἶχε ἐφευρεθῇ ἀκόμη ἡ Ἰνδοευρωπαϊκὴ ἢ ἡ Χεττιτικὴ ὁμογλωσσία, ὥστε οἱ λαοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ποὺ ἦσαν σύμμαχοι τοῦ Πριάμου, νὰ ἔχουν τὴν ἴδια ὁμιλία.

Ἐνα παρόμοιο θέμα ὑπῆρχε καὶ στὴ Κρήτη, ἀφοῦ ὁ Ὅμηρος στὴν Ὀδύσσεια (τ.174-175) λέγει: «στὴν Κρήτη ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐνενήντα πόλεις, καὶ κά-θε ὁμιλία (γλῶσσα) εἶναι ἀνακατεμένη μὲ τίς ἄλλες, ἐπειδὴ ἐκεῖ κατοικοῦν Ἀχαιοί, Ἑτε-όκητες, Δωριεῖς καὶ Πελασγοί». Ἐκ τούτων οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Δωριεῖς κατῆλθαν στὴν Κρήτη μετὰ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Δευκαλίωνος, ἀφοῦ ὁ Ὅμηρος γιὰ τοὺς Δωριεῖς λέγει (Ὀδύσσεια ζ177): «ἦλθαν στὸ νησί ὑπὸ τὸν Τέκταμο τοῦ Δῶρου», καταποντίζων στὴν θά-λασσα τῆς ἀνακριβείας τῶν ἱστορικῶν τὰ περὶ τῆς καθόδου τούτων περὶ τὸ ἔτος 1100 π.Χ. Οἱ τέσσαρες φυλὲς ἢ ἔθνη τῆς Κρήτης εἶχαν δημιουργήσει μίαν ἀνακατεμένη (μεμιγμένη) ὁμιλία (ἢ γλῶσσα) πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο, ὁ ὁποῖος ἔγινε περὶ τὸ ἔτος 3.087 πρὸ Χριστοῦ, διότι οἱ Πελασγοί, οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Δωριεῖς, μετοίκησαντες στὴν Κρήτη, ἐνώθησαν μὲ τοὺς γνησίους καὶ γηγενεῖς Κρήτες. τοὺς «Ἑτεόκητες» καὶ ἐδημιούργησαν μίαν ἀνακατεμένη διάλεκτο.

Πρὶν ὅμως ἀπὸ αὐτὲς τίς φυλὲς ἢ ἔθνη στὴν Κρήτη ζοῦσαν οἱ Τελχῖνες, οἱ Κορύθωντες, οἱ Κάθειροι καὶ οἱ Ἰδαῖοι Δακτύλοι. «Οἱ Κουρήτες (ὅπως γράφει ὁ Ἀ. Σταγειρίτης στὴν Ὀγυγία του, ἐκδ. Ἐλευθ. Σκέψη 1994, τόμος Δ, σελ. 109), ἐγεννήθησαν ἀπὸ τοὺς Ἰδαί-ους Δακτύλους» καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι νεώτερη γενεὰ τῶν Δακτύλων, «ὀνομαζόμε-νοι Ἡρακλῆς, Παιωνίος, Ἐπιμήδης, Ἰάσιος καὶ Ἰδας, εἶχαν ἔλθει ἀπὸ τὸ ὄρος Ἰδὴ τῆς Κρήτης εἰς τὸν χώρον τῆς Ὀλυμπίας, ὅπου πρωτοεθέσπισαν τὸν διαγωνισμόν τῶν ἀγῶ-νων, ποὺ τοὺς ὀνόμασαν Ὀλυμπίους». Τὸ γεγονός αὐτὸ ἔλαβε χώραν περὶ τὸ ἔτος 6.591 πρὸ Χριστοῦ, ὅπως ἀποδεικνύεται ἐξ ἀστρονομικῶν στοιχείων στὸ ἄρθρο μου «Οἱ Ὀλυ-μπιακοὶ ἄρχισαν τὸ 6591 π.Χ.» δημοσιευθὲν στὸ τεύχος 173 τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλός». Στὸ ἴδιο τεύχος δημοσιεύθηκαν οἱ χρονολογίαι 3483 π.Χ. καὶ 3637 π.Χ., κατὰ τίς ὁποῖες, ὅπως προσδιωρίσθη, ἔγινε ὁ κατακλυσμὸς τοῦ Δευκαλίωνος. Γιὰ τὴν ἄρση τυχούσης ἀμφιβό-λιας ἐπὶ τοῦ χρονολογικοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ γενομένου κατακλυσμοῦ παρατίθενται τ' ἀστρονομικὰ στοιχεῖα τοῦ Αἰγυπτίου Νόννου, ἐκ τῶν Διονυσιακῶν του (ἐκδ. LOEB, 1984, βιβλ. βον, στ. 229-239), ὅπου: «ὁ ὁροχερὸς Ζεὺς κατέκλυσε ὁλόκληρη τὴν Γῆ... ὅταν ὁ ἥλιος ἔλαμπε στὰ νῶτα (στὴ ράχη) τοῦ Λέοντος στὸν οἶκον του ...καὶ ἡ Ἀφροδίτη κατεῖχε τὸ ἑαρινὸ σημεῖο στὸν ἄνευ χειμῶνος Ταῦρον». Ὡς σημεῖον τῶν νῶτων (τῆς ραχοκοκ-καλιᾶς) τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Λέοντος λαμβάνεται τὸ μέσο τῆς ἀποστάσεως μετὰ τῶν ἄστρον (δ) καὶ (ζ), τὰ ὁποῖα ἔχουν συντεταγμένη ὀρθῆς ἀναφορᾶς (ΟΑ) γιὰ τὸ ἔτος 1996 11ω 13λ 59δ καὶ 10ω 16λ 31δ ἀντίστοιχα. Τὸ μέσον τους ἀντιστοιχεῖ σὲ ΟΑ 10ω 45λ 15δ, ὅπως μπορεῖ εὐκόλως νὰ ὑπολογισθῇ ἐκ τῶν ἀστρονομικῶν ἐφημερίδων. Ἐξ αὐτῆς ἀφαι-ροῦνται 06ω00λ00δ, ὁπότε εὐρίσκεται ἡ ὀρθῆ ἀναφορὰ τοῦ σημείου τῆς ἑαρινῆς ἰσημε-ρίας στὴν σημερινὴ ἐποχὴ, ποὺ εἶναι 04ω 45λ 15δ, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα ἔπρεπε νὰ ἦταν 00ω00λ00δ. Γιὰ νὰ εὐρεθῇ σὲ ποιά χρονολογία ἀντιστοιχεῖ ἡ ὀρθῆ ἀναφορὰ 00ω00λ00δ, μετατρέπεται ἡ εὐρεθεῖσα πρὸ πάντων ΟΑ τῶν 04ω 45λ 15δ σὲ δευτέρα λεπτὰ ὥρας καὶ τὸ ἀποτέλεσμα διαιρεῖται διὰ τοῦ ποσοῦ τῆς μέσης ἐτησίαις μεταπτώσεως τοῦ ἑαρινοῦ σημείου τῆς ἰσημερίας, ποὺ εἶναι 3,07δ ὥρας, ἤτοι:

$$17.115δ : 3,07δ = 5.575 \text{ χρόνια καὶ} \\ 1996 \text{ μ.Χ.} - 5.575 \text{ χρ.} = 3.579.$$

Τὸ ἀποτέλεσμα λέγει, ὅτι ὁ κατακλυσμὸς τοῦ Δευκαλίωνος ἔγινε περὶ τὸ ἔτος 3.579 πρὸ Χριστοῦ, παρουσιάζοντας μὲ τίς προηγούμενες τῶν 3483 π.Χ. καὶ 3637 π.Χ., μία διαφορά 99 καὶ 58 χρόνων. Παράλληλα ὅμως μὲ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ ἐπαληθεύεται καὶ ὁ ἀστρο-νομικὸς χρονολογικὸς ὑπολογισμὸς διεξαγωγῆς τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, ποὺ διεξήχθη ἀπὸ τὸ 3.087 μέχρι τὸ ἔτος 3.078 πρὸ Χριστοῦ, ὅπως ἀποδεικνύεται στὴ μελέτη μου, «Ἡ

Προϊστορική Κοσμογονία τῶν Ἑλλήνων» (ἐκδ. Δελτίου Γεωγραφικῆς Ὑπηρείας Στρατοῦ, τεύχος 142, 1993) καὶ στὸ ἄρθρο μου «*Νέα Χρονολόγηση τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου*», ποὺ δημοσιεύθηκε στὸν «*Δαυλὸς*», τεύχος 158, 1995.

Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ λόγου ἐπικοινωνία τῶν ἀνθρώπων τῆς Κρήτης προϋπήρχε τοῦ ἔτους 6.591 πρὸ Χριστοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Διόδωρο τὸν Σικελιώτη (βιβλ. Ε, παρ. 80): «οἱ Ἑτεόκρητες θεωροῦνται αὐτόχθονες καὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Κρήτης». Κατὰ συνέπειαν προηγούνται χρονολογικὰ τῶν ἀπογόνων τους Ἰθαίων Δακτύλων. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται, ὅτι καὶ κατ' ἐκείνην τὴν τόσο ἀπομακρυσμένην πρὸς τὸ παρελθὸν χρονικὴ περίοδο στὴν Κρήτη, ἀλλὰ καὶ στὴν λοιπὴ Ἑλλάδα, οἱ ἄνθρωποι ἐλάμβαναν ἓνα («*βαπτιστικὸν*») ὄνομα, ἅπειρα τῶν ὁποίων διεσώθησαν μέχρι καὶ τὴν σημερινὴ ἐποχὴ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐχρησιμοποιοῦσαν μία συγκεκριμένη ὁμιλία ἢ γλῶσσα.

Ὁ χρονολογικὸς ἐντοπισμὸς τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐθεασίσθη ἡ ὀνοματολογία τῶν θεῶν, ἀνθρώπων, πραγμάτων καὶ ἀντικειμένων, εἶναι δύσκολος. Ὅμως ὁ Ἡρόδοτος (βιβλ. Β, παρ. 50), λέγει: «οἱ Πελασγοὶ ἔδωσαν τοὺς θεοὺς τὰ ὀνόματά τους». Καὶ ὅχι μόνον αὐτά, ἀφοῦ διασώζονται τὰ ὀνόματα τῶν πενήντα (50) γυναικῶν τοῦ Λυκάονα, ποὺ ἦταν γυιὸς τοῦ Πελασγοῦ, καθὼς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, τίς ὁποῖες κατεσκεύασαν κατ' ἀντιγραφὴν τῆς πρώτης πόλης ποὺ εἶδε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, τῆς Λυκόσουρας, ὅπως λέγει ὁ Πανσανίας στ' *Ἀρκαδικὰ* του (παρ. 38,1). Οἱ Πελασγοὶ ὅμως, ὅπως λέγει ὁ Αἰσχύλος στὶς *Ἰκέτιδες* (μετ. Μ.Α., ἐκδ. Γ. Φέξη, σελ. 19), «*κατάγονται ἐκ τοῦ γηγενοῦς Παλαίχθονος*», ποὺ, ὅπως δηλώνει τὸ ὄνομά του, ἦταν παλαιὸς καὶ χθόνιος, δηλαδὴ «*αὐτόχθων*». Γιὰ τὴν παρουσία τους ἐπὶ τῆς Γῆς ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Ρόδιος στ' *Ἀργοναυτικά* του (μετ. Α.Δ. Βόλτη, ἐκδ. Καρδαμίτσα, 1988, στίχοι 265-267) λέγει: «*λένε, ὅτι οἱ πρῶτοι Ἀρκαῖδες (ἀπόγονοι τῶν Πελασγῶν) ἔζησαν πάνω στὴ Γῇ πρὶν ἀκόμη νὰ γίνῃ ἡ σελήνη καὶ τρέφονταν πάνω στὰ δοννὰ μὲ βελανίδια*». Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει πρωτόγονη κατάστασις ἀρχανθρώπων. Ἡ παρουσία ἀνθρώπων αὐτῆς τῆς καταστάσεως δικαιολογεῖται μόνο μετὰ ἀπὸ μία καταστροφὴ τοῦ προηγούμενου ἀνθρώπινου γένους ἔνεκα μιᾶς οὐρανίου ἀναστατώσεως.

Μία τέτοια πλανητικὴ ἀναταραχὴ ἀναφέρει ὁ Νόννος ὁ Πανωπολίτης στὰ *Διονυσιακά* του (ἐκδ. Loeb, 1984, βιβλ. Ιον, στίχοι 176-197), ὅπου: «*Ὁ Γίγας (ὁ κομήτης Τυφωεὺς) δὲν ἀπεσύρθη. Ξαναπέστρεψε στὴν κατεύθυνση πρὸς νότον ἐκ τοῦ βορρᾶ, ἀφήσας τὸν ἓνα πόλον ἐστάθῃ εἰς τὸν ἄλλον πόλον...*». Καὶ στὸ 2ο βιβλ. (στίχοι 654-659) συμπληρώνει: «*Τελείωσε πλεόν ἢ ταραχὴ στ' ἄστρα. Γιατὶ ὁ ἥλιος, ἀφοῦ προσέβλεπε τὸν χαιτηφόρο Λέοντα, σταμάτησε κοντὰ στὴ σταχειώδη Κόρη*» (στὸν ἀστερισμὸ τῆς Παρθένου) τοῦ Ζωδιακοῦ δρόμου. Ἡ Σελήνη ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ οὐρανίου Λέοντα ὑπερπηδώντας τὸν ἀστερισμὸ τοῦ Καρκίνου, ἀφοῦ ἄλλαξε πορεία, στὴν ἀντίθετη θέσιν ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Αἰγόκερου σταμάτησε.

Σήμερα, τὸ ἔτος 1996 μετὰ Χριστόν, ὁ ἥλιος διέρχεται διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ ἄστρου (ἡ) τῆς Παρθένου, τὸ ὁποῖο ἔχει συντεταγμένη ὀρθῆς ἀναφορᾶς (ΟΑ) 12ω 19λ 45δ, πέντε ἡμέρες μετὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερία, δηλαδὴ τὴν 27η Σεπτεμβρίου. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ Γῆ κανονικὰ βρισκεται στὸ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετο σημεῖο καὶ ἔχει ἡδὴ διέλθει διὰ τοῦ σημείου τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, ἔχουσα συντεταγμένη ὀρθῆς ἀναφορᾶς (ΟΑ) 00ω 19λ 45δ. Γιὰ νὰ θρεθῇ ὁ οὐράνιος ἄξων τῶν ἰσημεριῶν στὴν θέσιν ποὺ ἀναφέρει ὁ Νόννος καὶ ἡ ὁποία συμπίπτει περίπου μὲ τὴν σημερινή, σημαίνει ὅτι μετακινούμενος κατὰ τὴν μέσσην ἐτησίαν μεταπτώσιν τῶν ἰσημεριῶν τῶν 3,07δ συμπλήρωσε ἤδη μία πλήρη περιφέρειαν τοῦ Οὐράνιου Ἰσημερινοῦ,⁴ ὁποῖα ἰσοῦται μὲ 24ω 00λ 00δ ὀρθῆς ἀναφορᾶς. Τὸ ἐξαγόμενον αὐτὸ μετατρεπόμενον σὲ δεῦτερα λεπτὰ ὥρας καὶ διαιρούμενον μὲ τὴν ποσότητα τῆς μέσης ἐτησίας μεταπτώσεως δίδει:

$$24\omega \times 60\lambda = 1440\lambda \times 60\delta = 86.400\delta \text{ καὶ} \\ 86.400\delta : 3,07\delta = 28.143 \text{ χρόνια, ἐκ τοῦ ὁποίου}$$

1996 μετὰ Χριστόν – 28.143 χρόνια = 26.147 πρὸ Χριστοῦ.

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ λέγει, ὅτι τὸ ἔτος 26.147 π.Χ. παρατηρήθη ἡ ἀστρική ἀναταραχή, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Νόννος καὶ στὴν ὁποίαν ἀναφέρεται καὶ ἡ «*Θεογονία*» (στίχοι 820-880). Τότε ὅμως ἡ Σελήνη δὲν ἦταν δορυφόρος τῆς Γῆς, γιατί δρισκόταν στὸ πρόσωπο τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Λέοντα, δηλαδὴ περίπου στὸ ἄστρον (ε) τοῦτου καὶ ὄχι ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, ὅπου κανονικὰ ἔπρεπε νὰ βρίσκεται. Αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι ἀποτελοῦσε ἓνα ξεχωριστὸ πλανήτη καὶ εἶχε δική του ἀνεξάρτητη τροχιά, ἀλλὰ λόγω τῆς ἐπελθούσης ἀστρικής ἀναταραχῆς ἀπωθήθη καὶ ἐξετράπη τῆς τροχιάς του. Κανονικὰ σύμφωνα μὲ τὴν πυκνότητά του, ἡ ὁποία κατὰ τὴν Ἀστρονομία τοῦ W.L. Kennon, 1948, σελ. 714 εἶναι 3,34 σὲ σύγκριση μὲ τὸ νερὸ, ἡ τροχιά του πρέπει νὰ εὑρίσκετο μεταξὺ τῶν πλανητῶν Ἄρη καὶ Διός, μὲ ἀντίστοιχη πυκνότητα 3,97 καὶ 1,34, φέρων τὸ ὄνομα τῆς θεᾶς Ἥρας. Τότε ὁ πλανήτης τῆς Ἥρας ὑπερπήδησε τὸν ἀστερισμὸ τοῦ Καρκίνου καὶ ἀλλάζοντας πορεία εὑρέθη στὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετη θέση, περίπου στὴ γειτονιά τοῦ Αἰγόκερου καὶ τοῦ Ὑδροχόου. Ἐκεῖ κοντὰ εὑρίσκετο κανονικὰ τότε ἡ Γῆ, καὶ τὸν προσέγκυσε ὡς δορυφόρο της, ὁπότε ἔκτοτε ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα Σελήνη. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ Πελαγοὶ παρουσιάσθηκαν πάνω στὴ Γῆ πρὶν ἀπὸ τὸ ἐν λόγω περιστατικὸ, περίπου τὸ ἔτος 26.200 π.Χ., ὁπότε ἐπαληθεύεται ἡ θέση τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου, πού ἀναφέρθηκε πιὸ πάνω. Ἀλλὰ, ὅπως συμπληρώνει ὁ Πausanias στ' Ἀρχαϊκά του (μετ. Α. Παπαθεοδώρου, ἐκδ. Πάπυρος 1975, κεφ. 3.1): «*τρεις γενεές μετὰ τὸν Πελαγὸν ἡ χώρα εἶχε αὐξηθῇ πολὺ καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸ τῶν πόλεων καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων*». Ἔτσι ἀρχισε ἡ ἐπέκταση τῆς κυριαρχίας τῶν Πελαγῶν σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἑλληνικὴ Χερσόνησο, στὴν Ἰταλία (Παλλάντιον, Οἰνωτρία, Πευκετία, Ἰαπυγία) καὶ μέχρι τὰ βάθη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Κρῶνα Παφλαγονίας, καὶ Τραπεζοῦς), ὅπου ὁ Κρῶνος καὶ ὁ Τραπεζεύς, οἱ ἐγγονοὶ τοῦ Πελαγοῦ, ἱδρυσαν ἀποικίες. Καὶ ἀκόμη στὴν Πλακία καὶ Σκυλάκη τοῦ Ἑλλησπόντου. Δὲν παρέλειψαν ὅμως νὰ κατεδοῦν καὶ πρὸς τὴν Κρήτη, ἀφοῦ ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης στὴν *Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη* του (βιβλ. Ε, παρ. 80) συμπληρώνει: «*πολλὰς γενεὰς μετὰ τοὺς Ἑτεόκρητες οἱ Πελαγοὶ ἐξ αἰτίας τῶν συνεχῶν ἐκστρατειῶν καὶ μεταναστεύσεων τοὺς ἐφθασαν καὶ ἐγκατεστάθησαν σ' ἓνα μέρος τῆς Κρήτης*», πράγμα πού ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (βλ. πιὸ πάνω). Αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι Ἑτεόκρητες καὶ Πελαγοὶ κατοίκησαν στὴν Κρήτη πρὶν ἀπὸ τὸ ἔτος 6.591 πρὸ Χριστοῦ, μὲ ὄριο περίπου τὸ ἔτος 26.000 π.Χ., ὁπότε καὶ ἡ θέσπιση τῆς ὀνοματοθεσίας καὶ ὀνοματολογίας θεῶν, ἀνθρώπων, πραγμάτων καὶ ἀντικειμένων πρέπει ν' ἀναχθοῦν στὰ ὅρια τοῦ ἔτους αὐτοῦ.

Ἡ ἐπιβεβαίωση τῶν ἀνωτέρω παρέχεται ἀπὸ τὸν Πλάτωνα στὸν *Κρατύλου* του (μετ. Κ. Ζάμπα, ἐκδ. Γ. Φέξη 1910, σελ. 81), ὅπου ὁ Σωκράτης λέγει: «*θὰ πάρουμε ὅσα στοιχεῖα νομίζουμε ὅτι χρειάζονται, γιὰ νὰ κατασκευάσουμε συλλαβές, ὀνόματα καὶ ῥήματα καὶ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ θὰ δημιουργήσουμε μεγάλο καὶ ἀκέραιο λόγον ῥητορικῆς, ἡ ὁποιαδήποτε θὰ εἶναι αὐτὴ ἡ τέχνη (τοῦ λόγου)*. Ἀλλὰ καλύτερα ὄχι ἐμεῖς, γιατί παρασύρθηκα ἀπὸ τὴ συζήτηση. Ὅλ' αὐτὰ τὰ κατασκευάσαν, ὅπως εἶναι κατασκευασμένα, οἱ παλαιοί». Καὶ στὴ συνέχεια, τοῦ *Κρατύλου* συμπληρώνει: «*ἐνεκα τῆς πολυκαιρίας εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ ἐρενηθίσουμε*». Ἡ «πολυκαιρία» δὲν ἔχει χρονικὰ ὅρια, καὶ ἔνεκα τοῦτου εἶναι ἀδύνατο νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἀρχικὴ παρουσία τοῦ λόγου σὲ ὁποιαδήποτε μορφή ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου. Ἀποδίδεται ὅμως στοὺς «παλαιούς ἀνθρώπους», πού κατοικοῦσαν στὸν ἴδιο χώρο. Στὸ σημεῖο ὅμως αὐτὸ ἐπεμβαίνει ὁ Ἡρόδοτος (βιβλ. Α, παρ. 58) καὶ λέγει: «*ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ, ὡς νομίζω, εἶχεν ἀνέκαθεν τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεται*». Ἡ λέξη «ἀνέκαθεν» δὲν ἀφήνει περιθώρια παρερμηνείας, γιατί φθάνει στοὺς ἀρχικοὺς αὐτόχθονες κατοίκους τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν καὶ ζοῦν ἐδῶ ἀπὸ τὸ ἔτος 26.200 π.Χ. Οἱ κάτοικοι τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ χώρου ἄλλαξαν πολλὰ ὀνόματα ἐθνικότητος, ἀλλὰ ἡ ὁμιλία τους (ἡ ἡ γλῶσσα τους) διατηρήθηκε συνεχῶς ἡ ἴδια, ἐκείνη πού «*κατασκεύασαν οἱ παλαιοί*», ὅπως λέγει ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὅπως μπορεῖ εὐκολὰ νὰ

διαπιστωθή από ένα λεξικό της αρχαίας ελληνικής.

Κατά την *Ιστορίαν της Ἀνθρωπότητος* της UNESCO (ἐκδ. Χ. Τεγοπούλου-Ν. Νίκα, 1970, τόμος Β, σελ. 557): «*ἡ τέχνη της γραφῆς παρουσιάζεται σάν φυσικό καί σχεδόν ἀναπόφευκτο ἐπακόλουθο της δημιουργίας τῶν πόλεων καθὼς καί σάν οὐσιαστικός παράγων γιὰ τὴν διατήρησή τους*». Ὅποτε, ὅπως γράφει καί ὁ κ. Γ. Μπαμπινιώτης στὸ παρὰπάνω βιβλίο του, (παρ. 2.22.3), «*ὁ γραπτὸς λόγος συμπληρώνει ἐν τελευταία ἀναλύσει τὴν κυρίαν προνομίαν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν καθόλου γλωσσικὴν ἔκφρασιν, ἀποτελὼν συγχρόνως τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν δημιουργίας ἀξιολόγου πολιτισμοῦ*». Ἡ πρώτη ἐμφάνιση τοῦ γραπτοῦ λόγου οἰασθῆποτε μορφῆς καί συνθέσεως ἀνάγεται στοὺς ἀπογόνους τοῦ Πελαγοῦ, καί αὐτὸν ἔφερε μαζί του ὁ Εὐάνδρος στὴν περιοχὴ τῆς ἀδημοῦργητης τότε Ρώμης, ὅπως γράφει στὰ *Γεωγραφικά* του ὁ Στράβων (βιβλ. 3ον, παρ. 3), καί μὲ κανένα τρόπον δὲν ἦταν δυνατό νὰ περιμέναν ἐπὶ τόσες χιλιάδες χρόνια νὰ τοὺς φέρουν τὴν γραφὴ οἱ Φοίνικες. Τὰ ἀνακαλυφθέντα τελευταία δείγματα Γραμμικῆς Α καί Β Γραφῆς ὅπωςδήποτε εἶχαν καί κάποιον ἄλλο προπομπό, ἀλλὰ ἡ σκαπάνη τῶν ἀρχαιολόγων σταματᾷ στὸ πρῶτο στρώμα ἀρχαιοτήτων καί δὲν προχωρεῖ πιὸ κάτω, γιὰ νὰ φέρη στὸ φῶς τοῦ παρόντος τὸ προηγούμενο. Τοῦτο ἔχει σάν ἀποτέλεσμα, τὰ δείγματα τῶν προηγούμενων πολιτισμῶν νὰ παραμένουν θαμμένα. Τὸ ἴδιο θὰ συνέβαινε καί στὸ ὕψωμα τοῦ Χισσαρλίκ τῆς Τροίας, ἐὰν ὁ Ε. Σλήμαν ἦταν ἀρχαιολόγος. Θὰ περιοριζόταν στὴν πρώτη ἐπιφανειακὴ πόλη καί δὲν θὰ ἔφερνε στὸ φῶς τοῦ παρόντος τὶς ἐπτὰ διαδοχικὰς πόλεις, ποὺ κτίστηκαν ἡ μία ἐπάνω στὰ ῥεῖπια τῆς ἄλλης.

3. ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Μπαμπινιώτης στὸ βιβλίο του *Εἰσαγωγή στὴν Γενικὴ Γλωσσολογία*, 1974, σελ. 60, γράφει: «*Συγκριτικὴ γλωσσολογία εἶναι ὁ κλάδος τῆς γλωσσικῆς ἐπιστήμης, ὅστις μελετᾷ τὶς σχέσεις συγγενείας, οἱ ὁποῖαι διαπιστοῦνται κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν γλωσσῶν πρὸς ἀλλήλας, καί εἰς στενωτέραν ἔννοιαν κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν γλωσσῶν (ὁμιλιῶν) τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς οἰκογενείας. Ἀντικείμενον τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας εἶναι, κατὰ ταῦτα, ἡ σύγκρισις τῶν γλωσσῶν, καί δὴ καί τῶν γλωσσῶν τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς (ΙΕ) οἰκογενείας, μὲ σκοπὸν τὴν ἐπανασύνθεσιν (recostruktion) τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς μητρὸς γλώσσης, τῆς Πρωτοἰνδοευρωπαϊκῆς καλουμένης*». Παραλείπεται ὅμως, ὅτι ἐκτὸς αὐτῶν τῶν δύο τίτλων ἔλαβε καί τὶς ἐπωνυμίες «Ἰνδογερμανικὴ», «Ἰνδοκελτικὴ», «Ἰνδοχεττιτικὴ» καί «Ἀρία». Τόσους πολλοὺς τίτλους ἢ ἐπωνυμίες φέρει συνήθως κάποιος παράνομος ἢ καταζητούμενος. Ἀλλὰ αὐτὸς κρύβεται μὲ κάθε τρόπο καί σὲ καμμία περίπτωση δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ κἀνὴ δημοσίᾳ ἐμφάνισιν παρὰ τὶς ἀπελπισμένες προσπάθειες τῶν γλωσσολόγων τῶν δύο τελευταίων αἰώνων. Ἐκ τῆς μητέρας αὐτῆς ὁμιλίας (ἢ γλώσσας) προῆλθαν 49 ὁμιλίες ἢ γλώσσες τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ χώρου, πλὴν τῆς Γαλλικῆς, Ἰσπανικῆς καί τῆς Πορτογαλικῆς, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸν πρόλογο τοῦ μεταφραστοῦ Α. Παπανικολάου τοῦ *Ετυμολογικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς* τοῦ J.B. Hofmann, 1950. Ἐὰν ὅλες αὐτὲς οἱ ὁμιλίες προήρχοντο ἐκ μιᾶς μητέρας, κανονικὰ ἔπρεπε ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης νὰ μποροῦν νὰ συνεννοηθοῦν καί νὰ ἐπικοινωνοῦν ἀνετα μετὰ τοὺς, ὅπως γίνεται μὲ τὶς Ἀραβικὰς καί τὶς Σλαβικὰς γλώσσες. Ἀρα, ἀφοῦ κάτι τέτοιο δὲν ἐπιτυγχάνεται, προκύπτει ὅτι δὲν ἔχουν κοινὴ καταγωγὴ ἀπὸ μία συγκεκριμένη φυλὴ ἢ ἓνα δεδομένο ἀρχαῖο ἔθνος. Σὲ τοῦτο συμβάλλει καί τὸ γεγονός ὅτι ἡ φυλὴ τῶν Ἰνδῶν δὲν ἔχει καμμίαν ἄμεση συγγένεια ἢ γειτνίαση μὲ τοὺς Εὐρωπαίους ἢ τοὺς Κέλτες ἢ τοὺς Γερμανοὺς, γιὰ νὰ δημιουργήσουν μία μικτὴ ὁμιλία ἢ γλώσσα. Μία κοινὴ ὁμιλία χρησιμοποιοῦσαν περὶ τὸ ἔτος 3.100 π.Χ. ὅλοι οἱ Ἀχαιοὶ ἀποτελούμενοι ἀπὸ 30 φυλὰς ἢ ἔθνη καί οἱ γηγενεῖς Τρῶες κατὰ τὸν Τρωικὸ πόλεμο, ὅπως ἀναφέρθηκε πιὸ πάνω καί συνεννοοῦντο ἀνετα. Ἐνῶ στὸ στρατόπεδο τῶν Τρώων οἱ σύμμαχοί τοὺς ἀποτελοῦμενοι ἀπὸ 16 φυλὰς ἢ ἔθνη ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐπικοινωνήσουν μετὰ ξύ τους. Ὅπως ἀκριδῶς γίνεται καί σήμερα στὴν Εὐρώπῃ, ἀποδεικνυμένου ὅτι οἱ Εὐρω-

παῖοι δὲν ἔχουν κοινὴ μητέρα ὁμιλίας.

Στὴ σελίδα 61 τοῦ ἰδίου ἔργου ὁ κ. Μπαμπινιώτης ἐπαναπροσδιορίζει τὸν ὄρο γράφοντας: «Γενικῶς ἡ συγκριτικὴ γλωσσολογία μελετᾷ τὰς γλώσσας (ὁμιλίες) ἀπὸ λίαν εἰδικῆς καὶ περιορισμένης σκοπιᾶς, ὅπερ ἐξηγεῖται ἐκ τῶν περιορισμένων γενικῶς δυνατοτήτων τῆς συγκριτικῆς μεθόδου λόγω τῆς ἑλλιποῦς παραδόσεως τῶν ἀρχαίων "νεκρῶν" κατὰ τὸ πλεῖστον γλωσσῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται κατ' ἀνάγκην ἡ ἐπανασυνθέσις τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς, ὡς καὶ λόγω τῆς ἀβεβαιότητος καὶ ἐν πολλοῖς καὶ τοῦ ὑποθετικοῦ χαρακτήρος αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπανασυνθέσεως».

Ὁ ὅρος «συγκριτικὴ γλωσσολογία» ἐρμηνεύεται τρεῖς φορές, περιοριζόμενος στὴν ἐπανασυνθέση τῶν γλωσσῶν (ὁμιλιῶν) τῆς οἰκογενείας τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν, παρ' ὅλον πὺν διαθέτει περιορισμένες δυνατότητες, ἀβεβαιότητα καὶ προσκρούει στὴν ὑποθετικὴ ἀναδίωξη μιᾶς «νεκρῆς» γλώσσας. Καμμία ὅμως παρόμοια φυλὴ (ἢ ἔθνος) δὲν ἀνευρέθη πούθεν, ὅπως ἀποδεικνύεται στὸ ἄρθρο μου, *Ἡ Ἀπάτη τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Μητέρα Γλῶσσα*, δημοσιευθὲν στὸ τεῦχος 150, 1994 τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλός». Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ καὶ μόνο δὲν παρέχουν καμμία δυνατότητα ἐπανασυνθέσεως μιᾶς ὁμιλίας, πὺν ποτὲ δὲν ὑπῆρξε. Διότι καμμία ὁμιλία (ἢ γλῶσσα) δὲν πεθαίνει, ἀλλὰ θάσκει τοῦ κυρίου χαρακτηριστικοῦ γνωρίσματός της ἀνήκει σ' ἓνα συγκεκριμένο λαὸ ἢ ἔθνος, πὺν κατοικεῖ μονίμως στὸν ἴδιο τόπο, καὶ εἶναι διαρκῆς, ἐξελισσομένη ἀργὰ-ἀργὰ. «Νεκρὰ» εἶναι μιὰ ὁμιλία (ἢ γλῶσσα), ὅταν δὲν ἔχει φυλὴ δημιουργίας της καὶ πατρίδα γενέσεως. Ἐπίσης, ὅταν δὲν ἔχει ἀφήσει μνημειακὰ ὑπολείμματα γραπτῶν λόγων καὶ δειγμάτων πολιτισμοῦ –ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται καὶ ἡ ἀνυπαρξία τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς γλώσσας καὶ γραφῆς. Στὴν κατηγορία τῶν «νεκρῶν» κατατάσσονται οἱ ὁμιλίες τῆς Ἰαπετικῆς, τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς, τῆς Φοινικικῆς, τῆς Βαβυλωνιακῆς, τῆς Σουμεριακῆς, τῆς Χαλδαϊκῆς, τῆς Χετιτικῆς, τῆς ἀρχαίας Αἰγυπτιακῆς κ.ἄ., χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ δυσκολίες ὑπάρξεως καὶ διατηρήσεως τῶν, πὺν προέρχονται «ἀπὸ τῆν ἀβεβαιότητα καὶ τὸν ὑποθετικὸν χαρακτήρα τῆς ἐπανασυνθέσεως τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς γλώσσας» (ὅπως γράφει πὺν πάνω ὁ κ. Μπαμπινιώτης), πὺν ἀποτελοῦν καὶ τὴν πλάκα τῶν τάφων τῶν «νεκρῶν».

Ἡ ἔννοια τῆς συγκρίσεως ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς πρωτογενοῦς προτύπου, γιὰ ἀναγωγή καὶ συσχέτισμό τῆς ὁμοιότητος τῶν συγκρινομένων μερῶν ἢ εἰδῶν. Ὁ ἀλληλοσυσχετισμὸς μερικῶν λέξεων ἀπὸ διάφορες φυλετικῆς ἢ ἐθνικῆς ὁμιλίας δὲν εἶναι σύγκριση γιὰ ταύτιση καὶ ἐπαλήθευση μιᾶς θεωρίας, ἀλλὰ παραλληλισμὸς φωνολογικῆς προφορᾶς τῶν φωνημάτων (φθόγγων), χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ταύτιση παραστάσεως καὶ τῆς σημασίας, οἱ ὁποῖες ποτὲ δὲν εἶναι ἴδιες οὔτε συμπίπτουν στὶς ὑπὸ σύγκριση λέξεις. Τέτοια στοιχεῖα συγκριτικῆς ἀναφορᾶς δὲν παρέχει ἡ σημερινὴ ἐπιστῆμη τῆς γλωσσολογίας, διότι ἐπιχειρεῖ τὴν σύγκριση μὲ μιὰ νεκρὰ ὁμιλία, τὴν «Ἰνδοευρωπαϊκὴ», τὴν ὁποίαν εὐελπιστεῖ νὰ ἐπανασυνθέσῃ, ὅποτε οὐσιαστικὰ δὲν προσφέρει τίποτα καινούργιο, ἐπιβεβαιώνοντας τὰ λεγόμενα τοῦ Πλάτωνος στὸν *Κρατύλο* του (μετ. Κ. Ζάμπα, ἐκδ. Γ. Φέξη 1910, σελ. 1), ὅπου λέγει διὰ τοῦ Ἑρμογένους στὸν Σωκράτη: «ὁ Κρατύλος ισχυρίζεται, ὅτι ἡ ὀρθότης τῆς ὀνομασίας εἶναι ἐκ φύσεως φυτευμένη μέσα σὲ κάθε ὄν, καὶ δὲν λογίζεται ὡς ὄνομα τὸ νὰ συμφωνῇ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ ἄλλος, πῶς νὰ ὀνομάζον ἓνα πρᾶγμα προσθέτοντας καὶ ἓνα κομμάτι τῆς φωνῆς τους, ἀλλ' ὅτι ἐδόθη ἐκ φύσεως κάποια ὀρθότης τῶν ὀνομασιῶν καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ εἰς τοὺς βαρβάρους καὶ εἶναι ὁμοία σὲ ὅλους». Κι ἐνῶ ὁ Ἑρμογὲνης ἐρωτᾷ τὸν Κρατύλο, νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τί ἐννοεῖ, «ὁ Κρατύλος δὲν τοῦ δίνει καμμίαν ἐξήγηση μὲ ἀκριβολογίαν, ἀλλὰ τὸν περιπαίζει καὶ προσποιεῖται ὅτι στριφογυρίζουν στὸ μυαλό του κάτι μεγάλες ιδέες, σὰν νὰ κατέχῃ τάχα αὐτὸς τὸ μυστικὸ τῆς ὑποθέσεως, τὸ ὁποῖον, ἂν ἀποφάσιζε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ, θ' ἀνάγκαζε καὶ τὸν Ἑρμογὲν νὰ συμφωνῇ μὲ τὴν γνώμην τοῦ Κρατύλου». Εἶναι προφανές, ὅτι ὁ Πλάτων ἀρχίζει τὸν διάλογο μὲ τὴν ἄτοπη θέση τοῦ Κρατύλου καὶ τὴν ἀδυναμία του νὰ δώσῃ ἀκριβολογικὴ ἐξήγηση τοῦ θέματος, ὅπως γίνεται καὶ σήμερον μὲ πολλοὺς γλωσσ-

σολόγους, για να διατυπώση στη συνέχεια (σελ. 83) το συμπέρασμά του: «*Επομένως είναι προφανές, ότι όποιος δισχυρίζεται ότι είναι ειδικός εις τὰ ὀνόματα, πρέπει πρὸ πάντων νὰ μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὰ πρωτοεμφανισθέντα ὀνόματα μὲ πολλὴ σαφήνεια, ἀλλιῶς νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι γιὰ τὰ τελευταῖα (παράγωγα ὀνόματα) θὰ λέγῃ πλέον φλυαρίες*». Καὶ καταλήγει (σελ. 101) ὁ Πλάτων: «*ἡ ὀρθότης ἐκάστου ὀνόματος καταντᾷ συνθήκη καὶ ἡ ἀποδοχὴ τῆς καταλήγει στὴν συνθήκη, ἡ ὁποία συντελεῖ πρὸς τὴν ἔκφραση ἐκείνων τὰ ὁποῖα διανοούμεθα, ὅταν ὁμιλοῦμεν*».

Ἐνας ἄλλος ὅρος ποὺ χρησιμοποιεῖται, εἶναι «οἱ σχέσεις συγγενείας τῶν γλωσσῶν». Μὰ αὐτὲς εἶναι δεδομένες ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἡ μία συγγένεια εἶναι ἐξ αἵματος, προερχομένη ἐκ μιᾶς συγκεκριμένης φυλῆς ἢ ἔθνους. Ἡ δευτέρα προέρχεται ἐξ ἀγχιστείας, διὰ τῆς ἐνώσεως ἢ ἀναμίξεως δύο ἢ περισσότερων ὁμιλιῶν (ἢ γλωσσῶν) σὲ μία, ὅπως αὐτὴ ποὺ δημιουργήθηκε στὴν Κρήτη κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Ὀμήρου (*Ὀδύσσεια* τ 174-175). Ἡ τρίτη συγγένεια προκύπτει διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐπιβολῆς ἢ κατοχῆς μιᾶς φυλῆς ἢ ἔθνους ἐπὶ ἐνὸς ἄλλου, ὁπότε καὶ πάλι δημιουργεῖται ἓνα μῖγμα ὁμιλίας. Καὶ ἡ τετάρτη προέρχεται ἐξ ἐπιδράσεως διὰ δανεισμοῦ μεταξὺ γειτονικῶν φυλῶν ἢ ἐθνῶν λόγῳ συχνῶν δοσοληπτικῶν ἐπαφῶν. Ἐκ τῶν δεδομένων τούτων ἀποκλείεται ἡ δημιουργία γλωσσικῆς «οἰκογενείας», διότι μία ὁμιλία εἶναι ἀνεξάρτητη οἰκογενειακῶν σχέσεων, ἐπειδὴ ἔχει ἓνα κοινὸ φυλετικὸ ἢ ἐθνικὸ γενάρχη καὶ συνδέεται ἄμεσα μαζί του, ἀφοῦ μπορεῖ νὰ τὴν μεταφέρει, ὅπου κι ἂν πάει. Ἐνα ζωντανὸ παράδειγμα τέτοιας οἰκογενειακῆς ὁμιλίας, κληρονομούμενης ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ «ἀνέκαθεν» τοῦ Ἡροδότου, εἶναι ἡ ἑλληνικὴ, διότι τὸ *Λεξικὸν Ὀμηρικόν* (ποὺ συντάχθη ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Κρουσίου καὶ ἐπεξετάθη ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Σάιλερ, ἀφοῦ διεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ I. Πανταζίδου τὸ 1872 καὶ ἐν συνεχείᾳ διορθώθηκε ὑπὸ τοῦ Τρ. Εὐαγγελίδου καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Α. Φέξη τὸ 1901), περιλαμβάνει 5.000 μετροημένες λέξεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μὲ ἀμετάβλητη ἕως σήμερα τὴν ρίζα, τὴν σημασία (ἢ τὴν ἐννοία) καὶ τὴν ὀρθογραφία τους. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἓνας ἥρωας τοῦ Τρωικοῦ πολέμου θὰ μπορούσε ἄνετα νὰ συνεννοηθῇ καὶ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ ἓναν σημερινὸ Ἕλληνα. Παράλληλα ὁμως ἀποδεικνύει τὴν συνεχεῖ χρήση τῆς ἴδιας ὁμιλίας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ «ἀνέκαθεν» ἢ ἀπὸ τοῦ ἔτους 26.200 πρὸ Χριστοῦ, ὅπως ὑπελογίσθη πιὸ πάνω ἀπὸ τ' ἀστρονομικὰ στοιχεῖα τοῦ Νόννου.

4. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

Ὁ ὅρος ἐτυμολογία κατὰ τὸν Α. Μπελεζίνη στὸ ἔργο του *Ἐτυμολογικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς* (ἐκδ. Θεωρητικαὶ Σπουδαί, σελ. 3) ἀντιστοιχεῖ «*στοῦ μέρους τῆς γραμματικῆς ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ἔτυμον*», δηλαδή μὲ τὴν ἀληθινὴν σημασίαν καὶ προέλευσιν τῶν λέξεων. Ἐτοι, συνεχίζει ὁ Α. Μπελεζίνης, τὸ ἴδιο τὸ ἐπίθετο *ἔτυμος* σημαίνει ἀληθινός, πραγματικός, βέβαιος. Παράγεται ἀπὸ τὸ ἐπίθετον *ἐτεός* (ἀληθινός, γνήσιος) ποῦ, ὅπως φαίνεται, σχετίζεται μὲ τὴν ρίζαν τοῦ ρήματος *εἰμί*. Ἄρα, συνεχίζει ὁ Α. Μπελεζίνης, ἐτυμολογία εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὴν ἀληθινὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Μὲ τὸ ἐτυμολογικὸ φθάνουμε στὴν ἀρχικὴ ρίζαν μιᾶς λέξεως. Βρίσκουμε πῶς σχηματίστηκε, δηλαδή ἀπὸ ποῦ δγαίνει (παραγωγή) καὶ ἀπὸ ποιῆς ἄλλες λέξεις ἀποτελεῖται (σύνθεση). Τώρα τί σχέση ἔχει ἡ ἀληθινὴ σημασία μιᾶς λέξεως μὲ τὴν ἀρχικὴν ρίζαν παραγωγῆς καὶ συνθέσεως τῆς εἶναι θέμα ἀπροοδιδόριστον, ἀφοῦ ἡ οὐσιαστικὴ καὶ ἡ συγκεκριμένη σημασία τῆς ἀποδίδεται, ὅταν ἡ ἀρχικὴ ρίζα συμπληρωθῇ μὲ τὰ ἀντίστοιχα παραγωγικὰ προσφύματα ἢ τὶς παραγωγικὰ καταλήξεις ἢ ὅταν δύο ἢ περισσότερες ἀρχικὲς ρίζες ἐνωθῶν γιὰ τὴν παραγωγήν συνθέτων, πολυσυνθέτων καὶ παρασυνθέτων λέξεων.

Οἱ λέξεις *ἐτεός* καὶ *ἔτυμον* εἶναι Ὀμηρικῆς καὶ μεταφράζονται μὲ τὶς λέξεις ἀληθής, ἀληθινός, σωστός, πραγματικός, ἀληθῶς γνήσιος καὶ δὲν ἔχουν καμμία σχέση μὲ τὴν παραγωγή καὶ τὴν σύνθεση τῶν λέξεων μιᾶς ὁμιλίας (ἢ γλώσσης). Ἐχουν ὁμως ἄμεση σχέση μὲ τὸν ἀληθινὸ ἢ πραγματικὸν λόγον τῆς προφορικῆς καὶ γραπτῆς ὁμιλίας (ἢ γλώσσης) πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τὸν λόγο τῆς φαντασίας καὶ τοῦ παραμυθιοῦ. Κατὰ συνέπεια ἡ ἐτυ-

μολογική σχέση συγκρίσεως με τὰ δεδομένα τῶν εἰδικῶν κανονικὰ ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθῇ μετὰ τὴν ἀνέυρεση τῆς πρωταρχικῆς παραγωγῆς καὶ συνθέσεως τῶν λέξεων (ἢ σημείων κατὰ τὴν σημερινὴ γλωσσολογία) τῶν διαφόρων ἐν τῷ κόσμῳ ὁμιλιῶν (ἢ γλωσσῶν) σὲ σχέση πάντοτε πρὸς ἓνα ἀποδεκτὸ ἀρχικὸ πρότυπο. Τότε κανονικὰ ἀντὶ τοῦ τίτλου *ἐτυμολογία*, ἔπρεπε νὰ λέγεται «*παραγωγικολογία*», γιὰ νὰ συμφωνῇ μετὰ τὴν ἀποστολὴ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συνθέσεως τῶν λέξεων μιᾶς ὁμιλίας ἀπὸ μίαν ἀρχικὴν ρίζαν. Ἐπειδὴ ὁμως κάθε διατηρουμένη φυλὴ (ἢ ἔθνος) ἔχει δικό της ὁμιλητικὸ (ἢ γλωσσικὸ) πρότυπο, κάθε οὐσιαστικὴ σύγκριση παραγωγῆς καὶ συνθέσεως τῶν λέξεων εἶναι μάταιη, καὶ γι' αὐτὸ δὲν χρησιμοποιεῖται τέτοιος ὅρος ὑπὸ τῶν εἰδικῶν.

5. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΟΜΙΛΙΩΝ

Τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασισθοῦν οἱ διάφορες συγκριτικὲς σχέσεις, θ' ἀναζητηθοῦν, ὅπως εἶναι φυσικόν, σὲ διάφορα λεξικά τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας διαφόρων χρονολογικῶν ἐκδόσεων, στὰ ὁποῖα καταχωροῦνται λήμματα συσχετιζόμενα μετὰ τὶς διάφορες διαλέκτους ἢ γλώσσες τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν λημμάτων πού θὰ βρεθοῦν, θὰ συγκριθοῦν μετὰ τὸ σύνολο τῶν λημμάτων τοῦ οἰκείου λεξικοῦ καὶ μετὰ τὸ σύνολο τῶν 70.000.000 λημμάτων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ὁμιλίας (ἢ γλώσσας), πού ἀποτελοῦν τὸν «*Θησαυρὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης*» τῆς καθηγητρίας κ. Μαριάννας-Εἰρήνης Μακντόναλντ, γιὰ νὰ βρεθοῦν τὰ ἀντίστοιχα ποσοστὰ παρουσίας τῶν ξένων λέξεων. Ἐκεῖνο πού προξενεῖ κατάπληξη εἶναι, ὅτι τὰ χρησιμοποιούμενα λήμματα τῶν ξένων ἀρχαίων ὁμιλιῶν (ἢ γλωσσῶν) γράφονται μετὰ λατινικοὺς χαρακτῆρες καὶ ὄχι στὴ μητρικὴ τους γραφὴ. Τοῦτο, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δυσκολεῖ τὰ μέγιστα τὴν ἀπόδοση τῆς ἀρχικῆς προφορᾶς τῶν διαφόρων λέξεων καὶ τῆς «ἐτυμολογικῆς» συγκρίσεως μετὰ τὶς ἀντίστοιχες λέξεις τῶν ἄλλων ὁμιλιῶν (ἢ γλωσσῶν), ἀποδεικνύει γι' ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν ἀνυπαρξία γραφῆς τῶν ὁμιλιῶν τούτων. Κατὰ κανόνα οἱ περισσότερες λέξεις, πού χρησιμοποιοῦν οἱ διάφοροι λεξικογράφοι γιὰ τὴν συγκριτικὴ τους γλωσσολογία, εἶναι Ὀμηρικές.

α. Γαζής Α.

Λεξικὸν τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης. Ἐκδ. Κ. Γκαρπόλα, Βιέννη 1837, τόμος Α. Λήμματα Ἑλληνικά: περίπου 32.000. Λήμματα ξένα: κανένα.

β. Πανταζίδης Γ.

Λεξικὸν Ὀμηρικόν, 1872. Μετάφραση καὶ διασκευὴ ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ, συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ Κρουσίου. Στὴ συνέχεια τὸ ἐπεξεργάσθη καὶ τὸ διόρθωσε ὁ Τρ. Εὐαγγελίδης καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Α. Φέξη τὸ 1901. Λήμματα Ἑλληνικά: περίπου 15.000. Λήμματα Σανσκριτικά: 9. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,06. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00001.

γ. Βερναρδάκης Ν. Γρ.

Λεξικὸν Ἑρμηνευτικὸν τῶν ἐνδοξοτάτων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Ἐκδ. Ἀτλας, 1911. Λήμματα Ἑλληνικά: περίπου 20.000. Λήμματα ξένα: κανένα.

δ. Hofmann B.J.

Ἑτυμολογικὸ Λεξικὸ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, 1948 (μετ. Α. Παπανικολάου, 1994). Λήμματα Ἑλληνικά: περίπου 8.000. Λήμματα Ἀθεστικά: 31. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,4. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,0001. Λήμματα Βεδδικά: 1. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ Λεξικοῦ: 0,01. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00. Στὰ Βεδδικὰ εἶχαν συνταχθῇ τὰ ἱερὰ βιβλία τῶν Ἰνδῶν, ἀλλὰ, ὅπως γράφει τὸ Ἰνστιτούτο Φιλοσοφίας τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. *στὴν Παγκόσμια Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας* (ἐκδ. Γ. Βαγιάνης, 1958, σελ. 51): «*Ο Madhava Acharya στὸ βιβλίον του Sarva-Dersava-Samgraha (σελ. 10) θεοαιώνει, ὅτι οἱ τρεῖς συντάκτες τῶν Βέδ ἦσαν γελοῖοι, ἀπατεῶνες καὶ δαίμονες*» Λήμματα Ἑβραϊκά: 3. Ἀνα-

λογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,03. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00. Λήμματα Ἀρχαίας Ἰνδικῆς: 361. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 4,51. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,0005. Σημειώτερον ὅτι ἀπὸ τὰ 361 λήμματα τῆς Ἀρχαίας Ἰνδικῆς (ἢ τῆς Σανσκριτικῆς) τὰ 290 εἶναι ἐκ τοῦ Ὁμήρου. Λήμματα Ἰρανικῆς: 2. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ Λεξικοῦ: 0,025. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00. Λήμματα Σανσκριτικῆς: κατένεα. Ὅπως φαίνεται, ἐξασθενίζει ἡ ἐπιρροή τοῦ ὅρου Σανσκριτική, ὁ ὁποῖος ἐπεκράτησε κατὰ τὸν περασμένο αἰῶνα γιὰ τὸν χαρακτηρισμὸ τῆς ἀρχαίας Ἰνδικῆς, παρ' ὅλο πὺν εἶχε διασωθῇ καὶ ἡ *Γραμματικὴ τῆς Σανσκριτικῆς Γλώσσης* τοῦ Πανίνι, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ «Ἡλῖος» (τόμος Κ, σελ. 92) ἤκμασε περὶ τὸν 4ον αἰ. π.Χ., ἀποδεικνύοντας ἔτσι ὅτι τόσο ἡ ὁμιλία (ἢ γλῶσσα) ὅσο καὶ τὰ ἔργα ποῦ τῆς ἀπεδόθησαν δὲν ἔχουν μεγάλο βάθος πρὸς τὸ παρελθόν, γιὰ νὰ ἀποτελέσουν μέτρο συγκρίσεως μὲ τὸν Ἑλληνικὴν. Λήμματα Ἰνδοευρωπαϊκῆς (ΙΕ): 262. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 3,28. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,0004. Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι στὸ σύνολο τῶν 451 λημμάτων τοῦ λεξικοῦ, πὺν διεχωρίσθησαν γιὰ σύγκριση, τὰ 348 κατὰγονται ἀπὸ τὸν Ὁμηρὸ. Τὸ στοιχεῖο αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι ποσοστὸ 77% τῶν λέξεων τοῦ λεξικοῦ εἶναι Ὀμηρικῆς. Ἐπίσης ὅτι ποσοστὸ 75% τῶν Ἰνδοευρωπαϊκῶν λημμάτων εἶναι Ὀμηρικῆς λέξεις. Λήμματα Περσικῆς: 3. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,4. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00. Λήμματα Χεττιτικῆς: 34. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,42. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00005.

ε. Πάτσης Χ.

Ἐπίτομο Λεξικὸ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης, 1969. Λήμματα περίπου 40.000. Λήμματα Σανσκριτικῆς: 11. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,03. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00002. Λήμματα Ἰαπετικῆς: 12. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,03. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00002. Ἀπὸ πολλοὺς ἐρευνητὲς ἐπιχειρεῖται νὰ ταυτισθῇ ὁ Ἰαπετὸς τῶν Ἑλλήνων, ὁ γυιὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γαίας, μὲ τὸν Ἰάφεθ, τὸν γυιὸ τοῦ Νῶε. Τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα δὲν ἔχουν καμμία χρονολογικὴ σχέση, διότι ὁ Ἰάφεθ, ὅπως μπορεῖ πολὺ εὐκόλα νὰ ὑπολογισθῇ ἀπὸ τὰ χρονολογικὰ δεδομένα τῆς *Βίβλου*, ἀφοῦ μετατραποῦν σὲ τροπικὰ ἔτη, γεννήθηκε περὶ τὸ ἔτος 2.225 π.Χ. καὶ ὁ λεγόμενος κατακλυσμὸς τοῦ Νῶε ἔγινε περὶ τὸ ἔτος 2.203 π.Χ., ἐνῶ ὁ Ἰαπετὸς ἀποτελεῖ ἕναν Προπελασγικὸ ἀρχάνθρωπο τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου.

στ. Σακελλαρίου Χ.

Λεξικὸ Συνωνύμων, ἐκδ. Ι. Σιδέρη, 1980. Λήμματα περίπου 6.000. Λήμματα Ἰαπετικῆς: 126. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 2,1. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,0002. Λήμματα Σανσκριτικῆς: 23. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,38. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00002. Λήμματα Περσικῆς: 2. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,03. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00.

ζ. Γιαννακόπουλος Ε.Π.

Λεξικὸ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ τῶν Ρημάτων τῆς, ἐκδ. Πελεκᾶνος, 1992. Σύνολο λημμάτων περίπου 30.000. Λήμματα Ἰνδοευρωπαϊκῆς: 3. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,01. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00. Λήμματα Σανσκριτικῆς: 8. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,03. Λήμματα ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00001. Ἀντιστοιχεῖς λέξεις ὑπάρχουν καὶ στὸν Ὁμηρὸ. Λήμματα Σημιτικῆς-Εβραϊκῆς: 14. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,05. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00002. Λήμματα Περσικῆς: 10. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων τοῦ λεξικοῦ: 0,03. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00001. Λήμματα Ἰαπετικῆς: 4. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν

λημμάτων του λεξικού: 0,01. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00. Λήμματα Ἰνδικῆς: 4. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων του λεξικού: 0,01. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00. Λήμματα Αἰγυπτιακῆς: 1. Ἀναλογία ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ τῶν λημμάτων του λεξικού: 0,003. Ἀναλογία ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἑλληνικῆς: 0,00.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἀπὸ τὰ παρατεθέντα παραπάνω στοιχεῖα, ἀποδεικνύεται χωρὶς περιστροφές καὶ ὑπεκφυγές πρὸς ἀποσιώπηση τῆς ἀλήθειας, ὅτι οἱ ἀρχαῖες ὁμιλίες (ἢ γλώσσες) τῶν Φοινίκων, τῶν Σουμερίων, τῶν Βαβυλωνίων, τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, ἐνῶ ἄφησαν μνημεῖα πολιτισμοῦ, δὲν ἄφησαν μνημεῖα γραπτοῦ λόγου ἥτοι δὲν ἄφησαν ἀποδείξεις ὅτι οἱ κατασκευές τους ἦσαν δικές τους. Οἱ ὑπόλοιπες ὁμιλίες (ἢ γλώσσες), ὅπως ἀποδείχθηκε μὲ τις παραπάνω ἀναλογικὲς συγκριτικὲς συσχετίσεις, ἀποτελοῦν μίαν ἐλαχίστη σταγόνα μέσα στὸν ὠκεανὸ τοῦ θησαυροῦ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης τῶν 70.000.000 λημμάτων.

Ὁ ἀγώνας τῶν ἀπανταχοῦ γλωσσολόγων νὰ ἐπανασυνθέσουν μερικὲς «νεκρὲς» γλώσσες ἀπὸ τὸ τίποτα, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι τῆς «Ἰνδοευρωπαϊκῆς» ἀπὸ 262 λήμματα τοῦ J.B. Hofmann, ἐὰν δὲν εἶναι οὐτοπία, εἶναι ἀμηχανία, δεδομένου ὅτι ἀπὸ τὰ 262 λήμματα τῆς «Ἰνδοευρωπαϊκῆς» τοῦ Hofmann τὰ 215 προέρχονται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο. Ὁ κόσμος τοῦ σήμερα ὀφείλει τὰ πάντα στὸν Ὅμηρο καὶ στὴν Ἑλληνικὴ ὁμιλία, ποὺ διέσωσε καὶ διέδωσε, κι ἀκόμη στὴν Ἑλληνικὴ φυλὴ ἢ ἔθνος, χωρὶς νὰ μερδεύεται ἢ ὑπόθεση ἀπὸ τίς διαδοχικὲς ἀλλαγές τῶν ὀνομασιῶν ποὺ ἔλαβε ἡ φυλὴ στὸ διάστημα τῶν 28.000 περίπου χρόνων ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὴν παρουσία τῶν Πελασγῶν στ' Ἀρκαδικὰ βουνά, ἀφοῦ ἡ ὁμιλία τῆς ἀπὸ τότε συνεχίζεται καὶ πλουτίζεται συνεχῶς μὲ νέες λέξεις.

Ἡ ἐτυμολογικὴ σύγκριση καὶ συσχέτιση τῶν λέξεων τῶν διαφόρων ἀρχαίων ὁμιλιῶν (ἢ γλωσσῶν) εἶναι ἄνευ ἀξίας, ἀφοῦ τὸ ἀκουστικὸ ἵνδαλμα τούτων σὲ μερικὲς ὁμιλίες δὲν ἀντιπροσωπεύει ἀκριβῶς τὴν ὀπτική τους παράσταση. Ἐπίσης ἡ γραφικὴ-ὀρθογραφικὴ πααράσταση τῶν σημείων (λέξεων) τῶν διαφόρων ὁμιλιῶν μὲ Λατινικὰ στοιχεῖα δὲν ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα, ἢ ὅποια ἐν πολλοῖς εἶναι καὶ ἄγνωστη. Σὲ πολλὰ περιπτώσεις δὲν παρουσιάζει καμμίαν ὁμοιότητα, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει κανένα δείγμα γιὰ σύγκριση. Ἡ προφορὰ τῶν σημείων μῆς ἐκάστης ὁμιλίας σὲ πολλὰ περιπτώσεις εἶναι διαφορετικὴ, κι ἐκείνη τῶν «νεκρῶν» ὁμιλιῶν εἶναι τελειῶς ἄγνωστη. Ὅποτε κάθε προσπάθεια ἐπανασυνθέσεως τούτων εἶναι τεχνητὴ κατασκευὴ μὲ τὴ χρῆση ὑποθετικῶν καὶ ἀβεβαίων ὕλικων.

Ἀξίον προσοχῆς εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἀπὸ τὴν ἀναλογικὴ σύγκριση, ποὺ ἐγίνε πιὸ πάνω, προκύπτει ὅτι ἀπὸ τὰ 361 λήμματα τῆς Ἀρχαίας Ἰνδικῆς (ἢ τῆς Σανσκριτικῆς κατὰ τοὺς παλαιότερους ἐρευνητὲς) τὰ 290 λήμματα προέρχονται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ 215 ἐκ τῶν 262 τῆς «Ἰνδοευρωπαϊκῆς». Τοῦτο δὲν δίδει δικαιώματα προπορείας σὲ καμμία γλώσσα, ἀφοῦ ἡ Ὀμηρικὴ ὁμιλία προηγεῖται κατὰ χιλιάδες χρόνια, ὅπως ἤδη ἀπεδείχθη.

Ὁ Σύλλογος γιὰ τὴν Μελέτη καὶ Διάδοση τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας τοῦ Μονάρχου ὁργανώνει τὸ δεύτερο διεθνὲς Συνέδριό του στὸ Ohlstadt τῆς Γερμανίας ἀπὸ 3-6 Ὀκτωβρίου 1996 μὲ θέμα «Ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ Γραφῆς», περιορίζοντάς τὴν στὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ τὴν δευτέρα ἕως τὴν πρώτη χιλιετία πρὸ Χριστοῦ. Τὸ ὅλον θέμα ἔχει πολὺ μεγάλο ἐπιστημονικὸ ἐνδιαφέρον καὶ οἱ ὁργανωτὲς του ἀξιοῦν πολλῶν συγχαρητηρίων. Τὸ παρὸν ἄρθρον ἀφιερῶται σ' αὐτὸ τὸ Συνέδριον καὶ στοὺς ἀκροατὲς ποὺ θὰ συμμετάσχουν σ' αὐτό. Ὑπενθυμίζεται, ὅτι ἀποτελεῖ συνέχεια τῶν ἀντιστοιχῶν ἀρθρῶν μου, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὰ τεύχη 137/1993 καὶ 150/1994 τοῦ περιοδικοῦ «Δαυλός».

Τὸ «Πέτρωμα» τοῦ Πausανία ἐπιδιώκει ὡς «Λιθάρι»



Τὸ Πέτρωμα τοῦ Πausανία, σήμερα «Λιθάρι». Διακρίνονται οἱ δύο ημισφαιρικοί λίθοι, θραυσμένοι σήμερα, πού ὁ καθένας εἶναι προσαρμοσμένος στὸν ἄλλον.

Στὴν ὀρεινὴ Κορινθία καὶ συγκεκριμένα στὴν εὐρύτερη περιοχή τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἀρχαίας Φε-νεοῦ ὑπῆρχε ἕνας μικρὸς οἰκισμὸς μέχρι πρὶν κά-ποιες δεκαετίες, ἀπὸ τὸν ὁποῖο σήμερα ἔχει ἀπομεί-νει ἕνα σπίτι μόνο, χαμένο στὸ δάσος. Σ' αὐτὸ τὸ σπί-τι εἶχα τὴν εὐκαιρία νὰ περάσω τὰ καλοκαίρια μου σὰν παιδί.

Ἀπὸ τὰ παιδικὰ μου χρόνια ἀκούγα ἱστορίες καὶ θρύλους γιὰ τὸν χώρο γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι μας. Ἐξάλ-λου εἶδα μὲ τὰ μάτια μου τοὺς πετρώχτιστους τά-φους, τὰ ὀστᾶ καὶ κτερίσματα τῶν ὁποίων οἱ συγ-γενεῖς μου ἀναγκάστηκαν νὰ μεταφέρουν ἀλλοῦ, χωρὶς νὰ καταλάβουν ἴσως καὶ οἱ ἴδιοι τὴν ἀξία τους. Ἐξάλλου, ὅταν γίνονταν τὰ ἔργα διάνοιξης τῆς «δημο-σίας» (δημόσιος δρόμος), ξεθάφτηκαν ἀπὸ τὸ χῶμα πολ-λὰ κομμάτια κεραμικῶν καὶ ἀγγείων· καὶ τότε ἀκουσα

ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς γιαγιάς μου γιὰ τὴν πολιτεία τοῦ «ἀπίστευτου πλούτου» καὶ τῆς «δια-φθοράς», ἡ ὁποία καταστράφηκε μετὰ ἀπὸ κατάρρα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (κατάρρα τὸ λέμε τώρα...). Ἀλλὰ αὐτὸ πού πραγματικά δέσποξε στὶς διηγήσεις εἶναι τὸ «Λιθάρι». Γιὰ αὐτὸν τὸν χώρο εἶχα ἀκούσει τὰ πιὸ παράξενα πράγματα. Θὰ περιγράψω ἐν συντομία τί ἦταν τὸ Λιθάρι.

Ἦταν λοιπὸν ἕνας σχηματισμὸς δύο μεγάλων λίθων, πού ὁ ἕνας ἐφάρμοζε στὸν ἄλλο. Ἡ παράδοση ἔλεγε, ὅτι ἐκεῖ τὰ ἀρχαῖα χρόνια ἔβγαιναν οἱ «διαβόλοι» μὲ πίπιζες καὶ κλαρίνα καὶ χόρευαν καὶ τραγουδοῦσαν. Ἀρκετὰ χρόνια ἀργότερα διαβάζοντας τὰ Ἀρκα-δικὰ τοῦ Πausανία (κεφ. 15, παρ. 1-3), θυμῆθκα καὶ πάλι τίς ἱστορίες γιὰ τὸ Λιθάρι. Καὶ γιὰ νὰ γίνω σαφής, ἡ περιγραφή ἔχει ὡς ἐξῆς: «Οἱ Φεναάται ἔχουν καὶ ἱερόν τῆς λε-γομένης Ἐλευσινίας Δήμητρος καὶ τελοῦν ἑορτὴν πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς, λέγοντες ὅτι τὰ εἰς Ἐλευσίνα μυστήρια καὶ τὰ ἰδικὰ τῶν ἦσαν ὅμοια. Διότι κατόπιν ἐνὸς χρησμοῦ τῶν Δελ-φῶν ἦλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν ὁ Ναός, πού ἦτο τρίτος ἀπόγονος τοῦ Εὐμόλπου. Πλησίον τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐλευσινίας εἶναι τὸ λεγόμενον Πέτρωμα, δηλαδὴ δύο μεγάλοι λίθοι προ-σηρμοσμένοι μεταξύ τους. Τελοῦντες λοιπὸν κατ' ἔτος τὴν ἑορτὴν, τὴν ὁποῖαν ὀνομάζουν μεγαλυτέραν, ἀνοίγουν τοὺς λίθους καὶ ἀφοῦ πάρουν ἀπὸ ἐκεῖ διβλίᾳ ἀναφερόμενα εἰς τὴν τελετὴν καὶ τὰ ἀναγνώσουν εἰς ἐπήκοον μεμνημένων, τὰ ἐναποθέτουν πάλι τὴν ἰδίαν νύκτα εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Γνωρίζω ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Φεναάτας κάμνουν τοὺς μεγαλυτέρους ὄρκους τοὺς ἐπικαλούμενοι τὸ Πέτρωμα. Ἐπ' αὐτοῦ εἶναι κυκλοφερὲς ἀφιέ-ρωμα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει προσωπεῖον τῆς Κιδαρίας Δήμητρος, ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν λεγομένην μεγαλυτέραν ἑορτὴν τοποθετῶν τοῦτο εἰς τὸ ἰδικόν του πρόσωπον, κτυπᾷ συμ-φώνως πρὸς κάποιαν παράδοσιν τοὺς ὑποχθονίους θεοὺς μὲ ράβδους».

Ἡ ἐκπληξή μου ἦταν μεγάλη. Οἱ θρύλοι τῆς γιαγιάς μου εἶχαν ἱστορικὴ βάση. Ὁ θρύ-λος γιὰ τὸ Λιθάρι ἦταν ζωντανὸς καὶ εἶχε ἐπιδιώσει μέσα στὴν οἰκογένειά μου, γιατί στὴν πραγματικότητα δὲν εἶχαν φύγει ποτὲ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος. Ἐξάλλου ἔτσι λύθηκε καὶ τὸ μυ-στήριον τοῦ ὀνόματός της, ἀφοῦ αὐτὸ ἦταν παραφθορὰ τοῦ ὀνόματος Ἀναστενάρης, πράγμα πού ἔκανε πολὺ κόσμον νὰ μᾶς φωνάζει «Ἀναστενάρηδες». Ἐπιδίωσαν μὲ πολὺ κόπο ἴσως σὲ ἕνα περιβάλλον καθόλα ἐχθρικό, ἀφοῦ θεδαίως πλήρωσαν τὸ τίμημα στὴν θρησκεία πού τοὺς ἀνάγκασαν ἢ τουλάχιστον τοὺς ὑπαγόρευσαν νὰ ἀκολουθήσουν καὶ ὀνόμασαν τοὺς προγόνους τοὺς δαίμονες, ἐνῶ ἀπέδωσαν τὴν καταστροφή τῆς πόλης τους ὄχι στὴν καταστροφικὴ μανία τῶν φανατικῶν Χριστιανῶν ἀλλὰ στὴν κατάρρα τοῦ Παύ-λου.

Γιώτα Ἀγγελάκη

Μὴ τὰ πιῆτε, λουσθήτε τα

«Καὶ ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ: Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· ὁ Θεὸς Ἀβραάμ τοῦ πατρὸς σου. Εὐλόγημένος ὁ Ἀβραμ παρὰ τοῦ Θεοῦ, διότι ἐδικαιώθη διὰ τὴν πίστιν του. Δι' αὐτοῦ θέλουσι σωθῇ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ θέλει ἔλθει ἡ σωτηρία εἰς τοὺς ἐθνικούς. Διότι –κακόν, τουτέστιν– ἁμαρτία εἶναι κάθε πρᾶγμα πού δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν πίστιν» (πρὸς Ρωμ. 14.23), πᾶ ἴνα πῇ, πιστεὺε καὶ κάνε ὅ,τι θές. Αὐτὸ κάνουμε, Κύριε.

«Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός σου, Θεὸς ζηλότυπος –ἡ Νεφέλη νὰ δῆς–. Ὅνομα ἄλλων θεῶν δὲν θέλετε ἀναφέρει –γιατί μὲ πιάνει τ' ἀπὸ λόγον–, θέλετε λατρεύει Κύριον τὸν Θεόν σας –γιατί αὐτὸ σας συμφέρει–. Σὰς ἀνεβίβασα ἐκ γῆς Αἰγύπτου, διὰ νὰ εἶμαι ὁ Θεός σας –σὰς ἀνεβίβασεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ –οὕνα φάτσα, οὕνα ράτσα–. Κύριος ὁ Θεός σου, Μωυσῆ, σὲ ἠυλόγησε ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα σου –εὐγε στὸ Θεό σου, Μωυσῆ–. Κύριος ὁ Θεός μου πῶρ καταναλίσκον –ρίχτε μέσα τοὺς ἐπικίνδυνους, γιὰ νὰ μὴν ἔχετε προβλήματα–. Ἄγιος, Ἐγὼ, Κύριος ὁ Θεός σας –Ἐγὼ μάλιστα, καὶ τὸ ἔψιλον μὲ κεφαλαῖο, χαϊδάνια–. Θέλετε εἴσθε πρὸς ἐνθύμησιν –μόνον–, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τὸν Θεόν σου θέλεις φοβεῖσθαι καὶ αὐτὸν θέλεις λατρεύει –γιατί δὲν ἔχεις καὶ τίποτε ἄλλο νὰ ἐπιδείξης πρὸς τὸ παρὸν τουλάχιστον–. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός– ἀλλὰ ἔχω καταδικάσει τὴ σάρκα, πού μου ὑγῆκε λάθος–».

«Ἐν μέσῳ σου Θεὸς μέγας» καὶ φοβερός– καὶ ὁ Θεός, «ὅστις ποτ' ἐστίν», ἃς μᾶς φυλάξ–. Μὴ λησμονήσης, πόσον παρώργισας τὸν Θεόν σου ἐν γῇ ἐρήμῳ– ἃς εἶναι καλὰ ὁ Σαούλ, πού μᾶς τὸ θυμίζει–. Νὰ φοβῆσαι Κύριον τὸν Θεόν σου, ὅτι Θεός τῶν Θεῶν –ἐστί–, Θεὸς ἐξολοθρευτῆς –πού γιὰ σένα μόνο νοιάζεται καὶ γιὰ τὴ δόξα Του–. Κύριος ὁ Θεός σου θέλει ἀφανίσει τὰ ἔθνη, τῶν ὁποίων τὴν γῆν δίδει εἰς σέ –καὶ καλὰ κάνεις καὶ ἐκπαιδεύεις τοὺς Τούρκους πιλότους–. Κύριος ὁ Θεός σου σοὶ ἔδωκεν ἀνάπαυσιν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου –Μου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἀνησυχίας ὑπάρχει, διότι ὁποῖος κατέχει τὴν ἀμερικάνικη τεχνολογία, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτα. Ἐσὺ νὰ φοβῆσαι –μόνον– τὸ φοβερόν τοῦτο ὄνομα, Κύριον τὸν Θεόν σου –διότι ἔχει ἀποδείξει, ὅτι ξέρεи νὰ πολιτεύεται–. Δὸς τώρα δόξαν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, ὅτι ζηλωτῆς ἐν τῷ Ἰσραὴλ –ἀλλὰ ἔχει καὶ αὐτὸς τὸ δόσιμό του–. Πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἶναι εἰδῶλα –γιατί ἔτσι μου ἄρᾶσει–. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος– Ἐγὼ εἶμι ἐγὼ εὐζωνάκι σωστό, ἀλλὰ χωρὶς τὰ λάθη του καὶ χωρὶς ποτὲ νὰ διάζομαι–. Ὁ Θεός σας, αὐτὸς εἶναι ὁ Θεός τῶν θεῶν– καὶ οἱ ἄλλοι εἶναι ἀπλῶς ὀδοντόκρεμες– δύνανται ἐκ τῶν λίθων τούτων νὰ ἀναστήσει τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ, τὸν ἡγαπημένον Του. Κι ὅποια πέτρα κι ἂν σηκώνουν τὰ ἔθνη, θὰ σὰς θρίσκουν ἀπὸ κάτω. Τὸ ξέρουμε, Κύριε.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ», ὁ Θεός δὲν ἔδανε γλῶσσα μέσα Του. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως δὲν τὸν ἔδλεπαν, μόνο τὴ Νεφέλη ἔδλεπαν, γιατί, ὅπως εἶναι γραμμένο, «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε» (Ἰωάν. Α' δ). Ἀλλὰ ὁ Ἰωάννης τὰ μεπερδενεῖ. Ὁ Μωυσῆς βέβαια, ἂν καὶ «ἄνθρωπός Του», μιλοῦσε μὲ τὸν ἄερα τὸν κοπανιστό καὶ μόνο γιὰ μιὰ στιγμή εἶδε «τὰ ὀπίσω Του». Ὅταν κάποτε τὸν ἰκέτευσε: Κύριε, τὸ πέρασμά Σου μόνον δὲν ἀρκεῖ· ἄφησέ με νὰ δῶ τὸ πρόσωπό Σου, «γιατί μόνον ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ διακριθοῦμε ἐγὼ καὶ ὁ λαός Σου ἀπὸ κάθε ἄλλο λαὸ πού ὑπάρχει πάνω στὴ γῇ», ἐπῆρε τὴν ἀπάντησιν: «Θέλεις ἰδεῖ τὰ ὀπίσω Μου· τὸ πρόσωπό Μου δὲν θέλεις ἰδεῖ» (Ἐξοδ. ΛΓ' 23) καὶ ὁ Μωϋσῆς ἠρκέσθη εἰς «τὰ ὀπίσω Του». Ὁ Ἰακώβ ὅμως, ἃς ὁ Ἰακώβ, αὐτὸ τὸ χάρισμα ἰδέσθαι, αὐτὸς ὁ μεγάλος καταφερτζῆς, τὸ νταχτιντὶ τῶν γυναικῶν, πού γιὰ χάρι του ἐμπαιναν ὀλοσούσουμε στὴν κόλασι, ἀπὸ τὴ μαμά του μέχρι τὶς ἀδελφοῦλες τῆς Παδάν–ἀράμ, τὰ κατάφερε νὰ γίνῃ τὸ δικό του καὶ μ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸ Θεό. Μιὰ νύχτα, πού μόνος, κατόμονος δίπλα στὸ ποτάμι κυτιοῦσε τ' ἀστέρια, εἶδε ὁ Θεός ἀπὸ ψηλὰ κι ὥσπον νὰ πῆς κύμινο, δρέθηκε καὶ αὐτὸς δίπλα στὸ ποτάμι νὰ παλεύῃ μὲ τὸν Ἰακώβ σῶμα μὲ σῶμα (Γέν. ΛΒ' 24-32). Κατὰ πὼς φαίνεται ὅμως, τὰ θρῆκε σκοῦρα –ὁ Θεός–, γιατί στὸ τέλος ἄρχισε τὰ παρακάλια: Ἀσε με νὰ φύγω· σὲ παρακαλῶ. Ξημερώνει· κι ἂν μὲ κόψη μάτι, θὰ χαθῶ.

Τὴν εὐλογία σου πρῶτα, λέει ὁ Ἰακώβ. –Ποιά εὐλογία του; Ἀφοῦ δὲν ἤξερε ποιός εἶναι–.

Κι ἀπὸ τὸ πείσμα του ὁ Θεός, πὺν δὲ μπορούσε νὰ νικήσῃ τὸν Ἰακώβ, τοῦ στραμπούληξε τὸ μηρὸ καὶ ὁ Ἰακώβ κοντσάθηκε. Καὶ οἱ μὲν Ἑβραῖοι δὲ μπορούν ἀπὸ τότε νὰ καταπιοῦν κρέας μηροῦ, ὁ δὲ Ἰακώβ ὠνόμασε τὸν τόπο τῆς πάλης Φανουήλ, γιατί ἐδῶ, λέει, «εἶδε τὸν Θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον» –μίλα Ἰωάννη μεταξὺ μας, κι ἐγὼ μπερδεύομαι–, τὴ γλύτωσε πολὺ φτηνά.

Καὶ εἶπεν ὁ Θεός: «Δὲν θέλεις ὀνομάζεσθαι πλέον Ἰακώβ, ἀλλὰ Ἰσραὴλ –γιατί ἐσύ, παιδί μου, νικᾷς χωροφύλακα–. Ἀνξάνου καὶ πληθύνου. Ἔθνος ἢ μᾶλλον ἔθνη θέλουσι γίνεαι ἐκ σου καὶ βασιλεῖς θέλουσιν ἐξέλθει ἐκ τῆς ὀσφύος σου –τέτοιος ὁ Ἰακώβ!–, τὸ δὲ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν σου –Μου– θέλουσιν εἶσθαι ὡς κονιορτὸς καὶ ὡς ἄχυρον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον. Μὴ φοβοῦ· διότι Ἐγὼ σὲ ἐκάλεσα μὲ τὸ ὄνομά σου καὶ Ἐγὼ θέλω πολεμήσει ὑπὲρ ὑμῶν. Ἐμοῦ εἶσαι –δικέ μου, καὶ γιὰ χάρι σου ἃς γίνον ὅλοι καὶ ὅλα στάχτη καὶ μπουρμπερη». «Ὅσο γιὰ μᾶς, λέει –ὄχι ὁ Θεός–, τὸ μόνο πιά πὺν μᾶς σώζει, εἶναι νὰ συνάψουμε συμμαχίες μὲ κάποιους «ἐκ τῆς Ἰσραὴλ». Φέξε μου καὶ γλύστρησα. Κρίμα στὸ χλαπάκισμα τῆς πολιτικῆς μας ἡγεσίας πρὸς τιμὴν «τοῦ ὀλοκαυτώματος». Λέτε νὰ τὰ χώνεψαν; Μὲ τὴν ἀναισθησία πὺν τοὺς δέρνει, ὁ Θεός Ἰακώβ καὶ ἡ ψυχὴ τους.

Βαθιὰ συγκινημένος ὁ Ἰακώβ, Ἰσραὴλ πιά, πῆρε φωτιά, καὶ ποιός τὸν πιάνει: «Εὐλόγητὸς ὁ Θεός τοῦ Ἰσραὴλ. Δὲν ὑπάρχει Θεός ὁμοίος σου, Κύριε. Σὺ εἶσαι ὁ Θεός ἡμῶν –ἐσένα θέλουμε–. Ὁ Θεός ἡμῶν μέγας, ὁ ἰσχυρός, ὁ φοβερός Θεός. Τὰ βασίλεια τῆς γῆς ἔδωκεν εἰς ἐμὲ ὁ Κύριος. Μὲ τὸ μέγεθος τῆς ὑπεροχῆς Σου, Κύριε, ἐξωλόθρευσας πάντας τοὺς ὑπεναντίους Σου –μου–. Δυνατὸς πολεμιστής, ὁ Κύριος. Ἐξολοθρευτὴς ὁ Κύριος.

»Μὲ τὴν δυνάμιν Σου ὠδήγησες τὸν λαὸν τοῦτον –δροσιζοντας τὴν ἀγὼν ἔρημο μὲ τὰ αἵματα τῶν ὄσων δρέθηκαν μπροστὰ στὸ δρόμο μου–. Οἱ λαοὶ θέλουσιν ἀκούσει καὶ φρίξει –ἂν ἔχουν με φρίξει, λέει...–, φόβος καὶ τρόμος θέλει ἐπιπέσει ἐπ' αὐτούς –ἔ, ἄει στὸ διάολο, Ἰακώβ–. Ἀπὸ τοῦ μεγέθους τοῦ βραχίονός Σου –καὶ καλὸς ὁ βραχίων τῆς Μ. Ἀνατολῆς– θέλουσιν ἀπολιθωθεῖ. Ἐξωλόθρευσεν Κύριος πάντας τοὺς μισοῦντάς με· ἐξωλόθρευσεν πᾶν τὸ ἔχον πνοήν». Παράκλημα ὁ δικός Σου, Κύριε.

Ποιός σὲ μισοῦσε, μωρὲ Ἰακώβ. Μόνον ὁ ἀδελφός σου ὁ Ἡσαὺ σὲ μισοῦσε καὶ μὲ τὸ δίκιο του. Ἀλλὰ ὁ Θεός σου ἐκεῖ: «Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησε, τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησε». Γιατί, ὅπως εἶπε ὁ ἴδιος, καὶ στὴν ἀφεντιά σου, καὶ στὸν Μωυσῆ, πὺν μᾶς τὰ ἔστειλε πακέττο μὲ τὸν Παῦλο, Θεός εἶναι αὐτὸς καὶ ὅ,τι θέλει κάνει. «Ὅποιον θέλει ἐλεεῖ» καὶ ὅποιον θέλει στέλνει στὸν ἀγῦριστο. «Ἄρα λοιπὸν –συμπεραίνει ὁ ἐθναπόστολος (πρὸς Ρωμ. 9) –τίποτα δὲ ἐξαργατᾷ ἀπὸ τὴν θέλησιν ἢ τὴν προσπάθειαν τοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ». Τὰ ἴδια καὶ στὰ σου-αχίλλι, Σαούλ: «Ἄμρι ἃ μούνκου» –στὸ χέρι τοῦ Θεοῦ–. Στὸ καταμεσήμερο ἓνα τραγούδι λυγμὸς ἀνατριχιάζει τὸν ἄερα: «Ἄμρι ἃ μούνκου». Τραγουδάει τάχα ὁ Λούα, ὕμνει τὸ Θεὸ του γιὰ μοιρολογεῖ; Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μοῦ προξενεῖ δέος, Σαούλ. Μακριὰ ἀπὸ τὴν τρομερὴ Μεσόγειο, ποτὲ δὲν διανοήθηκε νὰ μοῦ πουλήσῃ πίττα ἃ λὰ σουαχίλλι, πασπαλισμένη μὲ κάποια ἐλληνικά τῆς ἀρπαχτῆς, γιὰ νὰ μὲ ξεγελάσῃ. Κι οὔτε πὺν δρέθηκε πολιτικός γιὰ δέσιμο, γιὰ νὰ τὸν ξεσηκώσῃ, μήτε ἀνάστημα σὰν καὶ τὸ δικό σου, γιὰ νὰ τὸν ξεβγάλῃ στὰ ἔθνη. Ὅταν ἀνοίξουν τὸ δρόμο κατὰ κεῖ οἱ ἐπίγονοί σου, θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ὁ διασμός του ἀπὸ τοὺς μπάσταρδους «τῆς νύθεσις».

Γιατὶ ὁ Χριστιανισμός ὑπάρχει καὶ ὑπῆρξε μόνο κατ' ὄνομα. Τὴ χάρι τὴν εἶχες ἐσύ, Σαούλ. Ἄν καὶ Παῦλος, ἂν καὶ τὸ ρωμαϊκὸ διαβατήριό στο μέσα τσεπάκι, δὲν ἦσαν παρὰ ὁ Μωυσῆς τῆς Δύσης. Κάποιες κορῶνες σου, «κομίζουσαι γλαῦκα εἰς Ἀθήνας», μοιάζουν μπαλώματα καὶ ὀξὺμωρα σχήματα στὸ κήρυγμα τῆς σωτηρίας μας. Καὶ μπορεῖ νὰ μὴ κρατοῦσες μαχαίρι ὅπως ὁ Μωυσῆς, ἀλλὰ «μυόλιασες τὸν κλάδο τῆς ἀγριελιάς» (πρὸς Κορινθ. 10). Τὸ καλύτερο πὺν εἶχατε νὰ κάνετε, καὶ ἐσὺ «Ἀπόστολε τῶν ἐθνῶν» καὶ τὰ μαρτυροκαπνισμένα παλληκάρια πὺν ἀκολούθησαν, ἦταν ν' ἀφήσετε τὴν «ἀγριελιά» –γιὰ φαντάσου!– ἦσυχ· ὅπως καὶ «τ' ἀργίλι τοῦ Ἡρακλέα» ἄλλωστε.

Λουστῆτε τώρα τὴν «κόκα κόλα», ἔθνη τῆς γῆς. Τὴ λουζόμαστε καὶ ἐμεῖς μαζὶ μὲ τὸ «Ὁρθόδοξο Τόξο» καὶ τὸ «Ὁργανο τοῦ Θεοῦ» (πρὸς Ρωμ. 13.4).

Οὐρανία Πρίγκουρη

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ, *Πρακτικά*

“Αν πιστεύει κανείς, ότι μέσα από ντόπια ή διεθνή συνέδρια μπορεί να ωφεληθεί ή όρθη προσέγγιση του άπωτάτου έλληνικού –και έν τέλει οίκουμενικού– παρελθόντος, ίσως εΐναι πολύ εύπιστος. Καί τοϋτο, γιατί αποδεικνύεται ότι ώρισμένα συνέδρια αποσκοποϋν είτε στο άναμάσημα τών κατεστημένων και αύθαιρέτων ιστορικών δογμάτων (ίνδοευρωπαϊσμός, φοινικισμός, μυθολογία και όχι προϊστορία κ.λπ.), με σκοπό να τά συντηρήσουν και να τά προβάλλουν, είτε στην άπόρριψη όποιασδήποτε άλλης άποψης μέσα από τόν άποκλεισμό, τή φίμωση και τήν συκοφάντηση του έκφραστή της.

Τό έν λόγω δέβαια συνέδριο, που συνεκλήθη στο ΊΟλσταντ τής Βαυαρίας στις 9-11/12/1994, παρουσίασε μιá σπάνια ιδιομορφία. Άπό άγαθή άρχικώς πρόθεση οί διοργανωτές ζήτησαν άπ’ τó «Δαυλί» να πάρει μέρος στο συνέδριο. Ή παρουσία όμως τών τριών συνεργατών του «Δαυλου» και οί εΐσηγήσεις τους «έκτροχίασαν» τήν πορεία του συνεδρίου, άποκάλυψαν τήν ίνδοευρωπαϊκή και φοινικική πλάνη και κατέδειξαν τήν ιστορική άξιοπιστία τών άρχαίων συγγραφέων.

Γι’ αυτόους άκριδώς τούς λόγους επιβλήθηκε ή γνωστή λογοκρισία σέ δάρος του «Δαυλου» με τόν άποκλεισμό άπό τά Πρακτικά τής όμιλίας του συνεργάτη μας κ. Ε. Μπεξή (δλ. «Δ», τ. 174). Μιά λογοκρισία ώμή αλλά ταυτόχρονα και άποκαλυπτική τών μεθοδεύσεων του διεθνούς μισελληνισμού. Άυτοί που «άγανάκτησαν» άπό τήν ύπόμνηση έκ μέρους του κ. Μπεξή του άναφερομένου στους Φοίνικες στίχου του Όμήρου «ένθα δέ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ήλυθον άνδρες τρώεται, μυρί’ άγοντες άθύρματα νηϊ μελαίνη», εΐναι άκριδώς εκείνοι που άναγνωρίζουν τήν μοίρα τους ως κοινή μ’ αύτή τών Φοινίκων: Εΐναι οί περιφερόμενοι τρώεται τών συ-

Και στην Δωδώνη «κτυπᾶ» ό Ίνδοευρωπαϊσμός

Ή Δωδώνη θρίσκεται στη ΒΔ γωνία τής Έλλάδος, 22 χλμ. νοτίως τών Ίωαννίνων. Πρόκειται περι άρχαιοτάτης πόλεως, που θρίσκεται στίς έσχατιές τής κοιλάδος Έλλοπίας, κοντά στο δρος Τόμαρον ή Τμάρον, σέ θέση τραχεία και δασώδη. Άρχικά ύπαγόταν στην Θεσπρωτία, άργότερα στην Μολοσσία και μεταγενέστερα στην Χαονία. Ώς πόλις ήτο και εΐναι πανελληνίως γνωστή και περιδότης έξαιτίας του άρχαιοτάτου και καθ’ όλα σεβασμίου στόν Έλληνικό Κόσμο Μαντείου του Δωδωναίου, Πελασγικού Διός.

Ή πόλις έλαβε τó όνομά της άπό τόν Δώδωνο, τó γιό του Διός και τής Εύρώπης, κατά μιá άλλη έκδοχή δέ άπ’ τήν Νύμφη Δωδώνη, που ήτο μία έκ τών Ώκεανίδων, όπως και ή Θέτις, ή μητέρα του Άχιλλέως.

Ό Όμηρος άποκαλεί τόν Δία Δωδωναίο και Πελασγικόν, ό Πίνδαρος άπλώς Δωδωναϊόν· στόν Ήσύχιο άπαντάται ως Ζεύς Δωδωνεύς· ό Ζηνόδοτος τόν άποκαλεί Φηγοναϊόν, «έπει πρώτον φηγός έμαντεύετο»· ό Άπολλόδωρος τέλος τόν άποκαλεί έπίσης Δωδωναϊόν, έτυμολογώντας τó επίθετο άπ’ τó ρημα δίδωμι, «ότι δίδωσιν ήμίν τά αγαθά».

Ό Στράβων θεωρεί τó μαντεϊόν ως άρχαιοτάτον, έργον τών Πελασγών και ειδικώτερα τών Σελλών Πελασγών, που ήσαν άφιερωμένοι στόν Δία. Οί Σελλοί ή Έλλοί ήσαν ίερατικό πελασγικό γένος, που διέμεναν στο Μαντείο. Προκειμένου να θρίσκονται σέ πλήρη και διαρκή επικοινωνία με τή μάνα γή, δέν έφεραν ποτέ ύποδήματα και δέν έπλεναν τά πόδια τους, έκοιμώντο δέ καταγής· γι’ αυτό και άναφέρονται ως «άνιπτόποδες» και «χαμαιεύναι». Κατά μιá άλλη έκδοχή ήσαν άνιπτόποδες και χαμαιεύναι ως δάσκαλοι, που μεταξύ τών άλλων δίδασκαν και τήν σκληραγωγία και τó «κατά φύσιν ζήν» στους μαθητές τους.



νεδρίων και τῶν πανεπιστημιακῶν ἐδρῶν, πού προσπαθοῦν νά μεταδώσουν τήν νόσο τους σ' ὁλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα μισώντας μέχρι θανάτου αὐτούς πού ἀρνοῦνται τήν μόλυνση.

Δέν ἔχει νά χάσει κανεῖς τίποτα, ἂν δέν προμηθευτεῖ τὸ βιβλίο τῶν *Πρακτικῶν* τοῦ ἐν λόγῳ συνεδρίου. Στὸ τεῦχος 158 τοῦ «Δαυλοῦ» μπορεῖ νά διαβάσει τίς εἰσηγήσεις τῶν δύο συνεργατῶν μας (Κ. Κουτρουβέλη καὶ Δ. Κούτουλα) ἀλλὰ καὶ τήν εἰσηγήση τοῦ κ. Μπεξῆ, ἡ ὁποία ὡς «ἀντισημιτική» (!!!) δέν καταχωρήθηκε στὰ Πρακτικά. Μά, θὰ πείτε, ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι εἰσηγητές. Σωστά. Γιά λόγους λοιπὸν ψυχαγωγίας μπορεῖτε νά ἀγοράσετε τὰ *Πρακτικά*, γιὰ νά μάθετε ἀπὸ τὸν κ. Κακριδὴ ὅτι ὁ Ἀχιλλέας ἦταν Ἰνδοευρωπαῖος, ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεύς «Πρωτοέλληνας»-Πελασγὸς καὶ ὅτι ἡ λέξη «ναυς» ἦλθε στὴν Ἑλλάδα μαζί με τοὺς «Ἰνδοευρωπαῖους», ἀφοῦ ἦταν ἀναγκασμένοι νά περνοῦν μέσα ἀπὸ τὰ ποτάμια... Ἐπίσης μπορεῖτε νά ἐνημερωθεῖτε ἀπὸ τὸν κ. Μαρωνίτη, ὅτι τὸ «*πονηρότερο ρομάντζο*» πού ἔχει διαβάσει ποτὲ εἶναι ἡ *Ὀδύσεια* καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἔλευση τῶν «Ἰνδοευρωπαίων» στὴν Ἑλλάδα σταματᾷ ἡ γυναικοκρατία... Δυστυχῶς τίς εἰσηγήσεις τῶν ξένων καθηγητῶν, μὴ γνωρίζοντας γερμανικά, δέν μπόρεσα νά τίς διαβάσω, ἀφοῦ οἱ ἐκδότες τῶν *Πρακτικῶν* τοῦ Συνεδρίου δέν σκέφτηκαν νά μεταφράσουν τίς γερμανικὲς εἰσηγήσεις στὰ ἑλληνικά καὶ τίς ἑλληνικὲς στὰ γερμανικά. Ἀκόμα στὰ δημοσιευμένα ἑλληνικά κείμενα δέν χρησιμοποιοῦνται τόνοι καὶ σημεῖα στίξης, προφανῶς ἀπὸ... σεβασμὸ στὴν Φοινικικὴ, στὴν Ἑλληνικὴ γραφὴ ἢ θελα νά πῶ.

Παν. Α. Κουβαλάκης

Γ.Χ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ, *Τὸ Διοσηλιὸ τῆς Καστοριᾶς*

Στὸ ἄκρως ἐνδιαφέρον βιβλίο τοῦ καθηγητῆ Γ.Χ. Χουρμουζιάδη, πού ἐπιγράφεται «*Τὸ Διοσηλιὸ τῆς Καστοριᾶς*», ἀρχικὰ ἐπιχειρεῖται μιὰ ἀναδρομὴ στὶς ἐκεῖ ἀνασκαφές, κατόπιν μιὰ προσέγγιση τοῦ προϊστορικοῦ πολιτισμοῦ (≈ 6.000 π.Χ.), πού ἀνεπτύχθη στὴν ἐν λόγῳ περιοχὴ καὶ τέλος ἡ μεθοδολογικὴ προσέγγιση τῶν δεδομένων τοῦ ἀνασκαπτικοῦ ὕλικου.

Παρακάμπτοντες ὅσα ἀφοροῦν ἀποκλειστικά καὶ μόνον τοὺς εἰδικούς τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας θὰ ἐπικεντρώσουμε τὴν προσοχή μας σὲ πέντε παραμέτρους, πού σίγουρα ἐνδιαφέρουν ἅμεσα τὸν ἀναγνώστη τοῦ παρόντος βιβλίου:

Σύμφωνα μετὰ τὴν παράδοσιν περὶ τὸ Μαντεῖον ἦτο μέγα ἄλσος ὄρων, ὅπου διέτριβον οἱ Δρυάδες, ἕνα γένος περὶ τοῦ ὁποίου τόσα πολλὰ ἐλέγοντο καὶ κανεῖς δὲν γνῶριζε κατὶ ἐπακριδῶς. Ἡ δρυς ἦτο τὸ ἱερὸ δένδρον τοῦ Διός, οἱ δὲ βάλανοι τῆς ἀποτελοῦσαν τὴν πρώτη τροφὴ τῶν παμπάλαιων ἀνθρώπων. Μιὰ δρυς ἐσκέπαζε τὸ Μαντεῖο καὶ περὶ αὐτῆς ἐμυθεύετο, ὅτι ἦτο μαντική. Λέγεται μάλιστα ὅτι ἕνας κλάδος τῆς ἐχρησίμευσε ὡς οἶαξ τῆς Ἀργοῦς – «Δωδώνην, φηγόν τε Πελασγῶν ἔδρανον ἤκεν» (Ἡσίοδος)–, πού καὶ πάλιν ὠμιλοῦσε.

Κατὰ τὸν καθηγητὴ Δ.Γ. Σακορράφον ἡ Δωδώνη, οἱ Δελφοί, ἡ Ἐλενσίς, ἡ Σαμοθράκη κ.ἄ. θρησκευτικὰ κέντρα ἦσαν αὐτὰ πού διέσωσαν τίς γνώσεις τοῦ προκατακλυσμαίου Αἰγαιακοῦ Πολιτισμοῦ ἢ Πολιτισμοῦ τοῦ Διός, καὶ στὰ κέντρα αὐτὰ μετέβαινον οἱ σοφοὶ ἥρωες, ὅπου ἐδιδάσκοντο τὰ Γράμματα καὶ τίς Τέχνες.

Οἱ «ἀνιπτόποδες» καὶ «χαμαιεῦναι» Ἕλλοι γνῶριζαν τὰ μαθηματικά, τὴν ἀστρονομία, τὴν ἱατρική, ἀλλὰ καὶ τίς τέχνες –καλὲς καὶ πολεμικές–, τίς ὁποῖες καὶ μεταδίδαν στοὺς μαθητές τους. Ἦσαν δηλαδή ὁ συνδυεὶς κρῖκος, ἡ γέφυρα πού ὠδηγοῦσε τοὺς προομηρικὸς ἥρωες στὸν πολιτισμὸ «τῶν πρὸ τῆς νῦν γενέσεως ἀνθρώπων» (Ἀριστοτέλης), στὸν Πολιτισμὸ τοῦ Διός.

Εἶδαμε, ὅτι ὁ Ζεὺς ἀποκαλεῖται Πελασγικός ἦτοι ἀνήκων στοὺς Πελασγοὺς. Οἱ Πελασοὶ σύμφωνα μετὰ τίς πηγὲς ὑπῆρχαν οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς κυρίως Ἑλλάδος, τῆς Ἰλλυρίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Ρομανίας, τοῦ Αἰγαίου, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κ.λπ. Ὁ Ὀμηρὸς ἐμφανίζει τοὺς Πελασγοὺς ὡς λαὸν τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἠπείρου ἔχοντα ὡς κυρίαν θεότητα τὸν Πελασγικὸν Δία. Οἱ Πελασοὶ ὅμως ἐμφανίζονται καὶ στὴν Πελοπόννησο –Πελασγικὸν Ἄργος καὶ Πελασγικὴ Ἀρχαδία. Ὁ Πελασγὸς μάλιστα θεωρεῖται γενάρχης τῶν Ἀρχαδῶν. Στὴν Ἀττικὴ οἱ Πελασοὶ χτίζουν πελασγικὰ τεῖχη καὶ γεννοῦν τοὺς Κραναοὺς.

Σύμφωνα μετὰ τὸν Ἡρόδοτο Δωριεῖς, Ἴωνες, Αἰολεῖς εἶναι Πελασγικὰ φύλα. Κατὰ τὸν Αἰσχύλου (Εὐμένει-

α. Στην αντίφαση που υπάρχει μεταξύ της σελίδος 5, όπου τα σύμβολα της πινακίδας του Διοσηλιού αναγράφονται ως «σήματα» και της σελίδος 46, όπου αναφέρονται ως «γραφή». Είναι όμως όρατο και δια «γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ», ότι πρόκειται περί γραφής. Εἰδικὰ μάλιστα, ἂν τὰ σήματα αὐτὰ συγκριθοῦν μετὰ τὴν ἀποτύπωση αὐτῶν τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς Α, πού ὑπάρχει στὴν σελίδα 5. Σύγκρισις, πού ἀναιρεῖ ἀφ' ἑαυτῆς τὴν φοινικικὴ καταγωγὴ γραφῆς καὶ ἀλφαβήτου.

β. Στὸν συσχετισμὸ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Διοσηλιοῦ ὄχι μόνον μετὰ τοὺς λοιποὺς πολιτισμοὺς τῆς προϊστορίας τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου (σελὶς 6) ἀλλὰ καὶ μετὰ τοὺς ἀντίστοιχους πολιτισμοὺς τῆς λοιπῆς Εὐρώπης. Ὅπως ἐμμέσως πλὴν σαφῶς ὑπονοεῖ ἡ σύγκρισις τῶν «σημάτων» τῆς πινακίδας τοῦ Διοσηλιοῦ μετὰ τὶς πῆλινες προϊστορικὲς τῆς Εὐρώπης τῆς σελίδος 5. Γεγονὸς πού εὐκόλα μᾶς ὁδηγεῖ σὲ μιὰ πολιτισμικὴ ἐνότητα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τουλάχιστον χώρου, ὁ ὁποῖος γίνεται ἀποδέκτης τοῦ ἐλληνικοῦ τρόπου γραφῆς (ἀφοῦ ἡ Γραμμικὴ Α καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις εἶναι ἐλληνικὴ γραφή), ἂν δὲν κατοικεῖται κι ὅλας ἀπὸ τὸν ἴδιο λαὸ («Ἕλληνες»).

γ. Στὴν χρονολόγησι τῆς σελίδος 48, πού καὶ μόνῃ ἡ ἀναγραφή τῆς (5.500 π.Χ.) στέλνει περὶ τὴν Παλαιολιθικὴν κοσμογονίαν. Ἀφοῦ καὶ γιὰ τὸν φιλοανατολιστὴ Will Durant (τόμος Α', σελὶς 316) ἡ ἱστορία τῶν Ἑβραίων ἀρχίζει κάπου ἀνάμεσα στὰ 2.000 καὶ στὰ 1.600 π.Χ.

δ. Στὴν ἐπιβεβαίωσι τῶν πληροφοριῶν περὶ τῶν πανάρχαιων λιμναίων οἰκισμῶν τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Αἰσχύλου.

ε. Στὴν ἀναγωγὴ τῶν Μακεδόνων τῶν κλασσικῶν χρόνων σὲ ἀπευθείας ἀπογόνους τῶν προϊστορικῶν Διοσηλιωτῶν, ὅπως τοῦτο εἰκάζεται ἀπὸ τὸν συγγραφέα καὶ ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ τὴν παράθεσι τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ Ἀρριανοῦ στὴν σελίδα 50.

Ἀντιλαμβανόμεστε τοὺς ὅποιους ἐνδοιασμοὺς τοῦ καθηγητοῦ Γ.Χ. Χουρμουζιάδῃ νὰ ἐκφέρῃ ὀριστικὴ ἀποψη, ἀφοῦ τὸ ἀνασκαπτικὸ καὶ ἐρευνητικὸ ἔργο δὲν ἔχουν ἀκόμη τελειώσει. Ὅμως τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι ἓνα καλὸ πρῶτον βῆμα στὴν ἀναζήτησι τῆς ἱστορικῆς μας αὐτογνωσίας, γραμμένο μετὰ ὑπευθυνότητα καὶ ἐντιμότητα. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ περιμένουμε μετὰ ἀνυπομονησίαν καὶ

δες) οἱ Πελασγοὶ εἶχαν δημιουργήσει τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Αἰγυπτίδος μετὰ μέγα βασιλεῖαν τὸν Πελασγόν. Κατὰ τοὺς μύθους ὁ Πελασγὸς ἀποτελεῖ τὸν γενάρχη ὅλων, θὰ λέγαμε, τῶν ἀνθρώπων, εἶχε δὲ γεννηθεῖ ἐκ τῆς Γαίας καὶ ἦτο προγενέστερος τῆς Σελήνης, γι' αὐτὸ καὶ οἱ Ἀρκάδες ὠνομάζοντο Προσέληνοι ἢ Προσεληναῖοι. Κατ' ἄλλους μύθους ὁ Πελασγὸς φέρεται ὡς υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νιόβης, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγεννήθη ὁ Λυκάων. Σύμφωνα μετὰ μιὰ ἄλλην – ἐκ τῶν πολλῶν – ἐκδοχὴ ἦτο υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Νύμφης Λαρίσης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀχαιοῦ καὶ τοῦ Φθίου· Ἐπικρατέστερη εἶναι ἡ πρώτη ἐκδοχὴ ἥτοι:

(α) ΖΕΥΣ - ΝΙΟΒΗ

(β) ΠΕΛΑΣΓΟΣ - ΜΕΛΙΒΟΙΑ ἢ ΚΥΛΛΗΝΗ

(γ) ΛΥΚΑΩΝ - ;

(δ) ΝΥΚΤΙΜΟΣ

Ὁ Λυκάων κατὰ τὴν «Μυθολογίαν» ἐγέννησε πενήντα υἱοὺς ἐκ πολλῶν γυναικῶν, οἱ ὅποιοι ἔκτισαν ἀπὸ μιὰ πόλιν ἕκαστος, στὴν ὁποία ἔδωσαν τὸ ὄνομά τους. Θυγατέρες τοῦ Λυκάωνος θεωροῦνται ἡ Δίη καὶ ἡ Καλλιστώ, ἐκ τῆς ὁποίας γεννήθηκε ὁ Ἀρκάς.

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Νυκτίμου, υἱοῦ τοῦ Λυκάωνος, συνέβη ὁ φοβερὸς κατακλυσμὸς τοῦ Δευκαλίωνος, πού 'γινε ἀφορμὴ νὰ χαθοῦν ὅλες οἱ ἱστορικὲς μνήμες. Οἱ μετὰ τὸν κατακλυσμὸ ἀνθρώποι εἴτε λέγονται Ἰωνες εἴτε Ἀχαιοί, Δωριεῖς, Αἰολεῖς κ.ο.κ., γνωρίζουν ὅτι εἶναι Πελασγοὶ τὸ γένος. Ὁ Διονύσιος Ἀλικαρνασσεὺς ὥστόσο ἀντιστρέφει αὐτὴν τὴν σχέσιν καὶ ἐμφανίζει τοὺς Πελασγοὺς ὡς μέρος-γένος Ἑλληνικόν, διαφεύδοντας ἔτσι τὸν Ἡρόδοτον, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, θέλει τὸ Ἑλληνικὸν γένος ὡς μέρος τοῦ ὅλου πελασγικοῦ. Κι αὐτὸς ὥστόσο ὁ Ἡρόδοτος δὲν ἀμφισβητεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι «τὸ Ἑλληνικὸν ὡς γλῶσσα χρησιμοποιοῦν ἀνέκαθεν ἀπὸ τῆς υπάρξεώς του τὴν ἴδιαν τὴν Ἑλληνικὴν», ὅπως κι ὅλα τὰ λοιπὰ Πελασγικὰ γένη (Κλειὼ 58).

τὸ ἐπόμενο, πού θά ἀναφέρεται στήν γραπτὴ πινακίδα τοῦ Δισπηλιοῦ.

Γιώργος Πετρόπουλος

«ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ», Ὡς Ἐνθετα Ἱστορίας

Κατ' ἀρχὰς πρέπει νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος διαθέτει καὶ χρήματα καὶ συνεργάτες εἰδικούς σὲ θέματα Ἱστορίας. Γιὰ ποιοῦ λόγου λοιπόν, ἀντὶ νὰ προβῇ σὲ μιὰ δική της ἔκδοσι, προτίμησε νὰ γίνη χορηγὸς στήν ἑλληνόφωνη ἔκδοσι τῶν «Ἱστορικών» ἐνθέτων τῶν «Τάιμς» ἀπὸ τὴν «Κυριακάτικη Καθημερινή»; Γιατί δὲν ἀνέθεσε σὲ Ἕλληνες τὴν συγγραφή ἐνὸς τέτοιου ἔργου; Τὶ περισσότερο προσφέρουν οἱ ἄσχετοι «Τάιμς» ἐκτὸς ἀπὸ τὴν συστηματικὴ ὑποτίμησι τῆς Ἑλληνικῆς προσφορᾶς στὸ παγκόσμιο ἱστορικὸ γίγνεσθαι; Καὶ τί ἄλλο προσφέρει ἡ ἔκδοσις πέρα ἀπὸ τὴν καλλιέργεια τῆς ξενολατρίας;

Ἄς ρίξουμε τώρα μιὰ σύντομη κριτικὴ ματιὰ στήν σειρὰ:

Στὸ τεῦχος 1 («Μ. Ἀνατολή»)

α) Ἀναγράφεται: «τὸ 1.200 π.Χ. ἡ δική μας ἀλφαριθμητικὴ γραφὴ ἔκανε τὴν ἐμφάνισή της στὴν Παλαισίνη ἢ τὴ Συρία, χρησιμοποιώντας χαρακτῆρες ἀπὸ τὴν Αἰγυπτιακὴ γραφὴ». Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι, ὅτι ἡ ἀλφαριθμητικὴ γραφὴ ἐμφανίζεται στὴν ἑλληνικὴ πόλι τῆς Εὐαγορίτιδος (Οὐγκαρίτ), στοὺς Ἕλληνες-Φιλισταίους καὶ ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίωτες Ἕλληνες ἀπὸ τὸν 1500 π.Χ. αἰῶνα. Τὸ κλασσικὸ Ἑλληνικὸ ἀλφάβητο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο προέρχονται ὅλα τὰ δυτικὰ, βρίσκεται ἤδη ἀπὸ τὸ 1320 π.Χ. στὶς πόλεις τῶν Ραμειδῶν, ὅπου ἐργάσθηκαν Ἕλληνες τεχνίτες καὶ καλλιτέχνες. Καὶ βεβαίως αὐτὸ δὲν χρησιμοποιεῖ οὔτε ἓνα αἰγυπτιακὸ χαρακτῆρα.

β) Ἀναφέρονται ὡς μέγιστες ἀνακαλύψεις τοῦ 19ου αἰῶνος «ὁ τάφος τοῦ Τουταγχαμών καὶ οἱ βασιλικοὶ τάφοι τῆς Οὐρ». Γιὰ Τροία, Κνωσό, Μυκῆνες οὔτε λόγος.

γ) Διατυπώνεται ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι «ὁ πρωιμότερος πολιτισμὸς ἀναπτύχθηκε στὴ νότια Μεσοποταμία τὸ 3.000 π.Χ.». Καὶ οἱ Πελασγοί, πού εἶναι παλαιότεροι;

δ) Διαβάζουμε, ὅτι «καὶ οἱ τέσσερις πρῶτοι πολιτισμοὶ τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου ἀναπτύχθηκαν

Τὸ ὄνομα Πελασγὸς ἀπασχόλησε, ὡς ἦτο φυσικόν, καὶ τὸν Ἀριστοφάνη, πού τὸ συνδέει μὲ τοὺς πελαγούς, τὰ ἀποδημητικὰ πτηνά, θέλοντας ἔτσι νὰ πῇ ὅτι οἱ Πελασγοὶ ἦσαν περιπλανώμενοι ἦτοι θαλασσοπόροι καὶ ταξιδευτές. Ὁ Πανσανίας ἐπίσης (Ἀρχαῖα β, Ἀττικ. ιγ', Κορινθ. κδ') ἀφήνει νὰ ἐννοηθῇ ὅτι τὸ ὄνομα Πελασγὸς συνδέεται μὲ τὸ πέλαγος ἢ μὲ τὸ πέλας.

Ὁ Ἡσίοδος θέλει ὡς πρῶτον Πελασγὸν τὸν Ἀρχάδα, τὸν ὁποῖο ἀποκαλεῖ αὐτόχθονα, γενάρχη τῶν Πελασγῶν. Σύμφωνα μὲ τὸν Ἀσίο,

«Ἀντίθεον δὲ Πελασγὸν ἐν ὑψικόμοισιν ὄρεσσι

Γαῖα μέλαιν' ἀνέδωκεν, ἵνα θνητῶν γένος εἴη»,

δηλαδὴ ὁ Πελασγὸς θεωρεῖται γενάρχης τῶν ἀνθρώπων ἐν γένει. Ὁ περιηγητὴς Διονύσιος λέγει,

«Τυρρηνοὶ μὲν πρῶτ' ἐπὶ δὲ σφίσι φύλα Πελασγῶν,

οἳ ποτε Κυλλήνηθεν ἐφ' ἐσπερίην ἄλα δάντες,

αὐτόθι νηήσαντο σὺν ἀνδράσι Τυρρηνοῖσι».

Ὁ Εὐστάθιος τέλος θέλει τοὺς Πελασγοὺς νὰ μετοικοῦν ἐκ τῆς Ἀρχαδίας στὴν Λέσβο, ἡ ὁποία ὠνομάσθη κάποτε Πελασγία, στὴν Θράκη, στὴν Αἴημον, στὴν Θεσσαλία, Δωδώνη, Ἀττικὴ, Κρήτη, Τροία κ.ά.

Τὰ Πελασγικὰ τεῖχη ἀποτελοῦν πέραν τῶν ἄλλων τὸν ἀψευδέστερο μάρτυρα τῆς ἱστορικότητος τῶν Πελασγῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ τόπου κατοικίας τους. Τέτοια τεῖχη εἶναι τὸ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, τὰ Κυκλώπεια ἢ Μυκηναῖα τεῖχη, τὰ τεῖχη τοῦ Μαντείου τοῦ ἐν Δελφοῖς κ.ά.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων δὺο συμπεράσματα θγαίνουν ἀδιάστα καὶ φυσικά. Τὸ πρῶτον εἶναι, ὅτι οἱ Πελασγοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες συγγέγονται, καὶ ἄλλοι μὲν θέλουν τοὺς Ἕλληνες ὡς Πελασγικὸν γένος (Ἡρόδοτος), ἄλλοι πάλι τοὺς Πελασγοὺς ὡς Ἑλληνικὸν γένος. Μιὰ κάποια τρίτη ἐκδοχὴ οὐδαμῶθεν προκύπτει. Τὸ δεύτερον εἶναι, ὅτι οἱ Πελασγοὶ ἀποτελοῦν γένος προ-κατακλυσμιαῖο. Ὁ κατακλυσμὸς, πού κατέχωσε

σὲ κοιλάδες ποταμῶν (Μεσοποταμία, Αἴγυπτος, Ἰνδός, Κίνα) ἀπὸ τὸ 3.000 ὠς τὸ 1.800 π.Χ.». Οἱ Ἑλληνικοὶ πολιτισμοὶ (Πελασγικός, Μινωικός, Κυκλαδικός, Αἰγαῖος) ἀγνοοῦνται. Φυσικό, ἀφοῦ δὲν ἀναπτύχθηκαν σὲ... κοιλάδες ποταμῶν. Τί σημασία ἔχει, ἂν ὁ ὀρεῖχαλκος πρωτοεμφανίζεται στὴν Κρήτη τὸ 3.000 π.Χ. (W. Durant, «Παγκ. Ἱστ. τοῦ Πολιτισμοῦ»);

ε) Μαθαίνουμε, ὅτι «οἱ πρῶτες ἐπιγραφές στὸν κόσμον» εἶναι Μεσοποταμιακές (τοῦ 3200 π.Χ.). Καὶ οἱ Πελασγικές, ποὺ εἶναι τουλάχιστον 2.000 χρόνια παλαιότερες; (Οἱ ἐπιγραφές τοῦ Δισπηλιοῦ εἶναι οἱ ἀρχαιότερες στὸν κόσμον). Ἀμελητέες!

στ) Πληροφορούμεθα, ὅτι «οἱ πρῶτες ἀγροτικές κοινότητες τοῦ κόσμου ἀναπτύχθηκαν στὴν Εὐφορη Ἡμισέληνον, ἐπειδὴ τὰ σιτηρὰ καλλιεργοῦνταν στὴν Ἱερὴν ἀπὸ τὸ 8.000 π.Χ.». Καὶ τὰ εὐρήματα τῆς Ἀργισσας, τῆς Ν. Νικομήδειας κ.λπ.; Μὰ με αὐτὰ θὰ ἀσχολούμεθα τώρα, ὅταν ἔχουμε τὴν «Εὐφορη Ἡμισέληνον»; Καὶ ἂς γράφῃ ὁ C. Renfrew, ὅτι «οἱ πρῶτοι γεωργοὶ τῆς Εὐρώπης ἦσαν ἐγκατεστημένοι στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Κρήτη» («Archaeology and Language», 1987).

ζ) Ἀκόμη: «ἡ πρώτη αὐτοκρατορία δημιουργήθηκε στὴν Μεσοποταμία τὸ 2350 π.Χ.». Ἡ Πελασγική καὶ ἡ Μινωική, ἂν καὶ παλαιότερες, προφανῶς δὲν ὑπολογίζονται.

Β Στὸ τεῦχος 2 («Αἴγυπτος»)

Δὲν ὑπάρχει ἡ παραμικρὴ ἀναφορὰ στὶς πανάρχαιες σχέσεις Ἑλλήνων-Αἰγυπτίων καὶ στὶς ἀλληλεπιδράσεις τῶν πολιτισμῶν τους. Μήπως, γιὰ νὰ μὴ προβληθῇ ὁ ρόλος τῶν πρώτων;

Γ Στὸ τεῦχος 3 («Ἑλλάδα»)

α) Δὲν ἀναφέρεται ἀπολύτως τίποτε γιὰ Μινωικό, Πελασγικό, Αἰγαῖο, Μυκηναϊκὸ πολιτισμούς, προφανῶς ἐπειδὴ αὐτοὶ δὲν θεωροῦνται ἑλληνικοὶ –ἀλλὰ οὔτε καὶ μεσοανατολικοὶ, ὥστε νὰ προβληθοῦν–, εἶναι ἀγνώστου ταυτότητος. Ἡ Ἑλλάς γιὰ τοὺς «Τάιμς», τὴν «Καθημερινή» καὶ τὴν ΕΤΕ ἀρχίζει μόλις τὸν 9 π.Χ. αἰῶνα.

β) Ὅσο γιὰ τὴν Ἀθήνα τῆς ἀκμῆς, δὲν ἦταν καὶ τόσο σπουδαία, ἀφοῦ εἶχε μόλις 100.000 κατοίκους! (Φυσικὰ πρόκειται γιὰ ψεῦδος, ἀσχετῶς πρὸς τὸ ἀνὸντον τοῦ κριτηρίου τοῦ πληθυσμοῦ, ὁπότε ἡ Καλκούτα, τὸ Κάιρο, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Πόλη τοῦ Μεξικοῦ ἐκφράζουν

στὴ λῆσση τίς ἱστορικές μνήμες, ὑπῆρξε αἷτιος καὶ γιὰ τὴ σύγχυση, ποὺ ἐπικρατεῖ σχετικὰ με τοὺς Πελασγούς. Παρὰ ταῦτα οἱ μνήμες, ὅσες τελοσπάντων διεσώθησαν, δὲν ἀφήνουν καὶ τόσο μεγάλα χάσματα σχετικά με τὸ Πελασγικὸν γένος ποὺ ξετάζομε.

Ἐπανερχόμενοι στὴν Δωδώνη βλέπουμε, ὅτι οἱ Δωδωναῖοι ἦσαν Πελασγοὶ σύμφωνα με τὸν Ὅμηρον, τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Εὐστάθιον. Ὡς Πελασγοὶ σχετίζονται ἄμεσα με τὴν φηγὸ ἢ δρυῖ, οἱ καρποὶ τῆς ὁποίας τοὺς ἔτρεφον. Αὐτὸ προκύπτει καὶ ἀπ' τὸ χρησμὸ τῆς Πυθίας, τὸν ὁποῖον ἔδωκε στοὺς Λάκωνες τοῦ Λυκούργου, οἱ ὁποῖοι ζήτησαν ἀπ' τὸν Ἀπόλλωνα τὴν Ἀρκαδίαν:

«Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὔτοι δώσω.

Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ θαλανηγάγοι ἄνδρες ἔασιν,

οἳ σ' ἀποκωλύουσιν. Ἐγὼ δέ τοι οὔτεοι μεγαίρω·

δώσω σοι Τεγέην ποσσίκροτον ὀρχήσασθαι,

καὶ καλὸν πεδίον σχοίνῳ διαμετρήσασθαι!»!

Οἱ Ἕλλοι κατὰ τὸν Πίνδαρον ἢ Σελλοὶ κατὰ τὸν Ὅμηρον ἦσαν οἱ ὑποφῆτες τοῦ περὶ τὴν Δωδώνην ἱεροῦ, ποὺ ἀποτελοῦσαν ξεχωριστὸν γένος. Ὁ Ἀπολλόδωρος ἐτυμολογεῖ τὸ ὄνομα ἐκ τῆς λέξεως ἔλος, ὅμως καὶ τέτοιο θρῆσκει τοὺς ἐπιστήμονες ἀντίθετους.

Ὁ Ἀχιλλεύς, ποὺ συνδέεται ἄμεσα, θὰ λέγαμε, με τὸ Μαντεῖο τῆς Δωδώνης, τὸ ὁποῖον ἔκτισαν οἱ Ὠκεανίδες, εὐχόμενος λέγει τὰ ἑξῆς (Ἰλ. Π 233-235):

«Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, Πελασγικέ, τηλόθι ναίων

Δωδώνης μεδῶν δυσχεμέρον ἄμφι δέ Σελλοὶ

σοὶ ναίονσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι».

Στὶς «Ἡοῖες» ἢ Καταλόγους Γυναικῶν ποὺ δημοσίευσε ἀδεία τῶν Ἑλικωνιάδων Μουσῶν ὁ Ἡσίοδος,

πολιτισμούς ανώτερους από της Γενεύης, της Βιέννης, της Πράγας ή της Όξφορντς).

γ) «*Η Κρήτη κυβερνήθηκε από έλληνόφωνους από το 1450 π.Χ.*» Πριν απ' αυτό εκεί ποιοί ζούσαν; Πάντως «*ή γλώσσα της ΓΓΑ δεν είναι ελληνική!*»!

δ) «*Η ιδέα της γραφής (στην Κρήτη) ίσως ήλθε από την Αίγυπτο ή την Μ. Ανατολή.*» Ασχετο αν εκεί ή γραφή δεν ήταν Γραμμική και αν ή κρητική γραφή μορφικώς δεν έχει καμία ομοιότητα με την αιγυπτιακή και τις σημιτικές γραφές.

ε) «*Οί Μυκηναίοι εμφανίζονται μετά το 1450 π.Χ.*» Οί συντάκτες αγνοούν την ύπαρξη μυκηναϊκής αυτοκρατορίας τουλάχιστον από το 1600 π.Χ. (αναφορές στις χεττιτικές πινακίδες).

στ) «*Τό ελληνικό αλφάβητο είναι διασκευή αυτού που χρησιμοποιούσαν Φοίνικες έμποροι της Παλαιστίνης.*» Τα σχόλια περιττά.

ζ) «*Οί Δωριείς είναι έλληνόγλωσσοι, που κατήλθαν από τον Βορρά.*» Από ποιόν Βορρά; Τόν «Ίνδοευρωπαϊκό»; Και γιατί «*έλληνόγλωσσοι*» και όχι «*Ελληνες*»;

η) «*Η ναυτική και έμπορική δραστηριότητα των Έλλήνων άρχισε από τον 7^ο π.Χ. αιώνα.*» Ηρακλής, Περσεύς, Άργοναυτές, Όδυσσεύς – διαγράφονται. Άς δρεθήκαν στο Φράγγχι αποδείξεις για ναυσιπλοία – έμπόριο από την 7^η π.Χ. χιλιετία. Άς τοποθετή ό Τ. Jacobsen την ανάπτυξη της ελληνικής ναυσιπλοίας στην 7^η π.Χ. χιλιετία («*17.000 years of Greek Prehistory*» στο «*Scientific American*», 234/1976). Άς γράφει ό Διόδωρος, ότι τα πρώτα μεγάλα καράδια ναυπηγήθηκαν από τους Ροδίους. Άς γράφει ό Ευστάθιος, ότι έφευρέτης των πολεμικών πλοίων ήταν ό πρό του Μίνως Αίγων, βασιλεύς της Εύβοίας και πρώτος θαλασσοκράτωρ («*Σχ. Ίλ.*» Α 397).

Δ' Στο τεύχος 2 (περί Μεσαιωνικών Πολιτισμών: «*Η Χριστιανική Δύση*»)

α) Στο κεφ. «περί Σταυροφοριών» (σ. 8) δεν γίνεται καμία απολύτως αναφορά για τον ρόλο τους έναντι της Ανατολικής Έλληνικής Αυτοκρατορίας και ειδικότερα για την Δ' Σταυροφορία, την προδοτική κατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως (1204) και την εγκατάσταση Φραγκικών ήγεμονιών-άποικιών στις Έλληνικές χώρες. Όλα αυτά δεν συνέδρασαν ποτέ! Μόνον σέ μία λεζάντα (σ. 10) αναφέρεται πολύ θολά και άορίστως, ότι οί σταυροφορίες «έπε-

διαβάζουμε (άπ. 134): «Είναι κάποια περιοχή Έλλοπία με πολλά σιτοφόρα χωράφια και πλούσια λιβάδια με πρόβατα και στριφτόποδα θόδια. Εκεί κατοικούν άνθρωποι, που 'χουν πολλά κοπάδια ιονίων και δοδιών, κι άλλες πολλές γεναρχίες άπλών ανθρώπων. Σ' αυτήν την περιοχή θρίσκεται ή Δωδώνη, που τώρα τελευταία έκπολιτίσθηκε· αυτήν άγάπησε ό Ζεύς και εκεί έκτισε δικό του μαντείο άξιο τιμής μεταξύ των ανθρώπων».

Κατά τό Πάριον Μάρμαρον (στ. 8-11):

«Αφ' ου Άμφικτύων ό Δευκαλίωνος

έδασίλευσεν έν Θερμοπύλαις... βασιλεύοντος Άθηνων Άμφικτύονος...

και" Έλληνες όνομάσθησαν τό πρότερον Γραικοί καλούμενοι».

Μιά άλυσιδα σχηματίζουν τα όνόματα Σελλοί-Γραικοί: Έλληνες. Οί Σελλοί ή Έλ-λοί, που κατά τον Ήλια Τσατσόμοιρο (βλέπετε «Ιστορία Γενέσεως της Έλληνικής Γλώσσας», σελ. 26-31 και 148-153, έκδ. «Αυλός» 1991) ήσαν οί δοσκοί που είχαν δημιουργήσει πιά κώδικα επικοινωνίας, δηλ. λόγο, μετονομάζονται σέ Γραικούς ή Γραίκους, ένα όνομα που σημαίνει «πλημμυροπαθείς», δηλ. αυτούς που σώθηκαν έκ του κατακλυσμού και για ένα μεγάλο διάστημα διήγον ως πρόσφυγες. Ό Άριστοτέλης («Μετεωρολογικά» Α14) συνδέει τον Δευκαλίωνα με τους Σελλούς-Έλλους, Γραικούς και Έλληνες ως έξης: «Και γάρ ούτος (ό έπί Δευκαλίωνος κατακλυσμός) περί τον Έλληνικόν έγένητο μάλιστα τόπον αύτη δ' έστίν ή περί την Δωδώνην και τον Άχελών· ούτος γάρ πολλαχού τό ρεύμα μεταβέδληκεν. Ωκουν γάρ Σελλοί ένταύθα και οί καλούμενοι τότε Γραικοί, νυν δέ Έλληνες». Με τον τρόπο αυτόν ό Άριστοτέλης λύει και τό πρόβλημα των Σελλών, αλλά και των Γραικών και Έλλήνων, οί όποιοι άποτελούν έν και τό αυτό γένος.

Τό Μαντεϊόν της Δωδώνης, περιφημον και καθ' όλα σεβαστόν, όπως είπαμε, δέχόταν τα δώρα και τα άφιερώματα των πιστών καθ' όλον τό διάστημα από της κτίσεώς του μέχρι τό 219 π.Χ., ότε δέχθηκε την επιδρομή

δίωξαν να υποτάξουν την 'Ορθόδοξη' Εκκλησία στην εξουσία του πάπα», ώσάν το θέμα να ήταν καθαρώς θρησκευτικό και ή φραγκοκρατία... πνευματική! Προστίθεται, ότι το Βυζάντιο «διαβρώθηκε σταδιακά από τους Τούρκους», ενώ ή αλήθεια είναι, ότι χωρίς την εισβολή των Δυτικών «χριστιανών» ή πτώσις του Βυζαντίου ίσως απέφεύγετο.

6) Στά περί 'Αναγεννήσεως ουδεμία αναφορά στην 'Ελληνική συμβολή, ώσάν ή 'Αναγέννησις να ήταν αυτογενής, όποτε: γιατί 'Ανα- και όχι σκέτη Γέννησις;

Νομίζω, ότι τα όλίγα αναφερθέντα άρκοουν, για να χαρακτηρίσουν την έκδοσι των έν λόγω ένθέτων της «Κ» μέ χορηγό την ΕΤΕ ως προσπάθεια μεταφοράς στο έλληνικό κοινό θέσεων διαστρεβλωτικών της 'Ιστορίας μας.

Γεώργιος Κ. Γεωργαλάς

ΜΑΝΕΘΩΝ, Αίγυπτιακά

«'Ακούω δέ και Μανέθωνα τόν Αιγύπτιον, σοφίας ές άκρον έλληλακότα άνδρα», γράφει στο έργο του «Περί ζώων ιδιότητος» ό Αίλιανός. 'Από την έποχή του τελευταίου όμως έως σήμερα, μολοντί ή σοφία και ή ιστοριογραφική συνείδηση του Μανέθωνος δέν άμφισβητούνται, τίθεται έν τούτοις έν άμφιδόλω ή συνολική εικόνα των έργων του, όπως αυτά έχουν παραδοθεί.

Τό έν λόγω σύγγραμμα, πού έντάσσεται στη σειρά «Βιβλιοθήκη των 'Ελλήνων», άποτελεί μία πολύ προσεκτική προσέγγιση του έργου του Μανέθωνος, πονημένη από τόν φιλόλογο Α. Τζαφερόπουλο και στηριγμένη στα άποσπάσματα πού έχουν περισωθεί. 'Από την εισαγωγή, στις πρώτες σελίδες, τίθεται επί τάπητος τό βασικό πρόβλημα, πού ύπήρξε άνέκαθεν σημείο τριβής και άνταγωνισμού μεταξύ των έθνών: ή διεκδίκηση των πρωτείων αρχαιότητος. Τό παράδοξο ώστόσο είναι, ότι στόν άνταγωνισμόν αυτόν επιχειρούν να έμπλακούν και ιστορικοί (;) άλλης καταγωγής, οι λαοί των οποίων έκ των πραγμάτων δέν δικαιούνται να όμιλούν για ιστορική προτεραιότητα κανένος είδους. "Ας παρακολουθήσουμε τί έπισημαίνει ό μεταφραστής (σ. 7): «'Η διαμάχη αυτή στο μεταφραζόμενο έργο, σε ό,τι δηλαδή άπέμεινε άπ' αυτό, παραμένει στη σκιά, καθώς αυτό τροφοδότησε έναν άλλο άνταγωνισμό και βρίσκεται σε εξέλιξη

των Αιτωλών σύμφωνα μέ τόν Πολύβιο. Περί τό ιερόν, όπως είπαμε, λειτουργούσε ή «Σχολή 'Ηρώων», αλλά και γυμνάσιον και πρυτανείον ύπήρχαν δέ και «θησαυροί». Εικάζεται ότι όλίγον χρόνον μετά την καταστροφή τό ιερόν ανοικοδομήθηκε, για να καταστραφή και πάλιν επί Αιμιλίου Παύλου - καταστροφές πού ολοκληρώθηκαν άπ' τούς Θράκες περί τό 88 π.Χ. 'Ο Στράβων αναφέρει τό Μαντεϊόν ως άνύπαρκτον στην έποχή του, ενώ ό Λουκιανός παρουσιάζει τόν μεγάλο και «πατέρα θεών τε ανθρώπων τε» Δία ως παραμελημένο και λησμονημένο, τη στιγμή πού μικρές θεότητες άπελάμβαναν μέγιστες τιμές. Κατά τό Β' και Γ' μ.Χ. αιώνες τό Μαντεϊόν άνεβίωσε, έως ότου ό Μ. Κωνσταντίνος τό μετέτρεψε σε χριστιανικόν ναό, επί δέ του Θεοδοσίου κατεστράφη όλοσχερώς, εις έκτέλεισιν του διατάγματος «Ες γήν φέρειν» πάν τό 'Ελληνικόν...

'Η Δωδώνη, έγκαταλειφθείσα, έλησμονήθη παντελώς και καταπλακώθηκε από τούς συνεχείς όγκους των προσχώσεων. Τό έτος 1832 ό 'Αγγλος περιηγητής Λίνκολν, βασισμένος στα άρχαία κείμενα, ώρισεν επακριβώς την τοποθεσία του ιερού και τό 1875 διενεργήθησαν οι πρώτες άνασκαφές άπ' τούς Σ. Μινείο και Κ. Καραπάνον παρά τόν ποταμόν Δώδωνα, πού είναι παραπόταμος του Θνάμιδος, και τούς πρόποδες του όρους Τομάρου. 'Ο Κ. Καραπάνος βασίστηκε άφ' ενός μέν στα γραπτά κείμενα, άφ' έτέρου δέ στις πληροφορίες των κατοίκων της περιφέρειάς Τσαρακοδίστα, οι όποιοι συνεχώς άνεύρισκον άρχαία νομίσματα και άλλα άρχαία άντικείμενα. 'Εν τώ μεταξύ άλλοι άνέσκαπτον κι εύρισκαν όρειχάλκινα άγάλματα, τά όποια είτε παρεδίδοντο στον Καραπάνο είτε έπωλούντο στους Εύρωπαίους.

Σήμερα έχουν έλθει στο φώς ή άρχαία Δωδώνη μέ τά τείχη της, τό θέατρον, πού είναι ένα έκ των μεγαλύτερων μέ τέλεια άκουστική, ό ιερός περίβολος μετά των έρειπίων του Ναού του Διός, του βομού και των λοιπών κτηρίων, πλείστα άναθήματα, χάλκινα άγάλματα, άναθηματικές επιγραφές στον Νάιον Δία, την Διώνη, την 'Αφροδίτη, μικροί τρίποδες και λυχνίες, άγγεία και πολλά έργα... και κ.ο.κ.

“ἐρήμην” τοῦ Μανέθωνος. Ἐπὶ τρεῖς αἰῶνες περίπου μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Αἰγύπτιου συγγραφέα ἐμφανίζονται Ἰουδαῖοι ἱστορικοί, γιὰ νὰ ἀμφισβητήσουν τὴν ἀρχαιότητα τῶν Αἰγυπτίων καὶ νὰ τὴν διεκδικήσουν γιὰ τὸν δικό τους λαό, μὲ κορυφαῖο καὶ πιὸ φανατικὸ τὸν Ἰώσηπο, ὁ ὁποῖος ἐλέγχει καὶ ἀνασκευάζει ὡς ἀνακριθῇ ὅσα στοιχεῖα τῆς ἱστορίας τοῦ Μανέθωνος ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς δικές του προθέσεις, πού εἶναι ἡ ἀνάδειξη τῶν Ἑβραίων σὲ ἀρχαιότερο λαὸ ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους καὶ κατὰ λογικὴ συνέπεια καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαούς, ἐφόσον οἱ Αἰγύπτιοι διατείνονται ὅτι ὑπερέχουν ὅλων αὐτῶν.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ δομὴ τοῦ βιβλίου συντίθεται ἀπὸ τὴν ἐπιτομὴ τῶν «Αἰγυπτιακῶν», τὴν παράθεση δηλαδή ἀποσπασμάτων ἀπὸ ἔργα νεωτέρων συγγραφέων, πού ἀφοροῦν τὶς δυναστείες τῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτου καὶ στοιχεῖα ἀπὸ τὴν ἱστορία τους. Ἐξόχως ἐνδιαφέροντα εἶναι δύο ἀπὸ τὰ ἀποσπάσματα αὐτά. Ἀμφότερα προέρχονται ἀπὸ τὰ «Χρονικά» τοῦ Εὐσεβίου. Σύμφωνα μὲ τὸ πρῶτο: «πρῶτος ἄνθρωπος-θεὸς στὴν Αἴγυπτο ἦταν ὁ Ἥφαιστος, ὁ ὁποῖος ἔκαμε γνωστὴ τὴ φωτιὰ στοὺς Αἰγυπτίους. Υἱὸς αὐτοῦ ἦταν ὁ Ἥλιος [μετὰ ὁ Σῶσις], μετὰ ὁ Κρόνος». Τὸ δεύτερο ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Μετὰ τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν καὶ τοὺς ἥρωες ἡ πρώτη δυναστεία τῆς Αἰγύπτου ἀριθμεῖ ὁκτὼ βασιλεῖς. Πρῶτος αὐτῶν ὑπῆρξε ὁ Μῆνης (οἰ. Μίνωας), τοῦ ὁποῖου ἡ βασιλεία ὑπερίσχυσε σὲ δόξα».

Διαπιστώνουμε εὐκόλα, ὅτι τόσο οἱ παραπάνω πληροφορίες τοῦ Μανέθωνος στὰ «Αἰγυπτιακά» ὅσο καὶ στὰ τμήματα τῶν ἄλλων ἔργων του, πού παρατίθενται στὸ βιβλίο («Ἱερὰ διβλος», «Περὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν», «Περὶ ἀρχαῖσμου καὶ εὐσεθείας» κ.ο.κ.), δίνουν μία εἰκόνα τῆς ἀπωτάτης Αἰγυπτιακῆς ἱστορίας, ἀσυμβίβαστη μὲ τὰ ὅσα θέλει νὰ παρουσιάσει ἡ ἐπισημὴ ἱστορία. Οἱ πανάρχαιες Ἑλληνικὲς ἐπιδράσεις στὴ χώρα τοῦ Νείλου εἶναι καταφανέστατες καὶ μὴ ἀμφισβητήσιμες, ἀσχέτως ἐὰν σκοπῶν ἀποκρύπτονται. Τὰ «Αἰγυπτιακά» τοῦ Μανέθωνος λοιπὸν ἀποτελοῦν βασικότατη πηγὴ γιὰ μελέτη καὶ σύγκριση τοῦ αἰγυπτιακοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου τοῦ παρελθόντος καὶ ὠθοῦν στὸ νοερὸ σχηματισμὸ τῆς ἐνιαίας εἰκόνας του, ὅπως αὐτὴ ἐδέσποζε πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια.

Μάριος Μαρναέας

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία Ἀθηνῶν ἀνέθεσε στὸν Γ. Σωτηριάδη τὴ συνέχιση τῶν ἀνασκαφῶν τὸ 1920, ὅμως ἡ προσπάθεια αὕτὴ διεκόπη ἐν τῇ ἐνάρξει της, γιὰ νὰ συνεχισθῇ τὸ 1929-1932 ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Δ. Εὐαγγελίδη. Μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον οἱ ἀνασκαφὲς ἐπαναλήφθηκαν ἀπ' τὸν ἴδιον καθηγητὴ, ὁ ὁποῖος καὶ συνέχισε τὴν ἔρευνα μόνος του, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Δ. Εὐαγγελίδη.

Ὁ Σ.Ι. Δάκαρης, πέραν τοῦ ἀνασκαπτικοῦ καὶ ἀναστηλωτικοῦ ἔργου του, συνέγραψε καὶ μία συνοπτικὴ ἐνημερωτικὴ ἐργασία, τὴν ὁποία ἐξέδωκε σὲ φυλλάδιον ὁ Δῆμος Ἰωαννίνων, ἓνα φυλλάδιον πού ἀπετέλεσε τὴν ἀφορμὴ γιὰ νὰ γραφοῦν οἱ σειρὲς ἐτοῦτες. Στὸ φυλλάδιον αὐτὸ ὁ συγγραφεὺς, καθηγητὴς εἶπαμε τῆς ἀρχαιολογίας, δὲν κάνει λόγο γιὰ «Ἰνδοευρωπαϊκὴ ὁμοιότητα» μονάχα, ἀλλ' «ἀνακαλύπτει» καὶ «Ἰνδοευρωπαίους» καὶ «Ἰνδοευρωπαϊκὰ ἔθνη»... Ὁ σοφὸς καθηγητὴς οὐδόλως ἐνοχλεῖται μὲ τὶς ἀντιφάσεις τοῦ ἔργου του, ἀλλὰ ὡς πιστὸν ὄργανο τοῦ ἐξ-ονοσιασμοῦ σερβίρει στοὺς ἐπισκέπτες τῆς Δωδώνης τὰ «Ἰνδοευρωπαϊκά» ἐδέσματα ἀδιαφορώντας παντελῶς γιὰ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια. Εἶναι κρίμα, τὴν στιγμὴ πού ξένοι ἀποφεύγουν πλέον ν' ἀναφέρονται σ' αὐτὸ τὸ ποικιλοτρόπως ἀντικρουσμένο καὶ γελοιοποιημένο δόγμα, τὴν στιγμὴ πού καὶ ἓνας ἐκ τῶν πατριαρχῶν τοῦ Ἰνδοευρωπαϊσμοῦ, ὁ καθηγητὴς Κ. Μπαμπινιώτης, παραδέχθηκε δημοσίως τὸ ἀνύπαρκτον καὶ ἀνυπόστατον τῶν Ἰνδοευρωπαίων, Ἕλληνες ἀρχαιολόγοι μὲ χρήματα τῶν δημοτῶν τῆς ἐνδιαφερομένης πόλεως ν' ἀνασταίνουν τὰ φοινικικὰ δόγματα, πού προσβάλλουν τοὺς Ἕλληνες καὶ προκαλοῦν σύγχυση καὶ σκότος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια. Πιστεύουμε, ὅτι ὁ κ.Σ.Ι. Δάκαρης θὰ σπεύσει ν' ἀνασκευάσῃ τὶς ἀνακρίβειες αὐτές, πού σίγουρα καταγράφηκαν ἀπὸ λάθος ἢ ἀπὸ ἑλληνικὴ ἐνημέρωση.

Σαράντος Πᾶν